Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Elmquist, Adolph Frederik.; af A. F. Elmquist.
Titel | Title:	Læsefrugter, samlede paa Litteraturens Mark
Bindbetegnelse | Volume Statement:	1826; Vol. 33
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Aarhuus, 1818-1833
Fysiske størrelse | Physical extent:	60 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57.-9.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

1157080010306

Det Kgl. Bibliotek

130025952260

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Læsefrugter,

samlede paa Literaturens Mark

af

A. F. Elmquist.

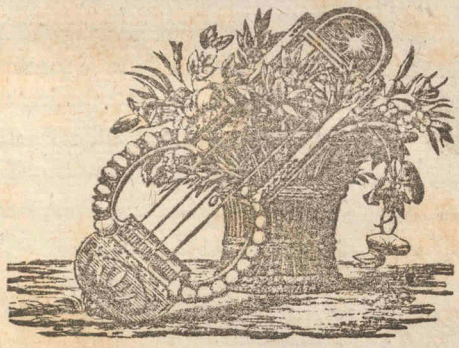

Tre og tredivte Bind.

Trykt i Aarhuus Stiftsbogtrykkerie.

1826.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indhold.

Side

Eiler Uhlfeldt. Et historisk-romantisk Malerie af Fædrelandets Historie fra det 17de Aarhundrede, af H. M. Frisch.....1
Othello. En Novelle af W. Hauft.....41
Lykken, de Dummes Formynder. Fortæll. af Kotzebue..92
Brudstykker af Markgrevinden af Anspachs Memoirer.124
Den hellige Skrædersvend.....129
Den Konst, at gjøre Mennesker et Par Tommer større eller mindre.....136
Et Par Notitser om Palais Royal i Paris.....137
Gangen til Upas-Træet.....140
Foroven og forneden.....156
Curiosa.....157

Stormfloden. Fortælling af Blumenhagen.....161
Sophie. Et Fragment af Mirabeau's Levnet.....179
Den Døde dræber de Levende.....193
Eiler Uhlfeldt. (Slutning.).....201
James Burton's Ophold i China.....241
Hvad er frygteligst, Beskjæmmelse eller Død?.....248
Om Dalen Glencoë og Skjalden Ossian.....264
Krähwinkelske Forordninger.....265
Karen Hovseth. En norsk Fortælling.....267

Side

Gaadefuld Spaadom.....288
Guillotine: Skarpretteren Samson.....290
Abbed Geraſimus og Løven.....291
Curioſa.....296
Fragmentariſke Samtaler.....298
Croſs-Readings.....300
Schmuels Kjærlighedserklæring til Saare, i fire Sonetter.....302
Nøglen til Konſten i forrige Hefte.....304

Johannes Schoreel. En Malerhiſtorie af C. Pichler. 305
Florentinerinden. En Novelle af Lotz.....338
Falkenſkjolds Ophold paa Munkholm. Beſkrevet af ham ſelv.....357
Snigmorderen og Doctor Luther.....371
Martin Luthers mærkværdige Teſtament.....399
Julenatten. En Fortælling af Dr. Raupach.....403
Katzianerne. Et hiſtoriſk Malerie af Blumenhagen. 430
Den tydſke Lucretia.....456
Dværgebryllluppet.....457
Thomas Parr.....459
Moſes, eller: ſaaledes kan man blive riig.....461
Ægteſkab, en underlig Ting.....464
De syv Søſtre.....466
Vuggeviſe for mit blinde Barn.....467
Gaader.....468
Nøglen til den gaadefulde Spaadom i forrige Hefte. —

Eller Uhlfeldt.

Et historisk-romantisk Malerie af Fædrelandets Historie, fra det 17de Aarhundrede.

Fraadende slog det oprørte Havs Bølger mod den danske Flaade, der Palmesøndags Morgen, Aar 1644, just som Solen dukkede op af Østersøen, stolt gjennemskjar Kjøgebugtens Bølger. Majestætisk skjød 39 Orlogsskibe forbi det nysopbygte Waldemars Slot paa Thorseng, der, yndigt bestraalt af den opgaaende Sol, efterhaanden hævede sig op af Havets Skjød. Ved Stormasten paa Skibet Trefoldighed stod den 67aarige Heltekonge Christian den Fjerde, og skuede med fornøiet Mine over til det herlige Slot, han havde bygget til sin kjæreste Søn, Grev Waldemar Christian. Nu tordnede fra det kongelige Skib et Kanonskud, paa eengang faldt alle Seilene, og Flaaden laae nu for Anker i det yndige Sund, mellem Thorse og Thorseng. Kongen steeg iland med alle Skibsscheferne, for at spise Frokost paa Slottet, hvis store smukt brolagte Borggaard rungede af de mange Menneskers Fodtrin.

„Naa, min Gut! sagde Kongen med sin sædvanlige Mildhed, til den unge Eiler, en adopteret Plejeson af den mandhaftige Ridder Eiler Uhlfeldt, Herre til Urop, og Befalingsmand over Bovling Slot: Hvorledes huer Du Søen, min Søn?" — „O godt, Eders Majestæt! svarede den raske Knøs: Hvorledes kan man vel andet end være veltilmode, naar Eders Majestæt er med ombord." — „Ja, nu kan Du sagtens være vel tilmode, Du lille Helt! svarte Kongen smilende: Men hvad tænker Du, naar vi faae Svenfken i Kikkerten, og hans Stykker begynde at brumme?"

„Eders Majestæt! tog da Faderen Ordet: Jeg troer sikkert, at min Eiler vil blive en rask Soldat engang i sin Tid; thi et sjeldent Mod besidder han alt, efter sin Alder, og han har overhængt mig saalænge om at maatte gjøre dette Tog med, at jeg ei har kunnet nægte ham det, skjøndt han endnu er vel ung; men jeg tænker, det er godt, han itide vænner sig til Krigens Rædsler, ifald han engang skal vorde en dygtig Soldat, sig selv til Ære og sit Fædreland til Gavn. Jeg vover derfor at anbefale ham til Eders Kongelige Majestæts Naade, ifald jeg, som jeg ahner, i dette Felttog skal ende mit Liv." — „Hvilket Gud forbyde! svarte Kong Christian: En saa brav Stridsmand vilde jeg nødig miste. Dog, Guds Veie ere urandsagelige, og skulde dette indtræffe, da skal jeg som Fader sørge for Eders Eiler. Men lader os drikke engang! Naa, paa et lykkeligt Felttog, mine Herrer! Og saa ærligt, vi drikke hinanden til her, ville vi end bedre drikke Svenfken til, men af Pokaler, hvis Klang skal døve hans Øren!"

„Ja, det ville vi!" svarte de djerve danske Krigere, og knugede trofast hinandens Hænder, og raskt gik det nu ad Stranden til, og ombord.

Efter flere uafgjørende Træfninger saae endelig den 30te Junii's nedgaaende Sol den danske Flaade, klar til Kamp, under Seil mod Femern, som den svenske Admiral Flemming, fem Dage iforveien havde indtaget. Om Natten, just som Maanen forsølvede de mod Skibene sqvulpende Bølgetoppe, kaldte et Kanonskud alle Skibscheferne ombord paa det kongelige Skib Trefoldighed. Under aaben Himmel, foran Kahytten, omringede de 39 Chefer Kong Christian, der tiltalte dem saaledes med sit ærefrygtbydende Helteaasyn: „Mine vakkre Søgutter! I veed Alle, at jeg, før jeg gik ombord, har beskikket mit Huus, overgivet Krone og Scepter til min Søn Prinds Christian, den udvalgte Efterfølger: Jeg har nydt Alterens Sakramente, maaskee sidstegang; og saaledes har jeg forberedet mig, ifald det er alle Kongers Konges Villie, at jeg skal falde i Striden; med freidigt Mod skal jeg derfor, naar Dagen gryer, gaae Fjenden imøde! Men jeg ønsker ogsaa, at besjele Eder, mine Vaabenbrødre, med det samme Mod, jeg Gud være lovet, nu føler hos mig, og som aldrig skal svigte mig, naar det gjelder mit Riges Ære og Velfærd. Saa tænker da nu paa, hvilken Dag, der imorgen gaaer op for os! Hele Danmark, ja hele Norden, vil have Øiet henvendt paa os. Tænk paa, at det er for Eders Fædre:

land, I skulle ove Liv og Blod. Hav dette, Eders Krigerære og Eders Konges Kjærlighed for Øine. Vær vis paa, at som Belønningen for udviist Mod ikke skal udeblive, saa skal ogsaa Straffen følge den Feige i Hælene. De tre Escadronschefer: Admiral Jørgen Wind, Admiral Peder Galt, og min Viceadmiral Pros Mundt, beder jeg især at sekundere hinanden vel med deres Escadrer, og de øvrige Skibschefer, at holde god Orden, give Agt paa deres Escadrechefers Manøvrer, og sekundere hinanden vel indbyrdes, ifald Nogen af flere fjendtlige Skibe skulde blive overfalden. Saa gjører da imorgen Alle Eders Pligt, at vi maa erholde Seier, som vi nu ville nedbede af den almægtige Gud." Og blottende sit ærværdige graae Heltehoved, skuede den brave Konge op imod Himlens Blaae, og bad: „Retfærdige og barmhjertige Fader! Giv os Seier, saa sandt jeg ikke har begyndt denne Krig, men af mine Fjender uretfærdigen er blevet overfalden; giv os Seier, at denne Krig snarligen maa endes, og mere Blodsudgydelse derved spares. Men giv de af os, Du har besluttet at tage op til Dig i Dit Himmerige, en hurtig og salig Død! Amen!" — „Amen!" lød det fra Forsamlingen, der ligeledes Alle havde blottet Hovedet; og ikke et Øie var tørt ved at skue en saadan Konge, besjelet af saadanne Følelser for sit Land. Da fremtraadte Rigets Admiral Jørgen Wind, og talte saaledes i de øvrige Officerers Navn: „Min Herre og Konge! Det maatte være et vanartigt Barn, der kunde glemme sin Pligt mod Konge og Fædreland; men en foragtelig Skurk, der kunde glemme den under en saadan Konges person-

lige Anførsel, som Eders Majestæt. Jeg troer, i alle mine Officerers Navn, at kunne gjøre Eders Majestæt den Forsikkring, at vi Alle ville slaae til sidste Mand, og om end Skuden gik tilbunds, dog med freidigt Mod at kunne raabe: „Hurra! Leve Kong Christian!" — „Ja Hurra, leve Kong Christian!" lød det fra Officererne og hele Skibsmandskabet, og rullende hen over den blikstille Sø, naaede den sidste hendøende Lyd over til den fjerne svenske Flaade.

Den friske Morgenkuling suste i Takkelagen og pidskede det stoltvajende Dannerflag og den lange Kongevimpel paa Skibet Trefoldighed; Ankerne bleve lettede og de tre danske Escadrer laverede i stolt Orden op imod Svenskeu, der 48 Seilere stærk, for en rask og ønskelig Syd-Sydvest brusede mod den danske Flaade. Fremmest i hver Escadre foer de tre Admiralskibe: Patientia, Trefoldighed og de tre Løver gjennem de skummende Bølger. Bag Kanonerne stode de danske Constabler, med tændte Lunter, utaalmodige efter at sende Svenskeu en kraftig og velmeent dansk God Morgen. Da naaede Admiral Jørgen Wind først den svenske Flaade, og Patientia's 50 Metalstykker udsendte, med et Luften sønderrivende Brøl, først den danske Hilsen mod den svenske Admiral Flemmings Admiralskib. I et Nu var det danske Skib omringet af tre svenske, men strax var ogsaa Kong Christian Admiralen til Undsætning med sin Escadre, og hele Havet indhylledes i Røg og Damp. Kuglerne hvislede langs hen ad Bølgetoppene; Kanontordenen rullede drønende

over til den holsteenske Kyst ved Colberger Heide. Da traf en Stykkugle Admiral Wind i det venstre Knæe, at han segnede ned paa Dækket: strax reiste han sig op, lod sig forbinde, og vedblev uforfærdet at føre Commandoen. Et Øieblik fordeelte den tiltagende Kuling Røgen, og nu saae Kong Christian sig med Trefoldigheden tæt ved det svenske Admiralskib. Hurtigt vendte det sin Styrbordside mod det svenske Skib, og gav det glatte Lag, saa det drønede langt ud over Østersøen. I det samme kom Admiral Peder Galt til med sin Escadre, og nu blev Slaget almindeligt. Da vendte Trefoldigheden sig med den anden Side mod det svenske Admiralskib at gjentage sin forrige kraftige Tiltale. Kong Christian stod just, med Kaarden i Haanden, og saae paa en Constabel, der var ifærd med at stille en 36 Pundiger. „Du sigter for høit, min Søn!" sagde Kongen, og bukkede sig ned, for at give den en bedre Retning. Da væltede Røgen frem fra det svenske Admiralskib: susende foer Kuglerne gjennem Tougværket, og een af dem tornede med et stort Brag mod Rælingen af Skibet, fløi op mod Fænghuldækselet af den Kanon, Kongen stod ved, og som Hagel fløi Splinterne af det trufne Træe omkring over hele Skibet, og i samme Øieblik styrtede Kongen om paa Dækket, oven paa ham den gamle Eiler Uhlfeldt, og ved Siden af Denne, hans Broder Knud Uhlfeldt med sønderskudt Arm. Under hele Slaget havde den unge Eiler bestandig staaet ved Kongens Side, mellem ham og sin Pleiefader. Da Kongen faldt, kastede han sig fortvivlet over ham og raabte: „Ak Gud forbarme sig! Kongen er skudt!" Kong Christian hørte disse Ord, befriede sig fra den

gamle Eiler Uhlfeldts døde Legeme, reiste sig med Møie op, og stod der lig en Halvgud, skjøndt Blodet randt ham ned fra det udskudte høire Øie og desuden blødende af tyve Blessurer, talende disse Trøstens Ord til sit Mandskab: „Vel er jeg truffet af et Skud, men det er ikke farligt; Gud har endnu sparet mig Liv, Styrke og Mod nok til at staae mit Folk bie, naar kuns Enhver vil gjøre sin Pligt!" Da tordnede et opmuntrende Hurra fra Mandskabet, og med fornyet Mod fortsattes Slaget. Med den dybeste Ærefrygt betragtede Eiler Kongen. Han kunde ikke tilbageholde sine Følelser, men styrtede ned for Heltens Fødder, omfavnede hans Knæe og udraabte: „O, Eders Majestæt er mere end et Menneske! Aldrig skal jeg glemme dette Syn, men stedse skal det opmuntre mig til at vove min sidste Blodsdraabe for en Konge, der saaledes strider for sit Folk." — „Stille! sagde Kongen: seer Du hvem her ligger?" og pegede paa hans affjælede Pleiefader, hvem i det samme nogle Officerer forgjæves prøvede paa at vriste Sværdet ud af Haanden, saa fast holdt den faldne Helt endnu i Døden det Værge, han saavel havde brugt for Fædrelandet, for hvilket hans Hjerteblod nu randt langs hen ad Dækket. Først nu blev Eiler vaer, at hans Pleiefader var faldet, og alt havde udstridt. Fortvivlet vilde han hændervridende kaste sig ned paa Liget, da greb Kongen hans Haand og trøstede: „Græd ikke min Søn, men misund ham hellere en saadan Død. Jeg skal sørge for Dig efter mit Løfte til den affjælede Helt!" og ud paa Dækket raabte han: „Frisk Mod Børn, til vi have seiret; jeg troer alt Svenskeu kjedes ved Gildet!" — Forbundet, med en rød Hue paa Ho-

vedet, og den dragne Kaarde i Haanden, vedblev Kong Christian under Kanontorden og Kugleregn, at kommandere.

Alt hyppigere faldt Skuddene fra de danske Skibe, alt meer og mere sagtnedes den svenske Ild, og det sidste Glimt af den nedgaaende Sol forgyldte Kahytvinduerne paa de svenske Skibe, der søgte flygtende, skjøndt 9 Skibe stærkere, ind ad Kieler Havn.

Den svenske Flaade laae indesluttet i Kieler Havn, den danske havde besat Indløbet, og 1200 Mand, overførte fra Fyen, havde opkastet en Skandse i Bugten, der uophørligt fyrede paa de svenske Skibe, som, efter at Admiral Flemming var skudt, tyede længere ind i Havnen. „Nu have vi endelig de svenske Herrer i Fælden! sagde Kong Christian til de forsamlede Officerer i Krigsraadet: og gjør Gud ikke et Mirakel, da kunne de aldrig undslippe, thi Indløbet er her saa smalt, at kuns eet Skib ad Gangen kan seile ud. Proviant har de ikke, og om de end have noget Korn, da kunne de ei faae det malet, eftersom vi have Nymøllen inde. Iland kan de ikke komme, thi der staaer General Gallas, som jeg haaber vil opkaste et Batterie paa den anden Side, for at sekundere vores; og saa kan vi ret tilgavns klemme dem. Men, mine Herrer, da maa ogsaa Enhver gjøre sin Pligt, og det bedre end sidst. Thi vel maatte Fjenden, skjøndt stærkere, retirere; men havde Alle fægtet saaledes, som der blev fægtet paa Trefoldighed, da havde de ei sluppet saaledes. Dog, her vil jeg Ingen prostituere. Det kommer nu an paa, hvor-

ledes Enhver vil fægte, naar Svenſken vil ſlaae ſig igjennem; thi det vil ſagtens vorde en haard Dyſt. Gjør Enhver da ſin Pligt, ſkal Alt være glemt, men den Feige giver jeg at betænke, hvad der er værſt for ham: Svenſkens Kugler eller Steile og Hjul. Thi ved Gud! frygter han hiint, da ſkal han være ſikker paa dette. Og nu Enhver paa ſin Poſt, thi ſaavidt jeg kan mærke, har Fjenden noget iſinde."

Den 29de Juli om Morgenen Kl. 4 ſtod Alt beredt paa Skandſen, at tage imod 2500 Svenſke, ſom General Torſtenſon havde beordret at tage Skandſen, der incommoderede dem ſaameget, det koſte, hvad det vilde. Da kaldte Kongen paa Lieutenant Chriſtian Holck af det fyenſke Regiment, og bød ham ſætte i Land, for at overbringe Skandſens Commandant nogle Ordrer. Juſt vilde Lieutenant Holck ſpringe fra Borde, da nærmede Eiler ſig hurtigt Kongen og bad: „Vil Eders Majeſtæt vel give mig Tilladelſe til at tage med iland, at jeg idag kan maale mig med Svenſken?" Med Velbehag betragtede Kongen den kjække Yngling og udbrød ſaa: „Du eſt vel ung endnu min Eiler, og nødig vilde jeg, Du ſaa tidlig ſkulde ligge ved Din Faders Side. Thi troe Du mig, det vil vorde en haard Dyſt idag." — „Herre Gud! udraabte Eiler utaalmodig: Hvad ſkal jeg da med ombord, naar jeg ei maa blive brugt til nogen Ting: eller kunde den Kugle, der traf min Fader, ikke ligeſaagodt have truffet mig, ifald det ſaa havde været beſtemt?" — „Du har Ret, min Søn! ſvarte Kongen: Gaae Du kuns i Guds Navn hen og gjør Dit Proveſtykke, Gud raader for Udfaldet." — „Jeg ſkal viſe mig Eders Majeſtæts Til-

troe værdig!" raabte Eiler, kysende Kongens Haand, og sprang i Baaden.

Utaalmodig stod Eiler paa Skandsens Banket med dragen Kaarde ved Lieutenant Holck's Side, hvem Kongen hemmelig havde bedet om, saavidt mueligt at tage vare paa den kamplystne Yngling, at han ei skulde vove sig for yderligt. Da hvirvlede Stormmarschen fra de svenske Bataillioner, og som et Uveir styrtede de mod Skandsen, hvis Commandeur, med roligt Mod udraabte: „Karle! Ingen understaaer sig at skyde, før jeg kommanderer. Lad dem kuns komme paa 50 Skridt, desbedre træffe J. See saa, giv nu Tid og sigt godt! Fyr! „Musquetterne knaldede og 200 Svenske væltede dem smertehvinende paa Jorden. De Bagerste studsede. „Andet Geled holde sig færdig!" tordnede atter Skandsens Commandeur. „Tilbage!" lød det ængsteligt fra de svenske Geledder. Da kom General Torstenson hidilende med histert Aasyn og udraabte: „Hvad? Ere J svenske Soldater, der i den blodige Krig i Tydskland have stormet saamangen en Fæstning, og fly for en lumpen Skandse? Fremad Marsch! Den Første der vender Ryggen, hugger jeg ned for Fode!" Paa ny stormede de Svenske frem, gave en Salve, og skjulte for et Øieblik af Krudtrøgen, sprang de ned i den tørre Grav og begyndte at klavre op ad Brystværnet. De forreste bleve nedskudte, men immer trængte sig flere til, og nu stod Oberst Løvenstjern pludselig paa Brystværnet ligefor Eiler. „Endelig!" raabte Denne, og jog Obersten Kaarden gjennem Livet, at han styrtede død ned i Graven. Men nu vare alt for mange Svenske komne ind i Skandsen til at denne længere kun-

de holde sig, og en blodig Kamp begyndte i Skandsen selv. „Herhid! raabte Eiler: Herhid hver Dansk, der endnu har Mod nok til at slaae!" Omtrent hundrede Mand omringede Eiler og Holck for at forsvare denne Side af Skandsen. Men i det samme kom Torstenson med 800 friske Mand til. Da maatte de Danske, skjøndt drabelig værgende dem, bukke under, kun Eiler, Holck og nogle faa Mand værgede sig endnu fortvivlet. „Vil I have Pardon, min unge Helt?" tilraabte Torstenson Eiler. — „Nei!" svønnede Denne, idet han udmattet førte det sidste Hug efter Generalen, og sank, blødende af flere Saar, til Jorden.

Da Eiler den 31te Juli om Morgenen vaagnede af sin lange Afmagtsslummer, stod Skibslægen, og ved Siden af ham Kong Christian ved hans Hængekøie. „Naa, Gud være lovet! sagde Kongen til den Opvaagnende: Det var et dygtigt Prøvestykke, min Søn, som jeg efter Evne skal belønne! Af Dig kan der med Tiden vorde noget. Hvad siger I ellers om ham, Chirurg?" — „Hans Afmagt, svarte Denne: er blot en Følge af det meget Blod, han har mistet, forresten ere hans Saar ikke farlige." — „Hvorledes kommer jeg her?" spurgte nu Eiler forundret. — „Ja, det maa Du vel undre over, min Søn! svarte Kongen: General Torstenson sendte af alle Fangerne kun Dig og Lieutenant Holck tilbage igjen med de Ord, at to saa vakkre Stridsmænd nænte han ikke at berøve mig. See, derfor er Du her. Men slaae Dig kun til Rolighed; iaften vil vi faae en haard Dyst. Af nogle Fiskere fra

Kiel have vi faaet Underretning om, at Svenſken inat vil ſlaae ſig igjennem, det koſte, hvad det koſte vil."

Den 1ſte Auguſt gryede neppe frem af Nattens Skjød, da de hvide Seil af den undkomne ſvenſke Flaade forſvandt bag Havets optaarnede Bølger for de Danſkes harmfulde Blik. Den danſke Flaade var alt under Seil, og en Chaluppe bragte Admiral Galt til det kongelige Skib. Bleg og ſkamfuld traadte Admiralen op paa Dækket, og torde ei ſlaae Øinene iveiret paa den kongelige Dommer, der vred og foragtelig ſaae ned paa ham, og endelig heftig udbrød: „Ved Eders Uforſigtighed og Ulydighed mod mine Befalinger, er den ſvenſke Flaade inat ſluppet ud af Fælden. Men ved Gud, det ſkal koſte Eders Hals, Peder Galt, om ſaa det hele Rigsraad intercederede for Eder!" Harmfuld vendte Kongen ſig bort. Admiralen blev bragt i Arreſten, og for en ſtiv Kuling af Sydveſt ſatte Flaaden Courſen ad Kjøbenhavn.

Kjøbenhavns Toldbod vrimlede af Folk, da Kong Chriſtian faa Dage derefter ſteeg ilaud. Uendelig var den Jubel og Hurraraab, hvormed Kjøbenhavnerne modtøge den kongelige Helt, deres Afgud. Gjennem Folkevrimlen trængte ſig med Møie Rigshofmeſteren, Grev Corfitz Uhlfeldt, Herre til Egeſkov, Uhlfeldtsholm, Saltøe, Jepſtrup, Bavelſe og Bellinge, for at modtage Kongen, ſom han hilſte ærbødigt, dog ſtolt, ſig ſelv bevidſt, at være, næſt Kongen, Danmarks førſte Mand. Uden at lade ham komme til Orde, greb Kongen hans Haand, og ſagde: „I har vel allerede hørt, at Eders Broder, Eiler, faldt ſom Helt ved min Side. Hans Pleieſøn, ſom her ſtaaer, for-

bundet af de første Saar han har faaet i Kamp for Fædrelandet, er nu faderløs, og af Eder, Grev Uhlfeldt, forventer jeg, at I ikke nægter mig den Bøn, at optage ham i Eders Huus og blandt Eders egne Børn, som jeg alt har tiltænkt ham en Officeerplads i min Livvagt!" Taus bukkede den Spurgte: „I indvilliger?" spurgte Kongen lidt heftigt. — „Eders Majestæts Villie er mig en Lov!" svarte Greven lidt tvungen. — „I synes ei at være synderlig derfor? sagde Kongen: men naar I lærer den kjække Yngling lidt bedre at kjende, da vil I sikkert elske ham. Min kongelige Naade har han allerede i egentlig Forstand tilkæmpet sig: mærk Eder det, Grev Uhlfeldt!" Dermed steeg Kongen ind i den Carosse, der ventede ham, og kjørte hurtigt til Slottet.

„Naa, saa kom da! sagde Rigshofmesteren til Eiler, uden at see paa ham: Hvem troede, I skulde nogentid gjøre saadan Lykke?"

„Synderlig kjærlig er Modtagelsen just ikke! sagde Eiler ved sig selv, og sukkede derpaa: O, Du min afsjelede Fader og Velgjører, saaledes var ei Du." Derpaa fulgte han halv uvilligt med Rigshofmesteren.

Den halvfjerdsindstyveaarige Admiral Peder Galt havde med sit Liv bødet for den slette Conduite, han i Kieler Havn havde udviist mod den svenske Flaade. Eiler, der havde bivaanet Executionen, vendte tilbage til Rigshofmesterens Gaard i Løvstrædet. Endnu stod den gruelige Henrettelsesscene, den første af det Slags, han havde bivaanet, for hans Øine. Da

han kom hjem, gik Rigshofmesteren med korslagte Arme urolig op og ned ad Gulvet. Omsider blev han staaende for Eiler og udbrød: „Du kommer fra Admiral Galts Execution?" — „Ja! svarte Eiler: Men Gud give, jeg aldrig havde seet dette fæle Syn, der længe vil svæve for min Indbildningskraft." — „Du misbilliger altsaa denne uretfærdige Execution?" spurgte Rigshofmesteren spændt. — „Uretfærdig kalder J den retfærdigste Straf for slet Conduite og Cujonerie?" foer Eiler op. — „Stille, stille!" svarte Rigshofmesteren koldsindig. — „Nei, Hr. Onkel! faldt Eiler ind: derom kan kun jeg domme af os To; jeg var i Kieler Fjord Vidne til, at den henrettede Admiral, ved ikke at indtage den Post, Kongen udtrykkelig anviste ham, var Aarsag til, at den svenske Flaade undkom. Og naar Kongen ei kunde faae slige Overtrædelser af hans Befalinger straffede, da gad jeg nok vidst, hvorledes han ellers kunde regjere den stolte Adel, der, troende sig hævet over Lovene selv, Intet med det Gode vil gjøre, uden hvad den troer, der sigter til deres egen Interesse og indbildte Storhed!" — „Ih see, hvad Du er klog! svarte Rigshofmesteren bidende: men deri tager Du feil. Kongen regjerer ikke Adelen, men Adelen, eller rettere, de af Adelen der ere i Rigsraadet, regjere Landet, og Kongen har ikke stort at sige, da han Intet kan gjøre uden Rigsraadernes Minde, og disse hans Medregenters Kjærlighed har Kongen vist ikke erhvervet sig ved Admiral Galts Execution." „Lad Adelen end have nok saa stor Magt, som den desværre har, svarte Eiler: lad være, J min Hr. Onkel er, som jeg vel troer, den Første af denne mægtige Adel,

saa bliver Christian den Fjerde dog alletider Konge i Danmark, og I kun Undersaat, og som saadan har Eders Yttringer været meget upassende, saameget mere, som Kongen har hævet Eder op til Landets første Rigsembede, og desuden kaaret Eder til sin Svigerson."

„Just derfor, gjensvarte Rigshofmesteren: er alt hidtil gaaet, som det er; men naar Kong Christian engang lukker sine Øine, da skal Du maaskee faae det at see, Du mindst ventede. Egentlig, vedblev Rigshofmesteren betænkelig: er det under min Værdighed, at tale med Dig om slige Ting, men der kunde dog komme en Tid — her nærmede han sig Eiler, og greb hans Haand — da jeg kunde have stor Nytte af Dig, især med Hensyn paa det Corps, hvorved Du staaer. Det kan blive Din Lykke, min Søn. Mere vil jeg ikke sige Dig nu; betænk kun, jeg er den rigeste Adelsmand i Danmark, gift med Kongens Datter, den udvalgte Thronfølger er svagelig og overlever neppe sin Fader. Mærk Dig det. Jeg behøver vel ikke at sige Dig, at denne Samtale bliver imellem os." Dermed trykte Rigshofmesteren hans Haand og forlod Værelset.

„See, hvor naadig den almægtige og stolte Rigshofmester er blevet!" sagde Eiler ved sig selv: Men ifald han troer, at jeg vil være et Redskab til at hjelpe til at udføre hans affindige Planer, som jeg nu ret vel kan indsee, saa tager han storlig feil, som ogsaa naar han tænker at denne Samtale bliver mellem os. Jeg vil aabenbare den for Kongen; han vil sikkert erkjende min gode Mening heri, at jeg ei har gjort andet, end hvad jeg skylder Fædrelandet og dets retmæssige Kongehuus."

Dagens første Skin faldt paa Heltekongens sølvgraae Hoved ved Arbeidsbordet i hans eensomme Gemak paa Rosenborg Slot. Med Haanden under Kinden sad han grublende over, hvorledes hans af Krigen ødelagte Lande igjen kunde ophjelpes med de faa Hjelpemidler og den indskrænkede Magt, han efter den Tids Regjeringsform havde ihænde. Tunge Suk hævede sig fra hans Bryst, medens saamange hundrede af hans Embedsmænd i dette Øieblik sorglos strækkede sig paa det magelige Leie. Indenfor Døren stod Eiler i spændt Forventning. Da vendte Kongen sig om til ham, og spurgte: „Nu, hvad godt min Søn?" — „Nødig vilde jeg, begyndte Eiler, med fast Bestemthed: ved dette mit Andragende, som jeg føler er min Pligt at forebringe Danmarks Konge, af ham anseés for en nedrig skadefroe Angiver." Skarpt hvilte Kongens Blik paa den Talende, der saaledes vedblev: „Allerede det første Aar jeg kom i Rigshofmesterer Huus, mærkede jeg, at han gik svanger med Planer, der ei sømme sig for en Undersaat. Nu, den udvalgte Thronfølger er død, er jeg, ved en Samtale, jeg igaar havde med ham, blevet overbeviist om, at han ved Eders Majestæts Død, som Gud forhale endnu i mange Aar, vil søge at sætte disse Planer igjennem, til Skade for det Kongehuus, der nu i 200 Aar har styret Danmarks Scepter, og den Troskab, jeg er dette Kongehuus skyldig, har tilskyndet mig at aabenbare dette for den vise Kong Christian, der sikkert vil søge Bevæggrunden hertil ene og alene i sand undersaatlig Troskab og dansk Oprigtighed."

Da hvilte Kongens Øie længe og med inderlig Velbehag paa Ynglingen. Omsider udbrød han: „Nei,

min Søn! Jeg miskjender ei Din gode Mening, skjøndt Du ikke har sagt mig noget Nyt. Jeg har længe forudseet, at Rigshofmesterens umaadelige Ærgjerrighed efter min Død vil styrte ham i uundgaaelig Ulykke, naar Den, der hidtil viselig har raadet ham, og kjærligt baaret over med hans Svagheder, ei er mere; Dog, Gud kan maaskee styre Alt til det Bedste. Tak skal Du imidlertid have, min Søn, for Din Troskab og Oprigtighed; nær for Fremtiden de samme Følelser for min Efterfølger, Prinds Frederik, til hvem jeg skal anbefale Dig, og gaae nu med Gud!" Kongen satte sig igjen til Arbeidsbordet, og Eiler bortfjernede sig med Glædestaarer i Øiet over saamegen Naade og Godhed.

Natten mellem den 27de og 28de Februar 1648 var frembrudt, og dens Mørke hvilte over Jorden. Kongen laae paa sit sidste Leie, ved hvilket Hofpræsten Jacob Lauritzen Hindsholm stod, der sidstegang havde meddeelt ham Sacramentet. Bagved ham stod Rigshofmesteren Corfitz Uhlfeldt med sin Gemalinde og hendes Søster Hedevig, Cantzleren Christen Tomesen Sehested, Niels Trolle og Flere af Rigsraadet. Ogsaa Eiler, der just havde Vagt paa Slottet, stod, som alle de Andre, grædende ved Kongens Leie. Ved hans Side stod den deilige Amalia, Grev Hannibal Sehesteds, Norges Statholders eneste Datter, der dengang opholdt sig ved Hoffet. Da reiste Kongen sig lidt op i Sengen og talte med mat Stemme: „Ja, jeg haaber Gud vil annam-

me min Sjel. Efter bedste Evne har jeg regjeret disse Riger og Lande. Hverken har jeg sparet mine Kræfter eller min Tid, ja ei engang mit Blod, for at lykksaliggjøre mit Land. Om det har lykkedes mig, det maa den Almægtige vide, for hvis Throne jeg snart skal staae. Min Villie har været god, derfor, Algodheds Gud, aabn mig Dit Himmerige!" — „Amen!" sagde Hofpræsten. „Amen!" istemte de øvrige Tilstedeværende. Hulkende vendte Eiler sig om, og hans Blik traf to zittrende Perler i Amalia's store mørkeblaae Øine. Hans Taarer standsede, en besynderlig Følelse greb ham, gandske fordybede han sig i Beskuelsen af den herlige Pige, hvis Øine ogsaa med Velvillie hviilte paa den kraftige Yngling, hvem Taarer i Øiet over en saa elsket Konges Hedenfart, klædte saa vel. Først da de andre Tilstedeværende bortfjernede sig, for at Kongen, efter sit Ønske, kunde nyde nogle Øieblikkes Rolighed, fore deres Blik fra hinanden. Vemodigt saae Eiler paa Kongen, end engang hang hans Øine ved Amalia's, og da hun var forsvunden, gik han drømmende tilbage til Vagtstuen.

Midnatstimen slog. Vagtmandskabet sad omkring Kaminen og fortalte hinanden vexelviis de gyseligste Spøgelsehistorier. „Ja, begyndte en gammel Normand: det er ei heller rigtigt her paa Slottet; hvad mon det Lys betyder, som hver Nat næsten sees i de ubeboede Gemakker. Der har Ingen noget at bestille ved Midnatstid." Eiler stod ved Vinduet, beundrende Guds Almagt og betragtede de Myriader Stjerner, hvormed den blaa Himmelbue i det klin-

gende Frostveir var overfaaet. Da tyktes ham et svagt Lys bævende at bevæge sig i de ubeboede Gemakker i Slottets vestre Fløi. Studsende saae Eiler nok engang derop. I det Gemak, hvor Insignierne forvaredes, mærkede han Lys. Hurtigt stødte han Døren op, og for ham stod en Skikkelse med den blinkende Krone paa Hovedet, Sværdet i den ene og Scepteret i den anden Haand, og betragtede sig selv med stort Velbehag i et fra Loftet til Gulvet nedhængende Speil. Forstenet blev Eiler staaende en Tidlang. Da undslap ham de Ord: „Almægtige Gud, hvad gaaer her for sig?" Rask vendte Skikkelsen sig om — for ham stod Rigshofmesteren. Scepter og Sværd faldt ham af de rystende Hænder. Kronen vaklede frem og tilbage paa det dirrende Hoved. Dog hurtigt fattede han sig, trak Kaarden og gik løs paa Eiler. Men da han kom tæt hen til ham, og blev vaer, hvem det var, tabte han Kaarden af Haanden, saa den klirrede henad Gulvet. Eiler tog den op, og gik tæt hen til Rigshofmesteren, der var sjunken om paa en Stol, og sagde: „Gud, hvorvidt kan ikke Ærgjerrighed bringe et Menneske! Medens Kongen, Eders Svigerfader, ligger i sit sidste Aandedræt, udstrækker I Eders Haand efter Rigets hellige Insignier! Har jeg forstaaet Eder Ret? I tragter for Alvor efter Danmarks Krone?"

„Ja! sagde Rigshofmesteren fattet, idet han reiste sig op: Danmarks Konge ligger i sidste Aandedræt, hans udvalgte Efterfølger er død. Ingen er endnu valgt; jeg er gift med Kongens kjødelige Datter, av-

let i lovligt Ægteskab: efter min Formening ligesaa nær til Kronen, som Prinds Frederik. Jeg er den rigeste Adelsmand i Danmark, vores Familie den mægtigste og talrigste. Jeg fattes blot at forsikkre mig Krigsmagten, og dertil skal Du hjelpe mig, forsaavidt Livvagten angaaer. Da skal jeg hæve Dig til stor Ære og Værdighed, og gjøre Dig riig og lykkelig. Da Du nu engang veed Alt, saa vil jeg ogsaa indvie Dig i min Hemmelighed, skjøndt det ei var min Plan, at gjøre det endnu."

Nu taug han, og saae forskende paa Eiler; men Denne udbrød heftigt: „Raser J? Tor J, som Undersaat, gribe efter Kronen, saalænge en Prinds af Blodet endnu er ilive! Beed den gode Gud vil lede Eder ud af denne Fristelse. Troe mig, min Onkel, denne Vei forer til Ulykke, maaskee til Død og Skjændsel. Betænk Eder! Lad af fra Eders formastelige Idræt, mens det endnu er Tid. Min Arm og Trostkab tilhører Landets retmæssige Herre, Prinds Frederik; enhver Anden, der tragter efter Kronen, er en Forræder. See, der har J min Mening!"

Forbauset stod Rigshofmesteren. Dog snart fattede denne verdenskloge Mand sig og sagde i konstlet Ligegyldighedstone: „Gjør hvad Du vil: jeg er overbeviist om, at Du ikke for noget Menneske rober, hvad Du i denne tause Time har seet eller hørt."

„Ja vel! svarte Eiler, og greb Rigshofmesterens Haand: naar J vil afstaae fra Eders formastelige Forsæt. Men vogt Eder for at foretage Eder Noget, jeg ei kan fordølge for Landets retmæssige Thronarving." Med disse Ord gik Eiler tilbage til Vagten.

End et Blik kastede Rigshofmesteren paa Kongemagtens juveelstraalende Guldsmykker, og snart forsvandt Lyden af hans hurtige Fjed i den store Gang.

Aftenen begyndte at dæmre den 28de Februar. Danmarks Konge laae i det sidste Aandedræt; de samme Personer, som Dagen tilforn, stode om hans Seng. End engang vendte han Hovedet om mod Eiler, og saae længe og kjærligt paa ham. Derpaa vinkede han ham til sig, rakte ham den med Dødens Sveed bedækkede Haand, og sagde: „Tak min Søn, for den Kjærlighed og Troskab Du har udviist imod mig; det gaae Dig vel! Hvor er min Søn Frederik? Hent ham!" — „Jeg skal strax hente ham!" svarte Rigshofmesteren, og skyndte sig afsted forend Eiler. Det varede en rum Tid, Rigshofmesteren kom ikke tilbage. „Besynderligt! sagde Kongen med mat Stemme: Jeg har ofte spurgt efter Prinds Frederik, men endnu har han ei været her. Jeg skulde dog ikke troe, man forhindrede ham fra at see og tale med sin døende Fader." Derpaa foldede Kongen Hænderne og bad sagte ved sig selv. Pludseligt hævede han Hovedet iveiret, og raabte med lydelig Røst: „Gud velsigne mit Danmark!" End et Suk, og Danmarks største Konge var ei mere. Da tonede fem Klokkeslag hunlt ned i den stille Slotsgaard, og den opstigende Maane kastede sine blege Straaler paa den forklarede Heltekonges ærværdige Ansigt.

Dybt rystet snog Eiler sig ind i Sideværelset, og forefandt der Amalia, som med Tørklædet for Øi-

nene stod og hulkede i et Vindue. Da Eiler traadte ind, tørrede hun hurtigt Øinene og smilede vemodigt til ham. „Græd kun, min Frøken! sagde Eiler: det danske Folk kan ikke fælde Taarer nok, thi saadan Konge faaer Danmark vel neppe mere." — „Ja vel var Kong Christian en Taare værd! svarte Amalia: Efterretningen om hans Død vil sikkert træffe min Fader haardt, naar Sørgebudskabet naaer op til ham, blandt Norges Fjelde." — „Hvorlænge maa I endnu blive hos os i Danmark, Frøken?" spurgte Eiler med et Suk. — „Jeg skulde allerede have reist i forrige Uge, svarte Amalia beklemt: da min Fader havde bedet Kongen, at jeg maatte blive fri for min Tjeneste her ved Hoffet, og han gjerne ønskede at see mig hos sig oppe i Norge. Men Capitainen paa Briggen, der skal overføre mig, vilde bie, for med Visshed at kunne overbringe Efterretningen om Kongens Død. Imorgen, ifald Vinden bliver staaende, maa jeg med min Ledsagerinde ombord." — „Og I reiser gjerne herfra?" spurgte Eiler med et Suk. Amalia taug. „I efterlader Eder ingen Gjenstand her, som det falder Eder tungt at forlade, og hvis Minde kjærligt vil ledsage Eder blandt Norges granklædte Fjelde?" Amalia sukkede. „Tør jeg udtyde dette Suk paa mig?" spurgte Eiler med Kjærligheds hjertevindende Tone, og greb Frøkenens Haand. Taus sank Amalia til hans Bryst. Deres Læber brændte paa hinanden. Hjerterne sloge stormende mod Brystet, de truede at sprænge. I lang inderlig Omfavnelse sluttedes de Dødeliges skjønneste Pagt. „Troskab til Døden! saaledes brød endelig Eiler den

lange, salige Taushed: Ved den afsjelede kongelige Helt, hvis Aand i dette Øieblik opsvinger sig til Guds Himmerige, sværger jeg her min Pige evig Troskab, og for briste mit Hjerte end denne. Og Du, min forklarede Fader og Velgjører, skue ned fra Din Himmelsalighed og vær Vidne til min Lykke."

Tungsindig stod Eiler næste Dags Aften ved Toldboden og skuede med Kjærligheds Længsel efter de hvide Seil, der forsvindende bag Skovshoveds Pynt, førte hans Elskte mod Norges fjerne Kyst, just som Solens sidste Straalekys brændte purpurrød paa Øresunds mildt legende Bølgetoppe, og dens sidste Glimt diamantstraalende gjennembrød Hertha's riimklædte Bøgeskove.

Tre Aar vare henrundne. Kong Frederik den Tredie sad fast paa sine Fædres Throne. Rigshofmesteren Corfitz Uhlfeldt havde, seende sig Intet at kunne udrette mod hele den øvrige Adel, der hemmelig hadede ham og hans rige og mægtige Familie, opgivet sin daarlige Plan, hans, ellers saa lyse Hoved, omtaaget af umaadelig Ærgjerrigheds Gjøglebilleder, havde fattet, og vendte just nu, i Aaret 1650, tilbage fra Holland, hvorhen han, som Hoved for et Gesandtskab, var bleven sendt. Taus og mørk modtog han Eiler, der ønskede ham en lykkelig Hjemkomst, indelukkede sig i sit Gemak, og lod sig ei i sex Maaneder see ved Hoffet, troende at kunne tiltrodse sig den Anseelse, han nu mærkede saa kjendelig at aftage, idet han glemte, at Undersaattens, selv den

mægtigstes og klogestes Trods, altid torner kraftesløs tilbage fra Herskerthronen, som den fladtrykte Blykugle fra Granitklippen.

Den 3die Januar 1651 om Aftenen kom Rigshofmesteren hjem i stor Bevægelse, og gik rasende op og ned ad Gulvet. Pludselig blev han staaende for Eiler, og udraabte i heftigste Affect: „See saa! Det er Takken jeg skal have for min mangeaarige Tjeneste, jeg har ydet det utaknemmelige Fædreland. I Eftermiddag Kl. 3 har Oberst Walter ledsaget Skjøgen Dina Windhofwers op paa Slottet til Hs. Majestæt, hvem hun har aabenbaret, at jeg har villet forgive Kongen. Død og Helved! Slig en Beskyldning tør gjøres mod Danmarks Riges Hofmester. Ifald jeg ikke faaer den fuldstændigste Revenge over dem Begge, da vee Kong Frederik! Jeg skal vise ham, at den foragtede og miskjendte Corfitz Uhlfeldt skal komme ham til at skjælve paa hans Throne!" Med disse Ord styrtede han ud af Værelset, og slog Døren i efter sig, saa det drønede i hele Huset. Overrasket stirrede Eiler efter den Bortgangne.

Natten mellem den 14de og 15de Juli samme Aar var begyndt, og Eiler laae just i sødeste Søvn, da Nogen greb ham haardt ved Armen, saa han foer op; „Reis Dig og klæd Dig paa!" sagde Rigshofmesteren i bydende Tone. Eiler gjorde som han bad. „Jeg forlader nu for stedse mit utaknemmelige Fædreland, begyndte Rigshofmesteren med rædsom Alvor: og min frygteligste Hævn skal ramme dets Konge, der ikke

bedre har villet straffe mine Æreskjændere." — „Hører jeg ret? svarte Eiler: Kan I forlange bedre Satisfaction? Dina er halshugget, og Walter landsforviist! Hvad vil I mere?" — „Walter skulde ogsaa have rækket Hals! gjentordnede Rigshofmesteren: men nok herom. Jeg gaaer nu til Sverrig. Snart skal Kong Frederik føle Virkningen af min Hævn, naar 20,000 Svenskere overswomme og hærje hans Land, og han maaskee bliver nødt til at nedlægge den nyspaasatte Krone. Gaaer Du med, min Eiler? vedblev Rigshofmesteren i smigrende Tone: næsten min hele Familie følger mig, thi min Flugt vil desuden drage dens Fald efter sig."

Længe stod Eiler taus. Omsider fortrak hans mandigskjønne Ansigt sig til stolt Alvor. Endelig udbrød han: „Hvad har I ifinde min Onkel? I vil i rasende Hævngjerrighed styrte et heelt Land og den bedste Konge i navnløs Jammer, for at mætte Eders usle Hæventorst! O, jeg gjennemskuer Eders hele djævelske Plan, men ved Gud, den skal strande mod min og hver trofast dansk Mands Arm og Hjerte. Med Brystet mod Fjenden og stærken Arm ville vi slaae saa fast en Vold om det betrængte Fædreland og dets elskte Konge, og med skarpen Staal hilse Forræderen og hans Leiesvende. See der har i det Svar jeg skylder at give Eder paa Eders Andragende, som tro dansk Undersaat, som Kriger, som Christen!"

„Ih nei see! svarte Rigshofmesteren spydig: det var en deilig Tirade! Men min Troskabshelt med Din stærke Arm og Dit skarpe Staal, vedblev han, og hans Mund fortrak sig til et ondskabsfuldt Grin: Du elsker

min Svoger Grev Hannibal Sehesteds Datter Amalia, vil Du ogsaa med Din stærke Arm støde hende fra Dig? Følg mig, og hun skal vorde Din. Bliv her, og før skal Himlen falde ned, før Du nogensinde skal favne hende mere, saameget skal jeg vel udvirke hos min Svoger, skjøndt vi ikke ere de bedste Venner. Vælg nu, men vælg snart thi Tiden er kostbar, og før Dag skal den danske Kyst ligge langt bag mig."

Da forsvandt pludselig Blodet af Eilers Kinder, et dybt Suk hentede han fra Hjertets Indre, og sagde: „Der greb I mig ret i Sjelen! Men, vedblev han, voldsomt fattende sig: vel er en elsket Piges Besiddelse denne Jords Salighed, men dog Intet mod den evige Salighed jeg ved Landsforræderie og Meeneed visselig vilde forskjertse. Jeg bliver endda mit Fædreland og min Konge tro. Vel vil min jordiske Glæde her være forspildt, ifald I mægter at opfylde Eders Trudsel, men maaskee finder jeg da Døden i ærlig Kamp, og naar I da ved Eders svenske Seierherres Side skrider over Valpladsen besaaet med danske Brødres Liig, naar I da maaskee træffer den stakkels Eiler udaandende det sidste Suk, da vil Eders Samvittighed, ifald I ei forinden gandske har døvet dens Stemme, sikkert tilraabe Eder: bedre Du laae her som han, end om Du endog som Seierherre vandt Danmarks Krone!" Da smeltede Jiskorpen om Rigshofmesterens Hjerte; voldsomt rev han Eiler til sit Bryst, og med de Ord: „Lev vel, min Eiler, jeg kan ei andet!" styrtede han ud.

Næste Dags Formiddag stod Eiler for Kong Frederik, der, efter at have betragtet ham med sit blide,

godhedsfulde Aasyn, tiltalte ham saaledes: „Ved Eders aabenhjertige Fortælling af det mat med Rigshofmesteren passerede, har I vundet en ufortabelig Ret til min særdeles Naade, ifald I ei alt iforveien af min afdøde Fader var bleven mig anbefalet som Den, han bar en særdeles Kjærlighed til. Bliv kun Eders Fædreland og Konge fremdeles troe, og jeg skal efter bedste Evne forfremme og belønne Eder."

„Give kun Gud, jeg maatte engang finde Leilighed til, i Gjerning at vise Eders Majestæt, at jeg med Glæde vil besegle min Troskab til Eders Majestæt og Fædrelandet med mit Blod!" gjensvarte Eiler med Haanden paa Hjertet, og bortfjernede sig, ledsaget af Monarkens hulde og venlige Blik.

Eensom sad Eiler en mørk stormende Høstaften, og hans Tanke fløi paa Phantasiens Vinge op til den Elskte i Norges Klippedale. Da traadte Grev Sehesteds gamle Tjener, den troe Jørgen ind, som havde ledsaget Amalia paa Reisen til Norge. Studsende sprang Eiler op og spurgte: „Hvad? Du er her i Danmark, Jørgen?" — „Ja, min unge Herre! svarte Jørgen trohjertig: Greven og hans Familie ogsaa." — „Og Amalia?" spurgte Eiler stormende. — „Er paa Noragergaard med Fruen!" svarte Jørgen smilende. — „Hvorfor er Greven saa pludselig kommen herned?" spurgte Eiler adspredt. — „Ja seer I, Hr. Lieutenant! svarte Jørgen betænkelig: det staaer nu ikke saaledes til ved Hove, som i den salig Konges Tid. Greven er pludselig kaldet herned til

Kjøbenhavn, for at aflægge Regnskab for hans Statholderskab i Norge, og da han heel vel kan indsee, at det nok nu bliver forbi med Statholderskabet dengang, saa har han taget sin Familie med herned, for at spare sig den Ulejlighed at hente den siden. Jeg har ellers et Brev til Hr. Lieutenanten fra Frøkenen." — „Hvorfor har Du ikke sagt det før?" stormede Eiler, rev ham Brevet af Haanden, og læste:

„Endelig er jeg atter i mit Fædreland min Elskte nær. Kom imorgen Aften til Nøragergaard, vent i Haven til Du hører mig synge Haralds og Thora's Ballade, gaae da kuns driftig til Havestuen, der venter Dig med Kjærligheds Længsel Din elskende Pige.

Amalia.

„Tak, min kjære gode Jørgen!" raabte Eiler derpaa beruset af Glæde, og trykte den Gamle saa trofast til sit Bryst, at han reent tabte Veiret, og efter nogle forgjæves Forsøg paa at tale, endelig stonnende udbrød: „Disse unge forelskte Mennesker ere ogsaa som de vare gale. Det er en kjøn Tak jeg skal have, fordi jeg paa min gamle Alder lader mig bruge til Kjærlighedsbud, at trykke mig saaledes, at jeg knap forvinder det i flere Dage. Hvad Svar skal jeg ellers bringe?" — „Her har Du Svar! sagde Eiler, idet han sløj til Skriverbordet: Ellers kan Du vel begribe, at jeg kommer, om saa Soel, Maane og alle Stjerner faldt ned!" — „Hm, Hm! svarte den Gamle med stor Rolighed: de Forelskte love meget." Derpaa tog han den færdig skrevne Billet og gik.

Tordenskrald drønede over Sjællands Bøgekroner, hvidgule Lyn krydsede sig paa den kulsorte Himmel.

Indhyllet i sin Kappe stod Eiler under en hundredaarig Eeg i Noragergaards Have. Mulmfort Nat bedækkede nu Himlen. En frist Nordenvind bevægede den afkjølede Luft. Alt svagere og svagere rullede Tordenen Nord efter mod Kattegattets fraadende Bølger. Endelig indhylledes hele Naturen i Gravstilhed. Enkelte Lys bevægede sig hist og her i Gaardens Værelser. Tilsidst brændte endnu kuns eet Lys i en Stue ud til Haven. Nu blev et Vindue lukket op, skjønne fuldtonende Accorder hørtes paa en Luth, og høitideligt tonede gjennem den dødstille Nat, over til den ventende Eiler, følgende:

Ballade.

Ved Øresund stander den store Kong Knud,
Med Dannemarks Mandskab paa Strande;
Thi ville de drage ad Engelland ud
Over Nordsøens brusende Vande.
De Snekker vel vare femhundred' i Tal,
Og Hurraraab hørtes til Sverriges Val.

Den mægtige Konning oplader sin Røst:
„Farvel Du vort Fædreland kjære!
Vi vil Dig forlade med Mod udi Bryst,
Din Ære vort Kamplosen være!"
Flux femhundred Snekker for bugnende Seil,
Gled ud over Øresunds blaalige Speil.

Skjøn Thora hun sidder i eensomme Krog,
Fra Hjertet sig Suk monne trænge:
„Hvor gaaer det min Harald paa blodige Tog,
Mon jeg alt skal savne ham længe?"
Da vildt over fraadende Bølgetop,
Fra Nord bruser Himmelstormen op.

Den Pigelil iler til skumklædte Strand,
Just dukker en Seiler af Bølgen;
Saa ængstlig hun tripper paa nøgene Sand,

Sin Sjæleangst kan hun ei dølge.
Da synker i samme rædsomme Stund
Den Snekke dybt ned paa Havsens Bund.

„Nu synker min Harald i Afgrunden ned!"
Saa vreed den Møe sine Hænder:
„Gud giv ham den evige Salighed,
Jeg Snekken for nøie kuns kjender!"
Da gynged det Kæmpeskib lueforgyldt,
Mod Stranden, med Bretlands Betvingere fyldt.

Og Konningen stander paa steenklædte Strand,
Ung Harald han stander ved Siden.
„Der seer Du, o Thora, min tappreste Mand,
Min troeste Ven udi Striden.
Han frelste mit Liv i den blodigste Dyst,
Thi lønne ham Freja med sødeste Lyst."

Under Sangen havde Eiler listet sig hen til Havestuedøren. Neppe var det sidste Vers udsungen, før han stødte Døren op, og med de Ord: „Her er Din Harald, min Thora!" favnede han inderligt sin Pige i navnløs Elskovs Salighed.

„Min Amalia! begyndte Eiler omsider: Hvad Trøst giver Du mig, min Elskte? Vil Din Fader vel nogensinde indvillige i vores Forbindelse?" — „Nei, ak nei, min Eiler! sukkede Amalia: Min Fader veed nu Alt, Gud veed hvorfra, næsten troer jeg fra den bortflygtede Rigshofmester. Han kom som rasende ind til mig for noget siden, og spurgte mig, om det var sandt, at jeg elskede Dig. Da jeg frimodig tilstod det, svoer han: aldrig at indvillige i vor Forbindelse, saalænge hans Øine stode aabne. Nu kan det slet ikke nytte at tale til ham derom, da han er saa bekymret over den slette Vending hans Skjæbne har taget. Naar han har redet sig vel ud af denne Affaire,

vil han i nogen Tid opholde sig i Hamborg, for at lade Stormen rase ud."

„Og Du skal med, min Amalia?" spurgte Eiler beklemt. — „Jeg frygter næsten!" svarte Amalia modfalden. — „Ak Gud! klagede Eiler: saa skaljeg maaskee atter i nogle Aar savne min elskte Pige. Vil Du ogsaa i denne Tid bestandig blive mig tro?" — „Ak, min Eiler, ja til min Død! Hvorfor vil Du bedrøve mig med Din Tvivl, nu da min Sjel er saa kummerfuld over de tunge Udsigter, der møde vor Kjærlighed. Thi komme vi end snart tilbage, frygter jeg dog for, min Fader ei heller da, ja maaskee aldrig, giver sit Minde. Thi han hader Rigshofmesteren ubeskrivelig siden den Affaire de havde sammen i Anledning af Christine Munks Proces, og for hans Skyld troer jeg aldrig min Fader giver sit Minde til min Forbindelse med en Uhlfeldt, hvilket Navn han saa bittert hader."

„Amalia! sagde derpaa Eiler glad med eet: Jeg seer en Haabets Stjerne lyse for mig i Fortvivlelsens Nat. Kongen ynder mig særdeles, det har han selv forsikret mig. Dersom jeg bad ham tale for mig hos Din Fader, det vilde sikkert hjelpe." — „Ja, Eiler! raabte Amalia glad: Du har Ret, det vil sikkert lykkes! Kongen tør min Fader ikke nægte det. Men nu lev vel, min Elskte, vi maa skilles for denne Stund, det er alt silde." — „Lev vel, Du min jordiske Salighed! udraabte Eiler, og trykte Afskedskysset paa de imøde svulmende Læber: Saalænge vi ere hinanden tro, kan ingen jordisk Magt adskille os. Før skal Dovrefjeld vakle, end min Troskab! Kan jeg

ogsaa stedse stole paa Din, selv naar Din ubøielige Fader vil tvinge Dig at ægte en Anden?" — „Ak, Eiler! sukkede Amalia, og skjulte det taarevædte Ansigt ved hans Bryst: Gjør mig nu ikke Afskedstimen tung ved ugrundet Tvivl. See her har Du mit Portrait: saavist jeg haaber, det i min Fraværelse vil være Dig uendelig kjært og stedse hendrage Dit Minde paa Din tro Pige, saavist skal jeg modstaae alle Fristelser og selv den haarde Faders Tvang!" Med disse Ord rev hun Portraitet op af Barmen — det faldt af Haanden og knustes mod de haarde Marmorstiser. Forfærdet tog Eiler Stumperne op, og greben af fræd som Fremtidsahnelse, udraabte han smertelig: „Gid Din Troskab, Amalia, maa vorde stærkere, end det Tegn, Du gav mig derpaa! Gid den kommende Tid ei sande dette, maaskee ei tilfældige Varsel!" Længe stode de i lang stum Omfavnelse, omsider rev Eiler sig voldsomt af Pigens Favn og styrtede ud, og snart hørte den lyttende Amalia Hestens Hovslag tordne ad Veien til Kongesæd, og omsider forsvinde i det øde Fjerne.

Ubesindigt havde Danmarks Rigsraad i Februar 1657 besluttet Krig med Sverrigs stridbare Konge, Carl Gustav, troende, da Denne var indviklet i en langvarig Krig med Polen, igjen at kunne erobre de under den afdøde Konge i sidste Krig tabte Provinser og andre Herligheder. Endnu vare Krigstilberedelserne ei færdige, før Carl Gustav gandske uventet, med sine i mange Slag hærdede Krigere, stod i

Holsteen, da man endnu troede ham i Klemme i Polen. Eiler havde erholdt Tilladelse til at maatte gjøre Tjeneste ved Oberst Jens Hadersleves Regiment, der laae i Fyen, og brændte af Begjerlighed til igjen at maale sin Klinge med Svenskens.

Paa Tybring Strand stod, den 30te Januar 1658, under Overkommando af Oberst Hadersley, fire Regimenter opmarscherede. Alentyk Jis bedækkede lille Belt. Træt af at overskue dets af Solen oplyste blinkende sneehvide Flade, hvilte Øiet sig i Baggrunden paa den sig af Jisen hævende Brands Øe, og længere tilbage paa Stenderup Hage. Da saaes paa eengang fra begge Steder en sort uformet Masse langsomt at bevæge sig mod den danske Strand. Alt nærmere og nærmere bølgede den. Nu skjelnedes tydeligt de svenske Colonner, og snart hørtes Ryttertets Trompeter skingre fra den Colonne, der kom fra Brands Øe, medens Infanteriets Trommeslag hvirvlede fra Fodfolket, der ilte ud fra Stenderup Strand. „Idag skal vi atter kæmpe for Fædrelandet, min Ven! sagde Eiler til Capitain Christian Holck, der kommanderede det Compagnie, hvorved Eiler stod: Mange Aar have nu lagt sig mellem den Tid, Torstenson stormede Skandsen i Kieler Bugt, og denne Dag." — „Ja, da var det en varm Dag, svarte Capitain Holck: saa varm bliver den vel neppe idag, kjender jeg vor Chef ret." — „Hvorledes mener Du? spurgte Eiler heftigt: Han skulde dog vel ikke?" — „Stille, min Ven! svarte Holck: nu gaaer det snart løs. Seer Du? Det er Kongen af

Sverrig selv, der kommer med Rytteriet fra Brands Øe, og Fodfolket, der nu marscherer op, kommanderes af Grev Jacob de la Gardie, det er vist Grev Waldeks Regiment der har Avantgarden." Neppe havde Holck udtalt disse Ord, for et hult Brag tordnede langs hen ad Isen, og de to forreste Compagnier af Waldeks Regiment sank ned paa Havets Bund. Grædseligt lød de Nedsynkendes Dødskrig og Hestenes Prusten og Arbeiden med Forfødderne mod Isstumperne. Den Ene søgte forgjæves at redde sig ovenpaa den Anden. Kun en kort Tid varede denne Kamp med det uovervindelige Element. Endnu rakte hist og her en Hest Hovedet prustende op over Vandet; endnu saaes hist og her et af Dødskamp fordreiet Ansigt at dukke op: men nu blev Alt stille i den store vaade Grav — og 300 Mennesker vare ei mere. Gysende betragtede baade Danske og Svenske dette frygtelige Optrin. Men Carl Gustav fortsatte gandske rolig sin Marsch paa høire Side af Vaagen henimod de Danske. „Hvad Satan! raabte Eiler ærgerlig: Der trækker Kongen sig jo tilhøire ad Landet til, for at falde os i Ryggen. Hr. Oberst! raabte han derpaa: Send dog for Guds Skyld et Detaschement hen at forhindre Kongen Landgangen, ellers bliver vi jo omringede!" — „Her har ingen Anden at kommandere end jeg!" svarte Obersten kort og stolt, og nærmede sig en fornem svensk Officeer, der reed ham imøde og talte længe med ham. „Det er Rigsadmiral Wrangel! sagde Holck: Nu vil jeg vedde mit Liv paa, at han overgiver sig, uden at løsne et Skud; han har desuden tjent længe under Wrangel

i Tydskland. Det er oplagt Forræderie; skal vi taale det?" — „Nei for Satan, nei! raabte Eiler: For jeg overgiver mig, jager jeg heller den fordømte Hadersleb en Kugle gjennem Hovedet." Da nærmede Oberſten ſig Fronten, og raabte: „I ſeer ſelv, at det er umuligt at udrette noget mod saa stor en Overmagt. Vi ville kun til Unytte udsøe vort Blod. Strækker derfor Gevær!"

„En Cujon, der overgiver ſig uden Sværdſlag, og en Forræder, der forlanger ſligt!" raabte Eiler forbittret. — „Stræk Gevær! raabte Oberſten ængſtelig: Der kommer Kongen bag paa os med hele Rytteriet."

Soldaterne, ſtørſtedelen hvervede Folk, og meeſt Tydſke, adlød. „Der har Du Din fortjente Løn, Forræder!" raabte Eiler raſende, og hans Kugle peeb gjennem Oberſtens Hat. „Er her da ikke en eneſte danſk Mand, der vil gjøre ſin Pligt? raabte Holck med ædel Uvillie: Skammer I Eder ikke ved, saa aldeles at glemme Konge og Fædreland?" Da tordnede Hovſlaget fra de ſvenſke Ryttere fra Landſiden. I Stormmarſch rykkede Infanteriet frem ad Iſen, og ſkjændigt ſmede de Danſke Vaabnene, løb mellem hinanden og raabte: „Pardon!"

„Saa reis ad Helvede til, I Cujoner, saa mange ſom I ere!" raabte Eiler vrrig, da han ſaae ſig allene paa Iſen, med Capitain Holck, og overrakte idet ſamme Admiral Wrangel, der juſt nærmede ſig ham, ſin Kaarde med de Ord: „Jeg er Eders Fange, Hr. Rigsadmiral! Ene mægter jeg Intet at udrette

mod en heel Armee, naar alle de Andre løbe som Hare. Men jeg beder Eder, Hr. Admiral, bedøm ikke mig og enhver anden brav dansk Krigers, eller overhovedet hele Nationen efter den Feighed hiint hvervede Skrabsammen, anført af en Forræder, har udviist idag." — Admiralen tog imod hans Kaarde, idet et Blik fuldt af Velbehag og Beundring, faldt paa de to kjække Krigere, medens hans Mund fortrak sig til et foragtfydende Haansmiil, hvormed han saae paa den sig nærmende Oberst Hadersleb.

I Forværelset i den Gaard i Odense, hvor Carl Gustav, efter Fyens Erobring tog sit Hovedqvarteer, stod Eiler ventende efter, hvad dog den svenske Konge vilde ham, da han paa Dennes Befaling var bragt herhen. Da gik Døren op, og for ham stod Corfitz Uhlfeldt! Ved Synet af ham gjød det i Eiler, med Modbydelighed vendte han sig bort. Stolt skreed den fordums Rigshofmester hen til Eiler; triumpherende stod han for ham. Da vendte Eiler sig om, og et Blik fuldt af bitreste Modbydelighed og dybeste Foragt, nedlynte pludselig al Uhlfeldts tilkonstlede Stolthed. Dog snart fattede han sig, og med et spydigt Blik paa Eilers venstre Side, hvor Kaarden manglede, begyndte han overmodig: „Hvor er nu Dit skarpe Staal? Hvor ere de stærke Arme og modige Hjerter, hvormed Du vilde slaae saa fast en Vold om det betrængte Fædreland. Nu skal jeg snart vise Kong Frederik, hvad Corfitz Uhlfeldt formaaer. Husker Du endnu Natten mellem den 14de og 15de Ju-

li 1651? Hvorledes stod Du da for mig, og hvorledes staaer Du nu?"

„Som den ærlige Mand for Skurken!" svarte Eiler gandske rolig med korslagte Arme. — „Hvad? Du trodser endnu? raabte Uhlfeldt forbittret: Du kan takke min Forbøn for, at Du som Fange hidtil er bleven behandlet saa honnet. Vidste Du, hvad jeg har gjort for Dig, vedblev han mildere: Du tiltalte mig ikke saaledes; paa min Foranstaltning er Du her. Kongen vil tale med Dig, og har lovet mig, at give Dig et Compagnie ved Grev Erik Steenbocks smaalandske Regiment, naar Du vil tage Tjeneste." — „Jeg takker skyldigst, Hr. Onkel!" svarte Eiler spodsk: Gjør Eder ellers ingen Uleilighed. Det er mig ligesaa umuligt, at tjene Sverrig mod mit Fædreland, som at I nogensinde kan blive en tro dansk Undersaat igjen." — „Jh, men saa tag dog Din gode sunde Fornuft til Hjelp! raabte Uhlfeldt utaalmodig: indseer Du da ikke, at nu er Danmarks sidste Time kommen? Tag hellere nu godvillig Tjeneste, end siden nødtvungen, naar hele Landet er erobret. Kan det ikke være Dig det samme, enten Din Konge hedder Carl eller Frederik? Hvad vinder Du ved denne Egensindighed, Du behager at kalde Troskab?" — „I maa nu behage at kalde den, hvad I vil, svarte Eiler kort og bestemt: saa vinder jeg dog det, I aldrig mere kan erhverve Eder: hver ærlig dansk Mands Agtelse og Kjærlighed. I spurgte mig før om, hvorledes jeg nu stod for Eder. See her staae vi Begge: Hs. Svenske Majestæts hemmelige Raad, Corfitz Uhlfeldt, og den ubetydelige Fange, Lieutenant Uhlfeldt. Men

foreſtil Eder nu, hver brav og ærlig Mand i hele Norden, at kaſte ſit Øie paa os Begge; hvem troer I da af os To bliver agtet, og hvem foragtet? I vil ſikkert i en ſaadan Mands Øine gjøre en ſaare jammerlig Figur, med ſamt Eders ſvenſke Orden paa Bryſtet; det ſtørſte Beviis paa Eders Landsforræderie. Ja, ikke engang i Eders nye ſvenſke Herres Øine kan I være agtet, thi tænk paa det gamle Ordſprog: Vel elſker man Forræderiet, men hader Forræderen."

Juſt vilde Corfits Uhlfeldt atter ſtorme løs paa den ſtakkels Eiler, da gik Døren op, og med ſtor Jilfærdighed indtraadte Generalqvarteermeſterlieutenant Erik Dahlberg, og gik lige til Døren ind til Kongens Værelſe. Corfitz Uhlfeldt lod derpaa Eiler ſtaae, og fulgte ham lige i Hælene. Da Døren blev lukket op, ſaae Eiler Kongen ſidde ved Aftensbordet. Men han reiſte ſig hurtigt op, og gik Dahlberg imøde med det Spørgsmaal: „Kan det gaae an, Dahlberg?" — „Ja, Eders Majeſtæt! forſikkrede Denne: jeg har været paa Lolland. Iſens mindſte Tykkelſe er tre Qvarteer, og mange Steder en Alen og derover. Jeg haaber med Guds Hjelp at overføre hele Armeen uden een Mands Forliis." Da ſlog Kongen med heftig Glæde i Hænderne, og raabte ſaa høit, at det ſkingrede i Værelſet: „Nu Broer Frederik, nu ſkal vi tales ved paa godt Svenſk!" Derpaa blev en Stund talt ſagte, endelig gik Døren op, Uhlfeldt og Dalberg treen ud. Den Forſte betydede Eiler at gaae ind, og hvidſkede til ham i Forbigaaende: „Staae Dig nu ikke ſelv i Lyſet!"

Eiler traadte ind i Værelset, hvor Kongen var, og for ham stod en stærk bygget korpulent Mand af Middelstørrelse. Ansigtet kunde man kaldet smukt, ifald ei et Træk af trodsig Bestemthed havde viist sig under de store lynende brune Øine, over hvilke et Par store sorte Bryn buskede sig. Den morkeblaa, med lysegule Rabatter besatte Uniform, bugnede af Guldbesætning. Kun Sværdordenen pryd ede det brede Heltebryst, og i krigersk Holdning stod han der, stottende sig paa et drabeligt Slagsværd. Som to funklende Gloder brændte hans Blik paa Eiler, der frimodig saae ham i Øinene.

„Min Geheimeraad, Grev Uhlfeldt, begyndte Kongen, med hastig veltonet Stemme: har sagt mig, at J ønskede at tage Tjeneste i min Armee. Eders Udvortes behager mig, og at J har viist Eder som værdig Soldat ved Tybring Strand, har min Rigsadmiral berettet mig. Jeg skjænker Eder derfor et ledigt vorden Compagnie ved det smaalandske Regiment. I kan imorgen melde Eder hos Chefen, Grev Erik Steenbok."

„Jeg takker Eders Kongelige Majestæt for den mig tiltænkte Naade! svarte Eiler med stor Rolighed: men ellers har Eders Majestæts Geheimeraad sagt Usandhed, saasom jeg aldrig har haft isinde, eller nogensinde kan faae isinde, at tjene mod mit eget Fædreland." — „Betænk hvad J siger! svarte Kongen lidt heftig: En saadan Mand kan jo dog ikke lyve." — „For en Mand, der kan forraade sit Fædreland, sagde Eiler bittert: er dette dog vel en ringe Ting." Overrasket betragtede Kongen ham, de sorte Øinebryn

trak sig sammen under vredebebudende Folder. Et Lyn fra hvert Øie traf Eiler.

„I vil altsaa ikke tjene mig?" spurgte Kongen med Eftertryk. — „Jeg beder Eders Majestæt betænke, svarte Eiler frimodig: om I kan vente, at Den, der sveeg sit Fædreland, kan tjene dets Fjende med Troskab." Da opklaredes Kongens Aasyn kjendelig, med synligt Velbehag lod han sit Øie længe hvile paa Ynglingens høie Heltefigur, og svarte: „Oprigtig talt, min brave Dansker, nei! Giv mig Eders Æresord paa, at I ei vil tjene mere imod mig i denne Krig, og I er fri." — „Ei heller dette kan jeg! svarte Eiler kjækt: Vil Eders Majestæt forunde mig min Frihed, da stiller jeg mig atter i mine Landsmænds Rækker, og bruger mit gode Sværd mod mit Lands Fjender, selv om jeg i Kampen stødte paa den store Carl Gustav!"

„Nu, ved min Ære! gjensvarte Kongen forbauset: Saaledes har endnu Ingen talt til Carl Gustav; men I skal see, han veed ogsaa at agte djerv Frimodighed, selv om den findes hos hans Fjende. Reis kun med Gud, min Søn. Kong Frederik har vel kun Faa som I; han kan nu komme til at behøve dem. Hils ham fra mig, at jeg snart skal see over til ham paa Sjælland."

Med disse Ord gik Kongen hurtigt ind i Sidegemakket. „Skade, at denne Konge just skal være min Fjende!" udraabte Eiler, og ilte bort.

(Sluttes i næste Hefte.)

Othello.

Theatret var propfuldt. En nysengageret Sanger gav Don Juan. Parterret bølgede, ovenfra seet, som den urolige Soe, og Damernes Fjer og Slør dykkede, som glindsende Fiske, op af de dunkle Masser. Ranglogerne vare usædvanligt rigtbesatte, thi med Vintersaisonens Begyndelse havde Hoffet faaet Sorg, og idag for første Gang trængte atter de glimrende Farver, de rige Turbaner, de vajende Hatte, de brogede Shawler, frem til Lyset. Men hvor straalende end denne rige Krands af Damer sluttede sig om Amphitheatret — Kredsens Diadem syntes dog at være et herligt, huldsaligt Billed, som fra den kongelige Loge overskuede denne Verden med det mildeste Blik. Man fristedes til at ønske, at dette skjønne Barn ikke maatte være født saa høit, thi disse friske Farver, denne muntre Pande, disse milde barnligrene Øine, denne søde Mund var skabt til Kjærlighed, ikke til undersaatlig Hylding. Og forunderligt, som om Prindsesse Sophie havde ahnet denne formastelige Tanke — ogsaa hendes Dragt svarte til dette Billed af naturlig Skjønhed, hun syntes at have overladt den stolte Damekreds hvert Smykke, som Konsten forlener.

„Seer De, hvor levende, hvor munter hun er — sagde, i en af de fremmede Rangloger, en Herre til den russiske Gesandt der stod hos ham, idet han beskuede Prindsessen gjennem Lorgnetten — naar hun smiler, naar hun trykker det talende Øie lidet til, og

derpaa igjen slaaer det op med ubeskrivelig Ynde, naar hun agerer dertil med den lille nydelige Haand — man skulde troe, trods den vide Fraskand, at kunne høre hendes vittige Tale og naive Spørgsmaal."

„Ja, det er beundringsværdigt!" svarte Gesandten. — „Og dog skulde denne Himmel af Munterhed og Livslyst kun være Maske? Hun skulde føle, smerteligen føle, hun skulde nære en ulykkelig Kjærlighed, og dog være saa blomstrende, saa klarøiet? Naadige Frue! — her vendte den Fremmede sig til Gesandtens Gemalinde — tilstaae, De vil mystificere mig, fordi jeg føler en saa levende Interesse for dette Himmelbarn?"

„Mon Dieu, Baron! svarte hun, rystende paa Hovedet: De er vantro endnu? Paa Ære, det forholder sig i Sandhed, som jeg sagde Dem. Hun elsker, hun elsker under sin Stand, jeg har det fra en Dame, hvis Opmærksomhed Sligt ikke undgaaer. Og mener De ikke, at en Prindsesse, som fra sin Ungdom af er opdragen til Repræsentation, har saamegen Routine, at hun veed at skjule et usømmeligt Forhold for Verdens Øine?"

„Jeg kan ikke begribe det! hviskede den Fremmede, idet han atter, dybtgrublende, saae over til hende: Jeg kan ikke fatte det; denne Munterhed, denne næsten overgivne Spøg, og — stille, ulykkelig Elskov? Naadige Frue, jeg kan ikke begribe det!"

„Ja, hvi skulde hun da ikke være munter, Hr. Baron? Hun aahner vel ikke, at Nogen kjender hendes mechante Opførsel — hendes Amaroso er i Nærheden —

„I Nærheden? O, viis mig, jeg beder, den Lykkelige! Hvo er han?" — „Hvad forlanger De? Det var jo mod al Diskretion, og den skylder jeg Overhofmarskalkinden. Nei, Ven, der bliver Intet af. Vel kan De i Warschau igjen fortælle, hvad De her har seet og hørt, men Navne? Nei, at nævne Navne, er høist usømmeligt i slige Affairer. Nei, det taales aldeles ikke!"

Ouverturen var næsten tilende, Tonerne bruste stærkere op fra Orchestret, Tilskuerne stirrede paa Teppet, begjerlige efter at see den nye Don Juan; men den Fremmede i det russiske Gesandtskabs Loge havde intet Øre for Mozart's Toner, intet Øie for Leporello's Klager — han saae kun det yndige, herlige Barn, der var ham saameget interessantere, som disse skjønne Øine, disse søde Læber, skulde kjende hemmelig Kjærlighed. Hendes Omgivelser, nogle ældre og yngre Damer, havde ophørt at tale, de lyttede til Musiken. Sophies Øine glede gjennem det fulde Huus — de syntes at savne, at søge Noget. Mon hun udsender sit Blik efter den Elskte? tænkte den Fremmede: Mon hun monstrer Rækkerne, for at see ham, for at hilse ham med et lønligt Smiil, med en sagte Hovedbevægelse, med et af hine utallige Tegn, som stille Kjærlighed opfinder, naar den vil fortrylle, saliggjøre sin Yndling? Da steg en let og hurtig Rødme over Sophies Træk; hun rykkede sin Stol mere til Siden, hun saae nogle Gange mod Døren — den gik op, en høi, smuk, ung Mand traadte ind, og nærmede sig En af de ældre Damer; det var Hertuginde L., Prindsessens Tante. Ligegyldig lee

gede Sophie med sin Lorgnet, men den Fremmede var Kjender nok, for at læse i hendes Øie — at Denne og ingen Anden var den Lykkelige. Endnu kunde han ikke see hans Ansigt, men den unge Mands Skikkelse, hans Holdning og Bevægelser, havde noget bekjendt for ham. Hertuginden drog sin Niece ind i Samtalen; hun saae venligt op, hun syntes at have svart noget Vittigt, thi Tanten smilte, den unge Mand vendte sig om til Sophie, og — o, min Gud! „Grev Zroniewsky!" raabte den Fremmede saa høit, at Gesandten ved hans Side foer sammen af Skræk, og hans Gemalinde greb Gjæsten krampagtigt ved Haanden.

„For Himlens Skyld! raabte hun, idet hun med Magt drog ham ned paa Stolen: Hvad volder De for en Skandal? Folk see hid fra alle Sider. Hvo skriger da saa grueligen i Skuespilhuset? Godt, at de have musiceret saa morderisk dernede, ellers havde Enhver maattet høre Deres Zroniewsky. Hvad vil De Greven? De veed jo dog, at vi lade, som vi ikke kjende ham?" — „Intet Ord veed jeg! svarte den Fremmede: Hvor kan jeg ogsaa vide, hvem De vil kjende og hvem ikke, da jeg først er hidkommen for tre Timer siden? Hvi vil De ikke see ham?"

„Nu, hans Forhold til vor Regjering kunne ikke være Dem ubekjendte — sagde Gesandten — han er forviist, og det er mig høist fatalt, at han netop vil være her, altid her. Han har været uforskammet nok til at lade sig præsentere ved Hove; saaledes gaaer det til, at jeg seer ham hvor jeg vender mig, og dog ville Forholdene, at jeg

maa ignorere ham. Desuden giver det fatale Menneske mig nok endda at tage vare; man vil, paa allerhøieste Sted, vide, hvoraf han lever, og lever paa en saa glimrende Fod, da dog hans Godser ere konfiskerede, og jeg veed ikke, at give nogen Oplysning derom. De kjender ham, Baron?"

Den Fremmede havde kun halvt hørt denne Tale. Han saae med ufravendt Blik mod den fyrstelige Loge, han saae, hvorlunde Zroniewsky talte med Fyrstinden og de andre Damer, hvorlunde hans fyrige Øie af og til søgte Sophie, som begjerligen opfangede og tilbagegav dets Straaler. Teppet fløi op, Greven traadte tilbage, og forsvandt af Logen. Leporello begyndte sine Klager.

„De kjender ham, Baron? hviskede Gesandten: Kan De meddele mig noget Nærmere om hans Forhold?" — „Jeg har tjent med ham blandt de polske Lanciers." — „Er det sandt, at han har tjent i den franske Armee? Har De ofte seet hinanden? Kjender De hans Ressourcer?" — „Jeg har kun seet ham — yttrede den Fremmede let — naar Tjenesten bragte det med sig, og kun saameget veed jeg om ham, at han er en brav Soldat og en meget dygtig Officeer."

Gesandten taug. Den Fremmede yttrede heller ingen Lyst til at fortsætte Samtalen videre; Operen syntes gandske at sysselsætte ham. Og dog var det en gandske anden Gjenstand, som uafladeligen holdt ham i Aande. „Hid har altsaa Din ulykkelige Skjebne omsider drevet Dig? sagde han ved sig selv: Arme Zroniewsky! Som Dreng vilde Du hjelpe Kosciusko og befrie Dit Fædreland; Frihed og Kosciusko ere for-

sundne! Som Ungersvend var Du begeistret for de Vaabens Hæder, for de Ørnes Ære, som Du fulgte — man har sønderslaget dem. Saalænge havde Du lukket Dit Hjerte for Kjærligheden — omsider finder den Dig som Mand, og see, den Elskte staaer saa frygtelighøit, at Du maa forglemme eller gaae tilgrunde!"

Hans Vens — thi Zroniewsky var hans Ven — Skjebne stemte den Fremmede alvorlig og mørk; han hensank i hiin Grublen, som glemmer Verden og alle Forhold, og Gesandten maatte, da den første Akt var tilende, vække ham af hans dybe Tanker.

„Hertuginde L. har spurgt efter Dem — sagde Gesandten — hun paastaaer, at kjende Deres Familie. Kom, men glat først disse Rynker paa Deres Pande, jeg vil føre Dem ind i Logen og præsentere Dem."

Den Fremmede rødmede, hans Hjerte bankede, han vidste selv ikke hvorfor. Først da han nærmede sig den kongelige Loge, følte han, at det var Glæde, som bragte hans Blod i Bevægelse, Glæde over at være hiint huldsalige Væsen saa nær, hvis stille Kjærlighed interesserede ham saa levende.

Hertuginden modtog den Fremmede med udmærket Godhed. Selv præsenterede hun ham for Prindsesse Sophie, og Navnet Lazun syntes at klinge bekjendt i hendes Øren. Hun rødmede flygtigt og sagde: hun troede at have hørt, at han før havde tjent i den franske Armee. Baronen var overbeviist om, at Ingen uden Zroniewsky kunde have sagt hende det, saameget mere, som hendes Øie hviilte med en vis Deeltagelse paa ham.

„De er fremmed her, sagde Hertuginden: De har endnu ikke været nogen Dag tilende inden disse Mure, De kan altsaa ikke være bestukken af Nogen, jeg opfordrer Dem til at være Voldgiftsmand: Kan der ikke være hemmelighedsfulde Kræfter i Naturen, som — som, hvorledes skal jeg nu udtrykke mig bedst, som, naar vi formaaskeligen fremkalde dem, kunne bringe os Ulykke?"

„De er ikke upartisk, Tante! raabte Prindsessen levende: Ved den Maade, hvorpaa De stiller Spørgsmaalet, har De allerede taget Baronens Mening fangen. Sig engang, om der tilfældigviis, i Løbet af to Aar, falder sex Tagstene af et Huus, hvorved nogle Mennesker miste Livet, vilde De da ikke mere gaae forbi dette Huus?" — „Hvorfor ikke? Naar der blot ikke i disse Tagsteen ligge hemmelighedsfulde Kræfter, som...

„Hvor letsindigt! raabte Hertuginden: De vil have mig lidt til Bedste med mine hemmelighedsfulde Kræfter. Men, Taalmodighed blot. Den Lignelse, Sophie fremsatte, halter stærkt."

„Nu, vi ville strax see, hvem Baronen giver Ret! raabte Hiin: Sagen forholder sig saaledes: Vi have her en meget smuk Oper, man giver alt Muligt, Gammelt og Nyt mellem hinanden, kun ikke eet Mesterværk, det ypperste jeg kjender. Paa fremmed Grund maatte jeg høre denne herlige Oper forstegang. Det Første jeg gjorde, da jeg kom hid, var, at jeg bad, man vilde give den her, men aldrig vil man føie mig deri, og det er ikke fordi den er for vanskelig, thi de give langt vanskeligere Stykker, nei, Grunden er egentligen for latterlig."

„Og hvad hedder denne Oper?" spurgte den Fremmede. — „Det er Othello." — „Othello? Uimodsigeligen et fortrinligt Konstværk, jeg anseer det for det bedste, Rossini har komponeret. Ogsaa mig tiltaler sjelden nogen Musik i den Grad, som denne, og jeg føler mig ofte mange Dage efter høitideligen bevæget, naar jeg har hørt Desdemona's Svanesang til Harpen."

„Hører De det? Baronen kommer fra Petersborg, fra Warschau, fra Berlin, Gud veed hvorfra. Jeg har aldrig seet ham, og dog sætter han Othello saa høit. Vi maa see Othello. Og hvorfor gives den ikke mere? For et Eventyrs Skyld, som Ingen troer mere."

„Siig ikke det! advarede Hertuginden: Jeg veed Kjendsgjerninger, som bringe mig til at gyse, naar jeg tænker derpaa. Men vi tale i Gaader for vor Voldgiftsmand. Foreslil Dem engang: var det ikke skrækkeligt, om der udbrød Ildlos hvergang Othello blev givet?" — „Atter en Lignelse! afbrød Sophie hende: Eventyret selv, o, det er endnu langt galere."

„Lad det blive ved Lignelsen! sagde Tanten: Først gaves Othello som Drama efter Shakespeare. Alt for 50 Aar siden gik Sagnet, man veed ikke paa hvad Grund, at saa ofte Othello blev given, hændtes der en Ulykke: der opkom nemlig Ildlos hvergang Stykket blev opført. Nu blev det henlagt en Tidlang. Der udkom en ny forbedret Oversættelse; det blev given paany. Jeg husker endnu, som det kunde være idag, da Othello, forvandlet til en Oper blev givet førstegang. Vi loe længe iforveien over, at vi havde fravristet den ulykkelige Mohr hans Offer, da han nu var blevet mu-

sikalsk. — Desdemona var falden, saa Dage efter havde den Sorte ogsaa sit andet Offer. Det samme skete siden endnu engang, og derfor har man ikke givet Othello tiere her. Det er underligt, men det er sandt. Hvad siger De dertil, Hr. Baron? Vær oprigtig: Hvad tænker De om vor Strid?"

„Deres Durchlauchtighed har fuldkommen Ret!" sagde den Fremmede i en Tone, som holdt Midtveien mellem Alvor og Ironie. Tillader De, da vil jeg, ved et Exempel af mit eget Liv, stadfæste Deres Paastand. Jeg havde en ugift Tante, en ubehagelig, mystisk Person; vi Børn kaldte hende kun Fjer-Tanten, fordi hun pleiede at bære store sorte Fjer paa Hatten. Som ved Deres Othello, saa gik ogsaa i vor Familie det Sagn, at saa ofte Fjertanten kom, maatte Een i Huset vorde syg. Der blev gjort Løier dermed, men Sygdommen indfandt sig altid, og vi vare allerede saa vante dertil, at aldrig saasnart lod Fjertanten sig see, før der gjordes alle Tilberedelser til et Sygeleie, og selv Doctoren blev hentet."

„En kostelig Figur, Deres Fjertante! raabte Prindsessen leende: Jeg kan tænke mig hende, som hun strækker Hovedet med Fjerhatten udaf Vognen: Børnene løbe — Ingen vil være syg — en Rideknegt maa galoppere til Staden efter Doctoren! Denne Tante har jo været Søster til den saakaldte hvide Kone."

„Stille om disse Ting! afbrød Fyrstinden hende med Alvor, og næsten med Uvillie: Man skulde ikke tale saa let om Ting, hvilke man ligesaalidet kan nægte, som forklare. Saaledes forholder det sig ogsaa med Othel-

lo. De faaer ikke dette Stykke at see her, Hr. Baron, jeg kan ikke hjelpe Dem."

„De skal dog faae det at see! tilhviskede ham Prindsessen: Jeg maa høre Desdemona's Sang endnu engang, om jeg saa selv skulde vorde et Offer derfor."

„De selv? spurgte den Fremmede slagen: Jeg hører jo, at Mohren kun skal brænde, ikke dræbe?" — „Ak, det var en Lignelse af min Tantes Fabrik! hviskede hun endnu sagtere: Sagnet er endnu langt trædsommere, endnu langt farligere."

Introductionen til anden Akt begyndte, og den Fremmede stod op, for at forlade den kongelige Loge. Men forgjæves saae han sig om efter Gesandten, han var forlængst vendt tilbage til sin Loge. Tvivlraadig, om han skulde gaae tilhøire eller tilvenstre, stod han i Corridoren, da en varm Haand lagde sig i hans. Han saae op — det var Grev Zroniewsky.

„Saa har jeg dog seet ret! raabte Greven: Min Major, min tappre Major! Hvor lever nu Alt op i mig! Jeg kaster de ulykkelige ti Aar fra mig, jeg er den muntre Lancier, som fordum, vive Poniatowsky! vive l'emp — — "

„For Himlens Skyld, Greve! faldt den Fremmede ham i Ordet: Betænk, hvor De er! Og hvorfor mane disse Skygger frem? De ere gangne til Hvile med deres Tid. Lad de Døde hvile."

„Hvile? svarte Hiin: Det er det just, jeg ikke kan. O, gid jeg var blandt hine Døde — hvor sødt vilde jeg da hvile!"

En mørk, ustadig Ild brændte i den skjønne Mands Øine. Hans Ven betragtede ham med deeltagende

Bekymring. Her saae han ikke mere den muntre, heltemodige Yngling; det vindende Smiil var vegen for et bittert Træk; dette Øie, fordum saa frit og aabent, syntes mistroisk at ville prøve, gjennembore hver en Gjenstand; den matte Rødme, som bedækkede hans Kinder, var kun en Afglands af hans Ungdomsblomster, som i Paris havde skaffet ham Navn af den smukke Polak — og dog maatte han, selv efter denne store Forandring, som Tid og Ulykke havde frembragt, tilstaae i sit Inderste, at Prindsesse Sophie var meget at undskylde.

„De seer paa mig, Major — sagde Hiin, efter nogen Taushed — De betragter mig, som om de vilde gjenfinde de gamle Træk. Gjør Dem ikke forgjæves Umage. Der er Saameget vorden anderledes. Skulde ikke Menneskket omskiftes med sin Skjebne?"

„Jeg finder Dem ikke meget forandret — svarte den Fremmede — jeg gjenkjendte Dem ved første Øiekast. Men Eet finder jeg ikke mere som tilforn: af disse Øine er en vis Tillid forsvunden, som gjorde mig saa lykkelig før. Alexander Zroniewsky synes ikke at troe mig mere, og dog — tilføiede han smilende — dog var min Aand stedse hos ham; jeg veed endogsaa hans Hjertes dybeste Tanker."

„Mit arme Hjertes! — svarte Greven vemodig: jeg vidste vel neppe, om jeg endnu har et Hjerte, hvis det ikke bankede saa tidt i lønlig Smerte. Hvilken af mine Tanker kjender De da, Major, uden mit uforanderlige Venskab for Dem? Løft ikke mit Øie, fordi det ei er muntert mere; jeg har indsluttet mig i mig selv;

jeg har lagt min Tillid i min Høire. Dens Tryk vil sige Dem, at jeg endnu stedse er den gamle."

„Jeg takker! — Men skulde jeg da ikke forstaae mig paa Deres Hjertes Tanker? De siger, at det banker i lønlig Smerte! Hvad har da et vist Fyrstebarn gjort Dem?"

Greven blegnede; fast trykte han sin Vens Haand. „For Himlens Skyld, tie! Ikke eet Ord mere derom! Jeg veed — jeg forstaaer, hvad De mener; jeg vil endogsaa indrømme, at De har seet ret — Fanden har skabt Deres Øine, Major! Men hvorfor beder jeg Dem tie? Endnu har Ingen af det ottende Regiment forraadt sin Vaabenbroder."

„Men om nu den gode Vaabenbroder forraadte sig selv?" — „Kom hid til denne Trappe — hviskede Greven, thi der nærmede sig Adskillige: Jesus Maria! Skulde man ahne noget?" — „Vil De lønne Tillid med Tillid, velan, saa vil jeg skrifte." — „O, piin mig ikke, Major! Siden skal jeg sige Alt, hvad De vil. Kun hurtig nu: Har ellers Nogen —

Lazun fortalte, han var idag kommen til denne Stad. Hans Depescher til Gesandten vare snart besørgede, man havde taget ham med i Operen, og da han her blev opmærksom paa Prindsessen, havde Gesandtens Frue sagt ham, at Sophie stod i en Forbindelse, som var under hendes Stand. De — sluttede han — De traadte ind i den fyrstelige Loge, og eet Blik overbeviste mig om, at Ingen uden De kunde være Elskeren."

„Og Gesandtens Kone?" raabte Greven med skjælvende Stemme. — „Hun har bekræftet det. Feiler

jeg ikke, talte hun ogsaa om en Overhofmarskalkinde, som hun havde Efterretningen fra."

Greven tav nogle Minutter, mørkt henstirrende for sig. Han syntes at kæmpe med sig selv; noglegange skottede han sky til Baronen. „Major! sagde han omsider med mat og klangløs Stemme: Kan De laane mig hundrede Napoleoner?"

Majoren overraskedes ved dette Spørgsmaal. Han havde ventet, at hans Ven skulde udbryde i Klager, som Skik og Brug er ved slige Leiligheder. Han kunde derfor ikke finde sig i dette Spørgsmaal, men saae studsende paa Greven.

„Jeg er en Flygtning! vedblev Denne: Jeg troede omsider at have fundet et Sted, hvor jeg kunde hvile lidet — da maa jeg elske, maa vorde gjenelsket, Major, og hvorledes gjenelsket!" Han havde Taarer i Øinene, dog betvang han sig, og vedblev med fastere Stemme: „Det er en underlig Anmodning jeg gjør Dem efter saa lang Skilsmisse, men jeg blues ikke ved at gjøre den: Kammerat, ihukom den sidste hæderlige Dag i Norden, ihukom Dagen ved Mosjaik!"

„Jeg ihukommer den!" sagde den Fremmede, idet hans Øine straalte, og hans Kinder blussede. — „Og mindes De, hvorlunde de russiske Kartætker suste i vore Rækker, og Forræderen Piolzky lod blæse Retraite?"

„Ha! faldt den Fremmede ham i Talen med drønende Stemme: og hvorlunde De skjød ham ned paa Stedet, Oberst, idet De raabte: Fremad, fremad, I brave Lanciers af ottende! og Kanonerne, fem Minuter efter, vare i vore Hænder!" —

„Mindes De? hviskede Greven vemodig: Velan, jeg kommanderer atter for Fronten: det gjelder at redde en Kammerat — ville I redde ham? En avant, Major! Fremad, brave Lancier! Vil Du redde ham, Kammerat?"

„Jeg vil redde ham!" raabte Vennen. Grev Zroniewsky slog sin Arm om ham, trykte ham med Heftighed mod sit Bryst, og forlod ham ilsomt.

„Godt, at jeg træffer Dem! raabte Greven, da han næste Morgen mødte Majoren paa Gaden: Jeg vilde just til Dem, for at bede Dem om en liden Tjeneste —

„Som jeg allerede lovede Dem igaar! svarte Hiin: Vil De følge mig til mit Hotel? Det Forlangte ligger rede til Dem."

„For Himlens Skyld, tal ei om Penge nu! afbrød Greven ham: De dræber mig med denne Prosa. Jeg er saligt, overjordisk stemt. O Ven, jeg har sagt Engelen, at man har bemærket os, sagt hende, at jeg vil flye, thi at være hende nær, ikke at tale med hende, ikke at tilbede hende, er mig ikke muligt."

„Og tør jeg vide, hvad hun sagde?" — „Hun er rolig, hun er større, end disse sladderagtige Mennesker. Hvad er det mere? sagde hun: Man kan dog ikke sige noget Ondt om os, og om man opdagede vort Forhold, saa vil jeg ogsaa gjerne lade mig Noget tilgive engang."

„Som det lader, seer De Deres Dame ofte, thi hvad De nys fortalte mig, blev neppe forhandlet igaar i Don Juan."

„Vi see hinanden — hviskede Hiin: ja, vi see hinanden, men hvor, tør jeg ikke sige, og, saa sandt jeg lever, det skulle hine Mennesker heller aldrig erfare. Men længe, det indseer jeg selv, længe kan det ikke vare. Derfor staaer jeg altid paa Spring, Kammerat, og Deres Hjelp skal redde mig, hvis ikke mine Penge vorde slot imidlertid. Men gjelder det imorgen, saa lader os idag nyde den muntre Tids sidste Minuter. Jeg vil være lykkelig, salig, aldensstund det jo dog nu snart skal være forbi."

„Og hvori kan jeg tjene Dem? spurgte Majoren: Feiler jeg ikke, søgte De mig." — „Rigtigt! svarte Hiin efter nogen Betænkning: Sophie veed, at De er min Ven. Alt forlængst har jeg talt til hende om Dem, især i Anledning af hiint Vennestykke ved Beresina-Broen, hvor De tog mig til Dem paa Hesten. Igaar har hun talt med Dem, og om Othello, ikke sandt? Fyrstinden vil ikke tillade, at denne Oper vorder opført, og det paa Grund af et Eventyr, jeg veed ikke ret, hvilket —

„De vare meget hemmelighedsfulde dermed, afbrød Baronen ham — og som det lod, vil Fyrstinden neppe samtykke deri."

„Og dog! Ved et Ord har jeg bragt hende dertil. Prindsessen bad saa indstændigt, og det kan jeg ikke see, uden at jeg maa komme hende til Hjelp. Jeg antog altsaa en meget alvorlig Mine og sagde: „Besynderligt er det dog, naar sligt kommer ud blandt Publikum,

er det, som en Vind i alle Gesandtskaber, og er det først saavidt, saa behøver man ikke at sørge for, at det jo inden otte Dage fortælles som en Nyhed ved alle Hoffer. — Fyrstinden gav mig Ret; hun samtykkede, hvorvel med meget bekymret og forlegen Mine, i Stykkets Opførelse. Men da hun gik bort, raabte hun efter mig, at hun endnu ikke gav tabt, thi om end Othello stod paa Plakaten, kunde hun jo lade Desdemona vorde syg.

„Det har De gjort mesterligt! raabte Majoren lende: Altsaa har Frygten for chronique scandaleuse overvundet Frygten for Spøgeriet?"

„Ja vel! Sophie er ude af sig selv af Glæde, fordi hun har faaet sin Villie. Jeg er just paa Veien til Regisseuren; jeg skal bringe ham 400 Daler, at ikke Opførelsen skal finde nogen Vanskelighed i pekuniair Henseende, og De maa følge mig til ham." — „Men vil det ikke være paafaldende, at De, i Prindsessens Navn, overbringer ham denne Sum?" — „Derfor er sørget. Vi bringe ham den som en Collect, nogle Konstvenner have sammenskudt. Foresti De en Dilettant eller Enthusiast, eller hvad De vil. Han boer ikke langt herfra og er en gammel ærlig Knark, som vi nok skulle overtale. Strax her om Hjørnet, Ven. Hist, det lille grønne Huus."

Regisseuren var en liden, mager Mand. I sin Tid havde han været berømt som Sanger, og hviilte nu i sin Alderdom, paa sine Laurbær. Han modtog de Fremmede med en vis Konstner-Høihed og Værdighed, som kun forstyrredes noget ved hans fælsomme Dragt. Han bar nemlig en sort Florentinerhue, som han kun aflag-

de, naar han gik ud; da bar han Paryk. Synderligt nok kontrasterede hermed en snever, moderne Frak og vide folderige Beenklæder. De viste, at Hr. Regisseuren, trods sine 60 Aar, endnu ikke var afdød fra denne Verdens Forfængeligheder. Paa Fødderne bar han vide, udtraadte Peltsskoe, paa hvilke han foer omkring som paa Skøiter.

„Jeg kjender alt det allerhøieste Ønske! sagde Regisseuren, da Greven havde gjort ham bekjendt med Besøgets Øiemed: Paa min Flid skal det ikke mangle. Mit eneste Formaal er jo, paa en fortrinlig Maade at divertere de allerhøieste Øren, men — men jeg maa dog submissest vove, at exhibitere nogle Modforestillinger."

„Hvorledes? De vil ikke give denne Oper?" — „Gud bevare mig, det vilde jo være et aabenbart Mordattentat paa den allerhøieste Familie! Nei, nei, gjelder mit Ord det mindste i denne Sag, saa vorder det ulykkelige Stykke aldrig givet."

„Aldrig havde jeg dog tænkt, sagde Greven: at en Mand som De dyrkte Publikums Overtro. Med Bevundring har jeg alt i min tidligste Ungdom hørt Deres store Navn, De kaldtes Sangernes Krone. Jeg brændte af Begjerlighed efter engang at see denne Mand; jeg beder Dem, kast ikke selv en Skygge paa dette ærværdige Billed."

Den Gamle syntes at føle sig smigret; et behageligt Smil oplivede hans forvittrede Træk, han stak Hænderne i Lommen, og foer smilende op og ned ad Gulvet nogle gange. „Alt for artig! Alt for megen Ære! Ja, i vor Tid var vi ogsaa Noget, vi kunde

ogsaa lade os høre, vi var saamænd en dygtig Tenor! Nu er det rigtignok forbi. Overtro! behagede De at sige. Jeg vilde blues ved at hylde den, men hvor Kjendsgjerninger tale, har Overtroen ikke hjemme."

„Kjendsgjerninger?" raabte de Fremmede med een Stemme. — „O ja, høistærede Messieurs, Kjendsgjerninger. De synes ikke at være herfra Staden eller Egnen, siden De ikke vide noget deraf?" — „Jeg har vel hørt tale om sligt et Eventyr! sagde Majoren: tager jeg ikke feil, opkommer der Ildløs hvergang Othello gives, og — —

„Ildløs? Ja, Gud give det var kun Ildløs! Ild kan man dog slukke, man har Brandassurancer og deslige — men døe! Det er dog en langt farligere Casus."

„Døe, siger De? Hvo skal døe?" — „Nu, det er ingen Hemmelighed. Saa ofte Othello gives, maa En af den fyrstelige Familie døe otte Dage efter."

Vennerne fore forfærdede op, thi den prophetiske Tone, hvori den Gamle sagde dette, havde noget Grueligt ved sig. Men strax satte de sig ned igjen, og brast i Latter over deres egen Skræk. Sangeren kom ikke udaf sin Fatning derved. „De leer? sagde han: Nu, jeg kan ikke formene Dem det. Men generer det Dem ikke, vil jeg lade Dem kaste et Blik i Theaterkroniken, som i en Række af 120 Aar er bleven affattet af Soufleurerne."

„Hid med den, Gamle!" raabte Greven, som Sagen syntes at more. Med overordentlig Hurtighed foer Regisseuren ind i sit Kammer, og bragte en i Læ-

der og Messing indbunden Foliant. Han satte sine Briller paa, og bladede deri.

„Først ville De, sagde han: for det Efterfølgendes Skyld, behage at bemærke, hvad her staaer:

„Anno 1740, den 8 December er Aktricen Charlotte „Fandauer bleven qvalt i Theatret hersteds. Man „opførte Sørgespillet Othello af Shakespeare.“

„Holdt! raabte Greven: saavidt jeg veed, er Othello først for fyrretyve Aar siden bleven bekjendt i Tydskland — hvorledes kan han da være spillet her 1740?“

„Ja, i det tydske Publikum blev Othello først bekjendt ved Wieland. Men Hertugen saae Shakespear's Skuespil i Engelland, og lod Othello oversætte for Scenen her — svarte den Gamle, og læste videre:

„Forbenævnte Charlotte Fandauer har givet Desdemo„na, og ved det Lagen, hvormed hun skal qvæles „i Stykket selv, er hun virkeligen omkommen paa „en ynkelig Maade. Gud være hendes arme Sjel „naadig!“

„Dette Mord — vedblev han — fortælles her saaledes: Charlotte Fandauer skal have været meget smuk; ved Hoffet gik det dengang meget ryggesløst til; hun blev Hertugens Elskede. Dog skal hun ikke have hengivet sig ham i uforsigtig Blindhed; hun var afskrækket ved alle de Manges Exempel, som han, efter Maaneders eller Aars Forløb, forstødte og lode løbe omkring i Elendighed. Derfor skal hun have sluttet en skrækkelig Pagt med ham, og først have overgivet sig ham, efter at han eedeligen havde stadfæstet den. Men som det var gaaet de Andre, saa gik det hende med. Snart blev han kjed af hende, og vilde fjerne hende paa en lem-

pelig Maade. Men hun truede ham, at lade den Pagt, han havde oprettet med hende, trykke og udbrede hele Europa rundt. Hun viste ham ogsaa, at hun allerede havde deponeret dette Dokument i mange fremmede Stæder, hvor det, paa hendes første Vink, kunde komme til almeen Kundskab. Hertugen var en grusom Herre, og hans Vrede kjendte ingen Grændser. Paa forskjellige Maader skal han have strøbt at bibringe hende Gift, men hun spiste Intet, uden hvad hun selv havde lavet. Han gav derfor en Skuespiller en stor Sum Penge, og lod Othello opføre. De erindrer, at Desdemona i det Shakespear'ske Sørgespil, qvæles af Mohren i Sengen. Akteuren gjorde sine Sager kun alt for naturligt, thi Charlotte Fandauer vaagnede ikke mere."

Greven gjøs. „Og det skal være sandt?" raabte han.

„Spørg de Gamle her i Staden, spørg hvor De vil, overalt vil De høre Historien fortalt paa samme Maade. Siden blev der lagt Sag an mod Morderen, men Hertugen neddysede den, tog Akteuren fra Theatret i sin Tjeneste og erklærede at Charlotte tilfældigviis var bleven rørt af et Slag. Men otte Dage efter døde hans eneste Søn, en Prinds paa tolv Aar."

„Tilfælde!" sagde Majoren. — „Kald det kun saa! svarte den Gamle, og bladede videre: Men hør nu. Othello blev ikke opført to samfulde Aar, thi Hertugen kunde i lang Tid ikke lide Stykket. Men siden var han saa ryggesløs, atter at lade det opføre. Her staaer det:

„Den 28de September 1742: Othello, Sørgespil af „Shakespeare —"

og her in margine er bemærket:

„Besynderligt! Den 5te October er Prindsesse „Auguste død. Netop otte Dage efter Othello, li„gerviis som for to Aar siden den høistsalige Prinds „Frederik."

„Tilfælde mine Herrer?"

„Ja, upaatvivleligen Tilfælde!" svarte Hine.

„Videre da! vedblev Regisseuren:

„Den 6te Februar 1748: Othello."

Mon det atter slaaer ind? See hid, mine Herrer, det har Soufleuren skrevet. De behage at bemærke, det er den samme Haand, som her in margine tilføier:

„Forfærdeligt! Charlotte Fandauer spøger igjen. „Prinds Alexander er pludseligen død den 14de, otte „Dage efter Othello."

Den Gamle taug, og saae spørgende paa sine Gjæster. De taug ogsaa. Han bladede videre og læste:

„Den 16de Januar 1775, til Mademoiselle Kollers „Benefice: Othello. — Stakkels Prindsesse Elisa„beth, har Du saa brat maattet fare heden? Døde „den 24de Januar 1775."

„Velan, tog Majoren Ordet: jeg indrømmer, at det er saa. Tilfældets Egensindighed skal virkeligen stundom have føiet det saaledes. Men angiv mig kun en fornuftig Grund, en Sammenhæng mellem Aarsag og Virkning her."

„Herre! svarte den gamle Mand med dyb Alvorlighed: det kan jeg ikke; men jeg minder Dem om hiin

store Genius's Ord, fra hvem ogsaa denne ulykkalige Othello nedstammer: „Der gives mange Ting mellem Himmel og Jord, hvorom Philosopherne aldrig drømme!"

„Jeg kjender det, sagde Greven: men jeg vedder, Shakespeare havde aldrig sagt det, hvis han havde vidst, hvormegen Latterlighed der kryber i Skjul derbagved." — „Det er muligt! sagde Sangeren: Men hør videre; jeg kommer nu til et noget nyere Exempel, som ogsaa jeg kan huske, til Hertugen selv —

„Hvorledes? afbrød Majoren ham: den Samme, som lod Aktricen myrde?" — „Den Samme! Othello var maaskee endnu ikke given i en Række af tyve Aar. Da kom — jeg husker det, som det var idag — fremmede Herskaber i Besøg. Vort Skuespil behagede dem, og En af de fremmede fyrstelige Damer yttrede — forunderligt nok, det Ønske, at see Othello. Hertugen gik ugjerne dertil, ikke af Angst for de gruelige Følger, thi han var en Fritænker, og troede ikke paa sligt, men han var nu gammel, skal jeg sige os, hans Ungdomssynder laae ham tungt paa Hjertet, og han havde Afsky for dette Sørgespil. Dog, være sig, at han ikke vilde afslaae Damen noget, eller at han skammede sig for Publikum: nok er det, Stykket maatte indstuderes over Hals og Hoved, og blev opført paa hans Lystslot. See, her staaer det:

„Othello, den 16de October 1693, paa Lystslot„tet H***

„Nu, Gamle, og hvad fulgte paa?" spurgte de utaalmodige Venner.

„Otte Dage efter, den 24de October 1793, er Hertugen død."

„Ikke muligt! sagde Majoren efter nogen Taushed: lad mig see Deres Krønike. Hvor staaer da Noget om Hertugen? Her er Intet bemærket in margine."

„Nei, sagde den Gamle, idet han bragte to Bøger: men her er hans Biographie, og her er Sørgetalen, som blev holdt over ham — vil De behage at eftersee?"

Greven tog en liden fort Bog i Haanden, og læste:

„Beskrivelse over Høitideligheden som fandt Sted den 1ste Novbr. 1793, da den høistsaligen afdøde Hertug og Herre . . . blev bisat i . . . "

„Dumt Tøi! raabte han og sprang op: Det kan gjøre En forrykt. Tilfælde! Tilfælde! og intet Andet! Nu, veed De flere af det Slags Eventyr?"

„Jeg kunde endnu fortælle Dem adskillige, svarte den Gamle med Rolighed: men De kjeder Dem ved denne sælsomme Underholdning. Kun een Begivenhed endnu, og det fra den nyeste Tid. Rossini skrev sin herlige Oper Othello. Hoffet forlangte den ikke, derfor blev den heller ikke indstuderet for Theatret. Men Kapellet foretog sig, af egen Interesse, at indstudere den; nogle Scener bleve indførte i en Concert, og disse faa Prøver begeistrede Publikum saa levende for denne Oper, at man, i Aviser og i Selskaber, ikke talte om Andet end Othello, ikke forlangte Andet end Othello. Om de gruelige Tildragelser, som havde ledsaget Skuespillet Othello, taltes slet ikke; det var, som om man under Operen tænkte sig en gandske anden Othello. Endeligen fik den daværende Regisseur — jeg var dengang endnu ved Theatret, og udførte Rodrigo's Par-

tie — det Hverv, at bringe Operen paa Scenen. Huset var propfuldt; Hof og Adel var tilstede; Orchestret anstrengte sig overmenneskeligen; Sangerinderne lode Intet tilbage at ønske, men — jeg veed ikke hvorfor — vi Alle vare ret uhyggeligen tilmode, da Desdemona sang sit Qvad til Harpen, da hun lavede sig til at gaae tilsengs, da Morderen, den afskyelige Mohr, nærmede sig. Det var samme Huus, samme Bræder, samme Scene som tilforn, da en elskværdig Skabning saa grueligen endte sit Liv i den samme Rolle. Jeg maa tilstaae, der paakom mig en sagte Rystelse, da Mordet skete, jeg saae ængsteligen til den fyrstelige Loge, hvorfra saamange blomstrende, kraftige Skikkelser saae ned paa os. Mon Du, ved de Toner, som ledsage Din Død, vil lade Dig forsone, Du den Myrdedes blodtørstige Spøgelse? tænkte jeg. Det syntes saa. Fem, sex Dage hørte man ikke tale om nogen Sygdom i Slottet. Man loe over, at man kun havde behøvet at give Operen en anden Indklædning, for ligesom at vildlede Aanden. Den syvende Dag gik rolig hen; den ottende blev Prinds Ferdinand skudt paa Jagten."

„Jeg har hørt tale derom, sagde Majoren: men det var Tilfælde; hans Naboes Bøsse gik løs, og . . .

„Siger jeg da, at Spøgelset selv ombringer de Høistsalige, egenhændigen pudser deres Livslys ud? Jeg talte jo kun om en uforklarlig, hemmelighedsfuld Sammenhæng."

„Og har De ikke, naar Alt kommer til Alt, fortalt os et Eventyr? Hvor staaer da skrevet, at Othello blev givet otte Dage for hiin Jagt?"

„Her!" svarte Regisseuren koldblodig, idet han pegede paa et Sted i sin Krønike. Greven læste:

„Den 12te Marts: Othello, Oper af Rossini —"

og in margine stod, tregange understreget:

„Den 20de faldt Prinds Ferdinand paa Jagten."

Mændene saae stiltiende paa hinanden nogle Øieblikke; de syntes at ville smile, og dog havde den gamle Mands Alvor, hine frygtelige Tildragelsers forunderlige Sammentræf, grebet dem dybere, end de vilde tilstaae for sig selv. Majoren bladede i Krøniken, og sloitede hen for sig; Greven syntes at grunde paa noget. Endeligen sprang han op: „Og alt dette hjelper Dem ikke alligevel! raabte han: Operen maa gives, Hoffet, Gesandtskaberne vide det alt; man vilde blamere sig, hvis man lod sig forstyrre ved disse Tilfælder. Her ere 400 Daler, min Herre! Nogle Konstvenner have sammenskudt dem, for at lade Deres Othello fremtræde ret glimrende. Kjøb derfor, hvad De vil — lagde han smilende til — lei Aandemanere og Aandebesværgere, anskaf et fuldstændigt Hexe-Aparat, kort, Alt hvad behøves for at jage Spøgelset paa Flugt — men Othello maa De give os!"

„Mine Herrer! sagde den Gamle: det er muligt, at jeg i min Ungdom selv havde gjort Løier med deslige; Alderen har gjort mig roligere. Jeg har lært, at der gives forunderlige Ting, som der hører et formasteligt Mod til at forkaste. Jeg takker Dem for Deres Gave; den skal vorde anvendt som det sig bør. Men kun efter strengeste Ordre lader jeg Othello give. Ak min Gud

og Herre! raabte han i ynkelig Tone: Hvis det grue-lige atter hændtes, hvis den kjære, elskværdig Prind-sesse Sophie faldt i Djævelens Kloer!"

„Stille! raabte Greven blegnende: Sandeligen, Deres vanvittige Historier smitte — man kunde vor-de bange om hoilys Dag. Adieu, glem ikke, at Othello skal gives, hvordan det gaaer. Gjør mig ingen Konstgreb med Katarrhé og Feber, med forstilte Sygdomme og opdigtede Hindringer. Ved Satan! Lader De ikke Desdemona komme frem, saa skal jeg fremmane den Myrdedes Spøgelse, og faae hende til, selv at overtage en Gjæsterolle denneſinde."

Den Gamle korsede sig, og foer utaalmodig om-kring. „Hvilken Ryggesloshed! jamrede han: Om hun nu kom, som Steengjæsten? Tal ikke saa, jeg beder Dem. Hvo veed, hvor nær Enhver er sin egen Fordærvelse!"

Leende gik begge Vennerne ned ad Trappen, og gjorde sig underveis ret lystige over den musikalske Prophet.

Der gaves Timer, hvori Majoren slet ikke kunde vorde klog paa Greven, hans gamle Vaabenbroder. Var han ellers munter, levende, straalende af Vid og Lune; kunde han ellers underholde hele Selskaber ved træffende Anecdoter og interessante Tildragelser af sit eget Liv; vidste han ellers paa en fiin og sindrig Maade at forbinde sig Enhver, ogsaa den Ringeste, saa at han blev Alles Yndling og forgudet af Mange: i andre Momenter var han gandske det Modsatte.

Han blev tør og stum, gnaven og heftig. Majoren gjorde sig da al Umage for at fjerne ham fra hvert Selskab, thi tovede han endnu nogle Minuter, kunde det let give Ubehageligheder.

I tidligere Dage havde Majoren udøvet et vist Herredomme over ham; han vidste derfor i Selskab at afholde ham fra slige lidenskabelige Udbrud. Desto grueligere gav han dem Luft paa sine Værelser. Han larmede, han bandede i alle Tungemaal, han græd endogsaa. Erindringen syntes at formilde ham noget. „O, kunde jeg, hviskede han da: kunde jeg saaledes gaae fra hende?" Hans Taarer strømte heftigere, hans Øie syntes at skue dybt ind i Fremtiden. „Fat Dem! sagde da hans Ven: Jeg tænker, end er ikke Alt forloren! Verdens Dom kan være Dem ligegyldig, naar De er lykkelig." Grevens Øine rullede, hans Kinder farvedes mørkere. „O, at jeg kunde tilkjøbe mig Glemsel! raabte han da: at jeg kunde udslette Aar af min Erindring! Jeg vil glemme, jeg maa glemme, jeg vorder vanvittig hvis jeg ikke glemmer. Skaf Viin, Kammerat! Der raser en Flamme i mig, jeg vil drukne min Erindring, min Brøde!"

„Major! raabte han atter, efter at have drukket nogle Glas Viin: Hvilken Følelse anseer De for den skrækkeligste?" — Majoren nippede til sit Glas, syntes at grunde, og sagde derpaa: „Det, som giver den gladeste Følelse, maa udentvivl ogsaa kunne give den bitreste — Ære, krænket Ære."

Greven slog en bitter Latter op. „Lad Dem give de Penge tilbage, Kammerat, hvormed De har løn-

net en slet Psycholog for hans Underviisning. Krænket Ære — dybere ned i Sjelen gaaer Deres Konst altsaa ikke? Den krænkede Ære føler sig dog selv; der lever dog en Følelse i den Krænkedes Bryst, som løfter ham høit over Krænkelsen. Han kan tage Hævn over Fornærmeren, han har endnu den Mulighed, at tvætte sin Ære reen; men dybere, Hr. Broder, dybere ned i Sjelen — hvilken Følelse er endnu skrækkeligere?"

„Om een har jeg hørt tale, svarte Hiin: men Mænd som vi, kjende den ikke, den hedder — Selvforagt."

Greven blegnede og bævede. Maallos stod han op, og saae længe stivt paa sin Ven. „Truffen, Kammerat! sagde han: Den sidder endnu dybere. Men kjender De Tvivlraadighedens Oval, Major?" — „Gud være lovet, nei! Min Vei gik altid lige mod Maalet." — „Lige mod Maalet; hvo der ogsaa var saa lykkelig! udbrød Hiin: Mindes De endnu hiin Morgen, da vi rede ud af Warschau's Port? Vor Følelse, vore Sandser tilhørte den store Aand, som holdt dem fangen, men hvem tilhørte vore Hjerter?" — „Fædrelandet! sagde Majoren rørt: Ja, dengang var jeg tvivlraadig, jeg nægter det ikke." — „Vel Dem, at De ellers aldrig var det. Djævelen veed, at indrette det ret smukt. Her lader han os føle Lykke, og hist lover han os Salighed."

„Muligt! svarte Majoren: Men Manden har Kraft til at blive det troe, som han har valgt."

„Det er det just! raabte Greven, som nedtordnet ved dette ene Ord — det er det! og deraf — Selv-

Han blev tør og stum, gnaven og heftig. Majoren gjorde sig da al Umage for at fjerne ham fra hvert Selskab, thi tovede han endnu nogle Minuter, kunde det let give Ubehageligheder.

I tidligere Dage havde Majoren udøvet et vist Herredomme over ham; han vidste derfor i Selskab at afholde ham fra slige lidenskabelige Udbrud. Desto grueligere gav han dem Luft paa sine Værelser. Han larmede, han bandede i alle Tungemaal, han græd endogsaa. Erindringen syntes at formilde ham noget. „O, kunde jeg, hviskede han da: kunde jeg saaledes gaae fra hende?" Hans Taarer strømte heftigere, hans Øie syntes at skue dybt ind i Fremtiden. „Fat Dem! sagde da hans Ven: Jeg tænker, end er ikke Alt forloren! Verdens Dom kan være Dem ligegyldig, naar De er lykkelig." Grevens Øine rullede, hans Kinder farvedes mørkere. „O, at jeg kunde tilkjøbe mig Glemsel! raabte han da: at jeg kunde udslette Aar af min Erindring! Jeg vil glemme, jeg maa glemme, jeg vorder vanvittig hvis jeg ikke glemmer. Skaf Viin, Kammerat! Der raser en Flamme i mig, jeg vil drukne min Erindring, min Brøde!"

„Major! raabte han atter, efter at have drukket nogle Glas Viin: Hvilken Følelse anseer De for den skrækkeligste?" — Majoren nippede til sit Glas, syntes at grunde, og sagde derpaa: „Det, som giver den gladeste Følelse, maa udentvivl ogsaa kunne give den bitreste — Ære, krænket Ære."

Greven slog en bitter Latter op. „Lad Dem give de Penge tilbage, Kammerat, hvormed De har løn-

ligt Blod, men En af mine Forfædre har ogsaa baaret en Krone!"

„Tal ikke saa formasteligt! bad den Gamle: Hvor let kan ikke Ulykken drage Dem med ned i Dybet! Med slige Ting maa man ikke spøge. Desuden har jeg i Nat i Drømme seet en stor Liigfakre med Fakler."

„Skrækkelige Visioner, gode Herre! loe Majoren: Havde De maaskee, inden De gik tilsengs, drukket et Glas formeget? Og hvad er naturligere, end at De drømmer sligt, naar De omgaaes med Dødstanker den hele Dag?"

Den Gamle lod sig ikke spøge ud af sin Alvorlighed. „Just De, Høistærede, skulde ikke drive Spot dermed! sagde han: Jeg har aldrig seet Dem før De besøgte mig med Hr. Greven, og dog gik vi i Nat efter Kisten — De græd heftigt."

„Endnu kosteligere! Hvor levende De dog kan drømme! Derfor maatte jeg altsaa komme hid, for at spadsere med Dem, kjære Mand, i Drømme, og det med mine grædende Taarer!"

„Lader os afbryde! tog Regisseuren Ordet: Hvad komme skal, kommer vist, og maaskee vilde vi give Meget til, at det Hele var en Drøm. Mit Ærinde til Dem var egentligen at invitere Dem til Prøven. De have viist Dem saa generøse mod os, at jeg gjør mig en Fornøielse af, at forestille Dem vort Personale, navnligen den nye Sangerinde."

Vennerne toge med Glæde mod Tilbudet. Greven syntes nu, som altid, at angre sin Heftighed, og denne Adspredelse kom ham ret tilpas. Ogsaa Majoren

tog med Tak mod denne Udvei til at undgaae en nær-mere Forklaring, som han snarere frygtede end ønskede.

Og virkeligen syntes Greven ei heller tiere at ville berøre denne Streng. Vel var han mørk af og til, ja stundom ogsaa ret nedslagen, men aldrig kom han med hiin Tilstaaelse af en stor Brøde, som dengang kvælvede ham paa Tungen. Der hengik endogsaa adskillige Dage, uden at Majoren saae ham; de Forretninger som havde ført ham hid, levnede ham liden Tid, og den pleiede Greven at tilbringe i Skuespilhuset. Han bivaanede hver Prøve. Hans rigtige Takt, hans udbredte Reiser, hans fine verdensdannede Smag forbedrede umærkeligen Meget, som var undgaaet Regisseurens Øie og Øre, og ofte glemte den gamle Mand aldeles de sorte Ahnelser som martrede hans Sjel, saa gandske vidste Grev Zroniewsky at fængsle hans Interesse.

Saaledes var Othello skreden frem til en Fuldkommenhed, som man i Begyndelsen ikke havde anseet for mulig; med glad Forventning saae man den Søndag imøde, da man skulde frydes ved Nydelsen af det herlige Konstværk. Hertil kom endnu to Ting, som bidroge til at fængsle Publikums Interesse. Sangerinden havde et stort Navn; man var begjerlig efter at vide, hvorledes hun vilde tage sig ud fra Theatret, hvorledes hun vilde give Desdemona, en Rolle, hvortil man, foruden smuk Sang, ogsaa forlangte et høiere tragisk Spil. Hermed forenede sig Rygtet om de sælsomme Tildragelser, som hvergang havde ledsaget Othello. De Ældre fortalte det; de Yngre

gjentoge det, tvivlende, forstørrende, saa at en stor Deel af Publikum troede, at Djævelen selv vilde overtage en Gjæsterolle i Othello.

Major von Lazun havde Leilighed til, paa mange Steder at høre tale om disse Ting. Meest paafaldende var det ham, at man ved Hoffet, hvor han endnu tilbragte nogle Aftener, ikke talte et Ord mere om Othello. Kun eengang sagde Prindsesse Sophie til ham med et flygtigt Smiil: „Saa fik vi dog vor Krig frem med Othello. Deres Fjertante og Grevens diplomatiske Trudsel have vi at takke derfor. Hvor glæder jeg mig til Søndag, til min Desdemona-Sang! Sandeligen, skal jeg engang døe, da skal den vorde min Svanesang."

Gives der Ahnelser? tænkte Majoren ved disse flygtigt henkastede Ord, der uvilkaarligen havde en tung betydningsfuld Klang i hans Øre. Sagnet om Gjengangerske Desdemona, den gamle Regisseurs Frygt, hans Drøm om Liigskaren, og denne Svanesang! Han saae efter den hulde Skabning. Glad og munter svævede hun gjennem Salene — hvad om nu Tilfældet vilde, at ogsaa hun skulde døe! Næste Øieblik loe han ad sig selv. Han kunde ikke begribe, hvorledes slig en Tanke kunde oprinde i hans fordomsfrie Sjel — han søgte med Magt at fortrænge dette latterlige Phantom af sin Erindring; forgjæves! Tanken derom vendte altid tilbage, overraskede ham, hvor han var, og endnu stedse troede han at høre en sød Stemme hviske: Naar jeg døer, skal det være min Svanesang.

Søndagen kom, og med den en sælsom Tildragelse. Majoren var om Eftermiddagen reden ud med Greven og adskillige Officerer. Paa Hjemveien overfaldt dem en Regn, som gjennemblødte dem. Grevens Vogn laae Porten nærmest; han bad derfor, Majoren vilde omklæde sig hos ham. Med en af sin Vens Hatte paa Hovedet, indhyllet i en af hans Overkjoler, traadte Majoren ud af Huset for at ile hjem. Alt havde han gjennemvandret adskillige Gader, og immer bares det ham fore, som om Nogen listede sig efter ham, Trin for Trin. Han blev staaende, saae sig om, og tæt bag ved ham stod en høi mager Mand i en luvslidt Kjole. „Det er til Dem, Herre!" sagde han med dyb Røst og gjennemtrængende Blik, trykte den Studsende en Billet i Haanden, og sprang om næste Hjørne. Majoren kunde ikke begribe, hvad hemmeligt Budskab Nogen kunde have til ham i denne fremmede Stad. Han betragtede Billetten fra alle Sider; den var konstigt sammenflynget i en Sløife, forseglet med en smuk Devise. Ingen Udskrift. — Maaskee vil man have Dig til Bedste, tænkte han, og aabnede den ubekymret. Han læste, og blev opmærksom; han læste atter, og blegnede; han stak Papiret i Lommen, og ilte hjem.

Det havde alt begyndt at skumre paa Gaden. Han troede, ikke at have læst ret, og lod sig give Lys. Men ogsaa ved Kjerternes klare Skin bleve de staaende fast og truende, de usalige Ord:

„Elendige! Du kan lade Din Hustru, Dine smaae „Orme, vanfmægte i Armod, medens Du for Verden „fremtræder i Glands og Pragt? Hvad vil Du i

„denne Stad? Vil Du beskjæmme et ærværdigt Fyr„stehuus og gjøre dets Datter saa ulykkelig som Du „har gjort Din Viv. Fly! Samme Time Du læser „dette, veed Pr. Sph. Din Svigs skjændige Hem„melighed.“

Majoren omtvivlede intet Øieblik, at jo disse Linier vare skrevne til Greven; og at de, ved et Tilfælde, maaskee fordi han i hans Klæder var gaaet over Gaden, vare faldne i hans Hænder. Nu kunde han forklare sig hine Fortvivlelsens Udbrud. Hine Cifre: „Pr. Sph.“ kunde ei betegne Andet end den ulykkelige Prindsesse Sophie. Majoren var en Mand af koldt, beregnende Blik, af stærk, konsequent Aand; sjelden havde noget bragt ham ud af Fatning, men i dette Øieblik var han ikke mere Herre over sig selv. Forbittrelse og Foragt kæmpede vexelviis i hans Siel. Han søgte at betvinge sig, at betragte Sagen fra en mildere Synspunkt. „Han maa herfra endnu i denne Stund! tænkte han: Sophie skal begræde ham, glemme ham; at maatte foragte ham, kunde dræbe hende.“ Hurtigt kastede han disse Tanker paa Papiret, tog en Sum, mere end han kunde undvære, lagde det ulykkelige Brev derhos, og sendte ham det Altsammen ved sin Tjener.

Det var paa Tiden at kjøre i Skuespillet. Hvor gjerne havde Majoren idag undgaaet at see noget Menneske, og dog troede han at burde frie Prindsessen fra den Advarsel, som truede hende. Han kastede Kappen om sig, og vilde just gaae, da hans Tjener kom tilbage. Han havde Pakken til Greven i sin Haand endnu. „Hs. Excellents er nys bortreist!

sagde han, og lagde Pakken paa Bordet: Udenfor Døren staaer hans Jæger, han har et Brev til Dem. Skal jeg bringe ham ind?" Majoren vinkede, Tjeneren førte Jægeren ind, og Denne rakte ham grædende et Brev, saalydende:

„Lev vel for evigt! Det Brev som idag faldt i Deres „Hænder, vil undskylde min Afreise sans Adieu. „Vil Han, som i sex Felttog var min Vaabenbroder, „forskaane en elsket Dame for den Smerte at see mig „efterlyst i offentlige Blade? Vil Han dække de saa „Poster, jeg ikke er istand til at betale?"

„Naar reiste Din Herre?" — „For et Qvarteer siden, Hr. Major!" — „Vidste Du, at han vilde reise?" — „Nei, Hr. Major! Jeg troer, Hs. Excellents vidste det i Eftermiddags ikke selv, thi iaften vilde han have været paa Comedie. Klokken 5 gik han ud, da mødte ham ved den reformeerte Kirke en lang tør Mand, som foer heftigt sammen ved at see ham. Han gik hen til min Herre, og spurgte, om han ikke var Grev Zroniewsky. Han maa ikke have meldt ham noget Godt, thi Greven blev bleg, rystede heftigt, vendte om, sendte Kudsken efter Postheste, lod to Kufferter pakke til og Reisevognen kjøre frem. Hr. Greven viste mig med Regningerne til Dem, og kjørte ud af Porten, efter at have sagt mig Farvel, jeg troer for stedse."

Stiltiende havde Majoren hørt Jægerens Beretning, bød ham komme igjen den næste Morgen, og kjørte til Skuespilhuset. Ouverturen var alt begyndt, da han traadte ind i Logen. Han kastede sig ned paa en Stol, hvorfra han kunde see, hvad der foregik i

den fyrstelige Loge. I al sin naturlige Skjønheds og Yndes Smykke sad Prindsesse Sophie hos sin Tante. Hendes Øie syntes at straale af Glæde, en klar Rolighed laae paa hendes Pande, et huldt Smiil spillede om den fine Mund — hun havde jo nu faaet sin Krig frem, Othello var det, som havde fyldt Huset. Nu tog hun Lorgnetten for Øiet. Som fordum, syntes hun ivrigen at søge Noget — Arme Hjerte! Forgjæves banker du den Elskede imøde. Dine kjærlighedsfulde Blikke finde ham ikke mere!

Hun tog Glasset fra Øiet; en Kummersky leirede sig under de blonde Lokker; Brynenes skjønne Buer trak sig sammen; hun nedslog de fine Øienlaag som et gjennemsigtigt Gardin — hun syntes at gruble, hun tegnede med Lorgnetten paa Logens Brystværk — er det maaskee hans Navn, hun skriver, fordybet i Tanker? End ahner hun ikke, hvad der venter hende! tænkte han, og uvilkaarligen traadte Taarer i Majorens Øine.

Denne har ofte tilstaaet, at det Øieblik, da han i den første Mellemakt, treen ind i den fyrstelige Loge, har været det skrækkeligste i hans Liv. Han var tilmode, som om han selv havde syndet mod Sophie, som om det var ham, der maatte knuse hendes Hjerte. Den Tanke var ham utaalelig, at see hende saa rolig, glad og forventningsfuld for sig, og dog at vide, hvilken navnløs Ulykke, der ventede hende. Han traadte ind; hendes Blikke mødte ham strax — ofte havde hun vel seet mod Døren. Med hastig Utaalmodighed overfaae hun en Prinds og to Generaler, som vilde nærme sig hende; hun vinkede Majoren til

sig. „Have vi nu vor Othello? sagde hun: Er De ikke ogsaa lykkelig, forventningsfuld? Men Een af vore Othello-Venner seer jeg ikke — hviskede hun sagtere, idet hun rødmede let — Greven er sikkert bag Coulisserne, for at fortjene ret inderlig Tak, naar han lader Alt arrangere ret smukt!"

„Deres Høihed tilgive! svarte Majoren, strækbende at tilkæmpe sig Fatning: Greven lader sig undskylde, han er bortreist paa nogle Dage." — Sophie blegnede. „Bortreist? Altsaa ikke i Operen? Hvorhen kaldte hans Forretninger ham da saa hurtigt?" — Majoren tvang sig til at smile. Han forsikkrede, ei at kunne sige det bestemt.

„O, det er sikkert en Spøg, De har med hinanden! raabte hun: Troer De da, han bortreiser uden at tage Afsked? Nei, nei, der stikker noget under. Nu veed jeg ogsaa, hvorfor et vist Brev er kommen mig tilhænde — —

Majoren foer sammen af Skræk. Han maatte holde sig ved den nærmeste Stol. „Et Brev?" spurgte han med bævende Røst — en skrækkelig Ahnelse opsteg i ham.

„Ja, en zirlig Billet! sagde hun, og lod Enden af et Papiir stikke frem under den Braselet som omsluttede hendes skjønne Arm: En Billet, som man ret hemmelighedsfuldt har spillet mig ihænde. Jeg seer paa Deres Øine, De er med i Komplottet. Endnu har jeg ingen Leilighed fundet til at aabne den, thi en saadan Spøg maa man ikke røbe, men saasnart jeg kommer ind i mit stille Boudoir — —

„Jeg beder Deres Høihed, for Himlens Skyld, giv mig den Billet! sagde Majoren, martret af de skrækkeligste Qvaler: Den er slet ikke til Dem engang, den er falden i urette Hænder!"

„Saa? Saameget desbedre. Nu giver jeg den slet ikke fra mig, den skal give mig Oplysning om visse Folks Hemmeligheder. Til en Dame er den da i alt Fald. Det er alt for rart at den faldt i mine Hænder!" — Majoren vilde bede endnu engang, men Prindsen foer med sit Hoved derimellem; begge Generalerne faldt ind med Spørgsmaal og Nyheder — han maatte trække sig tilbage.

Forfulgt af de piinligste Qvaler gik han tilbage til sin Loge; han trykkede Haanden for Øinene, for ei at see den Ulykkelige, og altid maatte han dog see hende paany, altid paany indsuge Visheden om den forestaaende Ulykke med sine Blikke.

Diamanterne paa hendes Armbaandslaas spillede i tusind Lys, deres Straaler blinkede over til ham, de trængte, som tusind Pile, i hans Hjerte. — Hvilken Jammer indeslutte hine Diamanter! Naar hun, i sit eensomme Gemak, aabner disse Baand, aabner hun da ei tillige Døren til den usaligste Fremtid? Hendes Puls slaaer mod disse ulykkelige Linier, ligesom hendes Hjerte banker for den Elskede: vil det ei staae stille, naar Seglet springer, og det troskyldige Øie falder paa et saa frygteligt Budskab?

Desdemona stemte sin Harpe; hendes vemodige Akkorder gjennembævede Huset, hun opløftede sin Røst, hun sang sin Svanesang.

Hvor forunderligt, hvor mægtigt grebe disse melankolske Toner hvert et Hjerte! Saa simpel, saa barnlig er denne Sang, og dog frembringer den saa høie tragiske Virkninger. Man føler sig bange og bevæget, man ahner hvilken frygtelig Skjebne der venter hende, man troer alt at høre Morderen snige sig hid, man føler Skjebnens uforsonlige Magt komme nærmere og nærmere med Stormens Brusen — det omsuser hende, som Dødsens Vinger. Hun ahner det ikke; blid, troskyldig, som et elskværdigt Barn, sidder hun ved Harpen; kun Tungsindigheden bæver, i bløde Toner, fra hendes Bryst, fra dette fulde, elskovsvarme Hjerte, mod hvilket Staalet alt er draget.

Hun sender Kjærlighedshilsener til Den, der gjerne sønderknuste hende; hendes Længsel synes at kalde ham i hendes Arme, han vil komme — for at myrde hende! Hun beder for ham, Desdemona velsigner ham, der gav hende Forbandelse.

Majoren deelte sine Blikke mellem Sangerinden og Sophie. Hun lyttede, hensunken i Vemod, til Yndlingssangen, en Taare blinkede i hendes Øie, hun græd, sig selv ubevidst, over sin egen Skjebne. Harpens Akkorder hendøde; Sophie saae grublende, drømmende hen for sig. Naar jeg engang dør, skal det være min Svanesang! gjenlød det i Majorens Erindring. „Sandeligen, hun havde Ret! sagde han ved sig selv: Det var hendes Lykkes Svanesang.“ — Othello traadte frem. Hendes Opmærksomhed var nu ikke mere fæstet paa Operen, hun saae ned paa sit Armbaand, hun legede med Laasen; hendes

Blik gled over til Majorens Loge — — Gud i Himlen, hun skyder det ulykkalige Papiir frem, og skjuler det i sit Torklæde. Han troer at see, hvorlunde hun hemmeligen bryder Seglet — fortvivlelsesfuld styrter han ud af sin Loge, op ad Corridoren — han veed ikke, hvorfor; det driver ham, med usynlig Magt, til den fyrstelige Loge.

Kun faa Skridt har han tilbage, da hører han en Støi i Huset. Man kommer udaf Logen; Tjenere og Kammerfruer ile ængsteligt forbi ham; en skrækkelig Ahnelse siger ham allerede forud, hvad det betyder. Han spørger, og faaer det Svar: Prindsesse Sophie er pludseligen falden i Afmagt!

* *

Mork, sønderreven i sit Inderste, sad, nogle Dage efter, Major Lazun paa sit Værelse. Hans Pande hvilte i hans Haand, hans Ansigt var blegt, den ellers saa stærke Mand qvalte mangen Taare, som vilde stjæle sig over hans Kinder. Han grundede paa den Uskjebne, i hvis inderste Væv Tilfældet havde kastet ham; han saae alle disse fine Traade, som, synlige for faa Øine, uden for hans, sammenknyttedes, sammensyngedes til et fast Garn for et ømt, ulykkeligt Hjerte. En uovervindelig Bitterhed blandede sig i disse Erindringer. Hans gamle Vaabenven, et glimrende Meteor paa Ærens Horizont — en ærelos Riding! Med denne Tanke forenede sig Billedet af den lidende Engel, og Angst for en Scene, som han næste Time skulde gaae imøde. En anseet Dame, Prindsesse Sophies Overhovmesterinde, havde i Eftermiddags ladet ham kalde til sig. Hun fortal-

te ham, at Sophie var angreben af en heftig Sygdom, at Lægerne kun gave lidet Haab — de kaldte Sygdommen et Nerveslag. Hun sagde ham videre, Prindsessen havde aabenbaret hende Alt og ikke fortiet det Mindste. Hun vidste, at der i Residentsen kun levede eet Menneske der havde kjendt Grev Zroniewsky nærmere — det var Baron von Lazun. Med en Angst, en Længsel som grændsede til Fortvivlelse, forlangte den Ulykkelige at tale med ham uden Vidner. Overhovmesterinden vidste vel, hvormeget dette stred mod Etikettens Forskrifter, men Synet af den jamrende Pige, som kun endnu syntes at ville afgjøre denne Sag herneden, gav hende Mod til at gjøre Majoren det Forslag, under hendes Veiviisning hemmeligen at gaae til den Syge, saasnart det begyndte at skumre.

Majoren havde ikke sagt Nei. Han vidste, at han ikke kunde sige hende noget Trøsteligt; men han følte, at Længslen efter Meddelelse, i en saa grændseløs Smerte, maatte vorde uovervindelig. Men hvad skulde han sige? maatte han ei befrygte, at vorde saa bestormet af hendes Udseende, af de sidste Dages morke Erindringer, at hans høirøstede Smerte gjorde hende endnu ulykkeligere? — Han var endnu fordybet i disse Tanker, da der meldtes ham, at man ventede ham. Den gamle Overhovmesterinde holdt udenfor i sin Vogn: stiltiende satte han sig hos hende.

„De vil finde Prindsessen meget syg — sagde hun med Taarer — jeg opgiver alt Haab. Jeg kan ikke

tænke mig, at der kan ligge nogen Redning i en Samtale med Dem, Hr. Baron. Kan De ikke give hende nogen Trøst, saa udslukkes hendes Liv, som en Lampe, der ingen Olie mere har. Og vilde De give hende Trøst og Haab, saa ere disse Følelser, i hendes Forhold, af saa unaturlig Art, at jeg næsten kunde ønske, hun maatte døe — saa var dog hendes Families Ære reddet."

„Altsaa maa jeg bringe hende Døden! sagde Majoren bittersmilende: Kjender man, i hendes Familie denne Historie? Hvad tænker man om hendes Sygdom?"

„Som jeg sagde Dem, Hr. Baron; Familien, Hoffet og Staden veed ikke Andet end at hun maa have forkjølet sig. Men de overtroiske Mennesker bringe ogsaa den fatale Oper med i Spillet, og lade hende døe af Othello. Hvad vi To vide, veed ellers Ingen; der gives nogle Damer som vel have ahnet dette Forhold, men aldrig havt Vished derom."

„Og dog frygter jeg, sagde Majoren, idet han fæstede sit gjennemtrængende Blik paa Overhofmesterinden — jeg frygter, hun døer af en lumpen Skurkestreg. Man har ahnet dette Forhold, eftersporet det — det blev til Vished. Man søgte at bevirke en Skilsmisse, man efterspeidede Grevens Forhold."

„Troer De?" sagde Overhofmesterinden, bleg og med bævende Læber, idet hun forgjæves stræbte at udholde Majorens Blik.

„Man udforskede disse Forhold, vedblev Majoren: man søgte at skrække ham bort herfra, idet man truede ham med, at sige Prindsessen, at han var gift.

Saavidt var Planen ikke slet; man gik videre, man vilde ogsaa over Hals og Hoved helbrede den ulykkelige Pige for hendes Lidenskab, man gjorde hende bekjendt med Grevens Hemmelighed. Man troede, hun skulde glemme Alt i en Haandvending. Og her var Planen beregnet paa en Dragoners Nerver, men ikke paa dette ømme Barns uskyldige Hjerte."

„Jeg maa bede Dem betænke, at dette ømme Barn er en Prindsesse af det kongelige Huus, at hun blev opdragen, for med Anstand at see bort over slige Misforhold. Har der virkeligen været en saadan Plan i Gjære, saa kan jeg ikke dadle de Handlende, de have sandeligen opereret med megen Snildhed."

„De har naaet deres Hensigt! raabte Majoren: Hun dør!" — „Jeg har naaet min Hensigt? Min Herre, jeg — jeg maa bede —

„De? — sagde Majoren med ligegyldig Stemme: om Dem, naadige Frue, talte jeg ikke. Jeg sagde: de, de Handlende, de Opererende."

Den gamle Dame beed sig i Læberne og taug. Faa Øieblikke efter kom de til en af Palladsets Sideporte. En gammel Tjener førte dem gjennem en Labyrinth af Corridorer og Trapper. Endeligen bleve Gangene bredere, Belysningen elegantere; Majoren bemærkede, at de nu vare i den mere beboede Deel af Slottet. Den Gamle pegede paa en Sidedør. Nu gik Veien gjennem adskillige Værelser til et, som udentvivl grændsede til Prindsessens Apartement; her tilhviskede Overhofmesterinden Majoren, han maatte slaae sig til Taals i en Lænestol, til hun lod ham kalde.

Efter et dræbende-langt Qvarteer kom hun igjen. Hun sagde ham, det var den Syges udtrykkelige Villie, at være allene med ham. Selv vilde hun som Garde-Dame sætte sig ved Døren, hvor hun sikkert Intet kunde høre, naar man ikke talte for høit. Jovrigt torde han ikke opholde sig længer end et Qvarteer.

Majoren traadte ind. Det pragtfulde Gemak med de glindsende Floiels-Tapeter og gyldne Lister, Gardinernes rige Drapperie, det tyrkiske Fodteppes brogede Farver, gjorde ondt i hans Øine, thi Gemytet vil ikke see et lidende Hjerte, et sygt Legem omgiven af Høihedens Flitter. Og hvor stor var ikke Contrasten mellem denne Omgivelsens Glands, og dette søde uskyldige Barn, som, i en simpel hvid Kjole, laae der paa en pragtfuld Ottoman. Det Indtryk, hendes Ansigtstræk, hendes Skikkelse, hendes hele Væsen, førstegang havde gjort paa ham, vendte tilbage i hans Sjel. Det var hendes simple, usminkede Skjønhed, hendes stille Storhed, forborgen under barnlig Elskværdigheds Tryllerie, som dengang havde interesseret ham saa levende. Vel blændede ham dengang de friske, ungdommelige Farvers Glands, de fyrigtstraalende Øine, hiint huldrige, vindende Smiil, som omsvævede hendes fine Rosenlæber. En Nattefrost havde dræbt disse Blomster. Men gav hende ikke denne gjennemsigtige Bleghed, denne stille Sorg i det tænksomme Øie, denne vemodige Alvorlighed om Munden, som ikke spøgte mere, en endnu høiere Skjønhed, et endnu farligere Tryllerie? Majoren standsede nogle Skridt fra hende, og

betragtede hende med dyb Bevægelse. Hun vinkede ham til et Tabouret, som stod ved hendes Fødder. Hun talte. Hendes Stemme havde tabt hiint klare Metal, som før udmærkede den; men disse bløde, rørende Toner trængte dybere.

„Det var en Daarlighed, Hr. Baron, om jeg længe vilde lade Dem i Uvished om Grunden, hvi jeg lod Dem kalde. Jeg veed, at Greven har underrettet Dem, som sin bedste Ven, om de Forhold, som bedre aldrig havde været til. Mindes De endnu hiin Aften, da Othello blev given? Jeg talte til Dem om en Billet, jeg havde faaet; jeg husker, at De, mere end een Gang affordrede mig den — hvorfor gjorde De det?"

„Hvorfor? spørger Deres Høihed! Fordi jeg ahnede, fordi jeg troede at vide Indholdet."

„Altsaa — dog! raabte hun, og en Taare bævede i hendes Øie: altsaa — dog! Jeg ansaae Dem, fra det første Øieblik jeg saae Dem, for en Mand af Ære. Kjendte De Grevens Forhold, hvi har De da ikke fjernet ham før? Hvi har De ei forskaanet mig for den Smerte, at maatte foragte ham?"

„Jeg kan sværge ved Alt hvad mig er helligt, ved min Ære! svarte Majoren: at jeg, neppe en Time før jeg traadte ind i Logen til Deres Høihed, har erfaret disse Forhold ved en Billet, som tilfældigviis kom i mine Hænder, istedetfor i Grevens. Da jeg vilde tale til Greven derom, havde han alt faaet fornsden Underretning, og var bortreist. Jeg ahnede af visse Vink, som hiin Billet indeholdt, at man hel-

ler ikke vilde skaane Dem. Forgjæves strøbte jeg at faae det ulykkelige Blad af Deres Hænder."

„De troer altsaa paa denne Fabel? sagde Sophie, idet hendes Taarer strømte heftigere: Ak, det er jo kun et Konstgreb af visse Folk, som vilde fjerne ham fra os. Læs denne Billet. Det er den jeg fik; tilstaae selv, det er Bagtalelse." Majoren læste:

„Grev von Z. er gift. Hans Kone lever i Avignon. Tre smaae Børn græde for deres Fader. Skulde en ophøiet Dame have saa liden Æresfølelse, saa liden Medynk, at hun endnu længer kunde holde ham fra dem, som han tilhører?"

Det var samme Haandskrift, samme Segl, som hiin Billets, han selv havde faaet. Han stirrede endnu stedse paa disse Linier, han vovede ikke at see op, han vidste ikke at svare, thi hans strenge Begreber om Sandhed, tillode ham ikke at tale mod sin Overbevisning, og den dybe Medynk han følte ved hendes Smerte, tillod ham ikke, saa grusomt at nedslaae hendes Haab.

„Seer De — vedblev hun, da han endnu stedse taug — da jeg, troskyldig, nysgjerrig, aabnede dette Brev, overraskede mig hine skrækkelige Ord: „Mand, Fader," som en Dommens Røst. Mine Sandser formørkedes, jeg blev meget syg, men saa ofte jeg blot føler mig lettere en Time, stiger mit Haab igjen. Jeg troer endnu: Alexander kan dog ikke have været saa gandske slet, han kan dog ikke have skuffet mig saa grueligen. Smiil dog, Hr. Major; vær dog mild. Jeg giver Dem Ret til at spotte mig, fordi jeg lod disse Linier bringe mig ud af al Fat-

ning, men — ikke sandt, De troer selv, det er Løgn, Bagtalelse?"

Majoren var ude af sig selv. Hvad skulde han sige? Hun hang saa forventningsfuld ved hans Læber; det var, som om et Ord af ham skulde kalde hende tilbage til Livet — hendes Øie tindrede igjen, hiint huldе Smiil spillede atter om hendes Mund — hun lyttede, som til en Engels Budskab.

Han svarte ikke, han slog Øinene ned. Da forsvandt efterhaands det glade Haab af hendes Træk, hendes Øie formørkedes, den lille Mund pressedes smerteligen sammen, den fine Rødme flyede, som havde farvet hendes Kinder endnu engang, hun holdt den skjønne Haand for Panden, hun skjulte sine grædende Øine. „Jeg seer, sagde hun: De er for ædel til at smigre mig med Forhaabninger, som efter faa Dages Forløb, atter maatte forsvinde. Jeg takker Dem, ogsaa for denne skrækkelige Vished. Den er altid bedre end den uvisse Svæven mellem Qval og Glæde. Og nu, min Ven, tag den Æske hist, søg at tilstille ham den, den indeholder Meget, som var mig dyrebart — dog nei, lad mig endnu beholde den nogle Dage, jeg sender Dem den, naar jeg ikke behøver den mere. Det kommer mig fore, som om det snart er forbi med mig — vedblev hun, efter nogle Øieblikkes Taushed — jeg er ikke overtroisk, men hvi maa jeg da endeligen vorde syg efter denne Othello?"

„Jeg havde ikke troet, at denne Tanke kunde voldе Deres Høihed et Øieblik Bekymring!" sagde Majoren.

„De har Ret, det er eenfoldigt af mig, men samme Nat, jeg kom syg hjem fra Operen, drømte jeg, at jeg skulde dø. En alvorlig, mørk, ung Dame kom til mig med en Plumeau af rød Silke, bedækkede mig dermed, og pressede den stedse stærkere paa mig, saa jeg nær var bleven qvalt. Pludseligen kom derpaa min Grandonkel, Hertug Nepomuk, just som han hænger malet i Galleriet, og befriede mig, og det Besynderligste er — —

„Nu? — spurgte Baronen smilende: Hvad foretog sig da den malede Hertug med Desdemona?"

Prindsessen studsede. „Hvoraf veed De da, at Damen er Desdemona? Jeg besværger Dem, sig mig, hvoraf veed De det?"

Forlegen tang Majoren et Øieblik. „Hvad er naturligere, svarte han derpaa: end at De drømmer om Desdemona? De havde jo om Aftenen seet hende dø i en rød Seng."

„Besynderligt, at ogsaa De strax kom paa denne Tanke! Men det Besynderligste er, jeg vaagnede, da Hertugen befriede mig, jeg vaagnede virkeligen, og saae, hvorlunde hiin Dame, med den røde Plumeau under Armen, gik langsomt udaf Døren. Siden denne Nat drømmer jeg stedse det samme; stedse haardere vorder Trykket, stedse sildigere kommer Hertugen mig til Hjelp, men stedse seer jeg hende tydeligen svæve ud af Stuen! Og da jeg i Aftes lod mig Harpen bringe, og spillede min kjære Desdemonas Sang, da — udlee mig kun ret — da gik Døren op, og hiin Dame tittede ind i Stuen, og nikkede ad mig."

Halvt i Spog, halvt i Alvor, havde hun fortalt dette. Nu blev hun alvorligere. „Ikke sandt, Hr. Major — sagde hun — naar jeg dør, vil De og saa tænke paa mig? En saadan Mands...

„Prindsesse! raabte Majoren, idet han forgjæves stræbte at bevinge sit Vemod: Lad dog disse Tanker fare; de kunne umuligen Andet end forhale Deres Helbredelse."

Overhovmesterinden traadte i Døren, og gav et Tegn, at Audientsen maatte være tilende. Sophie rakte Majoren sin Haand til Kys; aldrig har han med dybere Følelse af Smerte, Kjærlighed og Ærefrygt, kysset en Piges Haand. Endnu engang hævede han sine Øine til hende, hans Blikke mødte hendes, som hvilte paa ham, fulde af inderligt Vemod. Overhovmesterinden traen nærmere med Embedsmine, Majoren stod op — hvor tungt faldt det ham, med kolde, selskabelige Former, at skilles fra et Væsen, som i faa Minuter var bleven ham saa dyrebart! „Jeg haaber, sagde han: ved næste Cour at gjensee Deres Høihed aldeles helbredt."

„De haaber, Hr. Major? svarte hun, smerteligtsmilende: Lev vel, jeg har ophørt at haabe."

Residentsen var i nogle Dage ikke sysselsat med andet end den elskede Prindsesses Sygdom. Man sagde, hun var meget syg; siden yttrede man atter Haab — en Uvished, som var skrækkelig for Alle, der kjendte hende nøiere. En Morgen meget aarle bragte en Tjener Majoren en Æske. Et Blik paa

dette velbekjendte Gjemme, saavelsom Tjenerens Sorgedragt, overbeviste ham om, at Prindsessen havde fuldendt. Det var, som om dette elskværdige Væsen var død for ham, for ham allene. Han havde mistet Meget paa Jorden, og dog havde intet Tab berørt hans Sjel saa smerteligt som dette. Det kom ham fore, som om han nu ikke havde mere end eet Hverv herneden, det nemlig: at opfylde den Afdødes sidste Villie. Han havde strax forladt denne By, der havde saa trykkende Erindringer for ham, hvis ei det Ønske havde holdt ham tilbage, at see hendes dødelige Levninger bisættes. Da alle Klokkers høitidelige Toner, da den stille Sørgemusik og Fakkelbærernes lange Rækker forkyndte, at Sophie bragtes til sine Fædres Begravelse, da forlod han første Gang igjen sit Huus, og sluttede sig til Toget. Han hørte ikke de Samtaler, Folk førte om Aarsagerne til hendes Sygdom og Død, han havde kun een Tanke, kun det Øieblik stod for hans Sjel, da hendes Øine hviilte paa ham sidstegang og hans Læber berørte hendes Haand. Man tog hendes høie Byrds Insignier af Baaren, man nedsænkede hende langsomt til hendes Fædres Støv. Mængden adspredtes, Faklerne udsluktes, Majoren kastede endnu et Blik paa Graven — og gik.

Foran ham gik, med usikkre, slæbende Fjed, en gammel Mand, som græd heftigt. Da Majoren naaede ham, saae han sig om — det var Operregisseuren.

Denne saae længe paa ham, som om han besindede sig paa noget. „Ønskede De ikke, Hr. Baron,

spurgte han omsider: at vi kun havde drømt, og at det søde Barn, man nys begrov, endnu var ilive?"

„Hvorom minder De mig? raabte Majoren med uvilkaarlig Forfærdelse: Ja, ved Gud, Alt træffer ind, ligesom De drømte. Hun er begraven, og vi gaae grædende hos hinanden fra hendes Grav."

„Derfor skal Mennesket aldrig søge med Skjebnen! sagde den Gamle med mørk Alvorlighed: Er det ikke idag elleve Dage siden, vi gave Othello? Den ottende døde hun."

„Tilfælde! Tilfælde! raabte Majoren: Vil De endnu fortsætte Deres Vanvid? Veed jeg ikke altfor vel, hvoraf hun døde? Vel har en Dolk gjennemboret hendes Sjel, som Desdemona's Bryst, men alligevel er det Overtro, Vanvid, hvis De forsøger at bringe hendes Død og Deres Oper i gjensidig Berørelse!"

„Vor Strid gjør hende ikke levende! sagde den Gamle med Taarer: Troe, hvad De vil, Høistærede; jeg vil, efter den Kundskab jeg har, notificere det i min Operkronike. Det maatte skee, som det skete!"

„Nei! svarte Majoren i høieste Affect: nei, det maatte ikke skee, et Ord af mig havde maaskee reddet hende. Bring mig for Guds Skyld ikke Deres Oper med i Spillet. Det er Tilfælde, Gamle, jeg vil saa have det, det er Tilfælde!"

„Der gives, med Deres Tilladelse, intet Tilfælde! svarte Hiin: Alt tilskikkes. Dog — nu vil

jeg have den Ære at anbefale mig, thi her boer jeg. Troe De forresten hvad De vil — Kjendsgjerningen er her, hun døde — otte Dage efter Othello!"

(Wilh. Hauft.)

Lykken, de Dummes Formynder.

(Sammensat af de opgivne Ord: Bly Hyrde — Vaaben — Spottedigt — Skat — Giftermaal stante pede — Luftskipperske.)

Den bly Hyrde.

„Kjære Mand! sagde Madam Strohleder: Jeg beder Dig for Himlens Skyld, hvad skulle vi tage os for med de mange Børn?" — „Børn ere en Guds Velsignelse!" svarte han. — „Syv Sønner! klagede hun: Ja, naar man kunde skikke dem hen i en Hule, som Syvsoverne, at de kunne sove deres Hunger bort i 7 Aar, og saa komme frem igjen, muntre og stærke — —

„Og om de vare fjorten, meente Manden: saa ville de nok finde deres Brød." — „Søge, vil Du sige!" — „Hvo som søger, han finder." — „Du er en umenneskelig Fader!"

„Græm Dig ikke, Sybilla. Et Par Sønner maa følge Trommeskindet, det forstaaer sig, det er

Borgerpligt. Max og Henrik ere to stærke Prygle. Naar de have Uret, slaae de strax til, og beholde da i Almindelighed Ret. Lad dem blive Soldater. Fürchtegott ville vi see at faae anbragt i Toldfaget. Gartlieb skal studere, han veed immer Alting bedre, end alle Andre. Traugott skal være Kjøbmand, Contrebande gjør riig. Og Siegfried kan lære at fabrikere Sukker af Runkelroer, det indbringer svære Penge."

„Men Hans, kjære Mand? Hvad skal han da være?" — „Hvad han behager. Han er smuk, han er dum, hvad vil Du mere? Troe mig, af ham ville vi opleve stor Glæde engang. Saa gandske udulig er han heller ikke. Han skriver en smuk Haand."

Madam Strohleder beroligede sig, især da Mandens Spaadom kort efter syntes at gaae i Opfyldelse. Thi Lykken begyndte alt, efter gammel Vane, at opsøge Hansemand og agere Formynder for ham. En Dag var han paa Sommerfuglejagt. En stærktsminket Dame, som besøgte Brønden for sin Sundheds Skyld, spadserede sig just en Tour. Hun saae Hans, han stod hende an, hun tilsmilte ham naadigt og indlod sig i en Samtale med ham. Hans elskværdige Enfoldighed fortryllede hende, hun forlod ham med et venligt Hovednik, efter at have erfaret hans Navn og Stand, og saae sig ofte om efter ham.

Ikke lidet studsede den gamle Strohleder, da han, faa Dage efter, fik det Tilbud, at lade sin Søn Hans træde i Tjeneste hos Grev von Æ. som Privatsekretair. Med Glæde samtykkede han, thi Greven gjaldt meget ved Hoffet og havde en meget udstrakt Virkekreds, da han førte Titel af Overgarderobemester. „Seer

Du? sagde han til sin Kone: Lykken søger vor Hans, naar han blot vil lade sig finde af den."

Hvorledes det gik til dermed kunde Ingen begribe, thi Hans havde forlængst glemt sit Møde med Damen. Han blev af Moderen udstyret med smukke Klæder og af Faderen med den Lærdom: „Hold flittig Munden, min Søn! Men lukker Du den op, saa roes, da vil det gaae Dig vel paa Jorden."

Muntert vandrede Hans til Grevens Pallads, hvor en smuk, velvoxen Schweizer saae skjævt til ham, men dog indlod ham, og en ligesaa smuk og velvoxen Kammertjener maalte ham med bistre Blikke, men dog meldte ham. Hans Excellents behagede, at lade sin nye Haandsecretair komme for sig.

Herpaa førte man ham til Fru Grevinden, som, i let Morgendragt, laae paa en Divan. Hun var i sit Livs Høst, men det var en rig Høst, thi end prangede Arme og Barm i yppig Fylde. Hans stod stille ved Døren. „Har min Gemal sendt Dem hid?" spurgte hun omsider. Stammende svarte Hans: „Hr. Greven har befalet, at jeg taknemmeligst skal kysse Deres Excellentses Haand." — „Nu, sagde Grevinden leende: saa kom da og og kys min Haand." Han ravede hen mod Sofaen med nedslagne Øine, greb den oprakte Haand med Fingerspidserne og berørte den med sine Læber. „Vær intet Barn! sagde Grevinden: De er en veldannet, ung Mand, kun en vis ædel Dristighed fattes Dem endnu. Nu, det vil nok finde sig. Lykken har ført Dem ind i et Huus af god Tone, hvor De har Leilighed til at uddanne Dem, naar De blot vil. Gaae nu, min unge Ven. Deres Forretninger ville

nok tillade Dem, stundom at læse mig Noget for. Man skal kalde Dem, naar jeg ønsker det." — „Megen Ære!" stammede Hans, Grevinden nikkede venligt, og han tumlede baglænds udaf Døren.

Nogle Dage efter blev han kaldet til Greven, som modtog ham med vigtig Mine og bød ham skrive et Brev til hans Jæger paa Landet, angaaende en syg Pudel, som Denne skulde tage i Kuur. I de første tre Uger var dette Brev den eneste Forretning, han havde. Derimod blev han jevnligen kaldet til Grevinden, at læse hende for. En mindre beskeden Ungersvend, end han, vilde snart have forklaret mange Symptomer til sin Fordeel; men det holdt meget haardt at drage hans Øine fra Bogen.

Omsider besluttede hun at vove en Storm. „Jeg har søvnløse Nætter, sagde hun en Morgen til ham: jeg maa bede Dem nu og da forelæse mig noget silde paa Aftenen, maaskee kan Deres Stemme lulle mig i Søvn." — Hans bukkede og forsikkrede, han skulde altid være til Tjeneste.

„Vel. Iaften vil vi gjøre Begyndelsen. Kom Klokken elleve. Men hvad skulle vi læse?" — „Alt, hvad deres Excellents befaler." — „Jeg er kjed af det Tydske. Italienerne henrykke mig. Skade, at De ikke forstaaer Italiensk. Men, man har gode Oversættelser. Kjender De Pastor Fido?"

Hans meente, denne Fido var en Præst i Staden, og tilstod, han gik sjelden i Kirke, hvisaarsag han ikke kjendte alle Pastores. Grevinden beed sig i Læberne. „Ikke saa, min kjære Strohleder! sagde hun: Pastor Fido vil sige: den troe Hyrde, og er et Digt, et her-

ligt Digt." — „Javel, et overordentlig smukt Digt!" stammede Hans. — „Men der gives ikke blot troe Hyrder, der findes ogsaa blye Hyrder, forstaaer De mig? Kjender De maaskee En af sidste Slags?" Ved dette Spørgsmaal saae hun omt paa ham. Hans forskrækkede underdanigst: han havde aldrig hørt tale om de Dele.

„Ikke? sagde Grevinden, skalkagtigt klappende ham paa Kinden: Jovist kjender De den blye Hyrde, og bringer den med iaften!" — „Hvor skal jeg faae ham fra?" — „De finder ham paa Deres Værelse?" — „Om Forladelse, Deres Excellents, hvorledes skulde den blye Hyrde være kommen paa mit Værelse?" — „Jeg siger Dem, De vil finde ham der — foran Speilet, om jeg ikke feiler. Gaae nu min kjære Strohleder, og bebæg Ethvert af mine Ord i Deres Hjerte."

„Hans gjorde, som ham var befalet: han gik hen og søgte den blye Hyrde, ikke allene paa Komoden foran Speilet, men ogsaa i alle Kroge — dog forgjæves. Han travede atter ned ad sine fire Trapper, for at melde Fru Grevinden, at hun maatte tage feil, men hendes Excellents var allerede kjørt ud, og da hun, efter Klokken ti, kom fra Komedie, iførte sig en forsorisk Neglige, og, ventende paa Forelæseren, lagde sig paa Divanen: da sov Hans forlængst i god Ro, thi han havde meent, at da den blye Hyrde ingensteds var at finde, vilde Fru Grevinden heller ingen Forelæsning for lange idag. At hun imidlertid blev høistforbittret over hans Udeblivelse, ahnede han ikke, men bemærkede dog næste Middag, da han traadte ind i Spisesalen, nogle unaadige Blikke, som lnede ham imøde under de ma-

lede Bryn. Han anſaae det derfor for ſin Pligt, at fremføre en ydmyg Undſkyldning, traadte tæt hen for Grevinden, ſom juſt havde talt med ſin Gemal, og tog ſaaledes til Orde: „Deres Excellents vilde tilgive, at jeg ikke kom iaftes til den Tid, jeg var beſtilt, men jeg kan, ved Alt, hvad mig helligt er, forſikkre, at den blye Hyrde, jeg ſkulde medbringe, ingenſteds var at finde.

Paf! havde han en Ørefigen, ſaa det fortnede for hans Øine. Han tumlede tilbage, og vidſte ikke, hvorledes han var vendt i det. „Ei! ſagde Greven: hvad har det at betyde?" — Grevinden gik hen til Vinduet med ſin Gemal og talte nogle Minuter med ham, hvorpaa hans Excellents, med høi Alvorlighed, vendte ſig til den Forførdede og tiltalte ham i bidende Tone: „Han kan gaae paa ſit Kammer. Har man faaet paa Øret, da ſpiſer man ikke mere ved mit Taffel. Vi tales ved imorgen."

Hans gik, og kunde ſlet ikke begribe, hvorfor Grevinden havde ſlaaet ham. Næſte Morgen fremſtillede han ſig ſkjælvende for Greven. „Min kjære Strohleder! ſagde Denne: Han maa ikke tage mig det ilde op, men Han er virkeligen en Eſel. Min Gemalinde har fortalt mig den hele Hiſtorie med hendes Kammerpige. Det er en ſmuk, buttet Skabning, og jeg forſtænker ham ſlet ikke i, at han forelſker ſig i hende. Men havde Han da ikke mærket, at hun havde beſluttet, ei at være uovertalelig? — Hun beſtiller Ham til ſig ved Natt.tid, hun beder Ham tage den blye Hyrde med, og Han begriber ikke, at Han ſelv er den blye Hyrde,

og at man venter Ham med Længsel! Min dydige Gemalinde har været færdig at lee sig syg derover. Nu indseer Han vel, at en Dame af hendes Rang maatte stille sig, som hun ignorerede sin Kammerpiges Intrigue. Hvorledes kunde hun vente, at Han, for Alles Øine, vilde træde frem og tale med Hendes Excellents om en Sag, som kun angik hendes Pige! Han har følgeligen fortjent, Hvad han fik paa Øret; en andengang være Han klogere min Ven. Det gjør mig ondt, at jeg maa afskedige Ham, men Han er ogsaa alt for dum. Min Gemalinde er en meget tolerant, men ogsaa en meget kydsk Dame, og kan, efter denne skandaløse Eklat, ikke taale Ham længer blandt mine Domestiker. Farvel. Hos Huushovmesteren kan Han hente sin Løn."

Vaabenet.

Den forfængelige Moder kunde ikke tie med sin Søns Eventyr, men fortalte det til sine Naboerske. Anecdoten gik fra Mund til Mund, steeg fra de borgerlige Theeselskaber op i Hofcirklerne, morede selve Fyrsten, og Enhver var lysten efter at see den blye Hyrde. Blandt Andre kom den ogsaa Ceremoniemesteren for Øre. Han havde, for adskillige Aar siden havt en heftig Disput med Overgarderobemesteren angaaende det Spørgsmaal, hvo af dem, der gjorde Staten de vigtigste Tjenester. Fra den Tid af vare de Fjender, drillede hinanden hvor de kunde, og Den, som Overgarderobemesteren slog Haanden af, kunde være vis paa, at finde en Patron i Overceremoniemesteren.

Neppe vare derfor otte Dage forløbne, før en Secretairspost hos Hs. Exc. Grev Y. blev Hans tilbuden.

Her gjorde han sig yndet ved sin smukke Haandskrift, thi Hs. Excellents havde isinde, til Menneskehedens Bedste, at udgive et historisk-politisk Ceremonietheater, og behøvede dertil en flink Haandskriver. Her kunde Hans havt gode Dage i mange Aar, men hans fjendske Genius spillede ham atter et slemt Puds.

Grevinde Y. var en meget ærværdig Dame. Hun havde foresat sig, at samle alle adelige Vaaben i hele Christenheden, og hendes Samling talte allerede mange Tusinde, der prangede i en Række af Folianter, malede med levende Farver. Det var hendes sødeste Lyst, at blade i disse Folianter, og saa ofte der kom en Fremmed til Hoffet, hvis Familievaaben hun endnu ikke kjendte, ristede hun ikke, før hun havde formaaet ham til, at lade det aftegne til hende.

For kort siden var der ankommen en fornem Portugiser, der var vidtløftigen beslægtet med Huset Braganza. Strax gjorde hun Jagt paa hans Vaaben. Han lovede hende det med stor Artighed, og hun ventede det med brændende Utaalmodighed. „Jeg maa, sagde hun til Portugiseren: jeg maa følge min Mand paa Landet i nogle Dage. Behag blot, saasnart Vaabenet er færdigt, at sende det til vor Secretair, at jeg kan faae det strax ved min Tilbagekomst.“

Portugiseren forsikkrede, hun skulde bestemt have det ved sin Hjemkomst. Hans vidste Intet af denne Aftale. Vaabenet blev ham heller ikke leveret, da Maleren ikke havde holdt Ord. Men Grevindens første

Ord ved hendes Hjemkomst var dette: „Bring mig Vaabenet endnu iaften.“ — „Hvilket Vaaben, min Naadigste?“ — „Portugiserens. Jeg kjender det allerede halvt om halvt af hans Beskrivelse, men jeg brænder af Begjerlighed efter at see det. Paa Hjelmen prange to store Hjortetakker, i Mellemfeltet staaer en Hane. Jeg er meget træt, jeg gaaer strax tilsengs, men det siger Intet, bring mig det kun, at jeg dog idetmindste kan kaste et Blik derpaa.“ — „Om Forladelse, hvor skal jeg hente det Vaaben?“ — „Det ligger udentvivl paa Deres Værelse. Søg det strax, jeg venter Dem.“ Med disse Ord ilte hun ind i sit Sovekammer.

Holla! tænkte Hans: Hvad har det at betyde? Denne Dame er ogsaa forliebt i mig, saameget seer jeg nok. Men hvor forblommet hun udtrykker sig! Jeg skal hente et Vaaben paa mit Værelse? Et Vaaben med en Hane og to Horn? Naar det ikke betyder en Hanrei, saa maa jeg ikke forstaae et Ord deraf. Jeg skal bringe hende det, om hun end alt er gaaet tilsengs? Ja, ja, det har sin Rigtighed. Grev X. sagde, jeg var en Esel; Grev Y. skal ikke have Grund til at sige det.“

Til Overflod gik han op paa sit Kammer og søgte efter Vaabenet, men da det ingensteds var at finde, blev hans Formodning til Vished, og med raskbekjæmpet Blyhed, der saa let udarter til Uforskammenhed, præsenterede han sig for Grevinden.

Denne, der var halvtafklædt, blev vred, da han aabnede Døren saa kjækt, og sagde: „De havde kunnet levere min Kammerjomfrue det, men hurtigt, hid med

det!" — Men hvor stødsede hun, da Hans, istedet-for at svare, tog hende i sin Favn! Hun vilde skrige, men kunde ikke; dog beholdt hun endnu saamegen Kraft tilbage i sin høire Haand, at hun kunde give den Paa-trængende et djevelt Slag paa Øret. Samme Øieblik styrtede den gamle magre Kammerjomfrue ind, slog sine Nægle i Ynglingens Haar, og sled, som en Ra-sende, deri.

Ilde tilredt kom Hans tilbage paa sit Værelse, kunde atter ikke begribe, hvi sligt Uheld var ham veder-faret, og forbandede alle Grevinder, alle Hyrder og alle Vaabener. Kun det Ene blev ham klart Morge-nen efter, at han over Hals og Hoved maatte pakke sig bort, thi Greven lod ham sige, han maatte søge Ds-ren, hvis han ikke vilde ud af Vinduet.

„Du er en Esel! sagde hans Fader, da han sørg-modig fortalte Denne, hvad der var hændet: Sandeli-gen, Lykken mener det ærligt med Dig, men Du træder den under Fødder!"

Spottedigtet.

Fortuna lod sig træde og blev dog ikke kjed af at tilsmile sin modstræbende Yndling. En vis Hofraad, som, fordi han var Digter, stundom blev buden tiltaf-fels hos de Store, havde hos Grev von Y. seet den un-ge Strohleders Haandskrift. Slig en Haandskriver havde han længe ønsket sig. Allerede havde han sam-menrimet syv til otte Bind Vers, men kunde, i disse Boghandelens svindsotige Tider, ingen Forlægger finde, og ønskede sig idetmindste den Glæde, i et Mahogni-Glasskab at kunne opstille sine Digte, smukt afskrevne

og indbundne i Maroqvin. Han var en gammel, velhavende Pebersvend, som i sit Testament kunde betænke Skriveren vel, især naar Denne havde Taalmodighed til, dagligen at lade sig forelæse det Afskrevne, thi blandt Hofraadens Bekjendte fandtes Ingen mere, som vilde laane sit Øre dertil. Naar han viste sig i Selskab, saae man strax til hans Lomme, der ialmindelighed var høisvanger med Aandsprodukter. Herrerne grebe strax til Hat og Stok, og Damerne flokkede sig hviskende. Hofraaden selv pleiede vel at forsikkre, han forelæste aldrig uden særegen Anledning, og det maatte man lade ham, thi hvad kunde han for, at hver Anledning forekom ham at være særegen? — Havde han for Exempel et Digt til Solen i sin Lomme, og En af Selskabet talte om en Paryk, saa gjorde han den Bemærkning, at en Paryk var en god Beskyttelse for et skaldet Hoved mod Solens Straaler. Hvad var nu naturligere, end at Straalerne førte ham til Solen? — „Jeg har ogsaa besunget den kjære Sol!" sagde han smilende, og greb i Lommen.

Denne Digter var det, som, paa meget fordeelagtige Vilkaar, tog den unge Hans Strohleder i sin Tjeneste. Alt gik fortræffeligen. Ynglingens Fader havde givet ham den Lærdom med paa Veien: Forelæser Hofraaden Dig sine Digte, da hør dem med Velbehag, roes dem uden Ende, og for Alting, fald ikke i Søvn. See ham uafladeligen i Ansigtet, og saa ofte han oplæser sine Øine til Dig, skal Du tilnikke ham med et behageligt Bifaldssmiil. Denne Lærdom fulgte Sønnen troligen. Hofraaden var derfor overordentligen vel tilfreds med ham. Han elskede ham som sit eget Barn,

og erklærede i alle Selskaber, han besad en Skat i den unge Mand, som han ikke vilde miste for aldrig det.

Det varede næsten et halvt Aar, og alt havde Hofraaden, i sit Testament, sikkret den ærlige Hans en sorgfri Fremtid. Da begav det sig, at en ung Vittighedsjæger skrev et Spottedigt over den vakkre Digter og Forelæser, vel uden at nævne ham, men dog saa tydeligen, at man kunde tage og føle paa, hvem det gjaldt. Alt i otte Dage havde alle Theecirkler moret sig dermed; den gode Hofraad kjendte det ikke endnu. Men i slige Tilfælde gives der altid tjenstfærdige Venner, som med oprigtig Deeltagelse underrette den Fornærmede om det, han egentligen havde bedst af, aldrig at erfare. En Saadan viste ham en Afskrift. Digteren raste, svor, at gjengjelde Lige med Lige, og vilde beholde Spottedigtet, men den gode Ven vilde ikke skille sig derved, thi der var endnu nogle andre gode Venner, han maatte meddele det. Hofraaden maatte altsaa ihast tage en Afskrift deraf.

Med funklende Øine kom han hjem. „Hr. Strohleder, sagde han: „læs mig engang disse Vers!" Hans tog Bladet, saae, det var Hofraadens egen Haand, og faldt i den meget tilgivelige Vildfarelse, at det var hans eget Arbeide, især da han saae ham i den samme konvulsiviske Bevægelse, som altid pleiede at ryste ham, naar han havde havt Fødselsveer. Med høi Røst og stort Pathos læste han; to til tregange afbrød Hofraaden ham med et gjennemtrængende: „Ha!" Hans lagde omhyggeligen Mærke til de Steder, ved hvilke dette Udraab lød, thi han stod i den Formening, at Forfatteren ansaae dem for de skjønneste, og da nu

Hofraaden, ved Forelæsningens Slutning, treen hen for ham med de Ord: „Nu? Hvad siger De dertil?" — Da udtømte Hans sig i velindstuderede Lovtaler. „Hvad?" sagde Hofraaden studsende. — „Ja, ja, sagde Hans, det er dybt, høit, klart, transparent og gemytligt; det bevæger sig yndigt i Rimets Lænker."

„Dette Digt — ?" — „Er et af de ypperligste, der nogensinde er kommen fra Deres Pen." — „Saa? Og Vittigheden?" — „O, den er bidende, træffende, sønderknusende." — „Virkeligen? De finder det altsaa fortræffeligt?" — „Kun et Tossehoved kan finde det anderledes." — „Herre! De er en Esel! Pak Dem ud af mit Huus!"

Med denne Besked bortjog han den forundrede Ungersvend, som, atter brødløs, ilte til sin Fader, af hvem han hørte et Ekko af Hofraadens Tale: „Du er en Esel!"

Skatten.

Historien blev bekjendt og gav Stof til uendelig Latter. Kun to Mænd loe ikke med; den Ene var den skuffede Hofraad, den Anden Hr. Krallfuß, en elskværdig Olding, som laante paa Pant. Ved den megen Skrivning, Regning, Guldveining, Dukatfiilning ꝛc. vare hans Øine efterhaanden blevne meget svage. Dybtsukkende saae han sig om efter en Medhjælper, men kunde Ingen finde, som var ham dum nok. Thi han havde, af gode Grunde, foresat sig, at tage det completteste Tosshoved i hele Byen i sin Tjeneste. Da derfor den unge Hans Strohleders forskjellige Eventyr kom ham for Øre, klappede han glad i Hænderne, og raab-

te: jeg har fundet min Mand! — Han sendte derfor straxs sin blinde Husholderske til Hans; hun skulde gjøre ham det fornødne Tilbud, og underhaanden udforske, hvorledes det stod med hans Appetit. Hans forsikrede, han vilde dagligen behjelpe sig med to Pund Kjød, tre Pund Brød og lidt Grønt. Brødet blev ham bevilget, men hvad Kjødet angik, blev han henviist til Danmark, hvor man nu begyndte at slagte Heste. Jøvrigt gav man ham at forstaae, at Hr. Kralfuß var en Olding paa 70 Aar, og at hans Testament udentvivl vilde vorde en Guldgrube for den trofaste Skriver.

Hans maatte beslutte sig, thi Faderen vilde ei engang give ham Brød, langtmindre Kjød, og han trøstede sig med den Tanke, at Fortuna ogsaa vilde opsøge ham i Hr. Kralfuß's brøstfældige Hytte. Gjør hun det, sagde han ved sig selv: saa vil jeg hede et Dummerhoved min Levetid, om jeg ikke dennegang holder hende fast.

I denne Stemning tiltraadte han sin nye Tjeneste, og erhvervede sig snart den gamle Herres Tilfredshed, thi Alt, hvortil han ikke skulde bruge Hovedet, gjorde han rask og ufortrøden. Han var ogsaa ret veltilfreds, og havde kun det ene Ønske, at den Gamle snart maatte døe, thi Alt hvad han skulde have i rede Penge, stod i Testamentet.

Det var dengang en krigersk Tid. Ingen Dag var man sikker for Plyndring; i sin Angst besluttede Hr. Krallfuß, at betroe en stor Deel af sit Guld til Jordens Skjød. Han valgte dertil sin Have. Saa kaldte han et lidet Jordsmon, hvori han aarligen saaede nogle Lod Cichorie, eftersom hans blinde Husholderske par-

tout vilde have sin Kaffe. I bemeldte Have stod fremdeles et gammelt Piletræ, som han hvert Aar lod kappe, for at faae Brændeforraad til Vinterbehov. Under dette Træ nedgrov han, i en regnfuld Nat, sit Mammon, og lagde en Steen derover. Men Natten var ikke saa mørk, at jo Hans, fra sit Tagvindue, bemærkede Skattegraveren. Den arme Hans kunde ikke sove, og det var unægteligen den gode Gamles egen Skyld, thi Dagen forud havde han, for dog ogsaa at slaae lidt stort paa engang, kjøbt endeel fordærvet Kjød til meget billig Priis, uden at betænke, at der skulde være Kræfter til at fordøie denne yppige Næring. Hans fik Ondt, og havde derfor stukket Næsen ud af Vinduet. Da han nu hørte sin kjære Principal puste saalænge under Piletræet, blev han nysgjerrig. Han lurede, til Krallfuß havde listet sig ind igjen, og, efter Sædvane, lukket Havedøren omhyggeligen. Nu trippede Hans sagte ned, steg gjennem Kjøkkenvinduet ned i Haven, væltede Stenen bort, og grov saalænge i Jorden med sine Nægle, til han fik Fingre i Skatten. Det var en svær Kasse, og Hans var klog nok til ahne, der maatte være det rene Væsen i. Da han lykkeligen havde naaet sit Loftskammer med den, og beroliget sin Samvittighed ved den Forstilling, at han blot havde taget en Deel af sin fremtidige Arv forlods ud af Boet, opstode nu to vanskelige Spørgsmaal: Hvorledes skulde han aabne den fastlukkede Kasse? Og hvor skulde han skjule den?

Det Første syntes umuligt uden Smedeværktøi; det Andet iværksatte han listigt nok. Han bar sin Skat op paa Dueslaget; thi Hr. Krallfuß holdt gjerne Duer, fordi de aade Naboens Byg, og fordi han havde afret-

tet dem til, at fange fremmede Duer. Her skjulte Hans Kassen under en Rede, og gik derpaa veltilmode tilsengs.

Næste Dag gik stille hen. Krallfuß ahnede Intet, og Hans roste sig ikke af sin Lykke. Men om Natten drev en vis bange Ahnelse den Gamle ned i Haven igjen, hvor, ved Synet af det aabne Hul, alle tyve Haar reiste sig paa hans Hoved! I Begyndelsen vilde han raabe Brand, men betænkte sig klogeligen. Derpaa vilde han hænge sig i Piletræet, men den eneste Strikke, han havde i Huset, var endnu gandske ny, derfor nægtede han ikke at bruge den. Endeligen ravede han igjen op paa sit Kammer, og bad skifteviis vor Herre og Fanden om en Aabenbaring, hvo Tyven monne være.

Da han igjen blev sig selv mægtig, betænkte han, at slet ingen Vinduer vendte ud til Haven, uden Kjøkkenets og Loftskammerets. Fra Kjøkkenvinduet kunde han ikke være bleven beluret, da Husholdersken slet Intet kunde see om Dagen, endsige om Natten. Altsaa maatte han formode, at Skriveren var kommen paa Spor. Saasnart det blev Dag, sendte han ham et Ærinde ud i Byen, og visiterede imidlertid Tagkammeret, Loftet, Dueslaget selv, men Alt forgjæves. Fortuna vaagede over sin Myndlings Bytte.

Men Tyven kan dog ingen Anden være, end Musse Hans! tænkte Krallfuß: Hvor Fanden kan han da have bragt mine Guldpenge hen! Beskylde ham tør jeg ikke, thi jeg kan Intet bevise. Vi maa see at lokke Ræven ud. — Han kaldte Skriveren op til sig, tracterede ham med et Glas Tyndtøl og sagde: „Min kjære Strohleder, idag vil vi gjøre os lidet tilgode. Drik

engang! Geneer Sig ikke, det er Ham vel undt! Han er et redeligt ungt Menneske, jeg betragter Ham som min Søn, derfor vil jeg betroe Ham noget Vigtigt, seer Han. Vi leve i vanskelige Tider, Fjenden staaer i Nærheden: hvo kan vide, hvad der foreſtaaer os idag eller imorgen? Kom det til Plyndring, saa kan jeg forsikkre Ham, at man i mit Huus vilde finde en gandske artig lille Klump Guld. Det blev min Død! For at forebygge dette har jeg — Hvad mener han vel? I al Stilhed har jeg nedgravet en Kasse med Dukater under Piletræet nede i Haven. Han er den Eneste foruden mig, som veed det. Paa Ham kan jeg forlade mig. Han skal jo saa arve mig. Nu faaer jeg iaften atter et Par tusind Daler ind i Guld — dem vil jeg, næste Nat, lægge i Kasſen til de andre. Men nu maa jeg ud at hæve Pengene. For Klokken ti kommer jeg neppe hjem. Gjør mig den Tjeneste, at passe vel paa, at Ingen skal beſtjæle os — hører Han det? Det skal ikke være Hans Skade." Med disse Ord tog han Hat og Stok, og gik.

„Holla! tænkte Hans: Her kan jeg forsøge min Skat betydeligen; totusind Daler ere ikke at foragte." — Flux ilte han op paa Dueslaget, hentede Kasſen, nedgrov den igjen, og da Hr. Krallfuß Klokken ti kom hjem, modtog han ham med venlig Mine, og steeg op paa sit Kammer, hvor han, lurende ved Lugen, frydede sig i sit Hjerte, da han ved Midnatstid saae den Gamle liste sig ud til Piletræet. Nu lægger han de 2000 Daler til de andre, meente Hans; men det meente Krallfuß ingenlunde. Stillejublende tog han den gjenfundne Kasse under Armen og bar den ind

under sin Hovedpude, hvorpaa han nu blidelig indslumrede.

Hans søgte imidlertid endnu engang Veien gjennem Kjøkkenvinduet, som han ogsaa lykkeligen fandt, men hvad han ikke fandt, var Skatten. Gandske forundret listede han sig op igjen, men næste Morgen blev hans Forundring endnu større, da Hr. Krallfuß gandske tørt lod ham vide: han kunde gaae ad Helvede til.

Det var ham nu det allerubegribeligste af Verden. Gandske slukøret traskede han hjem til sin Fader, og klagede sin Nød for ham. Men her fik han samme Trøst: „Du er en Esel! Pak Dig, og kom aldrig meer for mine Øine!"

Giftermaalet stante pede.

„Hm, tænkte Hans: vil Fortuna mig vel, som det lader, saa vil hun vel ogsaa følge mig udenlands." — Han tog altsaa Randselen paa Ryggen og vandrede veltilmode ud af Porten. Neppe var han gaaen en Miil, før han, ved en Milepæl, saae et ungt Menneske, som, muntertsyngende, sad og stoppede sine Strømper.

„Hvorhen, Landsmand?" spurgte Denne. — „Jeg veed ikke selv!" svarte Hans. — „Altsaa efter Næsen? Deri gjør Du vel, min Ven. I Grunden veed dog intet Menneske i Verden, hvorhen han gaaer, eller hvor han lander. Ønsker Du en Reisekammerat, saa tag mig med, thi jeg gaaer ogsaa efter Næsen." Ved disse Ord sprang han op, kastede

Mantelsækken over Skulderen, og vandrede med Hans, som han var en meget velkommen Reisefælle. Snart var et fortroligt Bekjendtskab stiftet.

„Jeg er en Student, sagde den Fremmede: jeg har studeret Kameralvidenskaberne, og det eneste, som mangler mig, er en Fyrste, som havde Tillid til mig. Fandt jeg saadan En, skulde jeg bringe hans Financer i Orden. Men finder jeg Ingen, saa tænker jeg indtil videre at følge Kalveskindet."

Hans meente, dette var en farlig Vei; han skrev en smuk Haand, og forlod sig paa sin Lykke. Studenten mærkede vel, inden de endnu havde naaet det første Herberg, at han havde et Menneske for sig, som havde al Grund til at forlade sig paa Lykken. Hans's Eenfoldighed morede ham. Alle sine Eventyr havde han, i de første Par Timer, fortalt det vildfremmede Menneske, alle sine Familieforhold havde han meddeelt ham, og Studenten gjengjeldte hans Fortrolighed, vel ikke med lige Aabenhjertighed, men med det muntreste Lune af Verden.

Saaledes havde de alt samvandret i tvende Dage, da førte deres Vei dem forbi Vinbjerge med modne, lokkende Druer. Den tørstige Student kunde ikke modstaae denne Fristelse, men Hans var bange for at vorde greben som Tyv. „Ei, sagde Studenten: hvo som ikke vover sin Trøie, kan sulte sin Levetid. Gaae Du kun sagte foran, og vent mig ved næste Landsby." Hans gik foran, og Læseren ville ogsaa behage, at gaae lidt foran, for tilbørligen at fatte det følgende Eventyr.

Hr. Türk var en velhavende Förster, som havde en smuk og sædelig Datter paa sytten Aar. En Dag var Arveprindsen paa Jagt der i Egnen, spiste Frokost hos ham, og forelskede sig i Datteren. Fra dette Øieblik af forfulgte han den nydelige Malle med al en udsvævende Ynglings Hede og alt en tilkommende Herskers Overmod. Der gjordes glimrende Forslag, som den ærlige Türk viste tilbage med Afsky. Hellere, sagde han: hellere vilde jeg give hende til den første den bedste ærlige Mand, jeg traf paa Landeveien — og det var alvorligen meent.

Da Prindsen saae, at Intet lod sig udrette paa denne Maade, lagde han den Plan, at give sin forslagne og tjenstvillige Kammertjener hende til Ovast-Kone, og at ikke ogsaa dette skulde slaae feil, vilde han selv paatage sig at frie, idet han med Grund forudsatte, at Försteren ikke vilde vove, at sige ham Nei. I dette Øiemed lod han ham vide, at han, den og den Dag, atter vilde jage der i Egnen og spise Frokost hos ham. Det behagede slet ikke den ærlige Türk, men han havde intet Valg, han maatte træffe de fornødne Foranstaltninger. Malle skulde slet ikke komme Prindsen for Øine, men tilbringe hele Dagen paa Loftet. At Besøget gjaldt et Giftermaal, ahnede han ikke.

Men den forfængelige Kammertjener havde rost sig for tidligt af Gildet. En af Försterens gamle Venner i Residentsen erfarede, hvad der var i Gjære, og sendte et Jilbud til Türk, at Frieriet ikke skulde komme bag paa ham. Budet kom Dagen før Jagten. Türk læste, og følte sig som lynslagen.

En halv Time gik han frem og tilbage med rynket Pande. Derpaa lod han Malle kalde. „Hør, mit Barn! begyndte han med Alvor og Vemod: Saa og saa staae Sagerne. Frier Prindsen til Dig for sin Kammertjener, er jeg nødt til at sige Ja, og det er ligesaa godt, som om jeg udleverede Dig til Hs. Durchlauchtighed selv."

Malle græd. „Her er kun eet Middel, vedblev Faderen: kun eet Middel til at redde Dig og vor Ære. Du maa giftes endnu iaften." — „For Himlens Skyld! raabte Malle forfærdet: Med hvem skal jeg giftes?" — „Ja, det veed ikke jeg. Kjender Du ikke selv en brav, ærlig Karl, som Du kunde ønske Dig til Mand?" — „Nei, min Fader." — „Vel-an, mit Barn, Du har saa tidt hørt mig sige, at jeg hellere vilde kaste Dig i Armene paa den første den bedste Vandringsmand, som mødte mig paa Veien. Det var mit ramme Alvor. Har Du Mod til, at fuldbringe det? Saa er det dog muligt, at Du og jeg endnu kunne vorde lykkelige paa denne Maade; men paa hiin er Du redningsløs forloren." — „Gud, min Fader! raabte Datteren: Gjør, hvad De finder rigtigst. Jeg vil adlyde."

„Nu vel, saa gak ind i Dit Kammer, bed til Gud, og pynt Dig derpaa, saa godt Du i den Skynding formaaer. Hei, Conrad! sadl mig den Brune! Jeg rider til Præsten, og derfra, i Guds Navn, lige hen ad Lyndeveien. Naar Gud vil redde en gammel ærlig Mand, vil han nok føre mig et taaleligt Menneske imøde, som jeg imorgen kan forestille Prindsen som min Svigersøn, og dermed er da den hele Sag

i Mindelighed afgjort. Hvorledes det videre skal gaae, overlader jeg til Gud. Af to Onder maa man vælge det mindste."

Med disse Ord svang han sig paa Hesten, og reed bort. Men Malle gik ind i sit Kammer, bad til vor Herre, og smykkede sig som en Brud, men med stor Hjerteangst, thi hun vidste ikke, for hvem.

Alt skumrede Aftenen stærkt. Næsten havde Hans naaet Landsbyen, ved hvilken han skulde vente Studenten. Da galopperede ham en Rytter imøde, standsede, da han saae ham, sprang af, treen ham nærmere, betragtede ham fra øverst til nederst, saavidt Skumringen vilde tillade, og begyndte følgende Samtale med ham:

„Om Forladelse, min Herre, hvem er De?" — „Jeg hedder Hans Strohleder, og er en Skriver uden Condition." —„Hvorfra?" — „Fra Residentsen." — „Og Deres Forældre?" Hans nævnede dem. De vare Försteren bekjendte som skikkelige, men mange Børn begavede Folk.

„Tor jeg spørge, hvi De har forladt Deres Fødeby?" — Hans fortalte trohjertigen hele sit Levnetsløb. Försteren mærkede nu vel, at han var en dum Djævel, men, tænkte han, derfor kan han gjerne vorde en skikkelig Ægtemand. „De søger Tjeneste?" vedblev han. — „Ja, min Herre." — „Kunde De ikke have Lyst til at gifte Dem?" — „Gifte mig?" — „Med en ung, smuk, sædelig, velhavende Pige?" — „Ih jo saamænd, hvorfor ikke det? Hellere idag, end imorgen." — „Ja, imorgen vilde

det ogsaa være for silde. Jeg spøger ikke, endnu iaften skal De vorde min Svigerson, naar De Intet har derimod." — Og nu fortalte han i Korthed Sagens Sammenhæng.

Hans forstod neppe det Halve deraf, men saa meget begreb han ret vel, at man vilde forskaffe ham en smuk, riig Kone og et mageligt Liv. Uden Betænkning sagde han Ja.

„Nu, saa gaae ned i Landsbyen, og klæd Dem lidt om i Kroen. Jeg skal strax sende en Jæger efter Dem med en opsadlet Hest, som endnu iaften kan bringe Dem til mig, at Vielsen kan finde Sted uforsøvet."

Han svang sig op paa sin Hest og galopperede bort. Hans havde endnu ikke samlet sine Tanker, da Studenten indhentede ham, med en Viindrue i Haanden, som han bød sin Reisefælle. „Ei, sagde Denne: her snakke vi ikke om Viindruer!" og nu fortalte han Alt, hvad ham var vederfaret; i Begyndelsen satte Studenten et Ansigt op, omtrent som Ræven, der ikke kunde naae Rønnebærrene; men lidt efter lidt fremtraadte igjen den vanlige Listighed i hans Mine, og med stor Opmærksomhed hørte han Fortællingen ud og sagde: „Jeg skal have den Ære, at opvarte Hr. Brudgommen som Kammertjener."

De gik. Hans kunde ikke ophøre at lee ad sin Lykke. „Seer Du vel? sagde han: Fru Fortuna er med mig endnu!" — „Ja, ja, svarte Studenten: det seer jeg; hold hende kun fast!"

Da de kom til Kroen, løste Hans sin Randsel, og tog Stadsklæderne frem. Derpaa gjorde han

vidtloftige Anstalter til at vaske, kæmme, børste og pynte sig, medens Studenten udspurgte Verten om Førsteren, og hørte idel Godt om ham. — „Jeg har kun een eneste Gylden tilbage, sagde han nu til Hans: men Din Lykke fryder mig saa inderligen, at jeg maa lade den springe idag, om jeg saa skulde tørste hele Morgendagen. Heida, Hr. Vert! En Kande af Hans bedste Viin!"

Hans skoggerloe. Studenten drak ham til: „Din Skaal! Din Kjæreste's Skaal! Din Svigerfaders Skaal! Hele Familiens Skaal!" — et Glas efter et andet — og inden en halv Time var forløben, laae Hans under Bordet. Studenten iførte sig nu Bryllupsklæderne, og ventede Jægeren med Utaalmodighed. Han kom, og spurgte efter Hr. Strohleder. „Det er mig!" raabte Studenten, svang sig op paa Hesten, og fulgte sin Veiviser ind i Skoven ved den stjerneklare Himmels Lys.

En Miilsvei havde de redet, da glimtede dem Lys imode gjennem Løvet, og snart holdt de udenfor Førsterens Bolig. Studenten blev, med en hjertelig Omfavnelse hilset af Faderen, og Denne førte ham, uden videre Omstændigheder, til sin Datter, som, skjælvende og nysgjerrig, saae mod Døren. Førsteren havde sagt hende, hun vilde være tilfreds, og da nu Studenten indtreen, var hun heller ikke utilfreds; thi skjønt han ikke havde saa glat et Ansigt som Hans, var han dog en smuktbygget, velvoxen Ungersvend med et aandrigt Ansigt.

Med elskværdig Beskedenhed nærmede han sig den vakkre Pige, som, blussende rød, slog Øinene ned, og sagde bedende: „Fat Tillid til mig. Jeg er en fattig Djævel, men en ærlig Karl. Om den Lykke, som hænder mig idag, havde jeg rigtignok aldrig drømt, men at jeg vil fortjene, hvad jeg ikke har fortjent: det lover jeg Dem høitideligen! — Dog maa man jo elske Dem ved første Øiekast, og altsaa har min Bestræbelse for at vorde Dem værd, ikke den ringeste Fortjeneste."

Den smukke Pige kunde kun svare med et venligt Blik, men Førsteren gjorde store Øine, da han hørte de fine Talemaader, thi dem havde han slet ikke ventet af den Dumrian, han havde talt med paa Landeveien. Det kom ham vel ogsaa fore, som Stemmen havde en anden Klang, Bygning og Ansigtstræk derimod kunde han ingen Forskjel gjøre paa; altsaa qvalte han alle Tvivl, lagde sin Datters Haand i Yngelingens, og Præsten udtalte sit Amen over dette Giftermaal stante pede.

Ved Bryllupsgildet viste Studenten saamegen Vittighed og Godmodighed, saamange Kundskaber og saa muntert Lune, at Førsteren i Londom hoverede over, at have udført sin raske Beslutning, og Malle fandt sig meer end godvillig i sin Skjebne.

Imidlertid snorkede Hans under Bordet i Krostuen. Hans kjære Reisefælle havde tilpakket ham saa vel, at han sov til den lyse Morgen. Endeligen vaagnede han, gned sine Øine, huskede sit Eventyr fra igaar, og overbeviste sig langt om længe om, at han ikke havde drømt. Han hidkaldte Verten og

spurgte efter Studenten. Denne, lod Svaret, var allerede bortreden iaftes.

„Han var jo tilfods?" — „Det kan være, men herfra er han reden." — „Saa? sagde Hans, og da han ikke vidste, hvad han skulde tænke derom, saa tænkte han slet Intet: Men hvor er da den Jæger, som skulde hente mig?" — „Det veed jeg ikke." — „Og hvor ere mine Søndagsklæder?" — Han søgte og søgte, men fandt dem ikke. „Saa maa jeg vel træde for Brudeskammelen i min daglige Dragt!" mumlede han i Skjægget, klædte sig paa, og ventede med Utaalmodighed paa Jægeren, som ikke vilde komme. Solen stod allerede temmelig høit — han besluttede at spadsere til Försterboligen. Men Verten fordrede, han skulde betale Fortæringen først.

„Min Reisekammerat har jo ladet en Gylden springe!" sagde Hans. — „Intet har han ladet springe! svarte Verten: Jeg holder mig til Dem!" — Hans saae sig nødt til, at sætte sine Sølvskospænder i Pant, men begav sig dog paa Veien med muntert Sind: det rige Giftermaal erstattede jo Alt.

Hos Försterens var man neppe oppe, før den ventede Brudgom lod sig see. Den unge Ægtemand sad i sin Lystrings Sloprok ved Kaffebordet med Tilfredshed i alle Miner; den unge Kone skjænkede — i hendes Aasyn læste man, hvor lykkelig hun følte sig; Faderen smøgede, med stor Munterhed, sin Pibe. Da meldte man Hr. Hans Strohleder.

„Hvad Pokker! sagde Studenten: Hvo understaaer sig at anmasse sig mit Navn?" — Hans traadte ind, slog leende Munden paa viid Væg, sagde:

„Guds Fred i Stuen!" tog Førsteren i Haanden, og vilde derpaa uden videre Omstændigheder omfavne sin Brud.

„Det Menneske er ikke klogt!" raabte Studenten, og stødte ham tilbage. — „Hr. Broder, sagde Hans: Kjender Du mig ikke mere?" — „Fanden er Din Broder! svarte Hiin: Jeg har aldrig seet Dig — hvad mener De, Hr. Svigerfader?"

Denne mærkede vel, at det ikke gik saa rigtigt til her, men — hvad var at gjøre? Han var tilfreds med sin Svigerson, og lod den studsende Hans kaste paa Døren. Eftertænksom vandrede han til næste By, hvorfra han vidtløftigen tilmeldte den gamle Hr. Strohleder sit Eventyr, idet han tilføiede: han forstod ikke et Ord af den hele Historie, men bad om nogle Penge til en ny Klædning.

Faderen derimod begreb saare vel den hele Historie, og skrev: „Min kjære Søn, Du er og bliver en Esel, følgeligen sender jeg Dig ingen Penge. Naar Fortuna kommer Dig imøde endnu engang, saa vogt Dig, at Du ei atter kaster hende i Armen paa den Første den Bedste — ellers kan Du atter løbe med en lang Næse, og den har Du ærligen fortjent."

Luftskipperskeen.

Denne Lærdom var god, men Brevet var tomt, og Hans havde slet Intet at leve af. Hungrig og meget bekymret satte han sin Vandrestav videre, tvers over en Hede, med nedslagne Øine. Da hørte han pludseligen en mægtig Susen over sig i Luften. Han saae op, og var nær segnet om paa Jorden af Skræk,

thi endnu havde han aldrig seet en Luftballon, og i dette Øieblik svævede en tæt over ham.

En hvidklædt Nymphe, som sad i Gondolen, tilkastede ham skrigende et Anker. Touget kom ham ihænde, han vidste ikke selv hvorledes; han hørte blot de Ord: hold fast! og saa holdt han den fast, uden at vide hvorfor. Nogle Skridt slæbtes han afsted, men da han var kæmpestærk, blev han Seierherre. Den skjønne Nymphe kom ned til Jorden. Den skjælvende Hans ansaae hende for en Engel fra Himlen, og undredes blot i Londom, da hun talte Tydsk, thi efter hans Mening maatte Englene tale Hebraisk. Hun takkede ham venligen for hans Hjelp, og fortalte, at hun i en stor By, to Mile derfra, var gaaet tilveirs under Tilskuernes Jubel, men nu længtes meget efter at vende tilbage, for endnu iaften at feire sin Triumph i Skuespilhuset.

Af alt dette begreb Hans ikke et Ord. Han stammede og gloede paa hende. Hun morede sig ved hans Eenfoldighed, men bemærkede tillige, som en Kjenderinde, at han var ualmindelig smuk, og at Naturen kun havde nægtet ham det Undværligste, nemlig Forstand. Hun udspurgte ham, og i faa Minuter erfarede hun hans hele Levnetsløb.

Medens de saaledes samtalte, og han, med al Anstrengelse, holdt Ballonen fast, nærmede sig adskillige hidgalopperende Ryttere. De vare redne efter Luftskipperskeen, og priste sig lykkelige, at de havde naaet hende. Det syntes at være Lutter særdeles gode Venner og Bekjendte. Snart kom ogsaa en Vogn med fire Heste — i den blev Heltinden løftet,

efterat hun, med huld Venlighed havde sagt til den gabende Hans: „Kom til mig imorgen tidlig, jeg maa bevidne Dem min Taknemlighed."

Afsted fløi Vognen, den ridende Hob bagefter, og hele Synet forsvandt i en Støvsky. Saameget begreb Hans omsider, at det ikke havde været nogen Engel. Han undlod ikke at haste til Staden, hvor han snart erfarede, at den berømte Luftseilerske boede i det største Auberge. Næste Morgen Klokken syv indstillede han sig, ifølge den venlige Indbydelse. Men da hun iaftes var bleven kronet paa Theatret, efter Skuespillet trakteret, og først mod Morgen fulgt hjem af tyve unge Herrer, sov hun til Middag, uden at ahne, at et hungrigt Menneske ventede paa Audients. Langt om længe blev det Dag hos hende. Saasnart Hans var bleven meldt, lod hun ham komme ind, drog, med sneehvide Arme, Sengeomhænget tilside, bød ham velkommen, og sagde: hun vilde gjøre hans Lykke, naar han var det værd.

Han forsikkrede heel alvorligen, han var det værd. Smilende vedblev hun: „Det er besværligt for en Dame, at reise allene omkring i Verden. De troer ikke, hvor tidt jeg alt er bleven bedragen. Jeg behøver en ærlig Kasserer, og i Nødsfald ogsaa en god, stille Mand, som laaner mig sit Navn. Under visse Betingelser kunde jeg vel beslutte mig til, at række Dem min Haand. Saa vilde jeg gjøre Dem til Professor i Physiken, De skulde staae ved Kassen, tage mod Billetter, forevise Ballonen, forvare Pengene, bestille Vogn paa Rullen, sidde i mit Forgemak naar jeg tager mod Besøg o. s. v. Er De en

Philosoph, da byder jeg Dem denne Haand, som De seer, slet ikke er hæslig, og desuden fyldt med Guld."

Hans faldt paa begge Knæe og takkede Gud med hede Taarer for denne overvættes Lykke. Hun rakte ham smilende den sneehvide Arm, og han trykte med sine Læber blaae Pletter derpaa. Kammerjomfruen blev hidkaldt og fik Befaling, at lade den unge Mand anstændigen equipere — neppe var et Qvarteer forløben, før han saae sig omskabt til en respectabel Professor i Physiken.

„Herrejemini! tænkte Hans: Hvor vil min Fader juble, naar han saa pludseligen seer mig som Professor, som en vidunderligdeilig Aeronautindes Gemal! Ikke et Guds Ord forstaaer jeg af Physiken, og er dog Professor! Mon han endnu vil sige, jeg er en Esel?"

Tanken om denne Triumph over Faderen kildrede ham saa behageligt, at han indstændigen bad sin Kone holde sin 107de Luftfart i hans Fødeby. Hun bad ham have Taalmodighed, indtil den unge Greve, som for Tiden var forelsket i hende, ikke havde flere Penge, og hun strøbte virkeligen, før at føie sin smukke Hans, at fremskynde denne Tidspunkt; ja, for at gjøre hans Triumph endnu fuldkommere, skjenkede hun ham, sex Uger efter Brylluppet, en munter og velskabt Dreng, som han trykte til sit Hjerte med Glædestaarer, skjøndt han, som sædvanligen, ikke forstod et Ord deraf.

Saasnart Fruen havde forladt Barselsengen, tiltraadte hun den forønskede Reise. Som en hungrig Skriver var han vandret paa sin Fod fra sin Fødeby;

nu saae han den igjen, som Professor i Physiken, i en elegant Reisevogn med fire Heste for; under sine Fødder havde han en med Dukater fyldt Kassette, ved sin Side en huld, trofast Ægtefælle, i sin Arm en deilig Dreng — nu havde han dog virkeligen grebet Lykken, eller Lykken ham. Hoitleende kjørte han indad Porten.

Den gamle Hr. Strohleder loe hjerteligen med, da han hørte, hvilken fornem Mand hans ærlige Hans var bleven. Han frittede og spurgte alle Folk — og da han erfarede, at hans Fru Svigerdatter var en fra Berlin bortløben Glædespige, gjentog han sit gamle Omqvæd: „Du er en Esel, min Søn!" Men denne sinde vilde Hans ikke troe hans Udsagn. „En Glædespige? sagde han: Destobedre! Havde De da ønsket, at jeg skulde ægte en Smertespige? Ja, glædeligt gaaer det til hos os. Tro blot, til den 107de Luftfart gaaer for sig, saa skal De see Loier!"

Han havde Ret. Neppe var den anmeldt, før nye Guldkilder strømte i Kassen: Hans, som ikke var hævngjerrig, sendte Hr. Krallfuß en Fribillet, som han modtog med Taknemmelighed og strax følgte igjen for halv Priis.

Den store Dag kom. Pladsen, hvorfra Luftfarten skulde gaae for sig, var fyldt med mange tusinde elegante Tilskuere, blandt hvilke Hans, til sin store Fornøielse, saae Grevinderne Y. og X., samt den poetiske Hofraad. Majestætisk hævede sig Ballonen. Luftseilerinden hilste Forsamlingen med megen Gratie, idet hun svang en liden Fane; hendes hvide Underkjole flagrede i Luften til Hvermands Be-

hag, og efter faa Minuters Forløb saae man kun en sort Prik i svimlende Høide. Hr. Professoren høstede Penge og Lykønskninger fra alle Kanter. Pengene beholdt han, men Gratulationen forvandledes til Condolents, thi hans dyrebare Viv kom ikke levende ned til Jorden igjen.

Nu viste det sig, at Fru Fortuna ret havde udkaaret ham til sit Skjødebarn, thi det var en artig liden Sum, han havde høstet. Han kunde for den kjøbe sig et Huus, en Have, en anden Kone, ja endogsaa Navn af en brav, forstandig Mand. Det gjorde han ogsaa, og da det ikke er Skik, at efterregne, hvorledes en riig Mand er kommen til sine Penge, blev Hans Strohleder regnet blandt sin Fødebyes Honoratiores; fremdeles blev han, indtil sin Død, tituleret Hr. Professor — thi han havde et godt Bord, god Viin i Kjelderen ikke at forglemme. Hver Søndag spiste hans Forældre hos ham, og naar det da gik ret lystigt til, pleiede den gamle Strohleder, med Glasset i Haanden, at tilhviske sin Kone: „Har jeg ikke sagt Dig det, vi vilde opleve Glæde af vor Søn!"

(A. v. Kotzebue.)

Brudstykker af Markgrevinden af Anspachs Memoirer.

Mod Enden af Syvaarskrigen levede der i Preussen en vis Rosenfeld, som blandt Pøbelen udgav sig for en ny Messias. Dett' Menneske lærte: Jesus havde været en falsk Prophet; Præsterne vare Skjelmer og Løgnere, som prædikede Døden, mens han prædikede Livet, hvisaarsag ogsaa hans Tilhængere aldrig kunde døe; Kongen af Preussen var den skinbarlige Satan; den Tid var nær, da han — Rosenfeld — skulde forene de 24 Aldste, tage Sværdet ihænde, og regjere al Verden — andre Taabeligheder ikke at omtale.

Rosenfeld overtalte Nogle af sine Tilhængere til, at udlevere ham syv Jomfruer, hvis Fædre selv hørte til disse fanatiske Zeloters Samfund. Med disse syv Jomfruer, sagde han, maatte han aabne de syv Segl paa Livets Bog; men de tjente kun til, at danne et Harem for ham. Den Ene af disse Piger blev hans Favoritsultaninde; de Andre maatte arbeide og leve af deres Hænders Gjerning. I samfulde niogtyve Aar forvaltede han, under afvexlende Lykkesomstændigheder, sit falske Messias-Embed. Først fattig, derpaa fangen, siden levende af sine Tilbederes Gaver, eller af sine Jomfruers Spindelon, lykkedes det ham endeligen, at hverve Disciple i Berlin og Omegn, i Sachsen og Mecklenburg. Men En af hans meest troende Disciple, som længe [illegible]rgjæves havde ventet at høste Frugter af Rosenfeld's glim-

rende Løfter, og just var En af dem, der havde givet ham deres Døttre til de syv Segls Aabning, fremtraadte for Kongen som Rosenfeld's Anklager, det vil sige, han fornægtede sin Messias, om hvem han troede, han var den sande Gud; han fornægtede ham for Kongen, om hvem han troede, han var den skinbarlige Djævel. Virkeligen ansaae denne Anklager Rosenfeld for Messias, og ønskede kun, at Kongen vilde tvinge ham til, at opfylde sine store Løfter.

Kongen overantvordede Rosenfeld i Rettens Hænder; han blev dømt til at kagstryges, og indsperres paa Livstid i Spandau. Overtribunalet forandrede denne Dom derhen, at denne nye Messias skulde sættes i Tugthuset, og at der, efter to Aars Forløb, skulde gives Indberetning om hans Opførsel. Den Anklagedes Sagfører appellerede. Kongen lod sig Akterne forelægge, og bekræftede den sidste Dom.

Men de taabeligste Meninger ere ofte de meest haardnakkede. Det hjalp kun lidet, at Rosenfeld blev afstraffet; mange af hans Tilhængere bleve standhaftige i deres Tro paa ham. Havde han været et forstandigt Menneske, da havde de forlængst ladet ham i Stikken.

Efterat have udstaaet sin Straf, gik han til Charlottenburg. Regjeringen overssaae hans Galskab, og forurolligede ham ikke mere.

Medens Kongen saaledes straffede eet Menneske, og det en fanatisk Folkeforfører, gav han utallige Beviser paa sin almindelige Tolerants. I en Samling af over 3000 af hans Forordninger findes ikke en eneste, som jo tilstæder fuldkommen Samvittigheds- og

Troesfrihed. Hans Tolerants havde ingen Grænser. Skjøndt alle Rosenfeld's Tilhængere lydeligen bekjendte for Retten, at de ansaae deres Overhoved for den sande Messias, at de havde den faste Tro, Jesus var en falsk Christus, og hans Historie en Fabel, samt at de betragtede den protestantiske Geistlighed som en satanisk Opfindelse, o. m. d. — saa blev dog Ingen af dem straffet eller foruroliget.

Doctor Bahrdt, Søn af en evangelisk Præst i Leipzig, udgav, blandt andre heterodoxe Skrifter, en Oversættelse af det nye Testamentes Bøger. Hans Bog blev fordømt, og han selv nødt til at flygte. Han tyede til Frederiks Stater, og holdt offentlige Forelæsninger i Halle. Paa dette Universitet glimrede Semler og Eberhardt, og her blev Bahrdt betragtet som en Martyr. Semler havde allerede tilforn forfægtet Lærdomme, som strede mod det nye Testaments, og i sine Skrifter paastaaet, at de Bøger, man havde anseet for kanoniske, vare uægte. Saaledes havde han søgt at rokke den christelige Religions Grundlag. Under den preussiske Ørns Beskyttelse undgik han samme Skjebne, som Bahrdt havde erfaret i Leipzig; thi fra Tydsklands ene Ende til dets anden bragte han Geistligheden i Harnisk mod sig.

Eberhard havde skrevet en Bog, under Titel: „Ny Apologie for Sokrates," hvori han søgte at bevise, at dydige Hedninger kunne vorde salige ligesaavel som Christne, og at Sokrates's Moralitet og Christi Moralitet er een og den samme. Han saae sig, for sin Sikkerheds Skyld, nødt til, at flygte til Halle.

Edelmann var, i dette Tidsrum, den Første, som havde foredraget vantro Meninger om den hellige Skrift. Med Livsfare flyede han til Berlin. Theologerne tordnede imod ham; men Kongen tillod ham, at ende sine Dage i Preussen.

Saaledes virkede Enkelte paa eller ved deres Tids Aand. Anderledes forholdt det sig med de hemmelige Selskabers Idrætter.

Da ingen Qvinde kan vorde Frimurer, har enhver Qvinde Ret til, at afsløre Hemmeligheden, saavidt hun formaaer. Isvrigt ere alle saakaldte Frimurer-Hemmeligheder blevne bekjendtgjorte i trykte Skrifter. Hvo som vil gjøre sig den vistnok utaknemmelige Umage, at læse dem, kan, indtil det ringeste Detail, erfare alle deres Ord og Tegn, hvorpaa de kjende hverandre, Ceremonierne, med hvilke Optagelsen skeer i alle Grader, og Ordenens hele Historie, saavidt den er selve Frimurerne bekjendt. Forunderligt derfor, at der endnu findes Daarer, som, ofte for svære Penge, lade sig optage i Logerne, for her at lære, hvad de, for langt bedre Kjøb, kunde overkomme i hver Boglade. Om Ordenens Oprindelse have ellers de ret grundmurede Frimurere saare lystige Begreber. De troe, at Adam har været den første Murer, at han har stiftet den første Loge, og dertil havt alt fornødent Værktøi ihænde, Hammer, Skee, Vatterpas. Kun er det ubegribeligt, hvorledes Logen kunde komme istand uden Eva's Hjelp. Efterat nu Adam havde oprettet bemeldte Loge, optog han Medlemmer, disse hvervede atter Andre, og saaledes udbredte Selskabet sig over hele Kloden. Disse og

andre Taabeligheder troes, for ramme Alvor, som afgjort Sandhed, af de fromme Sjele blandt Frimurerne. Hvis de, som have digtet dette Eventyr, have tænkt sig noget derved, vilde de sandsynligviis dermed tilkjendegive, at Frimureriet kun befatter sig med Uddannelsen af den menneskelige Natur, og derfor er ligesaa gammelt, som Verden. Efter den almindelige, ikke allegoriske Historie, vare Frimurerne oprindeligen et Haandværkslaug, der, ligesom ethvert andet, havde sine særegne Tegn og Ord, samt visse moralske Forskrifter. Efter Stuarternes Fordrivelse antoge Jesuiterne Muurkorporationens udvortes Indretning, som et Skjul, hvorunder de forenede et Selskab, hvis Diemed gik ud paa, at gjenindføre den katholske Religion. Dette var den sande Hemmelighed, men den maatte kun Overhovederne vide. Disse maatte enten fly eller skjule sig. De faderløse Loger fortsatte imidlertid deres Ceremonievæsen, uden at vide, i hvad Diemed de selv vare stiftede. En ubestemt Forsken, et frugtesløst Forsøg paa, at forklare alle disse Allegorier og Sindbilleder, sysselsatte Medlemmerne en Tidlang. Derpaa optraadte Ærgjerrige eller Sværmere, som foregave, at være i Besiddelse af den sande Hemmelighed. De fandt Tilhængere — og saaledes ere de forskjellige Secter opkomne, som drive deres Væsen, især i Tydskland.

Hernæst fremstod en Sect af Thaumaturger eller Undergjørere. Mange Frimurere laante dem Haanden til deres Idrætter. En af disse Charlataners Formænd var Schröpfer, som eiede et Kaffehuus i Leipzig. Hertug Carl af Kurland, en sachsisk

Prinds, havde engang ladet ham give en korporlig Revselse: men siden vidste han saa gandske at blænde denne Prinds, at han fik saavel ham som flere anseete Personer i Dresden og Leipzig til at tage Deel i hans Undergjerninger. Han lovede sine Tilhængere Universalmedicinen, den Konst at gjøre Guld og Diamanter, Udødelighedens Drik, ꝛc. Men især gav han sig af med at fremmane de Døde og at nøde de usynlige Magter til at aabenbare sig paa hans Bud. Efter at Schröpfer havde bortødslet umaadelige Summer, som han, ved at forrykke sine Tilhængeres Sandser, havde vidst at fralokke dem, og han omsider mærkede, at han ikke kunde fortsætte sine Bedragerier længere, skjød han sig, i en Skov ved Leipzig, en Kugle for Panden.

Den hellige Skræderſvend.

Mellem Franciskanerne og Dominikanerne havde reist sig en heftig Strid, idet Hine med den største Nidkjærhed paastode, at Jomfru Maria ikke var undfanget i Synd, Disse derimod forfægtede den modsatte Mening. Nu tildrog det sig i Frankfurt, at en Dominikaner ved Navn Dr. Wigand, kom i en Franciskaners offentlige Prædiken. Da Sidstnævnte fik Øie paa Doctoren, begyndte han, med høi Røst at takke Gud, at han ikke

var Medlem af en Orden, som bespottede Guds Moder og gav Fyrsterne Gift i den hellige Nadvere, hvormed han vilde henpege paa Keiser Henrik den Syvendes Historie; han var nemlig bleven forgivet i Sacramentet af en Munk, ved Navn Bernhard Politianus. Dominikaneren tog offentligen til Gjenmæle, skjældte ham for en Løgner og Bagvasker, og derover kom Folket i saadant Oprør, at Wigand maatte gribe Flugten, hvis han ikke vilde sætte Livet til.

Da nu denne Tort havde ramt den hele Orden, besluttede den, at hævne sig saa godt den kunde. Men de toge i Betænkning, at foretage noget med Magt; det syntes dem bedre, at spille et underfundigt Bedrageri. Staden Bern skulde være Skuepladsen for Sørgespillet, thi Pøbelen her var meget lettroende. Her fandt de en Skrædersvend, ved Navn Jetzer, der, for kort siden, havde iført sig deres Ordenskutte som Lægbroder, og var meget forhippet paa sit Kjøds Korsfæstelse. Udenfor hans Celle gjorde de en gruelig Larm; for ham aabenbarede sig en Munk, i grædselig Skikkelse, som en Person, der kom lige ud af Skjærsilden. I sin Mund holdt han Ild, som han uafladeligen blæste fra sig, ret som han var en til Skjærsilden fordømt Sjel; tillige var han ligesom til Qval, omringet af en Flok Hunde. Han nærmede sig Jetzers Seng, og fortalte ham, han var En af hans Orden, og havde, som Prior, tjent Klostret i Solothurn; men paa en Reise til Paris var han bleven myrdet underveis. Eftersom han dengang kun havde havt Lægmandsdragt, og ikke sin Ordenskutte paa, maatte han nu udstaae grum

somme Piinsler i Skjærsilden, og bad ham derfor indstændigen om hans Forbøn.

Jetzer lovede ham Alt, hvad han forlangte, hvorpaa Munken betakkede sig hos ham, sigende: Han vidste vel, at han var en stor Helgen, og at hans Bøn derfor formaaede meget hos Gud, men nu maatte der skee noget Usædvanligt, ellers var der ingen Redning at tænke paa. Thi hvis hans martrede Sjel skulde frelses, maatte ei allene hele Klostret hudflettes sig en heel Uge, men han, for sin Person, maatte ogsaa, mens otte Messer læstes, blive liggende paa Jorden for Alles Øine, med udstrakte Arme, i Skikkelse af et Kors. Gjorde han dette, vilde han erfare Prøver paa Jomfru Maria's synderlige Kjærlighed.

Saasnart Jetzer havde fortalt sine Fædre og Medbrødre dette, formanede de ham til nøiagtig Jagttagelse af den ham paalagte Disciplin. Han adlød ogsaa gandske trolig. Derved tiltrak han sig Folkets Opmærksomhed; man ansaae ham for en Helgen.

Imidlertid gav ham hans Skriftefader, som hjalp med til denne Hemmelighed, en Hostie med et Stykke Træ, som han sagde at være af Christi virkelige Kors: det havde derfor, tilføiede han, en overordentlig Kraft til at formilde urolige Aander. Næste Nat kom den formummede Munk tilligemed to Andre, og da Jetzer holdt Hostien imod dem, syntes de at vorde gandske rolige. Men da Aanden fortalte ham Alt, hvad han havde begaaet i hele sit Liv, troede det arme Menneske fuldt og fast, at han havde Omgang med de Hedenfarne. Synet viste sig atter, og sagde: Guds Moder

holdt meget af Dominikanerne, fordi deres Mening var den rette; Staden Bern var sin Undergang nær, hvis den ikke fordømte Franciskanernes fordærvelige Tro, o. s. v.

Da nu den til Hudflettelsen ꝛc. bestemte Tid var forgangen, viste Aanden sig atter, og sagde: Nu var han vel forløst af Skjersildens Flammer; dog havde han endnu ikke naaet den fuldkomne Herlighed.

Vel bares det hvergang den arme Skrædersvend fore, som han hørte sin Priors Stemme — virkeligen var det ogsaa ham — men hans Overtro qvalte strax enhver Mistanke. Nogle Dage efter forvandlede Bedrageren sig til en med Straaler omgiven Qvinde, som udgav sig for den hellige Barbara, der altid var bleven paakaldt af Jetzer med synderlig Andagt. Hun sagde: Guds Moder vilde besøge ham i den jordiske Verden, da hun var saare veltilfreds med den Kjærlighed, han hidtil havde viist hende. Dette fortalte Jetzer igjen til hele Klostret, og ventede med den største Længsel paa hendes Komme.

Den hellige Maria indfandt sig ogsaa. Hun aabenbarede ham, at hun var undfangen i Synd. Herpaa forærede hun ham tre af Jesu Blodsdraaber, som han skulde have grædt over Jerusalem, og de skulde være ham et Tegn, at hun havde levet tre Timer i Arvesynden, men derpaa ved sin Søns Barmhjertighed, var bleven befriet derfra. Hun gav ham fremdeles fem Blodsdraaber, som dannede et Kors; om dem sagde hun, at det var blodige Taarer, hun havde fældet, da hendes Søn blev nagler til Korset.

Hun gjentog oftere sine natlige Besøg, og greb en gang hans Haand, for at give ham fem Mærketegn, til Ære for Christi hellige Under. Skjøndt Jetzer, af Frygt for Smerterne, ikke vilde samtykke, stak hun ham dog med en Nagle gjennem Haanden, og smurte den saarede Haand med en Salve. Men for at Jetzer ikke skulde fatte Mistanke, søgte hans Skriftefader at forespnakke ham, at de Smerter, han havde følt, kun vare indbildte. Dog bragte den hellige Jomfru ham næste Nat nogle Lærredsklude, som skulde være af Christi Gravliin — de skulde lindre hans Pine. Endvidere gav hun ham en Drik, som bragte ham i saa dyb en Søvn, at hun kunde bibringe ham de fire andre Mærketegn, som endnu fattedes, uden at han følte det mindste dertil. Da Jetzer blev dem vaer, frydede han sig inderligen derover, og troede gandske vist, at han i sin Person fremstillede et levende Billed af Frelserens Lidelser.

Siden blev han, foran det store Alter, stillet Folket for Øie; der var en uhyre Trængsel, Enhver vilde see den store hellige Mand. Munkene indgave ham flere Drikke, som paadrage ham stærke Convulsioner og dybe Afmagter. I Klosterkirken stod et Mariabilled med Jesusbarnet, tæt ved Muren, bag hvilken var bygget en Munkecelle. Gjennem Væggen havde de gjort et Hul, som endnu er at see den Dag idag. Fra Billedets Kinder befandt sig nogle saa naturligt malede Taarer, at Enhver holdt dem for sande, og den i Cellen med et Talerør skjulte Munk maatte, i Jesubarnets Navn, spørge Moderen, hvorfor hun græd. Herpaa svarte hun: hun kunde ikke andet end græde, da man paastod, hun var undfangen uden Synd. Samme

Dieblik nærmede sig Nogle af Stadens ypperste Mænd. Ved deres Komme sagde Billedet: „Jeg begræder den arme Stad Bern, thi dens Undergang er unndgaaelig, hvis ikke Franciskanerne jages ud af Landet.“ En af Herrerne maa vel have fattet Mistanke, thi han lod de ærværdige Patres, samt den saarede Lægbroder, komme for sig. Munkene løi sig vel tappert derfra, men Jetzer begyndte at mærke Uraad, og fattede den faste Beslutning, at forlade Ordenen. Han havde engang isinde at myrde en Munk, som kom til ham, forestillende Guds Moder med en Krone paa Hovedet; ogsaa kom han engang bag paa Munkene, just som de talte om deres Bedragerie. Dette mærkede de; derfor besluttede de, at indvie ham i Hemmeligheden. De indbildte ham: han vilde ei allene komme i Ry som en udmærket Helgen, men ogsaa naae den øverste Plads i Dominikanernes Orden. Vel lod han, som han var villig til at fortsætte Svigen; han lovede det ogsaa. Men da de ikke troede ham saa gandske, besluttede de, at rydde ham af Veien med Gift. Jetzer mærkede det, og kastede engang en Kage, som var given ham at spise, for nogle unge Ulve, som holdtes i Klostret — de døde Alle deraf. Dog kunde han ikke forebygge, at de jo, fem forskjellige Gange, bibragte ham Gift, som dog ikke skadede hans stærke Natur. Ja, han opkastede endogsaa engang en forgiftet Hostie, som man havde givet ham. Da de saae, at de ikke fik ham af Veien paa denne Maade, begyndte de at knibe ham med Tænger og at slutte ham i Jern. For at komme paa fri Fod igien, maatte Jetzer love, ei allene at fortie Bedrageriet, men ogsaa at fortsætte det. Men

neppe var han Lænken qvit, før han undveeg af Klo-
ſtret, underkaſtede ſig den verdslige Øvrighed, og op-
dagede hele Hemmeligheden. De fire Munke, ſom
havde drevet dette Værk, bleve hæftede og hjemſøgte
med den piinlige Proces. Retsprotokollen blev ſendt
til Paven, ſom ſtrax lod Commisſarier ſammentræde
vilde lade Jetzer konfrontere med Munkene, men da de
proteſterede derimod, bleve de førte til Pinebænken, ved
hvilken Leilighed Provindſialen, ſom Medcommisſa-
rius, lagde Fingeren paa Munden, og gav de Martre-
de at forſtaae, at de ſkulde tie og benægte til det Yder-
ſte. Men dette Kneb blev mærket, og Dominikaner-
Provindſialen maatte remme. Nu havde Sagen va-
ret et heelt Aar, da der kom en af Paven befuldmægti-
get Biſkop til Bern; han endte Processen. De fire
Patres bleve først affatte fra deres præſtelige Værdig-
hed, og derpaa førte ud paa en Eng udenfor Staden,
ligeoverfor Franciskanerkloſtret, hvor de bleve brændte
paa et Baal af Straa og Krudt.

Dette ſkete den ſidſte Mai, Aar 1509.

Den Konst, at gjøre Mennesker et Par Tommer større eller mindre.

I Knapsted's Gaard sadde adskillige Fremmede og spiste til Aften. Underholdningen var meget munter, man talte blandt Andet om en Taskenspiller, som Aftenen tilforn havde viist sine Konster der, og fandt dem ubegribelige. „O, det er Bagatel! tog en Jyde Ordet: Jeg kan gjøre det, som endnu er ubegribeligere. Jeg kan gjøre Mennesker større og mindre, og har De Lyst, mine Herrer, at indgaae et Veddemaal, da skal De imorgen tidlig allerede være en Tomme høiere, end iaften. Man loe, og indgik Veddemaalet. Enhver stillede sig mod Væggen, og lod sig maale. Jyden tog sin Stok, og pikkede dem tregange, med alvorlig Mine, paa Hovedet. Derpaa malede han paa Kortblade alskens Hieroglypher, som Fanden selv ikke havde kunnet hitte Rede i; dem bad han, de vilde stikke til sig og tage i Sengen med sig.

Næste Morgen samledes Selskabet igjen i samme Værelse til Frokost. Alle troede, at have vundet deres Veddemaal, og loe ad Jyden, som vilde agere Hexemester i det oplyste nittende Aarhundrede. Men hvor stødede de, da de næsten Alle befandtes at være en Tomme længere! — „Tage vi saaledes til, sagde de til hinanden: da ere vi om fire Uger en Alen høiere, og sande Kæmper, og inden Aaret er omme, ere vi Karle, saa høie som Træer paa tyve Fod.“ Nogle rede de forhexede Kortblade itu, Andre bandede og

skjældte. Jyden beroligede dem, og lovede at gjøre dem mindre igjen. Han begyndte paany sine Hokus-pokus, og om Aftenen holdt de samme Maal som for 24 Timer siden.

(Nøglen hertil i næste Hefte.)

Et Par Notitser om Palais Royal i Paris.

Caffehuset de la Rotonde har sit Navn af et stort, i Halvkreds bygget Telt, hvorunder staae 30 til 40 smaae Caffebord. Vi trøde derind, og bestille en halv Kop Caffe, men faae, hvad man hos os kalder en heel. Havde vi forlangt en heel, da havde man bragt os en lille Suppeterrin. Caffeen er fortræffelig; den skjenkes af store Sølvkander; Sukkerskaalen er ogsaa af Sølv, og indeholder saameget Sukker, at man kun kan benytte det halve deraf. Franskmændene putte altid Resten af Sukkeret i Vestelommen, og tage det med sig. De Fremmede kan man altid kjende derpaa, at de lade det Sukker staae, de ikke bruge.

Vi gjøre en liden Vandring omkring Arkaderne. Det første som vækker vor Opmærksomhed er en Skrøderbou-tik. Ved Bordet ere fire Mestere sysselsatte med at skjære til, og bag samme sidde ikke færre end fyrretyve Svende. Det er et latterligt Syn, at see disse Mennesker arbeide som drevne af en Maskine. Pillerne ere udsmykkede med Kjoler, Veste og Beenklæder i Hundredetal.

Tæt ved Siden af boer en Skomager. I en stor Chrystalvase, som er fyldt med Vand, hænger en smuk Støvle. Vi stak Haanden deri, og fandt den ei engang fugtig, end sige vaad. Et Par af disse vandtætte Støvler koster 34 Francs. Støvleblokke af poleret Messing syntes os saa uhensigtsmæssige, at vi udbade os nærmere Oplysning derom. Vel sad Mesteren just ved sit Chokoladebord og læste Aviserne; dog var han saa artig, strax at give os den forlangte Underretning. En af Blokkene blev aabnet, og vi fandt inden i den et Maskinerie, hvorved det vorder muligt, at udvide en Støvle paa ethvert Sted af Foden.

En Hatfabrikant har Hatte og Huer staaende i en Chrystalspand, for at bevise, at de ere vandtætte. Men dette er intet Nyt mere; vi gaae derfor videre, og standse udenfor En af de berømteste Tandlægers Boutik. I store, gyldne Rammer, bag et Speilglas, see vi alle Sorter Tænder, hæftede radeviis og i Rundkreds paa sort Fløiel. Midt i Fløielsfeltet staaer, med store og smaae Tænder, som Skriften udfordrer det, den berømte Tandlæges Navn. Han hedder Desirabada. At et heelt Mundbid koster 500 Franker, har han ladet aftrykke paa sin Adresse. — Tæt ved Siden af boer en Liigtorn-Operateur. Vel har han ikke skrevet sit Navn med Liigtorne, men hans Skildt ligner ellers Tandlægens paa en Prik. Afskaarne Liigtorne ere, efter deres Størrelse, hæftede paa hvidt Atlask, eller danne Guirlander ꝛc.

Miniaturmalere have ogsaa udhængt deres Skildt her. Man seer her, hvorledes man vil tage sig ud, malet for 150 Fr. Dog kan man ogsaa have sit Por-

trait malet gandske taaleligt for 5 Fr. Indretningen er omtrent som i en Barbeerstue. Man gaaer ind, betaler forud sine 5 Fr., sætter sig en Time, eller idet høieste halvanden, og faaer, naar man endnu venter 10 Minuter, og lægger $1\frac{1}{2}$ Fr. til, sit Portrait malet i Pastel, under Glas og Ramme.

Her hænge store Rammer med utallige Portraiter, som dog mere ligne Skyggebilleder, fordi de Alle ere tagne en profil. Vi nærme os, og læse nedenunder, at man i 3 Timer kan vorde portraiteret paa denne Maade for 30 Fr. Derfor erholder man: 1) Originaltegningen; 2) 40 Aftryk af Kobberpladen, som vorder færdig tilligemed Tegningen, og 3) Kobberpladen selv. Det er dog unægteligen Alt, hvad man kan forlange.

Vi gaae videre, og undres over den Pragt og Luxus, som hersker i de forskjellige Boder, Caffehuse og Restaurationer. Især ere Bijouterie- og Bronze-Laderne fyldte med saadanne Masser af de pragtfuldeste Sager, at man skulde troe, der maatte hengaae mange Aar, inden alt dette blev udsolgt. I et Chrystaludsalg saae vi endogsaa en Vindetrappe, hvori selve Rækværket er af sleben Chrystal.

Gangen til Upas-Træet.

Forfulgt af Ulykken, søgte min Fader et Fristed i Java. Opmuntrede ved den unge Sultans gjæstmilde Modtagelse, opsloge vi her vor Bolig for tyve lykkelige Aar. Da døde Monarken. Scepteret tilfaldt hans Søn, som var opvoxen med mig. Jeg var ham hengiven med mere end broderlig Kjærlighed. Ikke græd jeg, da vor Velgjører døde, thi Kronen smykkede min Vens Pande; jeg haabede, og med Grund, at Sønnen skulde vise sig endnu høimodigere, end Faderen. Hans Navn var Zingalla. Magtens Glavind, Ministerens Segl — Alt syntes ham at være for ringe for hans Ven Abdalla. Alt for vel kjendte jeg Ungdommens Uerfarenhed til, at jeg skulde have sat Monarkens Lykke og Landets Velfærd paa Spil, ved ubesindig Antagelse af hans glimrende Tilbud. Jeg bad kun om Tilladelse til, at drage mit Sværd mod Fyrstens Fjender, og at træde i Spidsen for hans Livvagt. Det indrømmede han mig strax, og det skaffede mig Fjender. Vezieren hadede mig, fordi jeg var i Besiddelse af det kongelige Hjerte, og Feltherren kunde aldrig tilgive mig, at jeg, medens hans Pligt borkaldte ham, skulde vaage for Sultanens Liv. Saaledes trak et Uveir op over mit Hoved.

Men Sultanen elskede mig. Zingalla var Abdalla's Ven, og bortviste med Uvillie alle Anklager imod mig. Hans Tillid var saa uindskrænket som hans Venskab, men ak, hvorlidet ahnede jeg dengang, med hvilken Fare den truede mit Liv!

I det lykkelige Land, som frydede sig under den bedste Herskers Scepter, var kun een Pande omtaaget, kun eet Øie fuldt af Taarer — og denne Sørgende var Herskeren selv. En uforklarlig Kummer laae tungt paa hans Sjel, Glæden var ham trættende, alt Arbeide modbydeligt. Han flyede Selskabelighed, foragtede Hvile; han blev en hjertesyg og folkesky Mand, en Fremmed i sit eget Land. Mig pleiede han ellers at meddele sit Hjertes Tanker og Bevægelser, men denne gang iagttog han, ogsaa mod mig, den piinligste Taushed.

En Dag tilbød han mig en Gunstbevisning, som aldrig endnu nogen Undersaat havde nydt. Han yttrede det Ønske, at føre mig ind i sit Harem, til sine Elskede, især til sin tilbedte Niece, for i Kjærligheds Baand at forene alle dem om sig, der vare hans Hjerte dyrebare. See, dengang var jeg den skjønneste Qvindes misundte Gjæst. Dybt i min Sjel indprægede sig hendes Billed med Træk, som ingen Tid var istand til at udslette. Jeg saae Himlen aaben.

Ja, jeg saae Zuleika, og elskede hende, hende, som min Fyrste selv tilbad. Den første Sultanindes lokkende Yndigheder vare for svage til at opmuntre Monarken; men naar han kun saae et Smiil paa Zuleika's Læber, da opklaredes hans Mine strax.

Han spurgte mig ofte, hvad jeg syntes om hans Niece. Ak, jeg tænkte — jeg torde ikke aabenbare min Kjærlighed; dog mishagede mine lidenskabelige Udbrud ham ingenlunde. I min blinde Tillid drømte jeg stundom: hvad om han havde bestemt hende til din Brud! — Tanken var for henrykkende, ja, jeg følte

det, jeg havde maattet udaande min Sjel for hans Fødder, havde jeg hørt disse Ord af hans Læber.

Zuleika beklagede tidt Zingalla's Fortvivlelse. Ingen kunde gjætte hans Hemmelighed. Jeg sagde ham, hvor bekymret hun var for ham, og bad ham betroe hende sin Kummer. Hans Øine luede ved dette Forslag, men han forkastede mit Raad. „Nei, Abdalla, jeg vil fortroe mig til Dig, om Din Troskab er jeg overbeviist. O min Ven! I hele mit folkerige Land, lever ikke noget saa haabløst Menneske, som jeg. Jeg elsker hende, Abdalla, elsker hende uden Haab. Siig Du hende, at jeg lider, at jeg tilbeder hende. Din Stemme vil røre hendes Hjerte, og jeg vil have Dit Venskab at takke for min Lykke."

„Herre! sagde jeg, grædende, fordi han græd, lidende, fordi han led: giv Din arme Tjener et andet Bud. Hvilken Qvinde vil modstaae en Kjærlighedstilstaaelse, der lyder fra Læber, som Dine?"

„Zuleika vil det! svarte han i Fortvivlelsens Tone: Zuleika vil tilbagevise min Kjærlighed. Gaae Du, Abdalla, jeg lader mit Liv i Din Haand. Din Taknemmelighed, Din Lydighed tilhører mig, adlyd mig kun i denne ene Ting, viis Dit Venskab kun i dette ene Offer! Vind mig Zuleika's Hjerte, jeg troer, Du kan det, og hersk da, som Du vil, i Java's vide Rige!"

Hvad sagde jeg ikke, for at bringe ham fra hans Forsæt! Ak, jeg raabte: giv efter! og i Dødsangst gik jeg til Prindsessens Harem. Styrtende for hendes Fødder, bekjendte jeg min Smertes Bitterhed, og idet jeg talte om Zingalla's Kjærlighed, tilstod jeg min egen.

Først da jeg følte Zuleika's brændende Taarer paa min Kind, først da blev jeg mig bevidst, at hvad jeg havde talt, havde fundet ei blot Tilgivelse, men endog: saa Medynk og Gjenkjærlighed. Men Zingalla — Forstillelse mod ham var nu bleven mig til Nødvendighed — jeg vendte tilbage, for at mildne hans Angst — jeg kunde jo ikke sige ham, at Zuleika elskede ham — jeg raadte ham kun, at vente Alt af Tiden. Han følte sig allerede beroliget derved, at hun kjendte hans Qvaler. Fra denne Tid af bevogtede jeg ham, indtil hans Skikkelse blev mig et Skrækkebillede, hans Røst en Forbandelse. En usynlig Smerte omtaagede min Sands, saasnart jeg tænkte paa ham; berørte han blot hendes Haand, kunde jeg føle mig fristet til, at sønderrive ham for hendes Fødder. Kraftløs var min Aarvaagenhed; jeg blev Zingalla's Skygge, og hans Sjels Ild fortærede ogsaa min. Jeg var uadskillelig fra ham, hans andet Selv. I Begyndelsen saae han der gjerne; men da han mærkede, at han paa denne Maade aldrig kunde være allene med Zuleika, blev dette Forhold ham trykkende. Han bød mig spare min Tjenesteiver for alvorligere Pligter. Da han fandt Alt forgjæves, og Zuleika endnu stedse undveg hans Andrag, forviste han mig, ved en grusom Befaling, fra sin Nærhed. Da greb mig Fortvivlelsens Magt, og, rystet i mit Inderste ved Tanken om en Skilsmisse fra Zuleika, røvede jeg hende ud af Palladset, bragte hende til vore Fjenders Besiddelser, og ægtede hende her i Kummer og Lyndom.

Ikke erfarede jeg, hvad Zingalla besluttede over os, før hans Vrede pludseligen brød løs, men hvad der el:

lers kom mig for Øre om ham, var mig grueligt at høre.

Mine Fjender sagde ham, at de allerede længe havde draget min Troskab i Tvivl, og strax lod han dem henrette, fordi de ikke før havde meddeelt ham deres Formodninger. Hans næste Tanke var — Fred — Fred med Hollænderne, den maatte koste, hvad den vilde, blot for at jeg og Zuleika kunde vorde overantvordede til hans Hævn. Men denne Fred blev ham nægtet, og jeg følte, at man ogsaa blandt Fjender kan være sikker. Jeg vilde forlade Øen, for ikke at bringe dem i Fare, men de tillode det ikke, og jeg føiede dem, for ei at røbe Mistro til det Forsvar, de havde lovet mig. Endnu stedse forsikkrede de mig om deres Beskjermelse, indtil omsider Tilbudet af en frugtbar Provinds bragte dem til at forraade mig. En Nat, som jeg slumrede allertryggest i Zuleika's Favn, omringede Sultanens Krigere mit Leie, og kastede mig haanlesende til Jorden. O Rædselsnat, hvorpaa fulgte en endnu rædselsfuldere Dag! Zuleika blev vristet af mine Arme, og allene ført til Paladset Sura Charta. Sultanen domte mig strax fra Livet; om Zuleika hørte jeg, at hun var fangen, og at kun min Død vilde befrie hende af hendes Fængsel.

Min Dom faldt saaledes, at jeg havde Valget mellem pludselig Død og Vandring til Upas-Træet. Først forkastede jeg det sidste, fordi jeg havde hørt, at min Død vilde befrie Zuleika, og hvad var mig et Liv uden hende? Men denne Dødsforagt behagede ikke Zingalla; han lod mig derfor vide, at Zuleika,

saavelsom jeg selv, skulde lide den sidste frygtelige Straf, men at vi, hvis Vandringen lob helt igt af, skulde erholde Tilgivelse for vor Brode. Jeg nolede ikke, men holdt mig rede til den forfærdelige Gang.

Aldrig havde jeg efterforsket, hvorledes det egentligen forholdt sig med Upas-Træet. Jeg vidste kun, at Mange bleve didsendte, men at kun Faa vare komne tilbage. Dog saae jeg engang i Tinkju en Forbryder, sagte berørt af en Dolk, som var dyppet i dette Træes giftige Gummi, styrte død til Jorden. Jeg erindrede endnu hans piinfulde Skjælven, hans sjelesonderrivende Angstskrig, de graablege Pletter, som skæmmede hans hovne Ansigt, den skrækkelige Kamp, som raste i alle hans Lemmer.

Efter en kort Dagsreise naaede jeg Bjerget, hvor Træets Præst boer i en eensom Hytte. „Atter et Offer! sagde han, da jeg treen ind til ham: Ak, hvor mange ere dog de Dødeliges Synder!"

Derpaa anviste han mine Vagter deres Post, idet han yttrede, at der rimeligviis vilde hengaae nogle Dage, inden jeg kunde tiltræde Vandringen, da Vinden maatte forandre sig først.

En Nats Hvile i Præstens Hytte stillede mit stormende Sind. Han formanede mig til Anger, og forberedte mig til den Død, jeg gandske vist gik imøde i denne Ørk. Han nedslog alle mine dristige Forhaabninger, idet han viste mig Listen over de Ulykkelige, som havde vandret denne Vei — jeg saae, hvormange der vare bortgangne, og hvor Faa der vare

komne tilbage. Paa den sidste Liste stode kun To af treogtyve.

„Jeg følger Dig en Miil paa Veien! sagde den gamle Mand: men det skeer ikke, før Vinden vender sig, og blæser Træets Giftaande fra Dig. Naar den kaster sig, saa hold Dig rede, og iil alt hvad Du kan, thi vender Du tilbage, før den forandrer sin Retning igjen, da er det muligt, at Propheten afvender Synderens Død fra Dig. Du maa over en Høi, hvortil jeg vil følge Dig; ved dens Fod flyder en Bæk, hvis sorte og hærgede Bred leder Dig lige til Træet; det giftige Gummi vil Du see dryppe af alle Grene. Opsank det hurtigt, og vend tilbage. Tov ei af Nysgjerrighed. I denne Ørk er Intet at see. Intet, som har Liv, vil møde Dit matte Øie, thi fem Miil trindtom Upas-Træet kan intet levende Væsen friste sin Tilværelse."

Da næste Morgen dæmrede, kom Vagten, for at melde nok en Ulykkeligs Komme. Nok en Pillegrim til Dødens Skyggedal. Mit Hjerte bankede ængsteligt — jeg iilte ned, at byde den Fremmede min smertelige Hilsen; jeg var som nedtordnet, thi Zuleika stod for mig!

Ofte ere hendes Taarer nedtrillede paa min Pande, ofte gjenlød hendes Stemme dybt i mit inderste Hjerte, inden jeg fandsede, hvad der var foregaaet med os. O, denne Dag hengik kun alt for sage, og samme Aften treen Muley ind, for at melde, at Vinden havde kastet sig, og at vi nu skulde tiltræde vor Vandring ufortovet. Paa Sletten trindtom Huset vare Vagterne forsamlede: fyrretyve udsøgte Ryttere,

saavel for at ære Prindsessens høie Stand, som for at hindre hver Indblanding af Folket. Ak, det var en grundløs Frygt! Ikke En af alle mine Venner spurgte mig: hvorhen gaaer Du, Abdalla? Nogle faa Næringsmidler og en Flaske Vand raktes mig af Vagten; men den gode Præst gav mig gandske hemmeligen en liden Flaske med Vin. „Tag det med, sagde han: ikke som et Pirremiddel for Lidenskaben, men som en Lægedom for det udtømte Liv."

Kort efter bragte man mig og Zuleika Læderma-sker, hvori man indhyller Forbryderne fra Hovedet til Brystet, for at holde Luften ude. Øinene faae det fornødne Lys gjennem indsatte Glas. Jeg fandt mig i den gruelige Tildækning. Man gav os Sølvdaaserne til Giften, og, ledsagede af Præsten, omringede af Vagten, tiltraadte vi vor Vandring.

Den gode Muley's Bøn og Hestenes eensformige Tramp var det eneste, som afbrød Tausheden. Zuleika talte ikke, men gjennem de mørke Glas, som tilhyllede hendes Øines Glands, bemærkede jeg, at disse hvilte paa mig. I Stilhed ponsede jeg paa Flugt. Jeg vidste vel, at jeg, selv med Zuleika i Armen, vilde kunne undløbe Krigerne, men saa tænkte jeg igjen paa deres Pile, som vare dyppede i Upas-Træets giftige Gummi, og besluttede, taalmodigen at oppebie deres Bortgang — da vilde jeg flye over Bjergene. Sandsynligviis gjættede Præsten, hvad der foregik i mit Inderste; thi han tilhviskede mig: „Kommer Du ei tilbage fra Træet, da vent aldrig at vorde frelst. Egnen heromkring er utilgængelig paa

alle Kanter, uden paa een, og den bevogtes saa vel af Sultanens Soldater, at en Piil i Dit Hjerte vil være det første, som bebuder Dig, hvad Fare der er forbunden med Din Flugt. Klipper taarne sig paa Klipper, for at spærre Forbandelsens Dal og hindre dens dræbende Taage fra at opstige af Dybet mod Himlen. Mol derfor ikke paa Din Reise, Abdalla, men følg, uden at hvile, den Anviisning, jeg har givet Dig."

Ved disse Ord nedsank jeg i endnu mørkere Grublerier, thi jeg vidste, at var der mindste Haab om Frelse ved Flugten, da havde han ikke berøvet mig det. Hans Hytte laae sex Mile fra Træet, og det var hans Hverv, at følge os til det Sted, hvor Farens og Dødens Rige begyndte.

Vi skildtes ad ved Foden af en nøgen Klippe; over en af dens Spidser gik den eneste Vei ned i Dalen. Man bød os stige op, og sagde os, at vi, paa den anden Side vilde finde en Flod, hvis Krumninger, efter fem Miles Vandring, førte til Upas-Træet. Vi iilte afsted. Zuleika greb min Arm. „Min Sjels Elskede! sagde hun: Vi ere nu døde for Verden, vi vandre nu paa den Sti, som fører os til Himlen. Jeg vilde gjerne see Dit Ansigt og bevogte Afvexlingen i dets Farve, men Masken formener mig det. Hvor mildt og hvor svalt tillige er ikke her! Troe mig, her er ingen Fare, og er her nogen, kan jo en Død, der saaledes vugger i Søvn, aldrig være frygtelig."

„Zuleika, svarte jeg: vi have nu Vinden med os, og maaskee kan det frelse os. Vender den sig, ere vi

forlorne uden Redning. Kjære Zuleika, see ned i Dalen, som ligger foran os. Der flyder, mørkt og dødt, et mat Speil af den dalende Sol, det er den Strøm, hvis Løb vi maae følge. O, betragt vor Sti! Den er en Ørk af fort Sand, begrændset af Steen paa begge Sider!"

For Øiet frygteligt og for Hjertet gruopvækkende var Synet af den Ørk, hvorigjennem vi nu maatte valfarte. Ved Indgangen i Dalen bemærkede vi nogle unge, runkne Træer, som forgjæves stræbte at opløfte deres Kroner og at trodse Naturens Forbandelse. De faa Buske, som voxte her og der, vare dvergagtige, ligesom sønderrevne af Lynet. De enkelte Græsstraa, som stak frem mellem Stenene, vare ligesom afsvedne. Sandeligen, dette er Livets Grav! — Sørgelig gaaer Strømmen gjennem den ufrugtbare Hede. Bævende bevogtede jeg hver Strømning af Luft; Vinden var endnu med os, altsaa vovede jeg endnu at haabe.

Alt havde vi vandret langt, uden at see paa hinanden, thi vi gruede for Maskerne; men min Arm omslyngede min Sjels Elskede, og mine Skridt bevogtede hendes.

„I Dine Øine kan jeg ikke læse, sagde jeg omsider: hvad Du føler, men jeg beder Dig, tal til mig fra Tid til anden, at Din Stemmes Klang kan opmuntre mig med den Vished, at Du lever."

„O min Elskede! svarte hun: Mit Alt, frygt ikke for mig, jeg er en Aand, et Kjærlighedens Sendebud, som Jordens Gift ikke kan skade. Men synge vil jeg den Sang for Dig, som Du engang, med

henrykt Øre, hørte i mine Fædres Pallads. Min Røst skal sætte Mod i Din Sjel."

Og hun sang midt i Naturens Død! — Og jeg lyttede til disse fortryllende Toner, men min Lyst omskiftedes snart til Angst. En ny og usædvanlig Lyd steeg op af Dalen. Jeg stod stille, og lagde Øret til. „Ere vi ei allene i denne Ørk?" sagde jeg. Bekymret saae jeg mig om. Og med Dødsangst opdagede jeg, at vi forfulgtes af en uhyre Slange, som næsten havde indhentet os. For at undgaae denne Fare, besluttede vi, at styrte os i en anden. Vi revne Maskerne af. Atter saae jeg nu Zuleika, Ansigt til Ansigt. Men Frygt for hendes Liv afbrød den øieblikkelige Henrykkelse; jeg greb hendes Haand, og drog hende med mig paa Flugten. Som et Lyn, saa hastigt, fulgte Slangen os. Jeg saae dens mangefarvede Ringe glindse i Solen; den fraadede, den reiste sit truende Svælg og sin skjællede Hals, som om den fortørnedes over, at saa svage Væsener vovede at trodse den. Alt var den os atter nær. Zuleika vaklede, Slangen var tæt efter os. Jeg løftede den elskede Qvinde paa mine Arme, og styrtede frem med hende paany. Slangen syntes forundret over denne Kraftanstrengelse, thi den fulgte os med mindre Hurtighed. „See, min Elskede, hvor barmhjertig Allah er! sagde Zuleika trøstende: Han sendte denne Slange, ikke for at tilintetgjøre sine Skabninger, men for at vise os, at Luften dog er mindre dræbende, end vi frygtede."

Nu havde vi naaet Pynten af en Høi, og saae os tilbage efter Slangen. Den ilte efter os, saa hur-

tigt, som dens svære Krop vilde tillade. Pludseligt standsede den, rakte sin hvalte Hals frem, og stirrede paa os, som en, der har noget frygteligt i sinde. Derpaa vendte den sig mod den mørke Strøm, bøiede sin fraadende Mund over Bredden, og drak af Vandet med langsomme, men dybe Træk. Træt af at forfølge os, søgte den, ved en Drik at samle nye Kræfter, for derpaa raskere at styrte paa sit flygtende Bytte. Atter skjød den sig frem imod os, og atter flyede jeg fremad med min elskede Byrde. Slangen forfulgte os endnu, nærmere og nærmere kom den os, jeg hørte dens Skjæl rasle efter os i Sandet. „O, Allah! O, Zuleika!" raabte jeg, og i min Fortvivlelse vendte jeg mig om, for at kæmpe med min Fjende. Men pludseligt standsede Slangen i sine Bevægelser. En lang og rædsom Piben lød hvinende i vort Øre. Den krympede sig paa Jorden, dens Øine skinnede i Helvedild, dens Fraad bedækkede Sandet, dens Hale pidskede Jorden i afmægtigt Raserie, medens dens stolte Hoved hvert Øieblik sank dybere i Støvet. Nu indsaae jeg Aarsagen til denne Forandring; den havde drukket af den giftige Strøm, og drukket Døden deraf.

Natten brød ind — Natten, som luller Smerten i Søvn og tilhyller Vemodigheden med sit dunkle Slør, den lagde sig over Jorden, og snart treen Maanen frem i skinnende Verdeners Straalekrands.

Efter at vi, med stor Anstrengelse og Møie, vare komne ud af den skumle Dal, befandt vi os igjen paa aaben Hede, hvor Træthed nødte os til at hvile. Jeg betragtede Scenen trindtomkring. Intet spire-

de, hvorhen jeg vendte mit Blik. Den mørke Strøm gik stille gjennem Sletten, det graa Sand var her gandske fort, en askegraa Jorddamp udbredte sig over Klippen. Den svale Luft, som hidtil gik foran os, syntes nu ogsaa død. Ingen Busk, ingen Plante, intet Græsstraa var at see.

Og havde Egnens Rædsler endda blot bestaaet deri! — Jeg bemærkede, at vi havde tilbagelagt den halve Vei, og at vi nu kun vare tre Miil fra det frygtelige Træ. O, de sørgelige Tegn, som bebudede dets Nærhed, bleve stedse synligere, da Træthed ofte tvang os til at hvile underveis. Ikke sjelden stødte vor Fod paa Levninger af forraadnede Menneskelegemer. Jeg søgte at lede Zuleika's Øine fra disse Gjenstande, men de bleve stedse flere. Jeg flyede et Skrækkebillede, og stødte paa andre, som endnu vare værre.

Morgenens første Straaler begyndte svagt at dæmre frem over de sorte, nøgne Klipper. Jeg havde haabet, at naae Træet før Daggry. Mine, men især Zuleika's overspændte Kræfter truede nu at underligge. Dog — langt fra Træet vare vi ikke, og den Angst, hvormed jeg stræbte at skjule Matheden, som sneg sig gjennem min inderste Marv, drev mig, uden Overlæg, rastløs fremad.

Pludseligt vendte Strømmen sig tilhøire — vi stode for Upas-Træet. Vi bøiede os for det, det forekom os at være Døren til Dødens Kongerige. Eensom, sortere end den skumleste Nat, endogsaa beskyggende de graa Klipper med et mørkt Slør, stod Tilintetgjørelsens Engel der, den evige Hævns Fuldbyrder.

Jeg fremtog Sølvdaaserne, og bød hende tøve, medens jeg sankede Træets Gummi, thi jeg vilde ikke, at hun skulde vove sig nærmere. Jeg troede at see et Udtryk af Dødssmerte i hendes Ansigt, idet jeg forlod hende. Men jeg smilte, og bad hende være ved godt Mod. Pludseligt saae jeg det majestætiske Træes dunkle, uhyre Grene bøie sig imod os, og samme Øieblik svævede en let og mild Luftstrøm hen over mit Ansigt. „Allah, forbarm Dig!" raabte jeg i vilden Dødsangst; „Allah, forbarm Dig!" gjentog jeg i dræbende Fortvivlelse. Jeg følte en svag Forandring i Vinden, men jeg kjendte den hele Fare, som den bragte.

Jeg stod allene, nær det frygtelige Træ, og vovede ikke at opløfte mine Øine. Alt havde jeg fyldt den ene Daase med dets Gummi; triumpherende viste jeg Zuleika det; men ak, hendes Smiil kom mig ikke imøde, thi hun var nedsunken i det brændende Sand. Jeg styrtede hen til hende. Dødsbleghed bedækkede hendes Læber, Pande og Kinder — hendes Hænder vare vaade og kolde — dog syntes hun endnu at have Følelse. Jeg øste Vand paa hendes Tinding, jeg dryppede Viin i hendes Mund. Langsomt kom hun igjen til sig selv. „Min Elskede! sagde hun: Tov ikke længer hos mig, Du kan dog ikke redde mig. Den ene Daase har Du jo fyldt — vend tilbage dermed, og lad mig blive her, thi jeg reiser mig aldrig mere. Upas-Træet har kysset mig, og jeg maa døe i dets grufulde Omfavnelse."

Jeg bøiede mit Hoved til Jorden, og bad høitideligen til Himlen om hurtig og naadig Frelse. Sam-

me Øieblik bøiede et mægtigt Vindstød det frygtelige Træes vilde Grene, bortsvingende dets gigantiske Lemmer fra os. Den døde Strøm begyndte at bruse, oprørt af den kjølige Luft. Sandet hvirvlede op, Tordenen rullede og gav et mangefoldigt Gjenlyd mellem Klipperne, medens Træets giftige Taagedunster sønderrevnes af hurtige Lyn. Efter en kort Pause hørte jeg min Zuleika's døende Stemme: „Er Du hos mig endnu, min Abdalla? O, min Ven, Profheten kommer at dømme Verden — bed, at han ikke sønderknuser os!"

„Han kommer ikke, Dyrebareste! raabte jeg: Han kommer ikke. Lad den drøne, denne Torden, den bringer os ingen Fare!" — Jeg saae og vidste, at vor Fare var forbi, thi dette Elementernes frygtelige Oprør havde vi at takke for vor Redning. Under Skyggen af det nu magtløse Træ stod vi stille, thi Zuleika vilde ikke lade mig gaae, for at fylde den anden Daase, uden at hun selv var med.

Vi tiltraadte herpaa vor Tilbagereise. Stormen havde forfrisket Luften og styrket mine udtømte Kræfter i den Grad, at jeg med nyt og freidigt Mod, bar Zuleika paa mine Arme. Snart naaede vi Høien, den frygtelige Dals sidste Grændse, og da vi vare komne paa dens Pynt, og nu sammenlignede det frygtelige Rige, vi havde forladt, med den smilende Verden, hvor Mennesker leve, brast vi i Glædes- og Taknemmelighedstaarer, kastede os paa Knæe, og opsendte vor Bøn til ham, den Barmhjertige, der havde opholdt vort Liv i Ørken. Kun een Flamme brændte i vore Hjerter, min Tro var hendes, vi havde

kun een Tanke, som vi alt tilforn kun havde een Sjel. Vi bade sammen, vi græd sammen, vi følte, hvad kun de forstaae, som have fristet samme Skjebne.

Da vi betraadte Muley's Hytte med hinanden, troede han neppe sine egne Øine. Krigerne vare saa overraskede, at de betragtede det som et Underværk, bevirket ved Zuleika's Fromhed. De bare os paa deres Hænder, lydt forkyndende Allah's Naade. Vor Reise lignede mere et Triumphtog, end to til Døden Dømtes Tilbagekomst.

Saaledes naaede vi Palladset. Vort Følge blev med hvert Øieblik talrigere, thi Folket var som begeistret af denne vidunderlige Begivenhed; det kysede med Ærefrygt Fligen af vore Klæder, og forlangte, at man skulde føre os for Sultanen.

Denne modtog os med mørk, forundret Mine. Han torde ikke forfølge os videre. Vi lagde Sølvdaaserne for hans Fødder, og hørte ham, med seendrægtig Tunge, forkynde os Tilgivelse. „I have lidt Eders Dom, og ere frie! sagde han: Lever nu i Eders Fædres Hjem!"

„Sultan! svarte jeg: Vi have opfyldt Lovens Dom, men endnu have vi ikke nydt Lovens Naade. Vi have endnu en Bøn, som Du ikke kan afslaae." — „Forlang! svarte han med mørk Mine; Det staaer ikke i min Magt, at sige Nei." — Vi bade Begge om Tilladelse til at forlade Øen.

Vi droge til Enganho, Oceanets' skumombeltede Brud. — Vi sluttede os til denne Øes vilde Indbyggere, og de Videnskaber og Konster, hvormed jeg

berigede dem, gjorde mig snart til deres Overhoved. Midt i Landet have deres taknemmelige Hænder bygget mit Pallads; der boer jeg med Zuleika og de Børn, hun har givet mig.

(David Lyndsay.)

Foroven og forneden.

En Borgermand, hvis Datter skulde giftes, gjorde Anstalt til Trolovelsen. Det var en Vedtægt paa Stedet, at En, i Brudgommens Navn, skulde fremtræde som Beiler, og en Anden, paa Brudens Vegne, besvare hans Tale. Brudgommen bad en jevn, ligefrem Mand om at holde Friertalen. Samme Mand havde, fra sin Ungdom af, vænt sig til et Mundhæld, som han betjente sig af, saa ofte han talte. Det lød saaledes: Foroven og forneden. Han brugte det, uden selv at vide det, og gjentog det i det Uendelige. Saaledes fremtraadte han da med følgende Tale:

„Høistærede Herrer foroven og forneden! Dydzirede Qvindespersoner foroven og forneden! Den velædle, agtbare, foroven og forneden velopdyste Hr. Examinatus jure David Bockshorn, velmeriteret Raadstuekopist foroven og forneden, har igaar givet mig det Hverv, at meddele Dem Noget foroven og forneden, som er dette, at han har foresat sig, at skyde sig ind under Hymens Fane foroven og forneden, eftersom

hans Vilkaar foroven og forneden ikke længer tilstæde ham, at være allene foroven og forneden, aldenstund Ensomhed foroven og forneden er en utaalelig Pine. Han har seet sig om i Verden foroven og forneden, men Ingen kunnet finde foroven og forneden, uden den ærbare Maria Susanne, Hr. Caspar Lauterthals eneste Datter foroven og forneden, og hun staaer ham an foroven og forneden. Han lover, trofast at elske hende foroven og forneden, saa han kan være det bekjendt for Gud og hver Mand, samt tilbørligen at forsørge hende foroven og forneden. Han er i og for sig selv en honet Karl foroven og forneden, som forstaaer grundig Sit foroven og forneden. Desaarsag vente vi en behagelig Besked, og Intet vil være Hr. Bockshorn kjærere, end om han maa være saa heldig at faae Ja foroven og forneden.

Curiosa.

Snurrige Avertissementer.

Forlagt af mig selv har idag det niende Bind af mine udødelige Værker forladt Pressen, under Titel af „Emma." For ikke at falde Eftertrykkerne ihænde, er der kun bleven aftrukken eet eneste Exemplar, som indtil videre forbliver i Familien, og for Fremtiden ikke maa udkomme i flere Aftryk uden Forfatterens udtrykkelige Tilladelse.

Salz, Boghandler.

En Herre har paa Veien til Frederiksberg fundet fem store Servietter, som vare lagte inden i hinanden. Da En af de Damer som gik foran ham, efter Tabet af bemeldte Servietter blev kjendeligen magrere bagpaa, men pludseligen kom ham af Sigte, saa bedes hende at lade de fem Servietter afhente, paa det hun kan faae sin moderne Form gjenoprettet.

Igaar har jeg paa Veien fra Kongens Have til Jntegaden havt det Uheld at tabe min kjære Kone i Trængslen. Hun er vel bygget, endnu ung, og kjendelig paa et karmoisinrødt Shawl og en grøn Taftes Kjole. Tilmed er hun meget kortsynet, hvisaarsag det ogsaa mere end eengang er arriveret hende, at hun har anseet andre Mandspersoner for mig, hængt sig ved deres Arm, og først indseet sin Feiltagelse, naar det var for silde. Den ærlige Finder bedes, mod 1 Rd. Douceur, at aflevere hende i min Bopæl ꝛc.

Brev til en Patron.

De tilgive, at jeg vover at bede Dem, De ville tillade mig at tage mig den Frihed at spørge Dem om De vil have den Bevaagenhed at forunde mig den Naade at jeg tør være saa drisstig at bede Dem skjænke mig den Lykke at torde nærme mig Dem, for at sige Dem, at jeg Jntet inderligere ønsker end at være istand til at vise Dem hvormeget det glæder mig at Skjebnen er

mig saa gunstig, at fremkalde det Øieblik, som lader den Glæde vorde mig til Deel, at forsikkre Dem, hvor umuligt det er mig, med Ord at udtrykke de Følelser, som gribe mit Hjerte ved den Tanke, at Deres Godhed berettiger mig til at nære det Haab, at De er overbeviist om, hvor dybt jeg føler, hvilket Fortrin jeg nyder, idet jeg har den Ære, med den meest levende Høiagtelse at kalde mig

Deres underdanige
Mads Nul.

En Skrædersvends Brev til hans Kjæreste.

Kjære Malle!

Det lader nu, som jeg ikke gjelder mere hos Dig end en Kjole uden Ærmer. Har jeg fortjent det af Dig? Enhver maa dog tilstaae, at vi ere tilskaarne for hinanden, og dog er jeg i den senere Tid ikke rykket saameget som en halv Alen op i Din Gunst. Troer Du da, at Du evigt kan trække mig omkring som ved en Traad, og at jeg vil lade mig behandle af Dig som en luvslidt Lap? Nei, veed Du hvad jeg vil gjøre? Jeg vil sprætte hele vor Forbindelse op, rive min Kjærlighed itu, kaste min Inclination i Lappeskuffen, og tilmaale Dig med det samme Maal, som Du har maalet mig med. Den vindige Student, som har flikket sig ind i Dit Hjerte, lader Dig sikkert i Stikken engang — troe Du mig! Havde jeg ham blot mellem min Sax! Pas paa, Du vil med Taarer tænke paa Din trofaste Knaphul, naar han forlader Dig, og Du sidder ene tilbage, saa foragtelig som en af-

brukken Synaal. Men det lader til, at Dit Hjerte er saa stivt som Kanefas. Endnu er det Tid at gjenknytte vor Elskovs Knude. Thi springer først min Taalmodigheds Som, saa sværger jeg Dig helligt at jeg aldrig vil stikke den sammen igjen. Din

Augustinus Knaphul.

Det søde Ord.

En sentimental ung Herre var forlovet med en Urtekræmmers Datter, som var meget ordknap og intet mindre end sentimental. „O, min Evigelskte! sagde han en klar Maaneskinsaften, da han spadserede ved hendes Side: Lad mig dog høre et eneste sødt Ord af Dine yndige Læber!" — Omt saae hun paa ham med et dybt Suk, og sagde: „Sirup!"

Concertanmeldelse.

En Virtuos paa Glasharmonika, som vilde producere sin Konst, bekjendtgjorde offentligen:

„Jeg vil have den Ære, at give følgende:

1. Som Skyggen svinder Livet bort — paa Harmonika.
2. Nu lover Alle Gud — paa Harmonika.
3. Hvo veed, hvor nær mig er min Ende — paa Harmonika.
4. Fra Himlen kommer Han Guds Søn — paa Harmonika.
5. Nu hvile Mark og Enge — paa Harmonika.
6. Vaagn op og slaae paa dine Strenge — paa Harmonika.

Stormfloden.

Under Kanonernes Torden løb „Ceres" ind i Themsen. — William Howard, Skibets Capitain, stod paa Dækket, lænet mod Hovedmasten, og betragtede med tindrende Øine det elskede London, denne lille Verden, hvori han var født.

Han vendte tilbage fra Nordamerika. Riig paa Velsignelse havde denne Søreise været ham, den første, han havde foretaget paa egen Haand. Thi skjøndt han fra sin tidlige Ungdom havde været paa Reiser, saa havde han dog kun gjort dem under sin Faders Opsigt. Saaledes havde han uddannet sig til en dygtig Sømand, ogda Faderen, for et Aar siden, var død, havde han, som eneste Søn, arvet hele hans betydelige Formue.

William's Moder var død meget tidligt, og dunkelt svømmede et Billed af hende i hans Sjel. Han var syv Aar gammel, da hans Fader vendte tilbage fra Marseille, for at favne sin Hustru sidstegang. Sir Howard havde forladt hende paa Sygeleiet, og Glæden over hans Tilbagekomst fremskyndte maaskee hendes Død. Thi da hun pleiede at ledsage ham paa hans Reiser, var hun ugjerne bleven tilbage dennegang.

William havde aldrig nydt rolig Hunsligheds Lykke; ømme, inderlige Følelser vare ham fremmede. Skjøndt en fyrig, lidenskabelig Aand boede i ham, havde hans Hjerte dog endnu ikke fornummet nogen Mangel paa ædle, aandige Nydelser; thi den korte Tid, han pleiede at tilbringe paa Fastlandet, hensvandt hurtigt nok i

Forretninger og Adspredelser. Den toogtyveaarige Yngling havde jo Midler nok til at gjøre sig bekjendt med alle de Forlystelser, det yppige London frembød.

De første Dage, efterat han var landet, havde han Arbeide fuldt op. Hans Forretninger førte ham til en Kjøbmandsenke, som tilforn havde levet i stor Glands, men nu, ved en stor Bankerot, der fulgte kort efter hendes Mands Død, var indskrænket til meget ringe Indkomster, som dog vare tilstrækkelige til, at beskytte hende mod Mangel. Mistreß Gentry var dybtbøiet under sin Skjebnes Vægt, mere for sin Families Skyld, end for sin egen; thi hendes attenaarige Datter Arabella, som hidtil havde nydt den omhyggeligste Opdragelse, var nu, just som hun, smykket med sjeldne Talenter, stod rede at indtage en glimrende Plads i Selskabet, tilbageviist inden den strenge, virksomme Huslighedś snevre Grændser, og med ædelt Sind udtraadte hun villig af de lyse, muntre Kredse, hvori hun hidtil havde bevæget sig. To smaae Drenge deelte denne Lod med hende, og vare ligeledes en Gjenstand for Moderens trykkende Bekymring, da hun ikke kunde gjøre for deres Opdragelse, hvad hun gjerne vilde.

Til denne Kone førtes Capitainen af et Hverv, som var ham given af En hans Fadersgamle Venner, der levede i Philadelphia, og, i en meget høi Alder, var bleven gandske forarmet, deels ved uheldige Spekulationer, deels ved den gentryske Bankerot. Hans eneste Haab var nu, at faae en Deel af de Fordringer udbetalte, han havde paa dette Huns, allerhelst da de vare anviste paa den Capital, som Mistreß Gentry havde

reddet af sin Medgivt, af hvis Renter hun endnu levede. Som et Lyn traf denne Efterretning den bedrøvede Enke; den tilintetgjorde hendes Lykkes sparsomme Efterslet. Imidlertid hørte hun med Fatning paa den unge Howard, og bad ham komme igjen om nogle Dage. I denne Frist vilde hun overlægge, hvorledes hun bedst skulle ordne sine Anliggender. Det var afgjort, at hun i aaben Retsstrid, maatte tabe sin Sag; hun havde kun det Haab, at slutte et mindeligt Forliig med sin Creditor, og selv om han indgik det, var hun en Betlerske.

Den heftige Sindsbevægelse, denne Betragtning voldte hende, virkede nedbrydende paa hendes Legeme, og da William, nogle Dage efter, kom igjen, fandt han hende liggende. Arabella sad ved hendes Leie, sysselsat med qvindeligt Arbeid, og traadte ham imøde med ædel Anstand, da han, ved Synet af den Syge, vilde trække sig tilbage.

„Træd nærmere, Sir! sagde hun blidt: hvad min Moder har at afgjøre med Dem, taaler ingen Opsættelse. Hun ønsker Intet inderligere, end at see sin Skjebne afgjort: lad os derfor samtale derom." — William blev, og tog Plads ligeoverfor Arabella. Moderen hilste ham med svag Stemme, og bad ham tillade, at hendes Datter, som kjendte hendes Tanker, maatte yttre dem for ham.

William forsikkrede Mistreß Gentry, at han med Glæde, saavidt hans Pligt tillod, vilde komme hendes Ønsker imøde. Den blege Kone, i hvis Væsen der laae saamegen stille Værdighed, tilbagekaldte et rørende

Barndomsminde i hans Sjel. Saa blegt, saa mildt svævede hans Moders Billed for ham.

Disse Indtryk stemte ham saare blidt, og forleente ham i dette Øieblik den fine Takt, ikke strax at berøre ubehagelige Følelser, men at begynde Samtalen med en simpel, dog underholdende Fortælling om smaae Reiseeventyr, hvortil Arabella's Spørgsmaal om Udfaldet af hans sidste Reise gave ham den bedste Anledning.

Med den Engellænderinderne egne Gratie dækkede hun nu Theebordet. Det var mod Slutningen af Vinteren; men dog gjorde den umilde Luft Kaminilden nødvendig. De mange elegante Fornødenheder, som smykkede Bordet, den dampende Theemaskines venlige Brummen, den fortryllende Vertinde selv: Alt tjente til at gjøre den stedse blandt Fremmede levende Captain dette Ophold ret behageligt, og idet man ret comfortabelt nød den alle Britter saa kjære Drik, blev Underholdningen stedse livligere og fortroligere.

Arabella vovede nu at fremkomme med sine Forslag, og med Interesse lyttede William til hendes forstandige Tale. Ret anskueligt forestillede hun ham Alt. Han beundrede hendes Skarpsindighed, hendes klare Begreb om Ting, som egentligen høre for Mændenes Domstol; ubetinget indgik han, i sin Vens Navn, det tilbudne Forliig, fastbesluttet i sit Hjerte, at hvis det ikke fandt hans Bifald, da vilde han selv, af sin egen Formue, dække Gjeldens hele Beløb. Thi uden at vide, hvorledes det egentligen gik til, følte han sig forunderligen greben og fængslet af den Tone, som herskede i denne huslige Kreds. Han maatte omsider

gaae, men sagde ikke Farvel uden Gjensynshaab, thi inden Forliget blev bragt i lovformelig Stand, maatte han endnu ofte tale med Mistreß Gentry. Idet han i Stilhed frydede sig ved, at havde bidraget Noget til denne ham saa interessante Families Vel, bemærkede han tillige med Smerte, at dens Bekymring endnu ikke gandske var hævet. Thi en dyb Tungsindighed laae i Moderens Træk, og hvormeget end Arabella tvang sig, for at oplive Underholdningen, saasnart han indtraadte, mærkede han dog altforvel, at denne Munterhed ikke var aldeles naturlig.

Afgjort var det: Arabella havde gjort et mildt og dybt Indtryk paa den unge Sømand. Han troede at elske. Aldrig, det maatte han tilstaae i sit Inderste, aldrig havde han kjendt et saa ædelt og fordringsløst Væsen. Af Arabella's Ildsie lyste Forstand og Sjeleadel; vare hendes Træk end ikke henrivende skjønne, saa udtrykte de dog hiin indvortes Ynde, der ofte forstryller mere, end Skjønheden selv.

Idet William, ogsaa naar han ikke var hos Arabella, ofte sysselsatte sig med hendes Billed, føiede det sig tidt, at han fandt Leilighed til at tale med sine Bekjendte om den ham saa dyrebare Familie. Saaledes hørte han meget, der kun tjente til, at forøge den Agtelse, han allerede bar for den. Men hvor smerteligt var det ham, at erfare, hvorlunde han, uden at vide det, havde berøvet de Ulykkelige det sidste Haabsanker!

Forgjæves tænkte han paa Midler til at gjøre sin Feil god igjen; thi til at modtage Velgjerninger, var, det vidste han alt, Mistreß Gentry for stolt. Da faldt,

som en klar Lysstraale, den Tanke i hans Sjel, at ægte Arabella. Intet syntes ham ønskværdigere, end at dele sin Rigdom med dette indtagende Væsen. O, samtykkede hun blot i, at vorde hans! Saasnart som muligt, maatte han ende denne Uvished, og i dette Forsæt gik han næste Dag til Arabella. Han bad om hendes Haand. Moderen saae deri en naadig Tilskikkelse af Himlen, Arabella sit Livs Lykke. De Lykkelige svore hinanden Troskab, og Moderens Velsignelse helligede deres Pagt.

Saaledes hensvandt nogle lykkalige Uger. Den inderligste Fortrolighed havde slynget sine Baand om de Trolovedes Sjele. William kjendte Familiens aldeles haabløse Tilstand, og traf de skjønneste Foranstaltninger til dens varige Velstand.

Han ønskede Intet inderligere, end at ægte Arabella inden han tiltraadte en nødvendig Reise til Fastlandet, og at tage hende med. Men deri vilde Moderen ikke samtykke, og efter nogen indvortes Kamp understøttede Arabella's barnlige Kjærlighed hendes Bønner. Naar han, mod Sommerens Udløb, vendte tilbage, skulde Vielsen gaae for sig.

William ønskede dog idetmindste, at tage Arabella's Portrait med. Hun opfyldte hans Ønske, og rakte ham det i Afskedstimen; hun hang det ved en kostbar Kjæde af Perler, det eneste Klenodie, hun endnu eiede. „Skil Dig aldrig ved det, min Ven! sagde hun grædende; dette Smykke paa Dit Hjerte være mig en Borgen for Din Troskab!" — Saaledes reiste han, med Hjertet fuldt af Ømhed for en Gjenstand, som han, efter faa Maaneders Forløb, haabede at kalde Sin for stedse.

Williams Reise var heldig; snart naaede han sit Bestemmelsessted. Hans Skib kastede Anker i Nærheden af en stor tydsk Handelsstad ved Strømmens Udløb. Ikke langt herfra laae en smilende Landsby, næsten ene beboet af Skippere, som med deres Fartøier bragte de store Skibes Ladninger ind i Havnen. Her steg William iland, for selv at føie Anstalt til Transporten af sit Gods. Et smukt Huus tætved Stranden indbød ham. Blankt skinnede de klare Ruder i det venlige Sollys; Potter med smukke Blomster stode indenfor — han kunde ikke tvinge sig, han maatte titte gjennem Vinduet. Et deiligt Billed viste sig for ham; i Stuen sad, med Ryggen mod ham, et qvindeligt Væsen. Han saae kun det smuktformede Hoved, ombølget af rige, lysblonde Lokker, den skjønneste Hals, de yndigste Former. Hun strikkede paa et Fiskernet. William følte sig overrasket ved Synet af saamegen Ynde; han blev ikke mæt af at skue. Stedse haabede han, at hun skulde see sig om og vise ham sit huldе Ansigt; da faldt det endeligen den Adspredte ind, hvorlunde han, ved at træde indenfor, kunde faae sit Ønske opfyldt. Rask treen han ind. Hun stod op, og saae overrasket paa ham med et smilende Blik. Blændet af hendes sjeldne Skjønhed, glemte han, hvad han vilde sige.

Langt om længe spurgte han efter Manden i Huset. Et Vaarsmiil overfløi Leonore's Engletræk. „Min Fader, svarte hun: kommer snart tilbage fra Havnen. Behager det Eder, at tøve, eller at komme igjen? Gjerne kan I oppebie hans Komme."

William tovede; han følte sig fængslet til den skjønne Pige. Hans Hjerte var i en Bevægelse, han aldrig før havde fornummet; han vidste ikke, hvorledes det gik til, at den Time, han tilbragte i Leonore's Nærhed, fløi bort som et Minut. Og da Albin, Pigens Fader, traadte ind, og han med denne havde truffet fornøden Aftale, bares det ham fore, som om hans halve Hjerte blev tilbage. Bedrøvet, fortrædelig, utilfreds med sig selv, tilbragte han Resten af Dagen. Da han om Aftenen gik til Hvile, blev han sig endnu tydeligere den Længselsqval bevidst, som gjennembævede ham. Han forkastede de Betragtninger, hans Sjel vilde anstille derover, og hans Phantasie strøbte, ei forgjæves, at tilbagekalde det fortryllende Billed, der saa sødt havde sysselsat hans Sandser.

Beruset af Leonore's Billed vaagnede han, og gik iland, for, som han sagde sig selv, at tale med Albin, men egentligen for igjen at komme Leonore nær. Hun modtog ham med uskrømtet Glæde, og da Albin seilede hjemmefra, blev han tilbage hos hende. Hun talte saa barnligt, saa fortroligt med ham; det var, som om hun tillidsfuld kom ham imøde. Hans Hjerte blussede op i lidenskabelig Kjærlighed til det huldе Barn; med Henrykkelse nærede han disse Følelser, hvis Heftighed han endnu aldrig havde kjendt. For svag til at bekæmpe dem, omfagrede han den Flamme, som fortærede ham, indtil han, aldeles villieløs, kun levede og aandede for denne Kjærlighed.

Leonore, den rige Skipper Albins eneste, moderløse Barn, var opblomstret saa fortryllende skjøn, at Enhver, som Lykken førte i hendes Nærhed, følte

sig mildelig dragen til hende; et varmt Hjerte var hendes Skjønheds farlige Medgift, og Williams herlige Skikkelse, hans Sjels Adel, hans Hjertes Fyrighed, hans Tales Ild — alt dette gjorde et levende Indtryk paa hende. Det eensomme Liv, hun førte, havde vakt billedrige Drømme i hendes Sjel; hendes glødende Phantasie udmalede sig saa gjerne en sjelden Kjærlighedslykke; fra fremmede Lande, drømte hun, skulde Beileren komme; sine Jevnliges Andrag viste hun stolt tilbage, og den forfængelige, af sine Penge hovmodige Fader, bestyrkede Datteren i disse Tanker, thi gjerne ønskede han sig en Svigerson af høiere Stand. Gjerne saae han derfor, at William nærmede sig Leonore, og overlod de Forelskede til den farlige Eensomhed, som stedse bragte dem hinanden nærmere. Forlængst vidste William og Leonore, hvor kjære de vare hinanden, skjøndt Ingen af dem endnu havde sagt det.

Ofte opstege sorte Billeder i Williams Sjel. Han ihukom Arabella og de Eeder, han havde svoret hende; da opsteg en bedre Følelse i hans Bryst, han fremtog Guldkapselen, men han vovede ikke at aabne den. Han lovede sig selv at fly, han traf alle Anstalter til Afreisen, forlængst var hans Skib seilfærdigt, Sommeren var forgangen. Men et Blik af Leonora's Øine henrev ham paany.

Alt drog Efteraaret hen over Stubbene paa Marken, og William sad endnu ved Leonora's Side. Ved hendes Arm vandrede han en Aften, just som Solen gik ned, langsmed Stranden; et skyggefuldt Sæde modtog dem. Gandske hensunken i den Elskedes Beskuelse, lagde William sin Haand i hendes; han syn-

tes kun at leve for den nærværende Tids henrykkende Minuter. Mildt bøiede hun sin Pande mod hans Skulder.

Saa nær havde hun aldrig været hans Hjerte. Han indsugede hendes Aande, han fornam hendes Brysts varme Blodstrøm nær sit; henreven af Pigens Skjønhed glemte han sine tidligere Eder. Nu havde hver Kamp været forgjæves. Lydt tilstod han hende, hvad han følte for hende. Forlængst overbeviist om det, hun nu hørte, tilhviskede hun ham, i Kjærlighed og Uskyld, de sødeste Bekjendelser, og taalte hans brændende Kys. Saa stod hun, omslynget af hans Arm, ved Strandbredden, og den skjønne Gruppe speilede sig i det klare Vand. Beruset af Ømhed for sin Ven, kaldte hun Bølgerne til Vidner paa sin Lykke, ikke ahnende, hvor snart disse falske, troløse Vidner vilde forraade den utilladelige Pagt.

Efter denne Aften borede Angerens Snog sig dybt i William's Hjerte. Der var nu ingen Udvei for ham mere af denne Labyrinth; villieløs hengav han sig den Salighed, han nød i Leonora's Favntag. Hun ahnede ikke den Elsktes Brøde; i sin Uskyldighed levede hun for sin Lykke, uden at frygte noget Ondt.

Leonore ledsagede nu ikke mere sin Fader, naar han om Aftenen, efter fuldbragt Dagværk, gik til sine Naboer; ene blev hun hjemme, ventende paa sin Elsker. Naar Aftenklokken lød fra Williams Skib, da svømmede den lette Baad, kun styret af hans sikkre Haand, til Land med ham. Kjærligt strakte Leonore sine Arme mod ham, førte ham ind i den venlige Stue, og den skumrende Aften blev for de Lykkelige til solklar Dag.

Ingen vaagede over Leonore og hendes brændende Kjærlighed, Ingen advarede Uskyldigheden, som berørtes af Lidenskabens gloende Aande. I William's Favn meente hun at finde sin Lykkes beskjermende Asyl.

Saaledes sad hun en Aften allene med William i sin Hytte; dunkelt brændte Lampen, bevæget af Uveirets Aande, som begyndte at larme udenfor. Regnen slog lydeligt mod de smaae Vinduer. De Elskende vare døde for Alt omkring dem; Mund mod Mund laae Pigen i Ynglingens Arme, og Uskyldighedens Skytsengel, som saalænge havde boet under Tag med hende i denne fredelige Hytte, bortvendte sørgende sit Aasyn. Men pludseligt rev den hylende Storm Vinduerne op. Forfærdet sløi William op, at lukke dem igjen. Et Blik ud paa den oprørte Strøm vakte ham af hans Bedøvelse. Pigen blegnede, da han vendte sig, for at forkynde hende den Fare, hvormed den rasende Storm truede hans Skib.

„Jeg maa bort, sagde William: inden Floden stiger høiere endnu. Min lette Baad vil bære mig hen til Skibet uden Fare. Endnu brænde Laternerne paa Masten, de ere mine Ledestjerner." — „O nei, min William! jamrede Leonore, slyngende sine Arme om ham: Nei, Du maa ikke forlade mig! Jeg dør af Angst for Dig!"

Et Kanonskud lød gjennem Stormens Hyl. „Det er Nødskud fra mit Skib! foer Ynglingen op: De trænge til min Bistand; forlorne ere de Uerfarne uden mig, thi min Styrmand ligger syg. Berolige Dig, min Pige, jeg maa følge Pligtens Kald. Er jeg først ombord, da har det ingen Fare. Inden et Qvarteer

er omme, skulle tre Kanonskud melde Dig min lykkelige Ankomst." Han vristede sig af Leonore's Favn; skjælvende af Angst saae hun efter ham. Utaalmodig ventede hun paa Faderens Tilbagekomst, thi stedse vildere bruste Stormen udenfor.

Da styrtede Albin ind med den frygteligste Angst i de blege Træk. „Red Dig, mit Barn! skreg han heftigt: Tag det Bedste, Du eier, med Dig — om faa Minuter river Stormfloden Huset bort. Længer ned mod Stranden staaer allerede Alt under Vand." Med disse Ord iilte han til et Skab, og stak Penge og vigtige Papirer til sig. „Følg mig, vedblev han derpaa: oppe paa Høien ere vi sikkre; med Guds Hjelp kommer jeg tilbage med en Vogn, for at redde Mere."

Han styrtede ud; skjælvende fulgte Leonore ham. Men kunde hun fly, uden at vide den Elskede uden Fare? Det drog hende ned mod Strømmen, som alt beskylle de Huset med sine sorte, oprørte Bølger; Fuldmaanen kastede et usikkert, skjælvende Lys gjennem sønderrevne Skyer.

Med stormende Bryst stod hun der, tætved Farens Afgrund. Hun stirrede did, hvor William's Skib maatte ligge — intet Haab lyste hende imøde. Stedse høiere og fortere vældede Strømmen sine Bølger — hun saae ikke det mørke gabende Svælg. Med lyttende Øre bøiede hun sig forover, længselsfuld efter at høre det trøstende Signal. Kunde hun forlade Stranden, kunde hun fly, inden hun vidste sit Hjertes Ven frelst?

Da tordnede det lydt over Stormfloden, ligeover for Huset. Det var William's Signal; med sit Skib,

som Stormen havde løsrevet fra Ankret, drev han omkring paa Strømmen. Lykkeligen var han kommen ombord, og opbød nu Alt, for at forhindre Skibet fra at strande. Andengang tordnede det i Leonore's Øre.

Da oplæftede hun takkende sine Hænder til Faderen over de sorte Skyer; men samme Øieblik skjød den sorte Dødsbove over den blege Pige, og rev hende med sig ud paa den vildne Strøm. Hun var forsvunden, og faa Øieblikke efter foer William's Skib, dreven mod Strand af Stormen, henover Offret. William saae et klart Skin svæve paa Bølgerne; Dødsrædsler gjennembævede ham — han vilde kaste sig i Strømmen, da rev En af hans Matrosers kraftige Haand ham tilbage, bedøvet segnede han ned, og samme Minut blev hans Skib, underliggende for de oprørte Elementer, kastet paa Strand.

I mørke, vældige Bølger slog Brændingen mod den sønderrevne Øe. De ulykkelige Beboere vare adspredte vidt og bredt, og stræbte forgjæves at redde deres Eiendom. Fortvivlelse og Græmmelse stod malet i de blege Ansigter; endnu sloge Hjerterne i Angst og Skræk. Den afvigte Nats rædsomme Stormflod havde, for lang Tid, maaskee for stedse, berøvet dem deres timelige Velfærd. Bortskyllet var den lille venlige Landsby, der i saamange Aar havde speilet sig i den mægtige Stroms klare Vande.

Langsomt, som i Triumph, frembar nu en høi, sølvklar Bølge den skjønne Leonore's Liig. Den nærmede sig Strandbredden, løftede den skjønne Byrde høit iveiret, og kastede den Afsjælede op paa Stranden.

Der laae det skjønne, døde Billed, Landsbyens Krone. De mørkeblaa Øine vare fast tillukkede, det lange, opløste Silkehaar flød som en Guldstrøm om det blændende Marmorbryst.

Lydrjamrende styrtede Albin til; den kraftige Mand segnede under sin Skjebnes Vægt. Visnet var hans Lykkes Blomst, tilintetgjort hans Livs Stolthed. Endnu stedse havde han haabet, levende at gjenfinde sin med Smerte savnede Datter. Nu — o navnløse Smerte! — laae hun død for hans Fødder. Hans Naboer og Venner istemte hans Klager. Leonore's Ynde og Uskyldighed havde vundet Alles Hjerter. Derfor blev hun begrædt af Alle.

Da trængte en bleg Yngling sig gjennem Hoben; det var William, den skjønne Fremmede, som, længere nede mod Stranden, med stivt Blik, selv med Døden i Hjertet, havde gjennemskuet den frygtelige Vandgrav, besværgende den i vanvittig Smerte, at tilbagegive sit kostelige Rov. Medlidende havde det larmende Element hørt hans Ønske; der laae hun, en knækket Lilie, paa den af Stormen hærgede Mark.

Han knælede for det blege Englebilled: han kaldte den Forlorne med de sødeste Navne. Forgjæves. Døden favnede hende fastere, end han. Det Øie, som for saa kort siden havde tilsmilet ham saa ømt, var nu lukt for evigt.

Alle Forsøg paa at oplive den Døde, sloge feil. Den skrækkelige Overbeviisning gjennemtrængte Alle, at det var forbi. Man forstyrrede ikke hendes Hvile mere.

Skaren adspredtes efterhaands. Aftenen nær-mede sig. Dog aftalte Nogle, at ville forge for Li-gets Begravelse. — Albin og William bleve tilbage, at vaage hos den Døde. Natten blev stedse mørkere. Fuldmaanen fremtreen af dunkle Skyer, og gjorde Leonore's blege Kinder endnu blegere. I bitter Harm lagde William sin brændende Pande mod den Dødes Bryst. Pludseligen bares det ham fore, som om hans Piges kjærlighedsfulde Hjerte bankede i hendes kolde Bryst. Rask foer han op. Ak, det var kun hans eget Hjertes bange Slag. Da fløi lette Skyskygger hen over Jorden; Vinden bevægede de gyldne Lokker. Pi-gen syntes at røre sig — William omslyngede hende med sine Arme; hun var stiv og kold. Alt var kun et smigrende Bedrag.

Langsomt var den rædsomme Nat forgangen; Mor-genrøden strøede de sidste Roser paa Leonore's Kinder. Den lyse Dag lod de Sørgende, med forhøiet Jammer, bemærke den Forstyrrelse, den voldsomme Død havde frembragt i den Blegnedes yndige Træk.

I langsomt Tog nærmede Vennerne sig nu med Kisten, som de havde faaet i næste, af Stormfloden skaanede Landsbye. Alle Ungmøerne iilte hid, at ki-stelægge deres Veninde; det skete under stille Taarer. Alt løftede man Kistelaaget, for at hylle den huldе Blomst i evig Nat. Da raabte Johanna, den Af-dødes Barndomslegesøster: „I vor Smerte have vi forglemt, at flette den jomfruelige Krands i den El-skedes Haar; skal hun, den Bedste af os Alle, bæ-res til Graven uden den?"

Alle gave Johanna Ret; men forlegne saae de paa hverandre. „Hvoraf skulle vi da flette Krandsen? raabte En af dem: Vi have hverken Blomster eller Klenodier mere.“ Johanna bad, man vilde opsætte Jordefærden. Selv vilde hun ile til den en Miil fra liggende Herregaard, at bede om Blomster. Da foer William pludseligen op af sine mørke Grublerier. Han fremtog en Perlekrands, som hang forborgen paa hans Bryst, løste, i ængstelig Hast, en Guldkapsel derfra, og rakte Johanna Smykket. „Bind hende Brudekrandsen deraf! sagde han: Jeg formaaer ikke at give hende nogen skjønnere. Hun var en kostelig Perle. O Leonore, hvilket Offer var jeg ikke istand til at bringe Dig!“

Johanna havde imidlertid flettet Perlerne, som et lidet Diadem, om Leonore's Pande, og Smykkets milde Glands syntes at forklare de smertefulde Træk. Endnu et langt Kys trykte William paa hendes Læber. Da bare de Kisten til Graven.

Nu sank Ynglingens Kræfter; han formaaede ikke at følge den Elskede videre. Man førte ham bort fra Stranden, hvor man, af de forstyrrede Hytters Ruiner, havde sammentømret et Huus. Her laae William en heel Uge, syg paa Sjel og Legeme; dog havde han nu, i disse bange Lidelsesdage, Tid til, at betragte sit eget, nu saa forvirrede Liv. Ofte følte han sig fristet til, at fremtage og aabne Guldkapselen, som han bar paa sit Bryst. Han følte dens Tryk paa sit Hjerte; men dog vovede han ei, at betragte et ædelt, qvindeligt Væsens Træk, som han smerteligen havde bedraget.

Alt dette fremtraadte nu, da han laae eensom paa Sygesengen, for hans Sjel i høistalvorlige Billeder. Han maatte takke den evige Kjærlighed, at den, skjøndt med haarden Haand, havde ført ham tilbage paa den rette Vei. „Du har bevaret mig fra værre Synd! raabte han angerfuld: Men har Du tilbagefordret den Engel, Du havde udkaaret til Din Tjeneste. O, lad den være min Forbeder!" — „Arabella! raabte han: Arabella! Til Dine Fødder vil jeg fly. Jeg vil bekjende min Brøde og min Straf for Dig. Du skal afgjøre, om jeg fortjener at hvile ved Dit rene, trofaste Hjerte. Men her vil jeg bygge Leonore et Mindesmærke, varigt som hendes Minde i min Sjel. Min Haand skal, i hendes Navn, efterlade et rigt Legat for de Ulykkelige. Maaskee kan deraf fremspire en ny Velsignelse for mig."

Saasnart William var helbredt, udsatte han en betydelig Sum, hvoraf det Halve strax blev uddeelt; den anden Halvdeel skulde bære Renter, der skulde komme de Fattigste tilgode. Derpaa lod han sit just ikke meget beskadigede Skib istandsætte, og vendte hjem til Engelland. Saasnart han var kommen til London, ilte han strax til Arabella.

Hun modtog ham med en Bruds Henrykkelse; men hun skrækkedes ved at see hans udslukte Øine, hans blege Kinder. Hendes Blik spurgte ikke forgjæves. William aabnede sit hele Hjerte for hende.

O smertelige Tilstaaelse, som med Livets mørke Alvor forjog den elskende Piges Morgendrøm! Hun havde ingen Taarer for den uendelige Smerte, som

piinte hendes Sjel. Hun vilde fly, hun vilde sige den Troløse et evigt Farvel, men hans Bønner, hans nye Eeder, hans overbevisende Anger, førte hende om; sider tilbage i hans Arme. „O, min William! sagde hun grædende: Hvi gav jeg Dig Perler til Fæstens; gave! Hvi ahnede jeg ikke, at de maatte blive til Taarer! — — "

Arabella blev William's Hustru. Med uforan; derlig Ømhed hang han ved den ædle Qvinde. Dog leed hun, stille og lønligt, et heelt Aar af den Smerte, som saa forstyrrende havde sneget sig ind i hendes Liv.

Ofte stod, i ængstelige Drømme, den blege Mø for hende, og vilde give hende Perlekrandsen tilbage, som ikke lod hende have Ro i Graven. Arabella vaagnede da i Feberhede, og leed i mange Dage efter. Men aldrig kom over hendes Læber et bebreidende Ord. William ahnede aldrig, hvad hun leed. Hun levede kun for ham i Kjærlighed og Troskab, om hun end stundom gysende foer sammen, naar han sluttede hende i sine Arme, som han, for saa kort siden, havde slynget om den elskede Døde.

Men snart flettede Livet hende sine Blomsterkrandse; snart vuggede hun paa sit Skjød et blomstrende Tvil; lingpar, og den Velsignelse, hvormed Himlen nu havde benaadet hende, holdt de mørke Drømme langt borte.

Hendes ædle Hjerte fandt sig styrket ved fornyet Tillid til William's Kjærlighed. Kun en mild Taare vædede hendes Kind, naar hun tænkte paa den frem; mede Pige, der havde elsket ligesaa hedt som hun, men ikke saa lykkeligt. Og da Faderen med stille

Henrykkelse betragtede de smilende Glutter, og hans Blik mørknedes ved at betragte Datteren, slyngede den forsonede Viv sin Arm om hans Hals, og hviskede: „Kald hende Leonore!"

(W. Blumenhagen.)

Sophie.

Et Fragment af Mirabeau's Levnet.

Mirabeau sad som Statsfange paa Øen If. Han skrev til sin Kone, som levede i Paris, og besvor hende ved Alt, hvad helligt var, at komme til ham. „Er Du, Nytaarsdag 1775, endnu i Paris, skrev han: Da samles vi aldrig mere under eet Tag!" Men hun havde hundrede Udflugter. Omstændighederne tillode hende ikke at komme, svarte hun: han kom vel snart paa fri Fod igjen, og saa var det jo ganske unødvendigt, at hun gjorde en saa lang Reise; fra Paris til If var jo hundrede Miil ꝛc.

Ifølge kongelig Befaling blev den fangne Greve bragt til Citadellet Joux, ikke langt fra Pontarlier, hvor man tænkte at holde ham under strengere Opsigt. Rolig lod Mirabeau sig bringe til sit nye Opholdssted; den 25 Aug. 1775 kom han did. Den Fred, hvori han her levede, varede ligesaa kort, som hans gode Forstaa-

else med Gouverneuren Saint-Mauris. Mirabeau kalder Citadellet en af nogle Invalider beboet Ugierede, og Gouverneuren en Skjønaand, som, ved hans Komme, frygtede at forlise den Ære, at være den eneste aandrige Mand i Egnen. Ei uden Vanskelighed fik Greven Tilladelse til, at besøge det nærliggende Pontarlier, og saaledes blev han bekjendt med Marquis de Monnier, der, som tredsindstyveaarig Mand, havde ægtet den unge, smukke, aandrige Frøken Sophie Ruffey. At see hende og elske hende, var for Mirabeau Eet. Saint-Mauris var hans tilsidesatte Medbeiler. „Jeg behøver vel ikke at undskylde mig, skriver Mirabeau: fordi jeg har elsketen Elskværdig. Hvor er det Menneske, som vil domme strengt om en Lidenskab, der er menneskeligere end nogen Anden? Jeg maa bekjende, at jeg, alt i min Lidenskabs Begyndelse, var bekymret for mig selv; min Stilling var meget ulykkelig. Hun bevidnede mig sin Deeltagelse, al en skjøn Sjels, et følsomt Hjertes forførerske Ynde udfoldede hun for mig. Er vel nogen Trøsterinde mere henrivende end Kjærlighedens? Hvad jeg hidtil havde følt, var kun en kold Tilbøielighed i Sammenligning med den Ild, som greb mig nu. Jeg har Temperamentsfeil: jeg er fyrig, endogsaa opfarende; men mit Hjerte bevarer Stof til grændselos Ømhed. Jeg har fundet et qvindeligt Væsen, som svarer til mit Temperament, uden at have dets Pletter; hun er blid uden Frygtsomhed, fuld af Følelse uden Svaghed. Denne høitelskte, tilbedte Qvinde fandt jeg; hun forenede alle mine brændende Følelsers hinanden krydsende Straaler; med uimod-

staaelig Magt fængsledes mit Hjerte for stedse. Tusinde Qvinder ere skjønnere, mere blændende, end hun, men Ingen aandrigere og beskednere; man maa kjende hende, for halvt at gjætte, hvad Værd hun skjuler. I alle Stillinger har jeg iagttaget og prøvet hende med al Opmærksomhed, og allevegne fandt jeg et Væsen, udgangen af Naturens Hænder i et Gavmildhedens Øieblik. Er det en Forbrydelse, ikke at have modstaaet saa mægtig en Fristelse, da har min frie Villie kun liden Skyld. Jeg forudsaae med Skræk, hvilke foruroligende Følger en saadan Forbindelse maatte have. Jeg tænkte paa at sikkre os Begge. Jeg Afsindige, kan man beherske slig en Lidenskab? Jeg bad min Kone komme til mig; hendes Nærværelse vilde holde mig i Tomme, tænkte jeg. Fru Monnier vilde sikkert ikke have forstyrret hendes Rolighed. Jeg maa tilstaae det, jeg maa anklage mig selv: det var hende, som længst blev ved Fornuft, og vilde opstille en Skillevæg mellem os; hun forsvarte min Kone, bad mig være om og overbærende med hende, viste, hvorlunde vi begge havde feilet. Af hendes Hænder skulde Fru Mirabeau faae mit Hjerte igjen — hun vilde være og forblive vor fortroligste Veninde. Himmelske Qvinde, flet har jeg fulgt Dit Raad. — Min Kone vilde ikke komme; hendes Afslag glædede mig. Nu elskede jeg, og blev gjenelsket uden Samvittighedsnag."

Saint Mauris, som selv var forelsket i Marquisen, kom snart efter begge de Elskendes Forstaaelse. Mirabeau kjendte, i at forfølge sin brændende Lidenskab, ingen Forsigtighed. Snart kom det til en stormende Ordvexling mellem ham og Gouverneuren. Mi-

rabeau's Forhold var afskyeligt, yttrede Denne; hele Egnen forargedes over hans Amourette; han vilde styrte sig i Fordærvelse derved ꝛc. Bidende svarte Mirabeau: han følte sig ophøiet over Egnens Sladder; Gouverneuren var alt formeget Part i Sagen til at hans Stemme kunde være upartisk; iøvrigt strakte hans Myndighed sig vel ikke til Anliggender, som han behagede at tillægge Navn af Amouretter..

Fra nu af fattede Mirabeau den Tanke, at flygte til Udlandet. Til at følge med overtalte han Sophie saameget lettere, som hun, siden December 1775, gandske havde tilhørt ham.

„Inden jeg fattede en afgjørende Beslutning, fortæller Mirabeau: maatte jeg udholde en Kamp, saa skrækkelig, som intet Menneske aner. Med al Veltalenhedens Styrke skrev jeg til Fru Mirabeau, og bad hende, i Medhold af guddommelige og menneskelige Love, hun skulde dog komme til mig, og dele min Skjæbne med mig. Jeg foreslog hende, at flye med hende til Schweitz. Havde hun samtykket, da var maaskee min Lidenskab for Sophie ikke udartet til Vanvid. Men hun vilde ikke. Jeg gjorde Uret i, at forlange Frugter af et Træ, som kun bar Blomster. Jeg fik nogle Linier til Svar, hvori man paa det mildeste gav mig at forstaae, jeg var en Nar. Paa den ene Side, hvilket Mod, hvilken Hengivenhed, hvilken Kjærlighed! Paa den Anden? — — Min Veninde var beredt til Alt, kun ikke til at forlade mig. Himmelske Sjel! Alle mine Uheld tilskrev hun sig, medens jeg var Skyld i alle hendes Lidelser. Jeg fulgte Kjærlighedens Røst; jeg besluttede, at skjule mig i Pontar-

lier, for at blive i Sophies Nærhed, ubekymret om den Fare, jeg udsatte mig for." —

Mirabeau trodsede Kongens Befaling, idet han forlod sit Fængsel. Som Flygtning flakkede han, paa en høist eventyrlig Maade, om i Egnen. Snart var han i Pontarlier, endogsaa i Fru Monnier's Huus, snart i Dijon. Befalinger til at gribe den undvegne Greve udstædtes fra flere Sider; men han undveg sine Forfølgere, indtil han, d. 21 Marts 1776, blev arresteret i Dijon. Men Natten til den 25 Mai blev han pludselig usynlig, tog Veien ad Schweitz til, og naaede Landsbyen Verriéres. Her mødte han sin Søster, Fru Cabris, gik med hende tilbage til Frankrik, og holdt sig skjult hos hende i Lyon. Imidlertid var ogsaa Fru Monnier forsvunden. Politiet kom paa Spor efter Mirabeau; han blev advaret, og flyede igjen over paa det savoyiske Gebet.

Efter lang Omflakken, hvis Øiemed er indhyllet i Mørke, saae han sig omsider forenet med den Elskede i Verriéres, Natten til den 24de August 1776. I Kjærligheds Favn bleve alle overstandne Farer glemte; Fremtiden blev udmalet med de lyseste Farver. Penge fattedes for Øieblikket ikke; mange vare de imidlertid ikke, omtrent 150 Louisd'or, og ligesaameget i Kostbarheder, som den elskede Sophie medbragte. I Neufchatel solgte Mirabeau til en Boghandler, for temmelig høi Priis, Manuskriptet til sin berømte Afhandling om Despotismen. I berusende Nydelse henfløi nu Dagene som Øieblikke i den meest fortryllende Schweizeregn, som Parret dog maatte forlade, da det fra Frankrig blev underrettet

om, at det ikke var sikkert her. Stedse betænkeligere bleve Advarslerne; da besluttede de Elskende at reise (d. 15de Septbr.); lykkeligen kom de til Amsterdam, hvor de indlogerede sig under det antagne Navn: Hr. og Fru de Saint-Matthieu.

„Allerede forlængst, fortæller Mirabeau: havde jeg, ved Tanken om Flugt, ønsket mig til Holland; nu opfyldtes dette Ønske. Vore rede Penge vare udgivne til Klæder og Bøger. Jeg brugte al Forsigtighed, for at skaffe mig Credit i denne nye Verden, hvor man, som Fremmed, kun vurderes efter sin Brugbarhed. Jeg gjorde Gjeld, som jeg da ei andet kunde i dette dyre Land. Logis og Kost allene udfordrede dagligen en Pistol. Ved Oversættelser og andre Arbeider maatte jeg dagligen fortjene mere, end en Louisd'or. Fra Klokken ti om Morgenen til Kl. ni om Aftenen arbeidede jeg. En Time, helliget Tonekonsten, opmuntrede mig, og min tilbedte Veninde, som var vant til Overflødighed, var aldrig muntrere, modigere, roligere og ømmere, end nu, da hun i vor Armod forskjønnede mit Liv. Hun gjorde Udtog for mig, arbeidede, læste, sang, efterfaae Correcturerne." I et sildigere Brev til Sophie selv, yttrer han sig saaledes: „Du fandt Dig i, tilbedte Veninde, at see Din Ven som en Boghandlers Leiesvend. Men jeg var ikke flittig nok; jeg stod for silde op om Morgenen. Jeg var for lykkelig hos Dig. Smaatrættedes vi end stundom — det stod aldrig længe paa. Ihukom, min søde Veninde, hvorlunde et Kys af Dig var nok til at forjage Alvorligheden af min Pande og forlene mit Hjerte Fred. Hvo havde kunnet

modstaae Dine henrivende Kjærtegn! Men endda er det afgjort, at jeg ofte var uretfærdig, idet mindste for iilsindet og opfarende."

Imidlertid anklagede Familien Ruffey, hvorfra Sophie nedstammede, Mirabeau for Ovinderan, og fik ham, da han ikke mødte efter den offentligen bekjendtgjorte Stævning, dømt til Skafottet og til en Pengemulct af 40,000 Franker. I sex Maaneder søgte Politiet forgjæves efter det elskende Par; endeligen kom man paa Spor efter dem, og traf Anstalter til at forsikkre sig Fru Monnier's Person, for at føre hende tilbage til Frankrig. De Elskende bleve advarede fra flere Sider. Hjelprige Venner tilbøde, at overtage Mirabeau's Gjeld i Amsterdam og at understøtte ham saa rundeligen, at han kunde reise til London. Da man ikke saameget havde til Hensigt at gribe Mirabeau selv, som at fraråde ham hans Ledsagerinde, skrev hans Moder til ham, og bad ham, i de meest rørende Udtryk, at skille sig fra hende. Men Mirabeau svarte: „Min Moder kan fordre mit Liv af mig, men ikke min Ære og min Kjærlighed!" Denne Vedhængenhed var saameget naturligere, som Sophie just paa den Tid overbeviistes om, at være svanger.

Det afgjørende Slag kunde da ikke udeblive længe. Af den franske Gesandt i Haag var Alt forberedt til Fru Monnier's Fængsling og Udlevering. Denne Heltinde i Kjærligheden (Sophie) var, i Farens Øieblik alvorlig og stille; hun vilde ikke reise uden mig. Var man kommen et Øieblik sildigere, da havde hun været reddet. Alt havde jeg forladt Huset;

en Ven vilde fjerne hende ad en anden Vei. Strax erfarede jeg, at hun var fængslet. Nu havde jeg intet Valg. Tilbøielighed og Grundsætning bestemte mig til, at dele Lykke og Ulykke med hende." Saa skriver Mirabeau.

Den 14de Mai 1777 fængslede en Politieagent fra Paris den foregivne Fru Saint-Matthieu, og strax efter fremstillede Mirabeau sig, for at dele hendes Fangenskab. Begge bleve førte til Paris. Underveis bleve de behandlede saa skaansomt, som Forholdene tillode; man indrømmede dem endogsaa, at dele det natlige Leie. Denne Skaansel var det eneste, som afholdt Sophie fra Fuldbyrdelsen af Selvmord, hvormed hun ofte havde truet; halv med Magt maatte man fravriste hende et Opiumspulver, hun bar hos sig.

Ved Ankomsten til Hovedstaden blev Sophie bragt i Huset til en med Politiet i Forbindelse staaende Demoiselle Douay, for her at oppebie sin Nedkomst. Derpaa skulde hun bringes til et Kloster i Gien. Mirabeau derimod blev i Paris reven fra sin Veninde, for hvis Skyld han saa villig var gangen i Fængsel, og ført til Vincennes. Al Kjærlighedsnydelse var nu fortabt, hans Fjenders Magt og Antal var nu forøget, store Anstrengelsers Udbytte var forspildt — for de smerteligste Betragtninger var han given til Priis. Han stod ved Fortvivlelsens Afgrund, men hans Mod forlod ham ikke. Aldrig viste en Mand større Aandsrigdom i den største Ulykke. Ved Flid, Snildhed og Fasthed vidste han at gjøre sig sit Fangenskab taaleligt, at forberede Redningsmidler og at give

sin fraværende Veninde den kjærligste Erindrings Trøst, medens literaire Arbeider befordrede hans Dannelse og opmuntrede hans Sjel. Sin Elskede gav han et høist interessant Regnskab for denne Virksomhed i sin Brevvexling med hende, som Ingen kan læse, uden at opfyldes af Beundring for dens Forfatter. Denne Brevsamling, en Række med de meest levende Farver fremstillede Selvbekjendelser, blev udgiven umiddelbart efter Mirabeau's Død, og er endnu en Prydelse for den franske Literatur.

I Vincennes forfulgte den Fangne, med alle sit overveiende Talents Hjelpekilder, sine Planer: at retfærdiggjøre sig for sine Dommere, at vinde Politiet, i hvis Spidse den mod ham velvillige Le Noir befandt sig, og at tilfredsstille sit Hjertes Længsel med Hensyn paa Sophie, ved at underrette hende om sin Skjebne og modtage Breve fra hende igjen. Derved mildnedes dog nogenlunde den voldsomme Skilsmisses Smerter. Men vanskeligt var det, at see dette Ønske opfyldt, da hverken han eller Sophie var i Besiddelse af Penge, hvorved de underordnede Vogtere kunde underkjøbes til at befordre Brevene. Lykkeligen bortryddedes mangfoldige Hindringer, men endda var der byrdefulde Indskrænkninger nok tilbage. Brevene maatte gaae igjennem Politiets Hænder, Fangerne fik blot Lov at læse, men ikke at beholde dem — sandeligen, en grusom Forholdsregel.

„Min Aand, skriver Mirabeau til hende: „Min Aand er, skjøndt ligesaa tro som tilforn, en Bold for tusinde hverandre krydsende Tanker. Stundom morer jeg mig med allehaande Drømmerier; jeg grubler og

lægger Planer, bygger Casteller, og stoler paa Hjelpemidler, som kun ere til i min Indbildning. Neppe er min Lykkes Korthuus opbygt, før en Tanke blæser det om. Jeg overbeviser mig om, at have mere Grund til Fortvivlelse, end til Haab. Saaledes henbringer jeg mine Dage; jeg maa begynde paa hvad jeg vil — Intet kan jeg offre nogen stadig Opmærksomhed. Ingen Underholdning kan fængsle mig, mig, der fortæres af Kjærlighed; de skjønne Videnskaber, som jeg før fandt saa indbydende, kjede, trætte mig nu. Politiken, som jeg før studerede saa ivrigt, finder jeg ingen Smag i mere — jeg ærgrer mig kun over, at Menneskene kunne begaae saamange Forbrydelser for en Vinding, der tykkes mig saa smaalig!"

Hans Hjerte beroligedes efterhaanden ved de skriftlige Efterretninger, han fik fra Sophie hver Ugedag. Nu begyndte han at tænke paa at forbedre sin Skjebne. Han satte sig i Brevvexling med Ministeren, med nogle Venner og Frænder; han skrev til Kongen selv, men da han intet Svar fik, opsteeg den Tanke i ham, at lægge Haand paa sig selv, og denne Tanke yttrede han for sin Fader, som var hans værste Forfølger. „Slaaer Alt mig feil, skriver han: saa vil jeg følge Naturens Vink, som byder os at afryste vor Elendighed. Jeg vil tye til det Fristed, hvor man modig losriver sig fra Smerten, hvor Overtroen taber sine Rædsler, hvor Gud, retfærdigere og barmhjertigere end Menneskene, forlader os vor Brøst, hvor de Ulykkelige ophøre at klage, de Onde at undertrykke, de Elskende at fælde Taarer og at fortære sig selv i unyttig Jammer." — Kun Tanken

om Sophie, om hvem han var overbeviist, at hun ikke kunde overleve hans Død, forjog de sorte Selvmordsbilleder af hans Sjel; Mirabeau havde ogsaa formegen Aandsstorhed til, at han skulde have kunnet gribe en saa feig og ærelos Beslutning.

De Faderglæder, Sophies lykkelige Nedkomst med en Datter (Sophie Gabriele, født d. 7 Jan. 1778.) skjænkede ham, bleve et nyt Baand, som knyttede ham til hans Sophie og til Livet, men ogsaa en Kilde til uafbrudt Bekymring for Moder og Barn. Brevvexlingen indeholder de ømmeste Træk af inderlig Kjærlighed og længselsfuld Omhu. Sophie meente, han havde ønsket, at see hende forløst med en Søn. Derpaa svarer han: „Du ønskede Dig altid en Søn, men jeg en Datter, thi mit Hjerte sagde mig, hun maatte vorde Moderens udtrykte Billed. En Dreng vilde faae mine Feil; at høre til mit Kjøn, er langt farligere, fordi det er heftigere, og jeg vel forudseer, at jeg aldrig vilde kunne straffe Dit Barn. — Gid jeg dog ret ofte maatte erholde Livstegn fra Dig! Den største Deel af mit Liv gaaer ud paa det Ønske, at erfare Din Sjelstilstand. Vor Skjebne er Visag; om den maae vi tie. Dit sidste Brev har man brændt for mine Øine; men hvad der staaer skrevet i Hjertet, glemmer man ikke. — Jeg har havt heftige Sygdomsanfald; men jeg er jo neppe 28 Aar, og har en fortræffelig Constitution. Jeg elsker Livet, naar jeg er lykkelig; jeg er det, naar jeg læser Dine Breve — See paa Dit Barn, og kys det i mit Navn; ak, jeg gjorde det saa gjerne selv! Søde Veninde, det er Din Datter, det er min. Ak, naar vil jeg kunne drage Omsorg for hendes Lyk-

ke? Troe det tilforladeligen, det er den anden dyrebare Gjenstand for min Bekymring. For Øieblikket maa jeg indskrænke mig til Ønsker; men hun deler mit Hjertes Inderste med Dig."

Hans Længsel, hans Bestræbelsers mislige Udfald kastede ham i dyb Tungsindighed. Han troede at være Døden nær. I November 1778 sendte han Le Noir en forseglet Pakke med den Udskrift: „At aabnes efter min Død." Deriblandt var, blandt andre, et Brev til Sophie, som begynder saaledes: „Den sidste Skilsmisses Øieblik er kommen', min evigelskte Sophie. Elskovslykkens Drømme have skuffet os længe nok; Naturen hævder sin Ret. Grædmelsens Gift har fortæret Din Ven; han gaaer sin Død imøde. O Du mit Livs ulykkaliae Halvdeel, hvo skal trøste Dig, naar Du erfarer min Lod. Det Hjerte, hvori Du herskede indtil dette Øieblik, slaaer da ei mere i Kummer, ei mere i Kjærlighed; Du bliver tilbage, for at begræde Din Gabriel (Mirabeau's Fornavn). Ak Sophie, jeg ynker Dig inderligen; jeg er mindre ulykkelig, end Du, thi jeg overlever Dig ikke. Men troe Dig ikke forladt af mig. Nei, Sophie, nei! Din Datter lever; hun lever, at forsøde Dig mit Tab. Hun har kun Dig; Du er hendes Moder og Fader, Du er hende to Hjerters Kjærlighed skyldig. Hvilke Forpligtelser, min Sophie, har Du at opfylde! Hvilken Trøst er Dig forbeholdt tilligemed dem! Mit Hjertes Udvalgte, vogt Dig, at Du ikke, ved en Fortvivlelsens Gjerning, beskæmmer Kjærligheden og Naturen. Ofte svor Du mig, beruset af Ømhed,

at Du ikke vilde overleve mig, men er Du ikke nu Moder, min Elskte? Du er det ikke, hvis Du nu troer Dig bunden ved hine Eder; da var Du ubestandig i Din Kjærlighed, en unaturlig Moder. Ja, min tilbedte Sophie, vort Barn skal arve mine Rettigheder, Din hele Omhu, Din fulde Ømhed. Kunde jeg mistvivle om Dit Mod, om Din Villighed til at opfylde min sidste hede Bøn, da fortvivlede jeg over, at have givet et Væsen Livet, uden at kunne gjøre det mindste for dets Vel. Sophie, Sophie! Vilde Du, at en saa øm, saa reen, saa trofast Kjærlighed i sin Udgang skulde vorde en Kilde til nagende Samvittighedsbid? Bevar Dit Liv, Høitelskte! Giv mig dette Beviis paa Din Ømhed. Bevar det, for at favne Din Datter, for at fortælle hende om hendes Fader, for at sige hende, hvor høit han elskede Dig, hvor høit han elskede hende selv, og hvor inderligen han havde ønsket, at kunne vise det i Gjerningen. Min Sophie! Saalænge en Bestanddeel af min Tilværelse er forhaanden, kan min Kjærlighed ikke undergaae. Den Ømhed, som sammenknytter Din og min Sjel, er ingen Forstyrrelse underkastet. Hvilken trøstrig Tanke! Den forjætter os et Vidne, som dømmer vore Hjerter, som veed, om vi fortjente at straffes saa haardt, som, skaansommere end Menneskene, vil tilgive os vor Skrøbelighed, og luttre vore Hjerter, der jo aldrig have elsket det Onde. I evig Salighedes Bolig, i Himlen over os, hvorhen ei Bagtalerens Tunge, ei heller Tyrannens Haand kan naae, der skulle vi gjenforenes i evig Kjærlighed. Gud, Almægtige, giv mig hist min Elskerinde igjen, og tilgiv mig for hendes Fromheds Skyld!"

Imidlertid helbredtes han dog, hans Fangenskab formildedes; Dødstankerne traadte i Baggrunden; klarere Livsanskuelser gjennembæmrede den mørke Fortvivlelse; opmuntrende Aandsfysler virkede og saa velgjørende. Romerske, italienske, brittiske og franske Skribenter, især Digtere, gave ham rig Underholdning. Han øvede sig flittigt i at oversætte udvalgte Steder, og med uafladelig Omhu sendte han Sophie alle sine Aandsblomster. Hun var særdeles modtagelig for slige Meddelelser. Alle Vidnesbyrd stemme overeens deri, at hun forenede mange qvindelige Fuldkommenheder i sig.

En saa frugtbar Aand, som Mirabeau's, udkastede altid nye Planer. Ogsaa sin Kjærlighedshistorie vilde han skrive. Uagtet alle sine Vægringer maatte Sophie bequemme sig til, at optegne Alt, hvad hun kunde mindes, for at han kunde benytte det. Mirabeau takker hende derfor med følgende Ord: „Du kan ikke gjøre Dig nogen Forestilling om den Glæde, den Tanke skjenker mig, at læse vor Elskovshistorie, vore Glæder og Lidelser, rørende og naivt optegnede af Din Pen, at læse i Dine ukonstlet-ømme Tilstaaelser om mine Fremskridt i Dit Hjerte, om de Kampe, Du aldrig har bekjendt for mig, om den endnu tilbageholdte Ømhed, om de ved Din Strenghed og ved mine Bønner fremkaldte Taarer, og saaledes at følge Din Hjertestemnings ilende, men fortryllende Gang ligetil Seirens Salighed. Din Ømhed er saa kostelig, Din Ædelmodighed saa beskeden, Dit Væsen saa uforligneligt, Dine Sæder saa eenfoldige, Dine Følelsers Udbrud saa søde, dog saa

henrivende, Din Kjærlighed saa henrivende og saa decent, saa ildfuld, dog stedse tilbageholdende, saa styrkende for Din Gabriel's Aand og Hjerte."

De Haandskrifter, som angik dette Arbeide, ere forkomne. Rimeligviis ere de tilintetgjorte af Mirabeau selv.

Den Døde dræber de Levende.

Den lille Maglandsdal, som ligger mellem Cleve og St. Martin, paa Veien fra Genf til Chaumouny, gjennemfares i Almindelighed for rask til ret at vurderes, som eet af de yndigste Punkter paa hele Fladen. Paa den lille Reise møder man høiere og mere overraskende Punkter, men Intet, der fylder Sjelen med saa sød en Ro, som dette. Dalen er fuldkommen lukket; den Reisende kommer derind ved en meget hurtig Vending, og ziner ingen Udgang. Den skummende Arve fortsætter sit vilde Løb i Dalens Grund, og slaaer med brusende Larm mod Granitblokkene, som ligge i dens Leie. Yppiggrønne Enge læne sig blidt mod de høiere Bjerge, som stige op fra den modsatte Flodbred, og indfrede Dalen med deres Beklædning af Graner og Bøge. Paa den anden Side, i en temmelig Høide over Flodleiet, slynger Vei:

en sig, tæt begrændset af Frugttræer, der saaledes danner et naturligt Rækværk paa begge Sider. Over et Krat tilvenstre reiser sig en Klippemasse, hvis Spidser stige 800 til 1000 Fod op i Luften. Herlige Træer løfte deres Top mod Himlen og beklæde, med deres rige Løv, den nøgne Klippe. Paa Engpletterne have Folk taget Bolig i smaae Træhuse, som, udhængende over Dybet, see ud som Fuglebure; seer man dem nedenfra, da begriber man ikke, hvorledes Beboerne, uden Vinger, kunne komme derop. Men hvorledes de komme ned, synes endnu ubegribeligere, thi ingen Fod synes at kunne faae Fæste paa den lodrette Klippe.

Paa Klippegrund hviler her et net lille Huus, hvis Bagvæg Klippen danner. Veien fører did ad mange Bugter, snart gjennem Granskov, snart over Steenmasser, snart langs med Afgrunde, ofte ad saa smal en Rand, at hele Foden ikke kan træde derpaa. Fremmede vove sig sjelden herop, thi det mindste Feiltrin volder den frygteligste Død.

Denne Hytte var bygget af Pierre Boisset, en Bonde nede fra Dalen og En af de redeligste Mænd i hele Districtet. Hans Kone, som allerede forlængst var død, havde efterladt ham en Søn, der plagede ham med al optænkelig Vanart, og omsider forsvandt. Da han, efter nogle Aars Forløb, ikke lod høre fra sig mere, gjaldt han for død. Efter at have siddet Enkemand endeel Aar, forelskede Pierre sig i en smuk Bondepige fra Balme, og skjøndt hans Alder ikke anbefalte ham som Beiler, gav dog hans gode Rygte ham Fortrinet for alle Yngre, og trods Forskjellen

mellem Atten og Fyrretyve, blev den smukke Catharina dog hans Kone.

For Brylluppet blev det Stykke Land ham tilstaaet, hvorpaa han byggede det nette Huus, som Brudens tilkommende Bolig. Strax efter Vielsen førte han hende derind, og levede her med hende i stille Lykke. Een eneste Datter var Frugten af dette Ægteskab. Forældrene vare stolte af hende, thi hun var ligesaa smuk, som elskværdig.

Uformærkt henrullede Aarene, uden at der, i den stille Familiekreds; kjendtes anden Forandring, end Aarstidernes. Marie, det var Datterens Navn, opblomstrede til en yndig Jomfru. Hun talte vel omtrent atten Somre, da Rygtet om hendes Fromhed udbredte sig i hele Egnen. De øvrige Landsbypiger holdt gjerne den beskedne, ydmyge Marie tilgode, at hun var smukkere, end de. De bleve ikke misundelige, da Egnens Crœsus, den kraftige Jaques, som havde den rummeligste Hytte og næsten en heel Skok Køer, beilede til hende. Marie var, ogsaa med Hensyn paa hendes Formue, et godt Parti; vel havde den gamle Pierre ingen Køer, men Geder i Mængde, og hans Hytte laae sikkert. Pigen kunde udsøge sig en Mand blandt de Bedste, om man end aldrig bragte hendes Yndigheder i Anslag. De unge Folks Tilbøielighed var gjensidig; Begges Forældre billigede Valget, og til næste Sommer skulde Brylluppet staae.

Imidlertid havde den gamle Pierre det Uheld, at glide med Foden og at brække et Been. Først efter

tre Dages Forløb var det muligt at skaffe en Saarlæge hid, og Denne erklærede den Syge i høieste Fare.

Præsten, en ulærd, men from og menneskekjærlig Mand, der var sin i Klippedalene adspredte Menigheds trofaste Ven, skjenkede den Lidende og hans bekymrede Familie al aandelig Trøst. Engang, som han atter var paa Veien til Bjerghuset, mødte ham en Soldat af vildt Udseende, i neapolitansk Uniform. Med lallende Tunge fortalte han, at han var Pierre Boisset's Søn, og havde faaet Orlov, for at besøge sin Fader. Efterretningen om den Livsfare, hvori Denne svævede, hørte han med den største Koldsindighed; endogsaa da han, lidt efter lidt, blev ædru, viste han samme Ligegyldighed. Han fulgte Præsten opad den steile Fodsti, sqvadronerede underveis om sine Krigsbedrifter, der, som det lod, især bestod i den tøileløseste Frækhed og de groveste Excesser i Fjendens Land. Den bortgangne Ungersvend havde været letsindig og vanartig; den tilbagekomne Mand var lastefuld og samvittighedsløs.

Sønnen lod Præsten gaae allene til Faderen; Denne var yderst svag. Sjeleforgeren gav ham Sakramenterne, og forberedte ham paa Sønnens Komme. Den gode Pierre, som følte sig Døden nær, yttrede Længsel efter at see ham. Han velsignede den Indtrædende, men Denne var og forblev aldeles urørt.

„I en alvorlig Time er Du kommen hjem, sagde den Gamle med skjælvende Røst: og dog er det mig en Trøst, at see Dig, inden jeg dør. Jeg haaber, at Tid og Erfaring have udryddet hine Feil, der have

voldt mig saamegen Kummer. Jeg beder til Gud, han ville lade Dig engang nyde samme Fred i Din Dødsstund, som jeg nu nyder i min. Ihukom, at Redelighed og Gudsfrygt allene kan gjøre Dig lykkelig i denne og hiin Verden, som, maaskee endnu idag, skal modtage min Sjel."

Efter at have talt disse Ord, sank hans Hoved, Kræfterne forlode ham øiensynligen, hans Øine brast. Han var allerede død, da man endnu meente, han slumrede. Kone og Datter knælede ved Dødsleiet; kun Soldaten var ligegyldig, mumlede noget om, at være kommen ret tilpas, tændte sin Pibe ved en Lampe, og satte sig gandske koldblodig ned.

Præsten vilde overtale ham til at forlade Hytten; langt om længe lod han sig bevæge dertil, og gik, uden at hilse Moder eller Søster med et eneste Ord.

Efter Landets Skik blev allerede den følgende Dag berammet til den gamle Pierres Begravelse. Slægt og Venner indfandt sig i Huset, Sjeleførgeren var ogsaa tilstede. Kisten stod midt i Stuen; de Sørgende omgave den. Den trøstløse Enke søgte forgjæves at tilkæmpe sig Fatning; bedre lykkedes det Datteren, som, med en Engels Mildhed, stræbte at opreise den nedbøiede Moder. Den milde Smerte i hendes Træk gav dem et henrivende skjønt Udtryk; hun var, i sine Taarer, den meest fortryllende Uskyldigheds og Vemodigheds Billed. Man ventede kun paa Sønnen, som havde sagt, at han nok ønskede at være tilstede ved Faderens Jordefærd.

Langt om længe kom han, tilligemed en værdig Staldbroder, en bekjendt slet Karl fra den nærliggende By Cluse. Han var hadet, foragtet og afskyet af Enhver, og man ansaae det for en halv Ulykke, at have noget med ham at gjøre. Til den skjønne Marie havde han længe beilet, men var uden Omstændigheder bleven afviist.

Sønnen var halvdrukken. Først stirrede han ned for sig en Stund; derpaa gik han til Enken, og sagde, uden videre Omsvøb: „Jeg er kommen, for at begrave min Fader; men inden vi gaae, skal I erfare, at I ikke mere kan vende tilbage til dette Huus. Det er mit — det vil sige, det var mit, thi jeg har solgt det til min ærlige Ven, som I der seer."

Enken forstummede af Skræk. Endeligen tog hun til Orde: „Er det muligt! Kan I være saa grusom, at udstøde mig af mit Hjem?"

„Af Eders Hjem? svarte han med en haanlig Latter: Jeg siger Eder jo: Huset var mit! Det tilhørte min Fader. Nu er han gaaet af Veien, og jeg er hans Arving. At I maa herud, er en Sag, som ikke kommer mig ved. Kan I overtale min Ven der til at lade Jer blive deri — for mig gjerne, jeg skal ikke have noget derimod."

Præsten blandede sig i Samtalen. „Unge Mand, sagde han: afstaae fra Eders strafværdige Forsæt; ihukom, hvad Agtelse I skylder Eders Faders Minde, hvis Liig ligger for os, medens hans Aand i dette Øieblik er Vidne til Eders Idræt. Har I nogen Fordring paa dette Huus — og jeg frygter, at I har den — da tov idetmindste med at gjøre den gjældende

de, til Eders Faders Enke og Datter have faaet Tag over Hovedet igjen. Vil I jage dem ud paa denne Aarstid, da ogsaa Dyrene paa Marken søge Beskyttelse mod Kulden?"

„Jeg har jo sagt det, gjentog den forhærdede Skurk: at jeg ei har nogen Stemme i denne Sag. Huset var mit, og jeg har solgt det med alt Tilbehør. I gjorde bedre i, at henvende Jer til Kjøberen."

Denne, en halvhundredaarig Pebersvend, lang og mager af Person, med en lang Ørnenæse, smaae blirende Øine og en afskrækkende Mine, tilbød Enken al mulig Tjeneste, og forlangte blot til Gjengjæld, at torde fornye sit Frieri til den skjønne Marie.

Den ellers saa blide Pige var næsten ude af sig selv, da hun hørte disse Ord. „Uhyre! raabte hun: Din onde og grusomme Plan skal ikke lykkes. Ikke for en Verden vilde jeg ægte Dig. At betle og dø af Hunger, er ikke saa skrækkeligt, som at ægte et feigt og skamløst Menneske, der ikke blues ved, at forøge en Enkes Hjertesorg, inden Mandens Liig endnu er stødt til Hvile!" — Hun slyngede sine Arme om Moderens Hals, og græd bitterlig. „Vi kunne vorde fattige og forladte, kjære Moder, sagde hun: men vi ville ikke fortjene vor Ulykke ved egen Brøde."

Skurken, som ikke havde ventet denne faste Tone, traadte bævende tilbage. De Omstaaende vilde kaste ham ud, men Præsten holdt dem tilbage, og gjorde endnu et Forsøg paa, at bringe den Forstokkede paa andre Tanker. Da Alt var forgjæves, lod han Liigskaren sætte sig i Bevægelse. Kjøberen gik foran Toget, ad den steile Fodsti. Sønnen og Frænderne ba-

re Kisten. Moder og Datter fulgte Baaren i nogen Frastand, tilligemed det øvrige Følge. Det var midt om Vinteren; Isen gjorde den steile Vei endnu slibrigere. Sønnen, som gik fremmest, skjældte og bandte over den besværlige Vei. Den værste Deel deraf var nu tilbagelagt, og Toget dreiede om et Klippehjørne. Soldaten, som var glad, at det nu gik jevnere, gjorde et Feiltrin, idet han bøiede om. Han gled ud med Foden, og faldt. Det hastige Fald virkede tilbage paa de øvrige Bærere; de kunde ikke holde Kisten. Den faldt paa den Faldnes Hoved, og knuste det øieblikkeligen.

Det Stød, Kisten havde faaet, var for heftigt til at den strax kunde blive liggende stille. Den rullede videre, efter den Forangaaende, som gjorde sig Umage, for at undvige. Forgjæves, Kisten traf ham paa Benet, og rullede med ham ned i en Afgrund, hvor den blev hængende i Grenene af en Gran. Hele Følget udstødte et Forundrings- og Forfærdelsesskrig. Sønnens Legeme fandtes uden Liv; hans Staldbrødere fandt man først Dagen efter, ganske lemlæstet, kun kjendeligt paa Klæderne.

Da Bestyrtelsen, som denne Begivenhed vakte, havde sat sig lidt, blev Kisten halet op, og, uden videre Hindring, baaret til Kirkegaarden.

Ingen bestred Maries Eiendomsret til Huus og Arne. Da Sørgetiden var omme, rakte hun den trofaste Jaques sin Haand.

Endnu kalde de Omboende hiin Bjergsti: Le mort a tué les vivans.

Eiler Uhlfeldt.

(Sluttet.)

Den roskildske Fred var sluttet, men dyrt havde det ulykkelige Danmark tilkjøbt sig den, og ventede nu forgjæves i 5 Maaneder, at de fjendtlige Tropper skulde forlade Landet. De svenske Commissairer Steen Bjelke og Peter Julius Cojet, dyngede stedse nye Fordringer paa hinanden, for at det Slag, det troskyldige Danmark ikke ahnede, destomere overraskende og uforberedt kunde ramme det.

Søndagen den 8de August 1658 reed Eiler, forsynet med en egenhændig Skrivelse fra Kong Frederik til Grev Hannibal Sehested, ad Noragergaard, hvor hans Skjebne for stedse skulde afgjøres.

Han blev meldt og indladt. Greven sad just i fortrolig Samtale mellem Kone og Datter. Hurtig reiste han sig op, og gik Eiler med ilde dulgt Uvillie imøde.

„At jeg alt i nogle Aar har elsket Eders Datter Amalia, begyndte Eiler med kold Høflighed: kan sikkert ei være Eder ubekjendt. En af Danmarks første Adelsmænd har adopteret mig som Søn, med den afdøde Konges Minde, og desuden efterladt mig saameget, at jeg rigelig kan ernære en Kone. Jeg begjærer derfor herved Eders Samtykke til vor Forbindelse, som denne Skrivelse fra Hs. Majestæt Kongen vil overbevise Eder om, er hans Ønske og Villie."

Mørk modtog Greven det kongelige Brev og læste. Ængstlig stod imidlertid Amalia. Tungt og

beklemt drog hun sin Aande: derom vidnede den hef-tigt bølgende Barm.

„Kong Frederik den Tredie, begyndte Greven, idet han sammenlagde Brevet, rædsom kold: har i den Haandfæstning, han ved sin Thronbestigelse ud-stædte, ikke forbeholdt sig Ret over nogen Mands Barn her i Landet; desaarsag jeg altsaa, i Kraft af min Fadermyndighed, herved erklærer Eder: at jeg al-drig giver mit Minde til min Datters Forbindelse med en Uhlfeldt, saalænge mine Øine staae aabne, om saa al Verdens Konger ønskede det." — „Ja vel har I Fadermyndighed over Eders Datter, men I har ogsaa Faderpligter imod hende, Hr. Greve! gjen-svarte Eiler fast: og I bør vel ikke, for et Familie-hads Skyld, som jeg aldrig har paadraget mig og aldrig fortjent, med grusom Haardhed tilintetgjøre Eders Barns jordiske Lykke og Tilfredshed." — „Der-om vedkommer det Eder ikke at tale, unge Mand! svarte Greven næsten uhøflig: I har nu engang hørt min Villie, og deri forandrer ingen Dødelig noget, ei engang Kong Frederik."

Da veeg pludselig Blodet af Amalia's Kinder; liig Lilien, der knækkes af Hagelbygen, sank det gyldtlokkede Hoved ned paa Marmorbrystet, og af-mægtig opfangede Moderen hende i sine Arme.

„Velan da! sagde Eiler, indædende sin Smerte og sin Vrgrelse: Det være saa; dog vil jeg, Hr. Greve, trods Eders jernhaarde Afslag paa min Bøn om min høieste timelige Lykke, dog vil jeg af et op-rigtigt Hjerte ønske: gid I aldrig angre, at I her saa gruelig har misbrugt Eders Fadermyndighed, og

gid aldrig, her pegede han paa den afmægtige Amalia i den grædende Moders Arme: gid aldrig dette Syn truende og bebreidende staae for Eder ved Dødsleiet!" Et Øieblik syntes Greven bevæget, dog snart fattede han sig og udraabte trodsig: „Nei! Hvad Hannibal Seheſted har besluttet, det skal staae, thi endnu har han aldrig angret Noget!" Kold bukkede han for Eiler, endnu et Blik kastede Denne paa sin afmægtige Pige, og gik, med sønderknust Hjerte.

Tungsindig reed Eiler ad Kjøbenhavn til. Noragergaard laae bag ved ham. Da han kom op paa en Bakke ved Sønderød vendte han sig om, for endnu engang at skue det Sted, hvor den Elskte leed. Hans Blik sløi forbi Gaarden, og forundret bemærkede han en stor Mængde Mennesker, paa den mellem Gaarden og Tiis-Søen beliggende Kløveshøi, hvilke uafbrudt strømmede ned mod Sydvest, udover Beltet. Ahnende noget Usædvanligt, reed han tilbage op ad Høien efter. Snart naaede han den; nu var han deroppe, og for hans Øie laae Beltets skumklædte Vandflade udbredt, lige til den skovbegroede fyenske Kyst. Studsende saae han de skinnende hvide Seil af 69 Skibe, der styrede mod Corsøers Havn: blandt dem 9 Orlogsskibe, fra hvilke det mørkeblaae Flag med det gule Kors vaiede. En gammelagtig Mand, der længe havde seet efter Flaaden med en Kikkert, tog denne langsomt fra Øiet, og sagde sukkende: „Ja vel er det svenske Skibe. De have vist intet Godt isinde; den Fred frygter jeg, hi-

ver af kort Varighed." — „Død og Helved!" raabte Eiler, og ned mod Reerslow, ad Corsør til, tordnede Hovslaget af hans Hest.

I Corsør løb Alt mellem hinanden. Forvirring, Skræk og Overraskelse havde bemestret sig alle Gemytterne. Da foer Eiler ind ad Porten paa sin skumbedækte Ganger. Strax indenfor stødte han paa en Klynge af Borgerne, der omringede Rigsadmiral Wrangel, som tiltalte dem saaledes: „Frygter Intet, Børn! Vi komme som Venner, og ville kun hjelpe Eder, stakkels undertrykte Borgere og Bønder, samt den brave Kong Frederik mod den overmodige Adel. Eder skal intet Ondt vederfares!"

„Ja Gud naade os vel, sukkede en gammel Spidsborger: for Svenskens Venskab, slige søde Ord vide vi nok, hvad betyde." Hurtigt nærmede Eiler sig ham og spurgte sagte: „Hvormange Svenske har Kongen idag kastet i Hand?" — „Efter Rygtet en 9 a 10,000 Mand, foruden de i Landet liggende Troppet." — „Tak Landsmand! sagde Eiler: jeg iler nu til Kjøbenhavn. Er hver dansk Mand sindet som jeg, skal Svenskken dennegang skammelig have forregnet sig!" Og fra Brostenene funklede Ilden under den bortflyvende Hest.

End var den uheldsvangre 8de August ei bortveget, da Eiler modig og stiv af det lange Ridt paa skiftede Heste, paa Christiansborg Slot, aandepustende stod for Kong Frederik. „Nu, Reisen er vel ikke løbet synderlig vel af, synes mig jeg kan see paa Eder! begyndte Kongen mildt: Men hav kun Taalmodighed, Alt kan vel føie sig endnu."

„Nei, Eders Majestæt! stønnede Eiler: Her er ikke Talen om min Lykke, her gjelder det hele Danmarks og dets elskede Konges. Carl Gustav er igjen i Sjelland. En halv Snees tusind Svenske har han idag landsat ved Corsøer."

Førend Kongen endnu kunde svare et Ord, kom Kammersecretair Christopher Gabel indstyrtende og udraabte: „Ak, Eders Majestæt! Nu i dette Øieblik har 12 store svenske Orlogsskibe kastet Anker ved Dragoer." Da forandredes Kongens ellers saa milde og blide Aasyn til kold, modig fattet Bestemthed, og med fuldkommen Rolighed i Tone og Adfærd, svarte han: „Det kunde man vel vente af Carl Gustav. Hr. Kammersecretair, tilsiig øieblikkelig Rigsraaderne, Stabsofficererne af Garnisonen, Stadshauptmanden samt Borgemester og Raad, at møde her paa Slottet, og I, Hr. Lieutenant, vedblev han, idet han vendte sig mod Eiler: følger med, for at afgive nøiere Beretning. Hurtigt ilte Gabel bort, medens Eiler fulgte med Monarken.

De Tilsagte vare mødte i Riddersalen. Ængstlig forventningsfuld Taushed herskede i Forsamlingen. Da traadte Kongen alvorsfuld midt iblandt dem og talte: „Sverrigs Konge har brudt den nylig sluttede Fred. Snart vil han staae for Kjøbenhavn, og bag dens svage Volde ligger det Land, der endnu er tilbage for Carl Gustav at vinde. Men ere Alle besjelede af samme Mod som jeg, da værge vi os til sidste Mand. Ei skal jeg spare mit Liv og Blod, men trøstig træde i min glorværdige Faders Fodspor."

„Ja, vi ville værge os til sidste Blodsdraabe!" raabte Stabsofficererne. „Vi indestaae for Borgernes Troskab!" forsikkrede Borgemesterne Hans Nansen og Christopher Hansen. „Og jeg skal anføre Kjøbenhavns Borgere, raabte kjækt den raske Stadshauptmand Frederik Thuresen: saa Svenskekongen skal blotte sig for at lee!"

Da opklaredes Kongens Aasyn kjendelig, men nogle af Rigsraadet begyndte med frygtsom Forsigtighed at yttre: at det var umuligt for det saa slet befæstede Kjøbenhavn, at værge sig mod saa stor en Overmagt; at Byen, der paa denne Tid af Aaret var slet proviantered, ikke længe kunde udholde en Beleiring, og ei heller faae nogen Tilførsel udenfra, da den var indesluttet baade fra Søe- og Landsiden. „Jeg giver derfor Eders Majestæt det Raad, endte den Eene, hvis Navn Historien desværre ikke har opbevaret, at det kunde brændemærkes med evig Skjændsel: jeg giver derfor Eders Majestæt det Raad, at tage Tilflugt enten til Norge eller Holland, for der at oppebie bedre Tider."

Da nedlynte Frederiks Øie Foragt paa den feige Raadgiver; stolt skuede han om sig i Kredsen, hvori hørtes en lydelig Mishagsmumlen. Med det standhaftige Mods umiskjendelige Præg, lagde han den høire Haand paa Hjertet, hævede den Venstre i Veiret og sagde med djærv Stemme: „Nei, jeg vil døe i min Rede, hellere end overleve mit Lands Hæder og Selvstændighed. Gaaer nu Enhver til Sit. Vi ville uforsøvet føie Anstalter til Byens Forsvar og Befæstning. Men er der Nogen, vedblev Kongen, og hans Blik

traf hine Feige: er der Nogen, der frygter en Beleiringss Rædsler: han gaae i Guds Navn til sine Godser, og fortære der i Ro og Mag det Landets Marv, han i Fredstid uden Fare og Møie har udsuget!"

„Nei, vi ville slaae til sidste Suk, for Konge og Fædreland! raabte Eiler, begeistret af Kongens Mod og Fatning: og skal vi overmandes, da falde vi døende paa Fædrelandets Ruiner!" Med Velbehag skuede Kongen ned paa Eiler, og Forsamlingen skildtes ad, for at sætte Mod i det overraskede Folk.

Skammelig fortrød Carl Gustav, at han indgik den roskildske Fred. Hele Danmark havde han under sig, paa Kjøbenhavn nær, og under den panikske Skræk, der dengang betog Alle, havde denne Fæstning neppe afslaaet en Generalstorm. Derfor gav han sine to Commissairer den hemmelige Instrux, at forhale den endelige Fredsslutning, til alt var forberedt til det nye Overfald. Tre Dage vare hengangne inden den svenske Arme ankom for Kjøbenhavn.

I sin Chaise sad den 11te August 1658 Carl Gustav mellem den franske Minister Terlon og sin Geheimeraad Corfitz Uhlfeldt. Langsomt kjørte den fra Roeskilde mod Kjøbenhavn, foran, den lange blaae Colonne, der bølgede langs hen ad Veien, igjennem og langt Vesten for Roeskilde, ad Ringsted til. Tæt ved den kongelige Vogn reed den konstige hamborgske Fyrværker Andreas Knobmacher, der havde lovet Kongen, ved sin konstige Helvedild, at tænde den danske Hovedstad i Brand.

Dybsindig sad den svenske Konge. Vildt rullede Øinene i Hovedet. Af og til knyttede han krampagtig og truende Haanden. Store Planer krydsede sig i hans Sjel. Nu var Vognen kommen til Rødovre. Da udbrød Kongen med eet: „Ja, snart skal Danmarks sidste Time slaae, og atter skal Skandinaviens trende Riger forenes under eet Hoved. Hvor herligt vil den tredobbelte Krone straale fra min Tinding. En Flaade paa 100 Krigsskibe, en Armee paa 80,000 Fodfolk og 40,000 Ryttere, skal da betrygge mine Erobringer, og tæmme Udbruddet af andre Magters Misundelse. Saasnart vi staae for Kjøbenhavn, storme vi strax den stetbefæstede og uforsvarte Bye, og Danmarks Krone er min!" Neppe havde han udtalt disse Ord, da knækkede en Axel, Vognen væltede, og ud styrtede Kongens svære Krop med et tungt Fald paa Veien. Langsomt og med Møie reiste Kongen sig op, og kastede et langt uvist, bangespørgende Blik paa Terlon og Uhlfeldt, og udbrød: „Var det Allstyrerens Haand, der lagdes paa mig midt i min Høiheds Drøm? Vel an da, Du alle Kongers Konge, Du maa have Din Villie, Carl Gustav vil ogsaa have sin!" Derpaa satte han sig til Hest og reed videre. Nu stod han paa Valbye Bakke, og udbredt for hans Blik laae Danmarks stolte Kongestad, herligt belyst af Aftensolens Guld, med sine kneisende Taarne, og den kollossalske pragtfulde Kongeborg. Uvilkaarlig holdt han stille og med ham hele Armeen, nedsunken i Beskuelsen af den Stad, de skulde vinde, men aldrig vandt, og hvor saamangen af hans Helte fandt den evige Ro. Langt ned i Dalen lagde sig Skyggen af den lange Kolonne

for den dalende Sol. Da blussede med eet, i grædselig Belysning, Forstædernes Brand, under hvirvlende Røgskyer mod Himlen. Forstenet over dette uventede Syn stod Carl Gustav. Endelig udraabte han mismodig: „Nu vil jeg dyre sværge, vi faae Modstand, og at Kjøbenhavn vil værge sig." Men Knobmacher forvrak Ansigtet til et sataniſk Griin, og med ondskabsfuld Latter udraabte han: „Jeg seer, at Kjøbenhavnerne er meget for Ild. Jh nu, bie kun lidt, dermed skal jeg nok opvarte Jer, saa I skal blive kjede af den Ting."

Nu nærmede Terlon sig Kongen og forestilte: „Jeg har hørt, at Kjøbenhavns Borgere, som Kongen har lovet nye Privilegier, har svoret at værge sig til sidste Mand. Blive de Alle bevæbnede derinde, da have de langt flere Forsvarere, end vi Angribere. Blive Eders Majestæts Tropper først engang afslagne, da er deres Mod borte, men Kjøbenhavnernes reist. Jeg raader derfor ikke til Storm, førend vi have faaet flere Folk og Kanoner fra Sverrig." — „Da raader jeg til Storm, og det strax! raabte Uhlfeldt heftigt: førend Voldene, der nu ere saaledes, at man kan baade ride og kjøre over dem, blive satte i Forsvarsstand, og den vil bestemt lykkes i den første Forvirring, hvori Alt nu er i Byen!"

„Mener I, afbrød ham Kongen barsk: at jeg vil vove min hele Armee, for at tilfredsstille Eders usle Hævngjerrighed? Armeen skal gjøre Holdt, tilraabte han sin Generalstab: og her slaae vi for det første vor Leir, og aabne Løbegravene." Da vendte

Uhlfeldt sig tænderskjærende om, og udraabte: „Det var haardt, men fortjent! Gud, ja Du er retfærdig!“

Stille og lummervarm nedhang Skyerne paa Horizonten Natten til den 23de August. Endnu færdedes og arbeidede Svenskerne i Løbegravene. Endnu havde ingen arbeidsfor Mand i hele Kjøbenhavn forladt Voldene, der i denne korte Tid, ved gruelig Anstrængelse, der viste hvad Fædrelandskjærlighed formaaer, vare saaledes istandsatte, og med spanske Ryttere og Pallisader forsynede, at Carl Gustav nu bitterlig fortrød, ei at have fulgt Uhlfeldts Raad. Da oplodes sagte Lønporten ud fra Vestervold; 300 Ryttere og 700 Fodfolk listede sig ud. Forrest blandt Fodfolkene førte Oberstlieutenant Niels Rosenkrantz Kongens Livvagt, hvorved Eiler og Christian Holck stode. Ivrigt trængte Normændene og Gyngerne *), hvoraf Regimentet bestod, fremad, og som Tordenen styrtede de over Svenskerne og skjød og huggede dem ned for Fode. Da kom Kommandanten i Løbegravene Oberst Svante Banner hidilende i Spidsen for Løbegravens Besætning. Men et Com-

*) Indbyggerne af Gynge Herred i Skaane. Den Tid bekjendt som et særdeles tappert, haardført og frihedselskende Folk og deres Konge hengivne med usvigelig Troskab. De bleve desaarsag altid udfrevne til Livvagten, og vare desuden berømte som udmærket sikkre Skytter, saa at de med Rette synes at have fortjent Navn af: Nordens Tyrolere.

pagnie Normænd, bevæbnede med Morgenstjerner, brugte disse med begge Hænder saa kraftigen, at Svenskerne hylende smed Vaabnene, og løb til alle Kanter, og Oberst Banner, over hele Kroppen gjennemhullet som et Sold, styrtede død til Jorden. Da saae Eiler sin Ven Holck i Kamp med en høi, velvoxen svensk Officeer, der trængte ham haardt. I et Nu var Eiler ved dem, men i det samme segnede Holck haardt saaret til Jorden. Just vilde Svenskeren gjennembore den Faldne, da Eiler traf ham saa kraftigt i den venstre Skulder, at han tumlede. Men hurtigt svingede Svenskeren sin Palladsk, og ogsaa Eiler følte sit Blod at rinde. I pibende Kredse lynte Klingerne mod hinanden: lige Mod, lige Kraft paa begge Sider. Med en Forbittrelse, Eiler ikke vidste at forklare sig, trængte han ind paa sin Modstander; kun hinandens Død higede de efter. Funker fløi fra Klingerne, og forskrækket lod de nærmest Stridende Vaabnene synke, for at betragte denne gruelige Kamp. Da kastede Maanen sine første Straaler over Blodmarken, og belyste for Eiler en herlig høi Figur, med et mandigt skjønt Ansigt. Forundret betragtede ogsaa Svenskeren Eiler; paa eengang sank begge Klingerne, ubevægelige stode de ligeoverfor hinanden. Men flux hævede de Armene til et nyt Hug: Eiler traf først, og med et Hug fra Panden til Hagespidsen, styrtede Svenskeren ned. Ogsaa Eiler randt Blodet ned over Ansigtet af Modstanderens Hug. Alt begyndte han at føle nogen Mathed af Blodtabet, da hidsprængte et Corps svenske Ryttere til Undsætning og huggede ind;

men rask kastede det danske Rytterie sig imod dem. I det samme knaldede en Salve fra Gyngerne mod de svenske Ryttere: en stor Deel styrtede, blandt disse, Anføreren, hvis Hest blev skudt. Rask reiste han sig op, Eiler efter ham med høitsvungen Klinge. Officeren vendte sig om, og for ham stod — Carl Gustav. „Ha! raabte Eiler: Endnu denne Lykke!" og hævede Armen til Dødshugget. Men rolig stod Kongen for ham, med Stumpen af sin i Faldet sønderbrudte Klinge. „I vil dræbe Carl Gustav værgeløs?" udraabte Kongen med kongelig Overmagt, og stillede sig med korslagte Arme mod det dræbende Hug. — „Nei! svarte Eiler: saa gjør ingen Dansker! I Odense skjenkte Eders Majestæt mig Liv og Frihed; her skjenker jeg Sverrigs Konge Livet igjen til Gjengjeld, skjøndt jeg med eet Hug kunde spare Tusinders Liv!" Neppe havde han udtalt, før en kæmpende Klynge, der bølgede frem og tilbage, skildte ham fra Kongen. Da stødte han paa en Normand af Compagniet, der forblindet af Kampraserie, var ifærd med at nedstøde en gammel svensk Soldat, der paa Knæe, med oprakte Hænder bad om Pardon. „Hvad? raabte Eiler, og faldt ham i Armene: Er Du en Normand og vil dræbe en Værgeløs!" Skamfuld vendte Normanden sig bort. Men den frelste Svensker omfavnede voldsomt hans Knæe, og raabte: „I har reddet mit Liv; det tilhører fra nu af Eder. Jeg er nu Eders Fange: før mig ind til Byen, vi maae for Fremtiden kun tjene een Konge!" Fuldkomment var Udfaldet lykkedes. De Svenske, som befandt dem i Løbegravene, vare deels fangne, deels nedhugne. Men nu

hørtes det svenske Rytterie at storme ned ad Valbye Bakke, de Slagne til Undsætning; der kommanderes Tilbagetog, og næsten vare de Danske ved Volden, da fyrede nogle Svenske, der havde skjult dem i en Grav, paa de Indrykkende. Eiler sank.

Den opgaaende Morgensol bestraalte de Danskes Indtog, i hvis Spidse Eiler, Holck og den brave Oberstlieutenant Niels Rosenkrantz, Dagens Helt, der med ægte Riddermod havde anført sit Regiment, kæmpet og blødt af flere Saar, indbares paa sammenbundne Landser. Indenfor Lønporten modtoges de Indrykkende af Kong Frederik, der just havde forladt sit Telt ved Volden, hvor han opholdt sig Dag og Nat. Hans Glæde over det lykkelige Udfald formørkedes ved at skue de tre Saarede. Kongen spurgte: hvem det var, da de vare ukjendelige af Blod. „Ret op disse?" sukkede han, da man nævnede ham dem, og en Taare blinkede i den gode Konges Øie.

En ulidelig Smerte i den høire Side vækkede Eiler; ved hans Leie sad den gamle Svensker i dansk Mondering, og en Taare gleed over det arrede Ansigt ned i det graae Knebelsbart. „Gud være lovet, raabte han glad: mit Livs Frelser lever endnu!" Vemodigt smilende vendte Eiler sig om til ham og spurgte: „Hvad hedder Du?" — „Engelbrecht! svarte den Gamle: I 37 Aar har jeg tjent i Krigen. Mange ere faldne ved min Side, men kuns togange har jeg fældet Taarer ved Brødres Fald. Da den store Gustav Adolph ved Lützen segnede ned af Hesten tæt ved mig,

og igaar da mit Livs Frelser faldt ved lumsk Nidding-skud. Men I ligner da ogsaa den ved Lützen faldne Helt saameget, at jeg ei kunde andet end elske Eder fra det første Øieblik jeg saae Eder, enten I saa vil beholde mig eller ei. Saalænge I er syg, forlader jeg Eder ei, og Ingen skal kunne passe Eder, ved Dag eller ved Nat, som jeg." Taus rakte Eiler ham Haanden, og sank atter hen.

Det var en mørk stormende Novemberaften. Tungsindig sad Eiler i sit Qvarteer. Helbredet var han vel atter af det farlige Skud, da det omsider var lykkedes Lægen at skjære den fladtrykte Kugle ud; men Sjælesmerten over, siden Fjendens nye Indfald, Intet at have hørt fra sin elskte Amalia, tiltog daglig, da al Forbindelse mellem det øvrige Sjelland var og blev afbrudt. Da gik Døren op, og Capitain Holck traadte ind. Trofast favnede Vennerne hinanden, glade over deres Helbredelse. „Man siger jo, begyndte Holck: at Glæden befordrer og styrker Helbredelsen; saa kan jeg da sige Dig, min Ven, at Kong Frederik har ophøiet Dig til Capitain, og givet Dig Gyngecompagniet, som mistede sin Chef, da Ahlefeldt blev skudt. Jeg gratulerer af gandske Hjerte, skjøndt jeg næsten misunder Dig, vedblev Holck skjemtende: at Du skal kommandere det tappreste og raskeste Compagnie i hele Garnisonen." — „Takket være den gode Konge! udraabte Eiler glad: Jeg skal ei heller gjøre Compagniet Skam. Og Du har Ret, min Holck, denne glædelige Efterretning har ret oplivet mit Humeur."

„Sorrig og Glæde vandre tilhobe!" lød en hul Røst bag ved dem. Forundret vendte de dem om. Ved Døren stod et gammelt, magert huleiet Spøgelse i forrevne Klæder. „Hvem er Du?" spurgte Eiler. — „Kjender I mig ikke, kjære Herre?" spurgte den Gamle og traen nærmere. — „Gud i Himlen, Jørgen! er det Dig? raabte Eiler forbauset: Hvor kommer Du fra, og hvorledes seer Du ud!" — „Ja, Skjebnen har tumlet underlig om med mig gamle Mand i den sidste Maanedstid. Min Herre vilde reise ud til Gaarden, for at bringe sin Familie herind til Kjøbenhavn, da blev han fangen af et svensk Partie, der var streifet omkring paa Plyndring, og bragt for den svenske Konge, hos hvem han blev meget vel modtaget. Men mig arme Stakkel tvang de, uagtet min høie Alder, til at trække den blaae Mondering paa, som de har gjort ved saamangen brav Sjælænder; og da jeg bad dem om, de maatte dog forskaane mig for at fægte mod mine egne Landsmænd, trak de den af mig igjen, gav mig disse usle Klæder paa, og tvang mig til at arbeide over mine Kræfter, ved Opførelsen af den faste Leir, Svenskeu bygger sig ved Brønshøi af de mange Landsbyer, han til Grunden har nedbrudt. Først igaar Nat lykkedes det mig, i Ledtog med 10 polske Ryttere, der vilde herind at tage Tjeneste, at undvige mit Slaverie!"

„Og hvorledes lever Amalia? Og hvor er hun?" stormede Eiler. — „Det er nu over to Maaneder siden jeg var paa Nøragergaard, svarte Jørgen sagte og forlegen: men hørt Noget i den svenske Leir har jeg rigtignok." — „Hvad da?" raabte Eiler heftigt, ah-

nende noget Ondt. — „Er I da ogsaa fuldkommen frisk igjen? spurgte den Gamle medynksfuld: at I kan fatte Eder, og taale at høre en slem Tidende. Dog, I er jo Mand og Kriger, altsaa maae I kunne fatte Eder, selv paa det Allerværste." — „Gud! Hvad betyder dette? udraabte Eiler med gruelig Ahnelse: min Amalia befinder sig dog vel?" — „Strax efter Udfaldet den 23de August, begyndte den Gamle langsomt: udbredte det Rygte sig i den svenske Leir, at I var skudt; jeg hørte det af en Soldat, der var Tjener hos Grev Carl Fersen, der siden sin Helbredelse af de Saar, han ogsaa fik i Udfaldet, har opholdt sig paa Noragergaard, og der vidste særdeles at indsmigre sig hos Greven. Frøkenen var ude af sig selv ved Efterretningen om Eders Død, som Enhver holdt for sand. Efter nogen Tids Forløb friede den svenske Greve formelig til hende. I Førstningen vilde hun Intet høre derom; men da Faderen trængte haardt ind paa hende, at hun skulde tage Greven, der er uhyre riig og af Sverrigs ældste Adel; da man ydermere forestillede hende en dansk Fange, der svoer paa, at han stod ved Eders Side, da I blev skudt, og saae Eder bæres steendød ind, da gav hun efter, og sagde: „Gjør med mig, hvad I vil; for mig blomstrer saa ingen Lykke mere her i Verden." Naar Kjøbenhavn er taget med Storm, som Svenskerne sikkert haabe at kunne, da skal Brylluppet staae, og Carl Gustav vil selv følge Greven til Alteret."

I stum Fortvivlelse stod Eiler. „Stakkels Ven! klagede Holck, og trykte ømt hans Haand: men fat Mod, endnu er jo Alt ei tabt." — „Jo, nu er Alt

tabt! udraabte Eiler fortvivlet: dog ønsker jeg endnu engang at skue den bedragne Pige."

„Er det Eders Alvor, Hr. Capitain? sagde Engelbrecht: og I kan faae Permission i denne tunge Tid, da sørger jeg for to svenske Monderinger, thi ellers komme vi vel neppe igjennem, og jeg ledsager Eder, skal det end koste mit Liv. Men kjender I Grev Fersen?" vedblev han. — „Ikke det jeg veed!" svarte Eiler harmfuld over at høre det forhadte Navn. — „Da vil I vist kjende ham igjen, naar I seer ham; thi sidst I To taltes ved, mærkede I ham saa vel, at han nu er heel kjendelig." — „Hvad?" raabte Eiler studsende. — „Jo, svarte Engelbrecht smilende: det var rigtig nok den høie velvoxne Officeer i tumlede saa bravt med i Udfaldet." — „Ha, derfor var det, svarte Eiler: at jeg følte mig saa forbittret paa Mennesket, jeg aldrig før havde seet. Skade, at mit Hug ikke gik en Tomme dybere. Men, vedblev han, idet han rakte Holck Haanden: jeg gaaer nu til Kongen, for at takke ham for Compagniet, og om mueligt at erholde et Par Dages Permission. Har jeg da for sidstegang seet Den, jeg dog frygter at skue, da, raabte han vild: da afsted, fra een Mordlarm i en anden, og ingen Rist, ingen Roe, før sidste Blodsdraabe triller ud af Dodsvunden."

Midnattens Mulm bedækkede den halve Jord. Tung og vandkold nedhang Novembertaagen paa Skovens Træetoppe. De udplyndrede, piinte og mishandlede Sjellændere, laae forlængst i Søvnens Arme,

glemmende baade deres Nød og deres Bødler. Alt var roligt og stille paa Noragergaard. Kun i et afsides Værelse zittrede Straalerne af et mat Lys mod de dugklædte Vinduer. Der sad eensom og tungsindig i Midnatstimen den ulykkelige bedragne Amalia, og de Taarer, der fra Øiets Himmelblaa over Kindens Rosenrødt nedrullede i den ængstlig bølgende Barm, randt for den afsjelede Helt og Elsker. Da aabnedes Døren, og raskt indtreen med Midnatstimens første Slag, en høi Skikkelse, indhyllet i en Kappe. Amalia udstødte et Forfærdelsesskrig, Kappen sank fra den Indtraadtes Skuldre, og for den overraskede Pige stod den dødtroede Elsker. Tungt drog Amalia et Suk og udbrød: „Kommer Du, min Elsktes Aand, i Midnatsstunden fra Din høie Himmelverden at trøste Din arme Pige i hendes Sjælekval?"

„Fat Dig! gjensvarte Eiler med vemodig Medynk: See, jeg lever virkelig, skjøndt jeg har været Døden nær. Du er bedraget, jeg veed Alt og gjør Dig ingen Bebreidelser; kun endnu engang ønskede jeg at see Dig, og sige Dig mit sidste Levvel for denne Stunde." — „O Gud! udraabte Amalia: saa er jeg skrækkelig bedraget. Fader, bed Gud tilgive Dig, jeg kan ikke! O, min stakkels Eiler! kan Du tilgive mig?" — „Amalia! Amalia! raabte Eiler smertelig: Hvor kunde Du saa hurtig glemme Din troe Eiler? Medens Smerten rasede i de Saar, jeg fik for Fædrelandet, gav Du En af dets Fjender Din Troe og Dit Hjerte." — „Nei, min Eiler! svarte Amalia: mit Hjerte har jeg aldrig givet nogen Anden end Dig, det skal Du beholde til sit sidste Slag, skal jeg

end tvinges at række den forhadte Svensker min Haand. Ak, min Ven! vedblev hun sørgmodig: Du veed ikke, hvad Overtalelse min Fader har brugt, for at bevæge mig. Han besvor mig med Taarer i Øiet, at gjøre ham denne Glæde endnu her i Verden; ogsaa min gode, blide Moder bad mig saa inderligt at føie min Fader, og hende kunde jeg ikke modstaae; thi jeg følte, jeg ei længe vilde overleve Dit Tab, og da, tænkte jeg, kan Du vel i denne korte Tid gjøre dine Forældre den eneste og sidste Glæde. Alle forsikkrede mig saa bestemt om Din Død, at jeg vel maatte troe det; hvor kunde jeg tænke, at en Fader saaledes vilde bedrage sit Barn. Da gav jeg omsider efter!" vedblev Amalia med stille Smerte; en Stund taug hun. Derpaa udraabte hun forsagende: „Og igaar var Trolovelsen!"

„Saa er da Alting tabt!" udbrød Eiler fortvivlet, og kastede end et Blik paa den tabte Elskte. Der stod hun for ham, Skabningens Mesterstykke, med al sin Skjønheds Tryllemagt. Hvid, som Sanct Gotthards Alpesnee, fremkuglede Amors Tvillinghøie mod det tynde Florsdække; yndigt nedbølgede det blonde Haars Silkelokker paa de yppige Skuldre; de fulde røde Læber foulmede ham saa kysindbydende imøde, og de milde, smægtende, mørkeblaae Øine fæstede hun paa ham med saadan Kjærligheds Ømhed og Kjærligheds Længsel, at han, samlende sit Blik i eet Brændepunkt, for paa eengang at suge saamegen Skjønhed, i rasende Smerte over, at saamange Yndigheder for evigt vare tabt for ham, udbrød: „Ja, nu staaer det med græsselig Klarhed skrevet i mit

Hjerte: For mig er ingen Glæde mere paa denne Jammerklode, thi denne Engel kan ei vorde min! Vi skilles nu for evigt! vedblev han mildere, og Smertens Taarer qvalte hans Stemme: Jeg gaaer hen, at søge min eneste Trost: Døden i ærlig Kamp mod Landets Fjender. Og naar Du da, min evig Elskte, i tause Midnatsstund engang helliger Din ulykkelige Elsker en Mindetaare; naar da et sagte Suk synes at bæve for Dit Øre, da tænk: det er den stakkels Eilers Aand, der fra fjerne Valplads, forladende det blodige Legeme, paa lette Luftstrømme hidflyver, for sidstegang at tage Afsked med den elskte Utroe. Saa farvel, far evig vel, Du til Døden elskte!" udraabte han i rasende Smerte, og med vild Heftighed trykte han hende til sit stormende Hjerte. Nu brændte Afskedskysset paa de blege Læber, og med det Udraab: „Kjærlighed! Hvad er sødest, din Himmelsalighed, eller hvad er bittrest, din Helvedqval!" slap han den Elskte. Livlos gled hun af hans Arme, og ud styrtede han med et Helvede i sit Bryst.

Skjebnen syntes at begunstige Carl Gustavs Planer mod det faldefærdige Danmark. En Vinter, ligesaa streng, som Aaret forud, var atter frembrudt, og lagde sin Isbroe over Gravene og de øvrige Vande, der skjærmende omgave Kongestaden, hvori hele Danmarks Rige nu var indesluttet.

Omsust af den bidende Nordenvind, stod Eiler paa Vestervold og læste ved Dagens sidste Skjær en

anonym Billet, som en svensk Overløber havde bragt ham. Saa lød den:

„Kom ved Midnat til Ruinerne af den nye Kirke udenfor Nørreport, der venter Eder Een, der mener det vel med Eders Fædreland, og vil aabenbare Eder Noget, der meget kan hjelpe til at redde Kjøbenhavn."

„Hm! sagde Eiler ved sig selv: det kan muligt være Forræderie, men muligt ogsaa være ærlig meent; jeg vil dog vove det, lad saa flyde deraf, hvad der vil."

Udmattet af at vade i den høie Snee, stod Eiler aandepustende ved de sorte, med Krudt sprængte Mure, der stak rædsomt af mod den skinnende hvide Snee. Da reiste en i en Kappe hyllet Skikkelse sig op fra en Marmorblok og gik ham hurtig imøde. Kappen fløi tilside; der stod Corfitz Uhlfeldt. Overrasket traadte Eiler et Skridt tilbage.

„I mener det ærligt med Danmark?" spurgte Eiler forundret. — „Ja, min Eiler! sagde Uhlfeldt med heel forandret Stemme, gandske uden den gamle Trods og Myndighed: jeg har skrækkelig fortrydt, hvad jeg har gjort. Istedetfor Ære og Høihed, jeg drømte om i Sverrig, maa jeg nu bittert sande Dine Ord, at man vel fryder sig over mit Forræderie, men afskyer Forræderen i mig. Mange af mine ulykkelige Landsmænd har jeg offret min Hævn. Thi jeg var Den, som ophidsede Kongen til at bryde den nylig sluttede Fred, og overfalde det uforberedte Danmark igjen. Grændsesløs Jammer har den af mig for-

aarsagede Krig bragt over mit ulykkelige Fædreland. Mit bedre Jeg har endelig seiret, og som af én tung fæl Drøm er jeg vaagnet op, og gruer nu for mig selv og mine Ugjerninger. Jeg iler nu derfor at gjøre godt igjen, hvad jeg forbrød. Min hele Digten og Tragten skal nu gaae ud paa at redde mit arme Fædreland fra total Undergang. Her, min Eiler, vedblev han, og trykte ham et forseglet Papiir i Haanden: her har Du Planen, ifølge hvilken Kjøbenhavn skal stormes Natten til den 11te Februar. Deri vil Du finde angivet Maalet paa de Broer, Svenskerne har ladet gjøre, til at komme over de vækkede Grave paa: naar disse vækkes nogle Favne bredere Dagen iforveien, ville det være dem umuligt at komme over. Besørg dette til Kong Frederik. Han vil vel engang kunne tilgive mig, derfor borger mig hans blide, eiegode Character; men Dronning Sophie Amalia tilgiver mig aldrig, eller rettere sagt, tilgiver aldrig, at min trofaste Eleonora Christine er smukkere og aandrigere end hun. Kan jeg ikke ved den endelige Fredsslutning udvirke, at den mig i den roeskildske Fred tilstaaede Amnestie bekræftes, da sees vi vel aldrig mere, min Søn! Aldrig seer jeg mit Fædreland igjen, og da har jeg Intet tilbage uden Ondskabs sædvanligeLøn: en nagende Samvittighed og trøstløs ufrugtbar Anger. Jeg gaaer nu til Malmø, som jeg haaber at spille Kong Frederik i Hænderne, naar Generalstormen, som jeg haaber, er mislykket. Sees vi ei mere i dette Liv, da lev vel min Søn, saa vel, som Du fortjener det. Har Du end mistet, hvad der var Dig kjærest her, da skal dog, hvad der er vigtigst, og hvad jeg

desværre har forskjærtset, den gode Bevidsthed trøstende staae ved Dit Dødsleie, enten dette saa vorder paa Edderdunn, eller paa den blodfarvede Valplads."

Saa endte han, trykte Eiler fast til sit Hjerte, og forsvandt mellem de omkringslyngede Muurstumper. „Gud! sukkede Eiler: hvormange herlige Egenskaber, der kunde have kommet Danmark tilgode, har ei forblindet Stolthed og Hævngjærrighed qvalt i dette Menneske. Men ufrugtbar skal Din Anger ei vorde, Du hvis ellers lyse Forstand jordisk Høihedshigen omtaagede: tusinde Fold skal den bære, og er den ægte, da skal den endnu for Regnskabsdagen kommer, udslette hvad Du forbrød, om ei hos den jordiske, saa dog hos den himmelske Konge."

Derpaa vendte han sig atter mod det beængstede Kjøbenhavn, der ei drømte om, at dets Skjebne saa snart skulde afgjøres.

Skjebnens Vægtskaal hang over det gamle danske Rige. Snart vilde det vorde afgjort, om dette skulde vedblive at være selvstændigt, eller en Provinds af Naboriget, der flere Gange med dansk Vaabenmagt var kuet under den danske Krone. Vel havde Danmark først erklæret Krigen; en tilsyneladende Ret var paa Sverrigs Side, men da dette skjændig, og mod Troe, Love og Folkeret brød den høitideligt sluttede Fred, lagde den Retfærdige hvert Riges Ret i sin Skaal, og høit i Veiret vippede Sverrigs, og Danmarks sank.

Aftenen den 10de Februar var frembrudt. Hver vaabendygtig Mand i hele Kjøbenhavn, fra Drengen, nys indtraadt i Ynglingsalderen, til den endnu kraftige Olding, strømmede til Voldene; thi Enhver vidste — takket være den angrende Landsforræder — hvad der forestod. Eiler og Holck gik Arm i Arm op ad Helliggeiststrædet, for ogsaa at indtage deres Plads paa Volden. Da de kom forbi, hvor Prammændenes Oldermand Niels Nielsen boede, stod han just i Forstuen og tog Afsked med sin Kone. „Farvel Moer! sagde han: Kommer jeg tilbage, da skal jeg ikke komme som en Cujon, det kan Du være vis paa; og bliver jeg, da hils vor Søn, tænk stundom paa Niels Nielsen, og gid det gaae Dig vel." — „Det var Ret, Niels! svarte den heltemodige Qvinde: det kan jeg lide, saaledes skal enhver dansk Mand tænke i Aften. Gaae, kæmp, blød og dø, ifald det saa er Guds Villie, men vender Du Ryggen for en Svensker, da kom aldrig mere for mine Øine. Imidlertid skilles vi ikke saaledes ad; jeg har ogsaa isinde at komme paa Volden inat med mine Nabokoner og vore Piger, og vi skal lave saadant et Bad til for de svenske Kroppe, at de ikke skal fryse. Gaae nu, Niels, og Gud være med Dig!"

„Tænke alle Mænd, som denne Heltequinde, sagde Eiler til Holck, idet de gik videre: saa vil mangen Svensker vende Næsen iveiret inat, og neppe Nogen komme over Kjøbenhavns Volde."

Paa det Bolværk, foran Vandkonsten, henimod Kongens Bryghuus, stod Eiler med sine Gynger, og Holck med et Compagnie Normænd af Livvagten.

Paa den ene Side af dem stod Studenterne, paa den anden Side Borgerne og Kjøbmandskarlene. Da rungede Klokkeslag ned fra Fruetaarn. Det var Eet. I samme Øieblik blussede en klar Ild fra Vesterbroes Ruiner, og sagte og forsigtig fremvæltede de svenske Colonner sig over den tyk frosne Kalleboestrand imod Volden. „Jeg synes Noget bevæger sig mod Volden, sagde Eiler til Holck: og dog kan jeg ikke skjælne det fra Sneen, thi Alt er hvidt; har Svenskerne maaskee kostet dem nye Monderinger til Gildet i Nat." — „Veed Du hvad, svarte Holck: jeg troer, de har trukket Skjorten ovenpaa Monderingen, for ei at kjendes fra Sneen."

Da kom Kong Frederik hidjagende paa sin stolte brune Hingst. „Born! raabte han: Nu gjælder det! Er nogen Kamp hellig og retfærdig, da er det den I nu skulle kæmpe. Thi her staaer Eders Fædrelands og Konges Selvstændighed, Eders Frihed, Eders Koners og Borns Skjebne, Eders Eiendommes Sikkerhed paa Spil. Kun Eders Mod og Tapperhed kan frelse Alt. Hidtil har jeg trolig deelt Fare og Nød med Eder; ei heller skal jeg nu savnes, hvor det gaaer hedest til. Saa slaaer da, og slaaer som Danske!"

Med et Hurra, der fra Bastion til Bastion forplantedes lige hen til Østervold, besvartes denne opmuntrende Tiltale, og nu tordnede Kanonerne ned i de Svenskes Geledder. I fuldt Løb nærmede disse sig, og snart vare de inde under Volden, i Sikkerhed for det svære Skyts. Glade over at være komne ind under Kanonerne, troede Svenskerne sig i Sikkerhed, og la-

vede sig til at sætte Stormstiger til Volden; men nu rullede en Salve af de smaae Feldtstykker, ladede med Skraae, der laae langs hen i Kirsebærgangen, og skjøde lige ud i Mandshøide, saa hele Geledder af Generalerne Fabian Fersens og Wawassors Regimenter, der gjorde det første Angreb, styrtede overende. Deres Smertenshyl, blandende sig med Kjøbenhavnernes Hurraraab, gjentonte, afbrudt af Kanontordenen, langt ud over det frosne Hav. Da straalte Maanen klart frem af sønderrevne Skyer, og belyste tydeligt Mordscenen.

„Nu kommer vores Tid! sagde en Gynge: Det er vel bedst at skyde væk fra oven af." Dermed lagde han an paa General Wawassor, trykkede løs, og Generalen styrtede. „Vil jeg nu have en General, saa skal jeg skynde mig!" sagde hans Sidemand, holdt ud paa General Fersen, og knuste hans høire Arm. „Det var ret, Gutter! sagde Eiler: Vil kun Officererne ud først, saa blive de Gemene snart forlegne."

Da klavrede Soldaterne af det Fersenske Regiment, der havde faaet alle deres Stormstiger tilsatte, rasende og ustandselige op ad Volden, medens de nedenunder staaende fyrede efter Besætningens Hoveder. „Nu gjælder det, Karle! raabte Eiler: Skyd saa hurtigt I kan, og lad ikke det Pak komme op paa Volden!" I hundredviis styrtede Svenskerne ned af Stigerne, men ufortrødne, vel vidende, hvad Bytte der ventede dem, ifald de kom ind i Byen, klavrede de stedse opad, og endelig stode 4 Mand paa Brystværnet. Generalvagtmester Claus Ahlefeldt

hug til den Første, at han blev liggende død paa Brystværnet. Eiler og Holck expederede hurtigt de to Andre. Men den Fjerde værgede sig rasende, og hvergang han svang Klingen, sank en Dansk. Kamplysten sprang Eiler, imod ham og gjenkjendte den forhadte Medbeiler. „Far til Helved, Niding og Pigerøver!" raabte Eiler skummende af Raserie, og hug til ham, saa Klingen gik af oppe i Fæstet. Spodsk smilende hævede Fersen Armen for at nedstøde den Værgeløse, da fremsprang den tro Engelbrecht og slog ham for Panden med Kolben, saa han styrtede baglænds ned af Brystværnet, og i Faldet rev en heel Stige fuld ned med sig. Rasende trængte Svenskerne opad; men just idet samme kom Niels Nielsens Kone med en heel Deel andre Fruentimmer, bærende store Kobberkjedler fulde af kogheed Lud og sydende Tjære. Det heldtes langs ned ad Stigerne, og derpaa hørtes nedenunder saa jammerlig og ynkelig en Skrigen af de Forbrændte, saa de Bageste begyndte at studse. Idet samme nedrulledes store pommerske Bjelker, der iforveien vare henlagte paa Brystværnet, Stene og Granater, der sprang i Faldet, under den græsseligste Kugleregn fra Besætningen, at Svenskerne styrtede som Fluer, og de Bageste i iilsom Flugt søgte ud paa Isen. Men nu iilte General-Feldtzoimester Erik Steenbuck frem med sit smaalandske Regiment, de Flygtende til Undsætning. Uden at ændse de store Huller, de danske Kugler gjorde i Geledderne, marscherede Regimentet frem. „Atter en General!" raabte En af Gyngerne, lagde an, og

da han tog Bossen fra Kinden, slog Steenbuck Nakken mod Jisen. Strax sprang Oberst Woyetta frem for Fronten, og raabte: „Kuns fremad, Svenskere! Vel er Eders General skudt, men jeg skal nok føre Jer an!" — „Ja hvorlænge?" sagde en anden Gynge, sigtende paa Obersten, og i det samme vendte Woyetta Benene iveiret, truffet i Hovedet. Soldaterne sindsede. Da kom Brødrene Sparre i Stormskridt med det sødermanlandske Regiment til Undsætning. Begge Regimenterne gave et Hurra, og styrtede mod Volden. Men til deres Ulykke havde Naboebastionen just faaet sin ene Face gjort ryddelig og beskjød begge Regimenter i Flanken, saa lange Rækker af Geledderne styrtede for een Kugle. End skode Svenskerne. Da faldt en stor Granat midt ned i det sødermanlandske Regiment, og idet den sprang, dræbte den den ene Sparre, en Major, to Capitainer, og splittede et heelt Compagnie ad. Kjærkomment hvirvlede derfor Trommesignalet fra den modsatte Side af Stranden, kaldende de Stormende tilbage; og glade adlode disse, fulgte af de Danskes spottende Latter og Hurraraab.

Myrderiets første Act var spillet til Ende, men dets Formaal var ei naaet for Carl Gustav. Harmfuld stod han bag et Brystværn paa Vesterbroe, og betragtede med mørkt Aasyn de stærkt sammensmeltede Regimenter, der tause og forknytte kom anmarscherende. Uoverskuelig var det lange Jammertog af de Saarede, der kjørtes bort. Ved enhver nok saa lille Rysten af Vognen, hvilnte de i høien Sky. Da han nu savnede Generalerne og de øvrige høie Office-

rer næsten af hvert Regiment, vendte han sig bort, og Arrighedens, ei Smertens og Medlidenhedens Taarer, vædte det vredefunklende Øie. Nu samledes hans Generalstab og de øvrige fra Stormen skaante høie Officerer om ham.

„Vi maae, begyndte han, indædende sin Smerte over det feilslagne Haab: vi maa forsøge nok et Angreb, og det mod Østervold. Der staae Hollænderne, kanskee ere de ikke saa ivrige til at forsvare en fremmed Sag, og værge dem saaledes som Kjøbenhavns Borgere, der her enten maatte vinde Alt, eller tabe Alt. De Regimenter der i første Anfald have været skaanede, skal begynde Angrebet, og de øvrige Tropper danne Reserven, ifald det lykkes os at trænge ind i Byen. Nu Enhver paa sin Post." Tause og uden eet eneste Bifaldsord, bortfjernede Generalerne sig.

Klokken var fire om Morgenen. Endnu vrimlede Kjøbenhavns Volde af Folk. Da mylrede Svenskerne frem over Wartovs Dige mod Volden, for end eengang at prøve deres Lykke. Foran gik de stakkels udplyndrede Bønder fra Uttersleu, Brønshøi, Rød- og Hvidovre, Eegebye, Wiirsleu og andre Byer med Stormstiger og Broer at lægge over de vækkede Grave. Disse Byer havde Svenskerne brudt ned, for deraf at bygge sin faste Leir, Carlstad kaldet, ved Brønshøi. Kuns Livet havde de Stakler hidtil beholdt, for nu ogsaa at miste dette, ved deres Landsmænds Nødværgeskud. Da raabte Kong Frederik, der hele Natten igjennem ikke havde forladt Volden, med ængstelig Heftighed: „For Guds Skyld, Børn, skyd ikke

paa Eders egne Landsmænd; holder inde med Eders Skud til Broerne ere lagte, og de Stakler ere afveien."

Nu reistes Broerne iveiret, og firedes ned ved lange Toug, for at naae over det aabne Vand, men — plump, faldt de i Vandet, thi Aabningen var flere Favne videre end Broernes Længde. Frygteligt bandede Svenskerne, da de mærkede dette Puds. Alligevel forsøgte de at gjøre Broerne faste paa den modsatte Side med lange Hager og ilde hobeviis ud; men Broerne styrtede under den overvættes Byrde, og hele Compagnier sank under rædsom Dødsjamren i den vaade Grav, indtil efter kort Tids Forløb Alt var forsvundet under Isen. Studsende og raadvilde stode de Øvrige paa den anden Side af Aabningen. Da lode de hollandske Matroser, der havde Post paa denne Kant af Volden, fra de svære 24pundigere en saa uhyre Regn af Druer og Kartætsker nedhagle paa Svenskerne, at det hele vestmanlandske Regiment blev liggende paa Pletten, og General Gustav Banner, efter at Obersterne Gengel og Dromond samt Oberstlieutenanterne Lensman og Vitinghof laae skudte tæt omkring ham, ufortsvet gav Ordre til Tilbagetog. Dette iværksattes under formelig Flugt, medens Seiershurraet rungede over hele Volden, fra Castellet til Kalleboestrand: og frelst var Danmark, frelst ved de brave Kjøbenhavneres sjeldne Mod og Tapperhed; og høit og herligt lyste Natten mellem den 10de og 11te Februar 1659 Mods og Fædrelandskjærligheds Fakkel fra Kjøbenhavns Volde. Da lyste den den hidtil seiervante Carl Gustavs Helteroes til Graven, end lyser den for os gjennem halvandet Aarhundrede, og til sildigste Efterslægt skal den

lyse, og tænde det sande Mods og Fædrelandskjærlighedens Lue i hver dansk Mands Bryst, naar fiendtlig Voldsmand truer vort Fædreland og dets elskede Konge.

Carl Gustavs Drom om den danske Krone var forsvundet efter den mislykkede Storm. Men snart skulde end et smerteligere Stød ramme ham, idet Kjærnen af hans Krigsmagt i eet Slag blev gandske tilintetgjort. Fyen, denne Perle i den danske Krone, var endnu i Fjendens Vold. Thi vilde Kong Frederik forsøge med sine egne og sine Allieredes Tropper at fravriste Svenskeu dette herlige Land, der nu i to hele Aar grusomt var bleven udsuget og plaget. Ogsaa Eiler, der havde helliget Fædrelandet Liv og Blod, og brændte af Begjerlighed efter at vove dette ved enhver Leilighed hvor det gjaldt Danmarks Ære, var, tilligemed Holck, med paa dette Tog, da to Compagnier af Livvagten, eller, som det dengang kaldtes, Kongens Livregiment, vare udcommanderede blandt de Tropper Feltmarskalk Hans Schack landsatte ved Kjerteminde.

Ved Landsbyen Munkeboe gjorde de Danske Holdt, efter at Svenskerne, der laae paa Hindsholmen, vare retirerede ad Nyborg til. Schack var i stor Urolighed over, Intet at have hørt til Feltmarskalk Eberstein, der med de allierede Tropper: Brandenborgere, Keiserlige og Polakker, skulde stode til ham fra Middelfart af. Desaarsag blev et Recognoscer-Commando, Eilers og Holcks Compagnier, udsendte henad Odense, deels for at vedligeholde Forbindelsen med Eberstein, naar de vare stødte paa ham, deels for at holde Øie

med de Svenskes Marsch, da Schack frygtede for, at de vilde vende dem mod Middelfart, og hindre begge Armeers Forening. Men Prindsen af Sulzbach, der commanderede de svenske Tropper, satte en uaftvættelig Plet paa sin Krigerhæder, ved at tillade dem denne Forening, istedetfor at angribe dem hver for sig.

Først paa den anden Side af Odense traf Avantgarden paa 600 polske Ryttere, der udgjorde Forravet af Ebersteins Corps. Generalen lod strax begge Compagniecheferne kalde, og da han var underrettet om, hvor Schack stod, tiltalte han dem saaledes: „Ved Landgangen retirerede Svenskerne paa saa paafaldende en Maade, uden at løsne et Skud, at jeg frygter de har en eller anden Plan for. De trak dem midt igjennem Landet mellem Odense og Svendborg ad Veltet til. Da det er sandsynligt, at de have ifinde fra den Kant at tournere vores høire Flanke, saa ville begge Dhrr. Capitainer, med deres Compagnier, som jeg vil give 200 Ryttere til Forstærkning, recognoscere hele Egnen herfra og til henimod Svendborg, for at skaffe Underretning, om noget svensk Corps, der skulde have fattet Vost i ovenmeldte Hensigt. De maa bestandig holde Forbindelse med mit Corps, og hvis De ikke træffer paa Noget, da følge Fjendens Marsch, og stode til Armeen igjen ved Nyborg, hvorhen vores Marsch nu gaaer, og hvor jeg, efter indhentede Efterretninger, formoder Svenskeu vil holde Stand og levere os et Slag." Begge Compagnierne afmarscherede nu med Rytteriet foran, og fulgte de Svenske i Hælene, der henad imod Svendborg, pludselig vendte dem mod Nordvest.

Den 13de November om Aftenen, just ved Solens Nedgang, laae en smuk Kirkebye foran Colonnen. „Hvad er det for en By?" spurgte Eiler. — „Overndrup! svarte Holck: Der skal vi have Natteqvarteer." — „Ak! sukkede Eiler ret vemodig: der ligger min Pleiefader begraven. Jeg føler i dette Øieblik ret saadan Lyst til at besøge hans Grav; thi maaskee straaler næste Dags nedgaaende Sol paa min." — „Giv ikke disse mørke Tanker Rum, min Ven! svarte Holck mildt bebreidende: De styrke ikke Krigerens Mod." — „Mit Mod, svarte Eiler fyrig: skal aldrig vorde nedslaaet, naar det gjelder i Kamp for Fædrelandet, men enhver brav Kriger maa stedse have Døden for Øinene; han maa uforfærdet, med uplettet Ære og god Samvittighed møde denne hans sidste Ven, der sikkert finder ham, skjøndt han i mangen Slagtummel er gaaet ham forbi. Jeg er ogsaa saa besynderlig vemodig stemt, omtrent, som naar man skal forlade en elsket Kreds, man længe har været i, og drage hen til et fremmed Land. Jeg tænker det betyder, at jeg i den Dyst, der forestaaer, synker i den Vens Favn, der ene formaaer at befrie mig fra den Sjeleqval, Tilintetgjørelsen af dette Støvlivs Salighed har nedsænket i mit Bryst."

Compagnierne vare indqvarterede. De udsendte Patrouiller kom tilbage med Melding: at Svenskerne trak dem iilsomt ad Nyborg til, samt at begge de danske Generaler vare stødte sammen i Odense, og allerede paa Marschen til Nyborg, hvor Svenskerne vilde vove et Slag. Tre Timers Søvn og Hvile maatte Krigerne nyde, da skulde det gaae i Jilmarsch ad Nyborg, for at støde til den danske Hær.

Alt var roligt og tyst i Landsbyen. De trætte Krigere laae sorgløs slummrende, uden at tænke paa, at Mange af dem, inden næste Dags Sol gik ned, skulde sove den lange Søvn.

I den Uhlfeldtske Familiebegravelse under Sakristiet i Overndrup Kirke, stod Eiler og betragtede med vemodig sønlig Taknemmelighedsfølelse sin Pleiefaders Kiste. Ved Siden af ham stod Holck, og bag ved Degnen med Lys. Dødsstilhed omgav dem, den kolde Gravluft bevægede sagte Lysets Flamme. Nu holdt Degnen Lyset tæt hen for Inskriptionen. Eiler læste med langsom Røst:

„Her under hwiler Erlig og Welbyrdig Mand Eyl„ler Uhlfeldt til Urop: Kongelig Majæstæts Be„falingsmand paa Bøvling Kloster, som var fød „paa Ryborg Slot Aar 1613 den 30te December, „og udi en lovlig Occasion udi Fechtning mod de „Svenske for sit Fæderneland loed sit Liv, og hos sin „Herre og Konning blef skudt paa hans Konge„lige Majæstæts Orlog Skib i Femersund den 1ste „Julii Anno 1644 udi hans Alders 31te Aar. Sjæ„len er hos Gud, som hende gav: Legemet hwiler „til Guds Børns herlige Aabenbarelse."

„Ja vel er din Sjel hos Gud! udbrød Eiler: Thi ærligt stred, blødte og døde Du for vort elskte Fædreland. Hav Tak Du Forklarede, for hvad Du gjorde mod mig, Fader- og Moderløse. Ingen Plet har jeg sat paa det Navn, Du gav mig, og kan Du fra Din høie Bolig fornemme min Røst, da hør denne min Bøn, jeg, afnende min Død i næste Dags Kamp, opsender til Barm-

hjertighedens Throne. Her knælte han ned foran Kisten, foldede sine Hænder og bad: „Giv mig, Godheds Gud! at jeg maa kæmpe, som han gjorde, her hviler! Er det Din Villie, da lad mig døe ligesaa frimodig, som han døde; og naar jeg har udstridt, da giv min Sjæl Plads i Dit Himmerige!"—„Amen!" sagde Holck, og viskede sig en Taare af Øiet. Begge Vennerne sank til hinandens Bryst. En Stund stode de saaledes, da kastede Eiler end et Blik paa Kisten, der gjemte de dyrebare Levninger, og snart hørtes de Bortvandredes hule Trin i den øde Kirkegang.

Omspændt af mørke Dødstanker sad Eiler i den eensomme Bondestue. Den tro Engelbrecht sov alt længe. Lyset var næsten nedbrændt, da bankede Nogen sagte paa Gaarddøren. Eiler gik ud og lukkede op. Den gamle Jørgen traadte ind. En besynderlig Følelse gjennembævede Eiler ved at see ham. „Greven, begyndte Jørgen: har af den svenske Konge faaet et Pas, til at reise herover med, for at see til sine Godser i Fyen. Igaar kom vi til Veilegaard, og jeg har et Brev, som jeg alt længe har skullet bringe Eder, men ikke hidtil har kunnet, da jeg ei kunde finde Eder i Kjøbenhavn, men hørte ved min Ankomst til Fyen, at I var med Compagniet marscheret ad denne Kant." Eiler tog Brevet, brød det med skjælvende Hænder, og læste:

„Naar Dit Øie skuer disse Træk, da er jeg ikke mere, men har i min Ungdoms Blomsteralder forladt et Liv, der har skjenket mig Kjærligheds Glæder og Kjærligheds Qvaler. Fra Brudeskamlen blev jeg baaret paa Dødsleiet, og ved, hvad jeg der har lidt, før det unge friske Legeme har bukket under for nagende Sjelekum-

mer, troer jeg, at have udsonet min Brøde mod Dig, saafremt jeg har begaaet nogen. Nu er Kampen forbi. Jeg føler min nære Død. Alt skuer mit Øie Himmelens Glands. Staaer jeg for Almagts Throne før Du, da skal min første Bøn være for Dig, der i Døden er min eneste Tanke, som Du i Livet var mig Alt. Snart skal vi samles, for aldrig at adskilles. Naar Du da indtræder i Lysets Rige, da imødesvæver Dig den Pige, der her døde for Dig.

End i Døden og evig Din
Amalia."

„Utro, og dog tro!" raabte Eiler, og en Taarestrøm lettede det beklemte Hjerte. Spørgende faldt hans Blik gjennem Taareglandsen paa den Gamle. Han forstod ham, pegede mod Himlen, viskede en Taare af den rynkede Kind, og sneg sig ud. „Min Amalia! Snart samles vi! Jeg kommer!" raabte Eiler, og strakte Armene mod Himlen, og idet samme hvirvlede Trommen til Afmarsch. Rask og munter væbnede Eiler sig, og end laae Mørket over Egnen, da begge Compagnierne i rask Marsch drog ad Nyborg til.

Jorden rystede under Hovslaget af fire brandenborgske Rytterregimenter, der just, som Eiler og Holck anden Dags Formiddag indtraf paa Valpladsen ved Nyborg, anførte af Generalmajor Quast, drabelig huggede ind paa Svenskerne. Hurtigt indtog begge Compagnierne deres Plads paa Linien. „Kjender Du det Regiment, der staaer lige over for os?" spurgte Holck Eiler — „Saavidt jeg kan skjælne, svarte Denne: er det Fabian Fersens Regiment. Naar mon det er kommet over til Fyen?" — Just vilde Holck svare, da begyndte Brandenborgerne at vige, og en Hest kom an-

sættende i strygende Galop, slæbende en skudt Officeer ved Stigbøilen, langs hen foran Fronten. „General Quast er skudt!" lød det fra Brandenborgerne: „Der løber Hesten med ham." Og nu begyndte de i fuld Uorden at retirere. Da rykkede Schack an med høire Fløi, og Slaget blev almindeligt. Hidsigt trængte de Danske frem mod Digerne og Gjærderne, bagved hvilke Svenskerne stode posterede, men modtoges af saa levende og vel anbragt en Kanon- og Musketild, at de kom i Uorden og maatte retirere bag de 40 Compagnier hollandske Hjelpetropper, der udgjorde Reserven. „Fordømt! raabte Eiler ærgerlig: skal vi da altid lade os slaae af Svenskerne i aaben Mark?" Nu rykkede det svenske Infanterie frem, for at forfølge Seiren, men som mod en Klippe knuste sig deres Angreb mod det danske og hollandske Infanterie. Med deres sædvanlige Nationalphlegma stode Hollænderne i den grædseligste Kugleregn, og bleve Svenskerne ikke et Skud skyldige. De Danske, hvem Nationalhadet snart ophidsede til ustandseligt Raserie, syntes Kampen à la distance ei hævnstillende nok; de vendte derfor Kolberne iveiret, trængte ind paa Svenskerne, og det meest rasende Haandgemæng begyndte nu. Under denne Kamp fik det danske og allierede Rytterie Tid til at fatte sig og komme i Orden igjen bagved Reserven. Derpaa trak det sig henad begge Fløiene igjen, for at falde Fjenden i Flankerne. „Hr. Capitain! raabte Nogle af Eilers Compagnie: maa vi ikke ogsaa prøve vore Kolber paa de svenske Pander, vi have kun eet Skud i Geværerne!" — „Saa trænger ind paa dem med Kolberne iveiret, raabte Eiler mod Compagniet: lad, som I vil slaae til, men

naar I kommer dem nær, saa skyd først, og slaae saa paa dem til Skindet revner!" Med høitsvungne Kolber og under skingrende Hurra styrtede begge Compagnierne frem mod det Fersenske Regiment. Svenskerne mødte dem ligeledes, ventende en Kolbefægtning, men da de Danske vare dem paa ti Skridt nær, vendte de hurtigt Bøsserne om og gave en Salve, der paa denne Distance gjorde et dygtigt Hul i det svenske Regiment, og nu hamrede Normændene og Gyngerne saa trofast paa Blaakjortlerne, at de vigende begyndte at søge ind ad Byen til. Da bruste det op fra høire Fløi; nærmere og nærmere kom det, alt stærkere og stærkere, lig den rullende Torden. Det var de 3 jydske Regimenter tilhest, der under Oberstерne Brockenhuus, Friis og Krunse, i tætsluttede Geledder, under strakt Galop huggede ind i Flanken paa det svenske Infanterie og oprullede et Compagnie efter det andet. Rædsomt lød de Nedtraadtes Skrig under Hestefødderne. Frygteligt lynte Palladskerne ned mellem de flygtende Infanterister, der, kastende Vaabnene, søgte ind ad Nyborgs Volde. Da kom Generalmajor Weicher og Taube med to Dragonregimenter til Undsætning, men i det samme hug Brandenborgerne paa ny ind fra venstre Fløi, og da Resten af Ebersteins Cavallerie kom ansættende i piben-de Trav, flygtede Svenskerne ind i Fæstningen. Kuns i en udløbende Skovpynt stod endeel Infanterie endnu og fyrede uafladelig. Da Cavallerie ikke kunde bruges her, kommanderedes endeel hollandsk og dansk Infanterie hen, for at drive dem ud. Eiler var med sit Compagnie i Spidsen. Det var den høire Fløi af det Fersenske Regiment, de traf paa. Svenskerne stode fast

og veeg ikke een Haandsbred. Rasende trængte de Danske ind paa dem, snart vare de i Haandgemæng. „Kan vi end ikke seire, saa ville vi dog døe som Svenske!" raabte en svensk Officeer, idet han styrtede frem med sit Compagnie i Stormskridt. Eiler og Holck kastede sig med deres Compagnier imod ham, imedens Hollænderne gandske omringede Skovpynten. Eiler søgte flux Anføreren. Nu vare de neppe tre Skridt fra hinanden, men Overraskelsen bandt deres Arme, thi, lige overfor hverandre stode begge Dødsfjenderne. „Tredie Gang mødes vi! raabte Eiler med mørkt Aasyn: Eller staae de Døde op igjen?" — „See her Beviis for, at jeg lever!" svarte Ferfen og svang Klingen. Engelbrecht, der under hele Slaget ikke havde forladt sin Herre, sprang frem med opløftet Kolbe, men Hugget traf ham, saa han døende styrtede til Jorden. „O, Du tro Sjæl! raabte Eiler og hans Klinge foer ned i Ferfens høire Skulder. Da rev Denne fraadende en Pistol op af Beltet med den venstre Haand, just som Eiler atter hævede den tunge Klinge. Kuglen fløi og Klingen hvinte i samme Øieblik, og paa eengang styrtede Begge til Jorden. Forskrækket sprang Holck til, og spurgte ængstelig: „Min Ven! Er Du dødelig truffet?" — „Ja! svarte Eiler, idet han lagde den venstre Haand paa Brystet: Her sidder Døden."—„Gud! raabte Holck fortvivlet: Er der da ingen Redning?" — „Nei, min Ven! svarte Eiler med mat Stemme: Snart er det forbi, og Gud være lovet, at han saa hastig befrier mig for dette Livs Qval." — „Ja, dessværre!" sukkede Holck.

„Beklag mig ei, svarte Eiler med den sidste Anstrengelse af sine Kræfter: thi herligt har mit Lod været

i denne Verden: Danmarks største Konge har elsket mig som en Fader, og hans Efterfølger skjænkte mig sin Naade. Danmarks skjønneste Mø gav mig sit Hjerte, og nægtede end en grusom Skjæbne mig hendes Besiddelse, saa flettede dog denne Engels Kjærlighed yndige Blomster i min Livskrands, og gav mig Forsmag paa Himmerigs Glæder. Trofast Venskab vandrede ved min Side gjennem Livet! vedblev han, og greb Holcks Haand: og trøstende staaer det ved mit Dødsleie; og Troskaben, idet han pegede paa den hensovede Engelbrecht: udgjød sit Blod for mig. Jeg dør den skjønneste Død, noget Menneske kan ønske sig: Døden for Fædrelandet efter den herligste Seier, og jeg dør rolig, thi ingen Plet hviler paa min Krigerære, ingen slet Handling paa min Samvittighed. Amalia! Snart sees vi!"

Da reiste Fersen sig halvt op, rakte ham Haanden og sagde: „I Døden intet Had!" — „I Døden intet Had!" sagde Eiler med bristende Stemme, gribende hans Haand. De sank til hinandens Bryst, og var ei mere. Fortvivlet kastede Holck sig over Liget, og en Taare, som Manden og Krigeren græder den, nedrandt paa den afsjælede Ven.

(H. M. Frisch.)

Rettelse: I denne Fortællings første Halvdeel, forrige Hefte Pag. 4, Linie 5, staaer Escadronschefer, læs: Escadrechefer.

James Burton's Ophold i China.

(Et Brudstykke af hans Reisebeskrivelse.)

Europæerne vorde, fra det Øieblik af de naae China, indtil de igjen forlade det, behandlede som Fanger. Mig gik det ikke bedre. Det er sædvanligt at Fremmede, naar de komme til China, skifte Klæder. Dette skeer især af den Grund, at Europæerne, i deres hvide Reiseklæder, ere sande Skrækkebilleder for de Indfødte, thi hos dem er den hvide Farve Sorg, den sorte derimod Glæde. Silketøier, som, formedelst deres kjølende Egenskab, egne sig særdeles for det hede Klima, ere overordentlig billige. Saasnart derfor vor Ankomst rygtedes i Canton, hidkom strax en Mængde Skræddere, som vi gjorde store Bestillinger hos, saameget hellere, som de lægge Tøiet til, og vente med Betalingen til Skibet vorder klart at seile igien. Adskillige anskaffede sig Klæder af det Slags, som de chinesiske Søfolk bære i Regnveir; de ere forfærdigede af Siv, og saa tætte, at de skyde Vandet, som Fuglens Fjer.

Canton er den vigtigste chinesiske Handelsplads. Hver Aften Klokken 9 lukkes Portene, og Gaderne spærres ved Slagbomme. Derfor herskер om Natten den dybeste Ro i denne Stad. Gaderne ere meget lange, men smalle og krumtløbende, hvilket Sidste kommer deraf, at Enhver som bygger et Huus, rykker to til tre Fod længere ud, end sin Naboes, for at have — bedre Lykke end denne. Skjøndt Svin og andre Huusdyr løbe om paa Gaden, ere disse dog meget rene, thi

altid gaae fattige Mennesker op og ned, som opsanke Snavset i smaae Kurve. Vogne seer man ikke; Alt, hvad Folk ville skaffe fra Sted til andet, pakke de i to Kurve, og bære disse, paa en Bambusstang, paa Skuldrene. En Hest er et sjeldent Syn. Husenes Forside er altid uden Vinduer; derfor gaaer man paa Gaden som mellem to øde Mure. Vinduerne til Gaarden ere af Perlemoer, hos fattige Folk af Muslingskaller. Bohavet bestaaer kun af Borde og Stole, hvortil om Vinteren kommer et Kulbækken af Porcellain. Den største Prydelse er et lidet ved Væggen staaende Alter med Huusgudens Billed, foran hvilket man foretter sin Andagt. Høist dernæst agtes gammelt Porcellain; det stiger med hvert Aar i Prisen, ligesom Vinen hos os. En Stump, som bærer Stempel af tusind Aars Alder, har en uskatteerlig Værdie. Paa festlige Dage besætter man Bordene med slige Kostbarheder. Blomster finder man i alle Huse, da Gartnerkonsten er Chinesernes Kiephest. Dog blander sig ogsaa heri deres Kjærlighed til det Gamle saavelsom til det Unaturlige. Saaledes opelske de gjerne Granplanter, og vanskabe dem saaledes at Stammen, skjøndt den kun er et Qvarteer høi, ligner en moosgroet hundredaarig Stub. Jorden og Potten, hvori Træet staaer, bedækker man med halvforvittrede Steen, at det kan see ud som en ældgammel Klippe.

Qvinderne boe i den meest afsidesliggende Deel af Bygningen, stundom i en gandske affondret, som ei engang de nærmeste Frænder have Adgang til. Om Chinesernes huuslige Forfatning er det umuligt at erfare

Noget. De ere hemmelighedsfulde i Alting, men især i det som angaaer deres Huusvæsen og det andet Kjøn.

Hvad Chinesernes legemlige Beskaffenhed angaaer, da ligne de, i Ansigtsfarve, de sydlige Europæer. Mændene afrage Hovedhaaret, undtagen det paa Issen, som flettes i en Pidsk, og hænger ned bagtil. Kun Husfædre er det tilladt, at bære en Snurbart, og derpaa sætte de stor Priis. Neglene paa Lillefingrene lader man voxe lange, holder dem meget rene og gjennemsigtige, og forvarer dem om Natten med Kapsler af Bambus. Dog kunne kun saadanne Personer, som intet Haandarbeide forrette, prange med denne Pynt. Corpulents agtes for en Skjønhed, og giver, som Tegn paa et sorgfrit Liv, Fordring paa Høiagtelse, ligesom Magerhed bevirker det Modsatte. Deres Klæder ere af Taft, Atlask eller Bomuldstøi. Strømperne ere altid af broget Atlask, i Form af Støvler. Paa Hovedet bære de kegleformede Huer af sort Silketøi. Til en fuldstændig Dragt hører ogsaa et Silkebelte, en Pengepung og en Tobakspung. Stok bruge de ikke, men Soelskjerm desto mere. Om Vinteren bære Chineserne vel et Dusin Kjoler, af hvilke den ene, ved Ærmerne og forneden, altid stikker udenfor den anden. I Mangel af Handsker holde de, for at varme Hænderne, en levende Vagtel mellem dem. De Fattige gaae med blottet Hoved og bare Been. De Allerfattigste have slet intet Andet paa end Buxer. Ingen tør klæde sig over sin Stand, og hver Stand har sine udvortes Kjendetegn. Mandarinerne af den øverste Klasse bære deres Værdigheds Tegn: en skinnende, af Guld og

Solv virket Tiger paa Brystet og Ryggen. Andre have to Egernrumper bag paa Huen, Andre to Paafuglefjer, ꝛc. Man kjender ellers Folks Stand paa Tallet af de Perler, som smykke deres Belte, og især paa en Knap, som pryder deres Hue, idet den enten er af Guld, Perler, Koraller eller spraglede Ædelstene.

Om Chineserindernes Klædedragt veed jeg kun at sige, at den adskiller sig fra Mændenes ene og alene ved Hovedpynten, idet de flette deres Haar i en smuk Krands, og befæste det med Guldnaale, Fjer, Baandsløifer eller konstige Blomster. Da Chineserinderne gjøre stærk Brug af den hvide Sminke, vorder deres Ansigt, længe før Tiden, bedækket med Rynker. Som bekjendt have de unaturlig smaae Fødder, og derfor en usikker, vaklende Gang. Mange kunne ikke engang gaae, fordi ders Fødder, fra Barndommen af, til deres store Oval, indprésses i snevre Skoe af Jern eller Kobber, som man ikke tager af dem før deres Legem har naaet sin fulde Vext. Denne Lemlæstelse, som sandsynligviis, fra første Færd kun foranledigedes ved Mændenes Skinsyge, er det qvindelige Kjøns Stolthed, eftersom det derved giver tilkjende, at det lever i Magelighed og Velstand, ligesom den ogsaa, i Mændenes Øine, gjelder for den høieste Prydelse, uden hvilken ingen Qvinde kan gjøre Fordring paa Skjønhed og Agtelse. Denne Smagens Fordærvelse gaaer saavidt, at Engellænderinderne, som nu og da komme til Canton med deres Mænd, af de Indfødte sammenlignes med Paafuglene, som vel ogsaa have en smuk Skikkelse, men — stygge Been.

De Piger, som, formedelst deres Forældres Armod, have maattet undvære hiin Forskjønnelse, faae kun Mænd af lavere Stænder. Og slige Qvindere ere de eneste, man seer paa Gaderne i Canton, skjøndt saare sjelden, fordi de skamme sig ved deres store, det vil sige, ved deres naturligdannede Fødder. Qvinderne paa Flodskibene sætte sig ud over denne Fordom, og gjøre sig alt for liden Umage for at skjule deres Skikkelse. Ofte have de ingen anden Bedækning, end et Par forrevne Skipperbuxer. Alligevel undlade de aldrig at flette Haaret paa Hovedet i en smuk Krands og at smykke det med Solvnaale, med naturlige eller Papiirsblomster, med Hanefjer og deslige. En saaledes pyntet Kone, som med Tobakspiben i Munden, og med et Barn fastbundet paa Ryggen, staaer ved Roret, giver et gandske særeget Skue.

Naar en fornem Mandarin viser sig paa Gaden, gaae vel hundrede Bødler foran ham, som, forsynede med Svøber, Bambusrør og Lænker, forkynde hans Komme med vild Hujen og Skrigen. Undlader Nogen at gaae tilside og vise den største Ærefrygt, da udsætter han sig for den haardeste Straf. Uagtet denne Magt, befinde de høie Statsembedsmænd sig ingenlunde i en bedre Stilling, end det af dem plagede Folk, thi den Ene bevogtes af den Anden. Gjør Nogen sig skyldig i den ringeste Forseelse, kan han vente af Keiseren at vorde afsat eller straffet paa Livet. Derfor lade ogsaa de Fornemste, for at lægge deres Underdanighed for Dagen, Lænker og Sværd bære foran sig. Med Lænkerne binde de sig selv, naar Keiseren befaler det. Denne mægtige Fyrste ærer Nationen som et overjordisk Væsen.

Almuen tør ikke engang see ham. Overalt hvor han kommer frem, gaae 2000 Bødler foran ham. Folk maae indelukke sig i deres Huus, og hvo der ulykkeligviis befinder sig paa Gaden, kan kun undgaae Døden derved, at han kaster sig næsegrus ned paa Jorden. Af denne Aarsag har heller intet chinesisk Huus Vinduer paa Forsiden. Naar Keiserens Hofbetjente nærme sig ham, berøre de Gulvet nigange med Hovedet, og vente hans Befalinger paa deres Knæe. Ministrene tør kun raade ham, naar han forlanger det, men aldrig, under Dødsstraf, gjøre Forestillinger mod hans Villie. Paa denne Maade udstrækker Slaveriget sig fra den laveste Undersaat lige til Prindsen. China's Beherskere have anvendt de snedigste Konstgreb, for at sikkre deres Magt. Hver Huusfader have de givet en uindskrænket Magt over sine Børn, endogsaa over de Sønner, som have opsvunget sig til høiere Værdighed end han selv beklæder, saa de miste Livet, saasnart Faderen anklager dem. Derfor indprenter man ogsaa Børn fra den spæde Alder, den Grundsætning, at de aldrig maae vorde klogere end deres Fader. Alle Reiser udenfor Landet ere forbudne, og hvo som reiser udenfor dets Grændser, dømmes uærlig at være. Regjeringen udbreder Skrifter, hvori China berømmes som det fuldkomneste og lykkeligste Land i Verden, de øvrige derimod skildres som ulykkelige og foragtelige. Kort, Undersaatterne sættes ud af al Forbindelse med den øvrige Verden. Men Regjeringens største Konstgreb bestod deri, at den uforanderligen fastsatte Sprog og Skrift. Havde man ladet deres Uddannelse frit Løb, da stode Videnskaberne uimodsigeligen paa et langt høi-

re Trin. Den chinesiske Statsforfatning kan ikke bestaae med Folkets Oplysning. I Aartusinder have begge staaet paa samme Trin, som de nu staae.

Chineserne troe endnu stedse, at Jorden er en firkantet Flade, at China ligger lige i Midten, og er omgiven af Lande, som beboes af de forunderligste Skabninger; at der paa Oceanets Bund befinder sig et Uhyre, som indaander i sex Timer og udaander i andre sex, hvorved den bevirker Ebbe og Flod, ꝛc. Tre Dage for en Solformørkelse skal gaae for sig, formanes Indbyggerne, ved offentlige Bekjendtgjørelser, til at paakalde deres Guder og bringe dem Offre, at ikke Solen skal vorde opslugt af det Uhyre som bekæmper den. Endnu har ingen chinesisk Astronom rigtigt kunnet beregne en Sol- eller Maaneformørkelse. Dette er en Omstændighed, som sikkrer de christne Missionairer Opholdet i Peking, thi man kan ikke undvære dem til Forfærdigelsen af en rigtig Calender; de udarbeide altid den astronomiske Deel deraf. De indfødte Lærde levere blot de astrologiske Tilfætninger, paa hvad Dag det f. Ex. er bedst at bygge, at gifte sig, at helbrede visse Sygdomme, ꝛc.

Som Soldater ere Chineserne store Kujoner. Man kan allerede slutte sig til deres magelose Feighed af den Omstændighed, at Skildvagter ikke have andet Vaaben end en Pidsk. I forrige Aarhundrede blev engang 100,000 Chinesere slagne paa Flugten og Mand for Mand nedsablede af neppe 20,000 Birmaner. Sikkerligen vilde en Hær af 50,000 dygtige Europæere være nok til at underkaste sig China med dets 150 Millioner Indvaanere. Forlængst vilde det

være udstykket af Naboefolkene, hvis det ikke, forunden sin 300 Miil lange Muur, paa alle Sider var omgiven enten af Havet, af Sandørkener eller af utilgjængelige Bjerge.

I China kan Enhver som har Raad dertil have flere Koner. Disse kunne tilkjøbes, og ere Mandens Eiendom saa gandske, at Lovene ei have det allermindste med dem meer at skaffe. Blandt de mangehaande Hilsener var især en mig høist paafaldende: To Venner, som gjensaaes efter lang Skilsmisse, omfavnede hinanden og knælte sammen, hvilket de gjentoge ni Gange, uden at vexle eet eneste Ord.

Hvad er frygteligst, Beskjæmmelse eller Død?

(Meddeelt.)

Paa et af de Bjerge, der imod Norden begrændse Marseille, laae fordum Slottet M., siden Berengar den Tredie Stamsæde for en Familie af lige Navn. Som mandligt Lehn tilfalder det, naar Mandslinien uddøer, Kronen; kun da naar den sidste M. ofrede Konge og Fædreneland sit Liv, skulde hans nærmeste qvindelige Slægtning arve ham.

Den sidste Besidder af dette gamle Stamsæde, Guilfort v. M., blev et af de sørgelige Offere for Robespierres Bøddeløxe. Hans Hustrue skjulte sig med hendes toaarige Søn og tvende Døtre, fra fem til tre Aar gamle, hos en af deres forrige Tjenere, En af

de Faa, der ikke lod sig henrive af Frihedsrusen, indtil den atter tilbagevendende Rolighed tillod hende at vise sig offentlig igjen.

Men hvilken mørk Udsigt i Fremtiden fremstillede sig for den Ulykkelige: hendes Gemahls Godser vare inddragne, hendes egen Formue tilintetgjort. Flere kummerfulde Aar hensukkede hun med hendes Børn, førend hun omsider ved mægtige Venners Bistand fik Stamgodset M. tilbage til sin Søn. Det før saa skjønne faste Slot fandt hun ikke mere; i de nylig forundne Tiders Raserie havde Pøbelen, der ødelagte de fleste adelige Slotte, ogsaa afbrændt denne faste Borg — kun Steenhobe mindede om dens forrige Sted. Fru M. drog derfor ind i en lille af Eviggrønt beskygget Hytte, der var bestemt for Gartneren, hvor hun i stille Vemod levede allene for hendes Børns Opdragelse. Svære Sygdomme, de naturlige Følger af den trykkende Mangel, de i de tidlige Aar havde kæmpet med, havde forjaget Ungdommens Blomster fra hendes Døttre; deres matte Udseende, deres i sig selv indsluttede Væsen, forkyndte dem som ubetydelige Skabninger; men det uanseelige Dække skjulte en Sjel, dannet ved de skjønneste Kundskaber; en uudtømmelig Kilde til Kjærlighed for Alt hvad der var skjønt og godt strømmede i deres rene Sjele. Kun Victor, Moderens og Søstrenes Stolthed og Haab, fremblomstrede med hver Dag i fornyet Ungdoms Skjønhed. Glødende for hvad der var stort og godt, hang han med Lidenskab ved Alt hvad han anfaae som saadant, og blev derved, med sit umistænkelige varme Hjerte,

ikke sjelden et Offer for mangt et Bedrag, som han ikke ahnede førend det var for sildigt.

I det før saa glimrende, nu saa beskedne Opholdssted, hvis smaae Indtægtskilder kun ydede en saare sparsom Underholdning, levede denne lille Familie næsten uden alle udvortes Forbindelser, saa rolig og eensformig, at hver en kommende Dag var den forundne fuldkommen lig; rig med alle Savn, thi Kjærlighedens og Fortroligheds venlige Baand omslyngede de ædle Hjerter — Fred og Enighed indflettede Glædens beskedne Blomster i deres stille Tilværelse. Victor var tidlig ansat i Krigstjenesten, og laae nu i Garnison i Aix. Saaofte Tjenesten tillod det, ilte han til M. hvor hans Ankomst hvergang bragte nyt Liv i den stille Kreds, der ved hvert et Gjensyn fandt ny Leilighed til at beundre og glæde sig ved ham.

En Dag var han ankommen dertil, men ikke med den glade Mine hvormed han pleiede at nærme sig den kjære Familiekreds. Hans Regiment havde faaet Befaling: at marschere til Rusland med den store Armee, og saa hoit end den unge Krigers Hjerte bankede af Fryd ved denne Leilighed, til at lægge hans Mod for Dagen, ligesaa smertelig følte det den dybe Kummer, Skilsmissen vilde udbrede over den omme Moder og de kjerlige Søstre naar han forlod dem. Længe varede det, førend han kunde bringe den sørgelige Efterretning over sine Læber; da det var skeet, rev han sig løs af de venlige Arme der omslyngede ham, og ilte ud i det Frie for at lette sit beklemte Bryst. Nogle til deres Regimenter hidkaldte Krigere gik forbi, iblandt hvilke han snart opdagede sin Barndoms Legebroder

Nicolai. Uagtet de Begge stode ved samme Regiment, havde dog Subordinationen opløst det gamle Venskabsbaand. Kun sjelden fandt Victor Leilighed til at sige den fordums Legebroder et venligt Ord; nu var det Trang for hans bekymrede Hjerte at møde en venlig Erindring om den sorgløse Barndom — han kaldte ad Nicolai, og lod hans Ledsagere fortsætte deres Vandring.

Uagtet Victors venlige Tiltale, blev Nicolai taus og mørk; hævede han end stundom det vaade Øie iveiret, da var det med et Blik paa den lille By, han kom fra, der maatte sønderknuse et mindre deeltagende Hjerte end Victors. „Hvorledes, Nicolai! spurgte han: Er Veien til Hæder Dig saa tung?" — „Nei, Gud være lovet, det er den ikke, Hr. Lieutenant! men — Afskeden — hvad er bittert som Afskedens Stund fra — —" — „Du har jo hverken Forældre eller Sødskende, afbrød Victor ham: paa hvis Mund Du maa trykke det smertelige Afskedskys. . . Men Din Sorg gjelder vel den skjønne Marie, kan jeg tænke, vor fordums Legesøster." — „Ak, Hr. Lieutenant! raabte Nicolai med fremstyrtende Taarer: Med hende er det forbi! Hun er tabt for mig!" — „Stakkels Nicolai! trøstede ham Victor; Hvorfor det?"

Stammende fortalte nu Nicolai, hvor trofast og inderlig han og Marie fra deres første Barndom af havde elsket hinanden; at Marie's Moder altid havde været dem god — hvor venlig hun havde smilet til ham, naar han om Søndagen dandsede med hendes Datter — hvorledes han hver Aften var gaaet sag

ofte forbi deres Vinduer, indtil Moder og Datter havde tilønsket ham en rolig Nat. „Men nu, blev han ved med et dybt Suk: nu er den gode Moder død. Marie's Fader elsker intet i Verden høiere end Penge; han har haanlig afviist mig, og erklæret: at Marie's Haand er bortlovet til den lange Martin, den rige Gartner ved Vinbjerget hisser. Igaar fik jeg Befaling, uforsøvet at indfinde mig ved Regimentet; jeg gik til Marie's Fader — han vilde ikke lukke mig ind. Marie tilvinkede mig fra hendes Kammervindue, at vente hende bag ved Huset. Kun et Øieblik torde hun skjenke mig, for at Faderen ikke skulde mærke hendes Fraværelse. Hun tog en Myrthegreen frem af sin Barm, og trykkede den ved Afskedskysset i min Haand. „Evig Din! hulkede hun: Bevar dette Pant paa min Kjærlighed! Det er af den Myrthe, min fromme Moder opelskede til min Brudekrands — kommer den ikke til at omslynge mig som Din Brud, da bliver den mit Smykke, naar jeg er død; thi hellere end jeg tager Martin, favner jeg Graven." Med disse Ord ilte hun tilbage til Huset." — „Stol paa Marie's Troskab! trøstede Victor den Bedrøvede: Og vende vi lykkelige tilbage fra den Kamp, vi gaae imøde, saa vær vis paa, at jeg skal anvende Alt hvad jeg formaaer hos den ubarmhjertige Fader." — „Jeg haaber intet mere!" sukkede Nicolai, idet han taknemmelig fremrakte Haanden til Afsked, og med nedbøiet Hoved vandrede han nu med langsomme Skridt efter hans Ledsagere.

Victor vendte tilbage til det moderlige Huus; i tvungen Munterhed tilbragte han den sidste Aften

med den elskede Moder og de kjære Søstre — og forend Solen den følgende Morgen havde vækket den Verden, det blev den betroet at oplyse, sneg han sig sagte bort, for at skaane de Elskede og sig selv for det smertelige Levvel. Endnu et Blik fuldt af stille Længsel kastede han paa de kjære Vinduer, bag hvilke de slumrede; en taknemmelig Taare for deres Kjærlighed, en inderlig Bøn for deres Vel var hans Afsked, da han forlod Skuepladsen for sine Ungdomsglæder med den Ahnelse — aldrig mere at see den.

Da Victor ankom til sin Garnison, gav de nye Sysler ham snart Beskjæftigelse nok. Haabet om de Laurbær, han mellem Nordens iisklædte Fjelde ventede at samle, overvandt let Skilsmissens Smerte i den modige Ynglings Hjerte. Victor blev Premierlieutenant, og hans General overgav ham, som et særdeles Bevis paa sin Tillid, en Deel af Krigskassen.

Marschen gik nu hastig fremad til den tydske Grændse, hvor der maatte gjøres Holdt, for at opvebie de endnu ikke ankommende Hobe. Denne Stilhed i en ubetydelig lille Bye, der ikke havde de ringeste Hjelpemidler til Tidens Forkortning at frembyde, gjorde at Officererne snart af Kjedsomhed toge deres Tilflugt til Spillebordet og Flasken. Victor var en af de Sidste, der overgav sig til disse Fornøielser; endelig lod ogsaa han sig henrive af Strømmen, og snart fandt ogsaa hans letantændelige Sind i disse Nydelser, Næring for sin Forlystelse. En Aften, da Vinen havde ophidset ham mere end sædvanligt, træder han til Pharaobordet; man spillede høit, hans

Pung var snart tom. Han vil gaae — den ved Uheldet endnu mere vakte Begjerlighed hos den Berusede, trækker ham tilbage igjen, og — en Rulle Guld, henhørende til den ham betroede Kasse, drages frem; han besætter Kortene paany — snart er ogsaa den tabt. — „Va banque!“ raaber han i en fortvivlet Tone. Bankøren saae et Øieblik forundret paa ham, men, paatagende sin forrige kolde Mine, vedbliver han Spillet. Victors Kort udtrækkes — han taber! — „Bagateller! raabte han vildt, idet han kastede en Nøgle til Bankøren: I Jernskrinet i mit Værelse vil De finde nok til Deres Betaling.“ — Denne var ikke seen, førend han forvisede sig herom; medens Victor styrter til Skjenkebordet, for at drukne sin Fortvivlelse i en fuldkommen Bevidstløshed. Neppe var et Qvarteer forløben, førend Udsendte fra Generalen træde ind for at forbyde Spillets Fortsættelse og — føre Victor i Arrest.

Spilleren var gaaet til Victors Bolig; sagte aabnede han Døren, og ved det ligeoverfor værende Lys Skrinet; den mistænkelige Allarm blev imidlertid ikke ubemærket af Victors Vert, en stille retskaffen Borger: Han veed, at hverken Victor eller hans Opvarter er hjemme; han spørger — intet Svar! — Nu kalder han Folk sammen, og man finder den formeente Tyv i fuld Arbeide med at pakke Pengene til sig. Den i Nærheden værende Vagt kommer til, og bringer den Grebne til Generalen, som boede ved Siden af. Den Anklagede oplyser Sagen, og Victors Hæftelse bliver befalet.

Kun en saare svag Straale af Haab havde oplyst Nicolai's sørgelige Vandring. Med Marie's Myrthegreen paa det elskende Hjerte opfyldte han nøiagtig sine Pligter i Tjenesten, og tog ingen Deel i hans Staldbrødres vilde Glæder. Mange Spotterier maatte han taale derfor. Især gjorde Fløimanden ved Compagniet sig ofte lystig over ham, og da han stod i stor Anseelse hos sine Kammerater, fulgte de Andre hans Exempel. Var han allerede for sin Raahed den beskedne Nicolai modbydelig, da gjorde den Omstændighed, at han var Martins Broder, ham utaalelig for den sørgende Yngling, der altid saameget mul'gt skyede ham. Destomere opsøgte Jacqves ham, og da han ikke var uvidende om Nicolai's Kjærlighed til hans Broders Brud, spottede han ikke sjelden derover. Paa den Dag, der tilintetgjorde Victors Lykke, vare de udkommanderede sammen efter Fourage, og paa Hjemveien udlod Jacqves, hvis onde Lune Brændevinets overflødige Nydelse kun havde forbittret ikke forjaget, sig med usædvanlig Haan mod Nicolai. Denne taug, men hans Hjerte kogte af Hævn. De kom om Aftenen tilbage til deres Qvarteer, som deres onde Genius havde anviist i eet Huus. Ved Indtrædelsen i den fælleds Stue støder Jacqves Nicolai med Uforskammenhed tilbage, med de Ord: „Det hjelper ikke, Du maa lade mig Fortrinet; min Broder tog Din Kjæreste fra Dig, og jeg udbeder mig den bedste Plads ved Bordet; Du er nu engang en Karl, der allevegne maa staae tilbage!" — „Nu er det nok!" raabte Nicolai som afsindig, i det han styrtede til det dækkede Bord, greb en Kniv,

og trængte ind paa Jacqves. Denne fik snart fat paa en anden, og førend de tilstedeværende Soldater kunde adskille de Kæmpende, styrtede Jacqves død til Jorden. Om hans Modstander havde gjennemboret ham eller han i sit blinde Raserie var løbet i Dennes Vaaben, kunde Ingen afgjøre, mindst den af Skræk tilbagegysende Nicolai. I Lænker førtes nu den Ulykkelige i Vagten — og saaledes var een Aften begge Ungdomsvenners Lykkes Forstyrrer.

Den følgende Morgen vakte Victor af den Bedøvelse, i hvilken han, lig en Død, havde tilbragt Natten. Et Blik paa det mørke Kammer, hvori han befandt sig, traf ham med Erindringens Lynstraale; han gjenkaldte sig det, der var foregaaet, og — et frygteligt Lys opgik for hans Sjel; tydeligere og tydeligere erindrede han sig den forunding Aftens Tildragelser, indtil de alle i deres hele Skrækkelighed vare udfoldede for ham. Gysende holdt han Hænderne for Øinene; — han kunde ikke skjule for sig selv, at hans Ære for evig var tabt — ved egen Brøde. Fortvivlet sprang han op; med det Forsæt at døe, søgte han efter sine Vaaben — de vare borte — han fandt Intet, der kunde tjene ham som et Middel til det skrækkelige Øiemeds Opnaaelse. „Har da Alt forladt mig? raabte han i vild Afsindighed: Forsmaaer ogsaa Døden Kammeratskab med en Vanæret?"

Da aabnedes Døren, og Gustav, Victors Beslægtede og Ungdomsven, som var ankommen med sit Regiment forrige Nat, traadte ind. „Tilbage! skreg Victor ham imøde: Hvad vil Du en Ærelos? Tilba-

ge. Hans Nærværelse forpester Luften, som omgiver ham!" — „Victor, sagde Gustav, idet han rakte ham Haanden: er det kommen saavidt med Dig, at Du forstøder Din Ven fra Dig?" — „Ven? Jeg har ingen Ven mere uden Døden! Skaf mig den, da vil jeg troe at Du elsker mig." — Dybt rørt trykkede Gustav ham i sine Arme. „Er da Dit Hjerte død for alle Følelser? spurgte han venlig: Du hviler jo ved Din Gustavs trofaste Barm, der med Glæde vil ofre Dig sit Liv. Har Du glemt den Time, i hvilken Du, medens vi vare paa Militairskolen, ved at bade Dig kom den frygtelige Malstrøm for nær og syntes redningsløs forloren? Alle vore Kammerater løbe bort, skrigende om Hjelp; jeg styrtede efter Dig, var saa lykkelig at faae Dig i mine Arme, til Trods for de rasende Bølger, der sloge sammen over os. Med en Stemme mat som den Døendes, bad Du mig da: „Red Dig selv, Gustav, og lad mig synke!" — Men fastere og fastere slyngede jeg mig til Dig, og i det Øieblik da ogsaa mine Kræfter vare udtomte, kom der Hjelp — og vi vare reddede! Da knyttede vi et evigt Venskabs-Baand; da sank Du i mine Arme og raabte: „Mit Liv, Gustav! tilhører Dig; Du har tilkjøbt Dig det!" — „Gustav, raabte Victor dybtrystet, og hede Taarer fremstyrtede af hans Øine: Ak, hvorfor skulde Du være borte fra mig? Ulykken var ellers ikke skeet! Men nu . . . er Alt forbi! Mit Liv, der smilede saa venlig ad mig, er tilende! Alle de glade Drømme jeg tryllede mig med, ere nedsunkne bag sorte frygtelige Skygger; thi — jeg er nu ærelös!"

Dette sidste tilføiede han med bævende og neppe hørlig Stemme. — „Kun faret vild fra den rette Vei er Du', Victor! trøstede Gustav: Din forrige pletfri Opførsel vil bevæge Dine Dommere til at formilde Din Dom." — „Jeg ønsker ingen Medlidenhed! raabte Victor stammende: den Tanke at være en Gjenstand for Medlidenhed, var mig stedse utaalelig, og nu . . . Han tilhyllede sit Ansigt og taug. Kortefter foer han op og trykte Gustavs Haand med de Ord: „Du er min Ven! Du nægter mig dog ikke min sidste Bøn: Jeg kan ikke leve — nei, jeg kan ikke! Giv mig!" —her greb han efter Gustavs Kaarde. „For Guds Skyld! raabte Denne, gribende ham i Armen: Hvad vil Du gjøre? Har Du glemt, at Du har en Moder, at Du har Søstre, hvis sidste og eneste Støtte Du er?" — „Ha, min Moder! Min ædle ulykkelige Moder! Og jeg skal overvælde Dig med Skjændsel? Er det Lønnen for Dine lange Lidelser?" — „Du kan belønne hende, naar Du lever af Kjærlighed til hende! vedblev Gustav: Du veed, at Din Families Stamhuus opholder Din Moders og Dine Søstres Liv, at de uden dets Indkomster Intet eie, at de med Din Død vil tabe det, naar Du ikke døer i Kamp for Fødelandet. Vil Du da være saa feig at gjøre en Ende paa Din Tilværelse, og give Dine Elskede til Priis for Nød og Mangel?" — „Feig?" raabte Victor, glødende af Vrede. — „Ja feig! vedblev Gustav rolig: Feighed er det at afkaste en Byrde fordi den synes os for tung, fordi man mangler Mod til at bære den! Vel veed jeg, hvad for en Straf Lovene har bestemt Dig, og jeg skjælver ved Tanken derom,

men jeg kjender Dit Hjerte, og veed at Du vil leve, for ved ædel Daad at afvaske de Pletter Gaarsdagen satte paa Dig."

En lang Pause paafulgte. Gustav heftede tilidsfuld de bedende Øine paa Victor, hvis Blik stirrede ubevægelig paa Jorden. Endelig hæver han det — den skrækkelige Kamp er tilende — han kaster et lynende Blik mod Himlen — hans Kinder glode — han synker i Gustavs Arme med de Ord: „Du har seiret! Ja, jeg vil leve — for min Moder — og for at tilkæmpe mig min tabte Ære igjen!"

Vagten traadte i dette Øieblik ind for at føre Victor i Forhør. I Sandhedens simple Sprog fortalte han med faa Ord sin Forbrydelse; medlidende dvælede hans Dommeres Øine paa den faldne Yngling; endogsaa den ellers saa strenge General var rørt — men hvad formaaede deres Medynk mod Lovenes Strenghed?

Man fører Victor bort. Udenfor Døren møder han Nicolai, som man aftager Lænkerne, for ogsaa at bringe ham i Forhør. Venlig rækker Victor ham Haanden. „Gud velsigne Dig for Din Deeltagelse! udbrød Nicolai rolig: Det er dog kun Døden, der venter mig, og hellere lider jeg den ved mine Kammeraters end ved Fjendens Haand." Og med disse Ord gik han rolig til sine Dommere. — „Den Lykkelige! sukkede Victor: Han har kun Døden at frygte?"

Den følgende Dag brød Corpset op. I den lille Flekke L. ved den bayerske Grændse, holdtes Rastdag;

her skulde begge Fangerne modtage deres Dom. Midt paa Torvet dannedes en tæt Kreds af Krigere; Victor fortes frem i fuld Uniform. Hans Kammerater trængte sig om ham, for at tage Afsked med ham. Han stirrede mørkt hen for sig, men ingen Bevægelse forraadte, at han følte disse Beviser paa deres Kjærlighed, thi han syntes tillukt for hver en Følelse, uden Tanken om hvad der forestod ham. Kun da Gustav, næsten ligesaa bleg som han selv, nærmede sig ham, og med vaade Øine indsluttede ham saa fast i sine Arme, som om han aldrig vilde give Slip paa ham, blev hans Følelser synlige i den Ulykkeliges dødblege Ansigt; han trykkede sin Vens Haand, idet han tilhviskede ham: „Sig dem, at det er for dem, jeg taaler min Beskjæmmelse." Og idet han rev sig løs, styrtede han ind i Kredsen. Her griber Profossen ham, afriver den Orden, der smykkede Victors Bryst, og brækker den Kaarde, han med saamegen Ære havde baaret, for hans Øine. Derpaa trækker han Uniformen af ham, kaster en grov Soldaterkappe over ham, og indslutter hans skjønne Lokker i en simpel Soldats Hue — og saaledes lader endelig Auditeuren den Ulykkelige, som en Afmagt, fra det Øieblik hans Kaarde kastedes for hans Fødder, omgav med velgjørende Nat, bringe bort af Kredsen, der stille og dybt rystet opløste sig.

Ogsaa Nicolai havde faaet sin Dom — Dødsdom. Med Rolighed beredte han sig til Morgendagen, da den skulde fuldbyrdes. Fra det Øieblik af han var udtagen til Soldat, ansaae han sig som et Offer for Døden, og uden Sorg forlod han nu en

Verden, der uden Marie ingen Glæder kunde tilbyde ham. Man spørger ham, om han endnu har noget Ønske, nogen Bestemmelse, at bringe istand? — „Ingen! svarede den unge Krieger: Jeg har, Gud være lovet! ingen Forældre, ingen Sødskende, der vil begræde min Død. Eet Hjerte, tilføiede han halvsagte: er der, som hæver sig af trofast Kjærlighed til mig — men, først hisset, hvor Rige og Fattige ere lige, tør jeg haabe at forenes med hende, for aldrig mere at adskilles — snart at forenes!"

Morgenen brød frem, Regimentet marscheerte ud. Uden Lænker gik Nicolai med faste Skridt foran mellem de Ni, hvis Kugler skulde udslukke hans Livs Lys. Ved en af de sidste Afdelinger vandrede Victor i den Klædning, man Dagen tilforn havde ført ham; den frygteligste Fortvivlelse stod malet i hans Aasyn; nedbøiet var den høie, ellers saa skjønne Skabning, som om han vilde skjule sin forhadte Tilværelse for Alle.

Da man var kommen til en fri Plads udenfor Byen, lød den Kommanderendes: „Holdt!" og Nicolai føres nu til det Sted, der var udseet til Executionen. Kun en kort Bøn sender den Gudhengivne til Himlen, et længselfuldt Blik mod den Egn, hvor den Elskede er, og — gjennemboret af tre Kugler synker han livløs til Jorden. Tause nedsænke hans Kammerater ham i den, ved Siden af det Sted hvor han udgav sit sidste Suk, tilberedte Grav. En visen Myrthegreen, som han holdt mellem sine foldede Hænder, lagdes paa det trofaste Hjerte, for med det at hensmuldre i den fremmede Jord.

„Held Dig! sukkede Victor ved hans Gravhøi: Du har fuldendt Kampen! Venlig bortkaldte Dødens Engel Dig fra Livets Kummer; mig truer Følelsen af min Beskjæmmelse at sønderknuse."

Samme Dags Aften laae den fromme Marie knælende i Bøn til Gud — i Bøn for hendes Elskede — i hendes eensomme Kammer; dobbelt brændende vare hendes Ønsker om den Hjelp, der ellers vilde komme for silde; thi den følgende Dag var af den ubøielige Fader bestemt til hendes Bryllupsdag. Da raslede det i Myrthegrenene, som grønnedes udenfor hendes Vinduer, som om de bevægedes af et sagte Vindstød — og en venlig lysende Straale gjennemkrydsede i samme Øieblik det mørke Værelse. „Er det Dig, min Nicolai? raabte hun med udbredte Arme: Jeg kommer, jeg kommer!"

Da Faderen den følgende Morgen, utaalmodig over hendes lange Udeblivelse, træder ind til hende, finder han hende livløs liggende paa Gulvet. Et himmelsk Smiil havde udbredt sig over hendes skjønne Ansigt. Hendes Veninder flettede en Krands af Myrthetræet, der var opelsket til hendes Bryllupsfærd, og smykkede hende i Liigkisten med den.

Martret af de piinligste Følelser henslæbte imidlertid Victor sin elendige Tilværelse. Efter nogle Dages Forløb tillodes det ham, paa Gustavs indstændige Bønner, at bære en anstændig Dragt igjen; man gav ham Vaaben igjen, og tilstod ham den Bøn, at deeltage i den nu begyndende Kamp. Med Fortvivlelsens Mod styrtede han sig mod Fjendens tætteste Skarer, men stedse kom han uskadt tilbage igjen.

Den 17de August seer Victor sin General, ved Smolensks Bestormelse, omringet af en Flok Kosakker. „Lader os frelse ham, hvad det end koster!" tilraaber han sine Kammerater, og i Følge med nogle faa lige saa modige Krigere, flyver han afsted, nedhugger Alt hvad der modsætter sig ham, og — det lykkes ham ved en næsten overmenneskelig Anstrængelse, at bringe den saarede, snart for Overmagten gandske underliggende Chef i Sikkerhed. Dybt rørt trykkede Denne ham til sit Hjerte med de Ord: „Jeg gjengiver den tappre Helt hans forrige Rang!" og i det samme aftog sit eget Ordenskors og paahængte Victor det, i det han tilføiede: „Det er for Din Generals Frelse!" Med en taknemmelig Taare trykkede Victor hans Haand til sit Hjerte, fra hvilket Skjændselens tunge Byrde nu var afvæltet — og i det han svingede sin Kaarde, udraabte han jublende: „Nu kan jeg dø; thi jeg har faaet min Ære igjen!"

Da Kanonerne omsider tav, og den følgende Dags Morgensol oplyste den blodige Valplads, fandt man Victors Liig med spaltet Bryst — i hans Haand en erobret fjendtlig Fane, som hans blodige Legeme hvilte paa. Bestjæmmelsens Brændemærke var udslettet, og Døden havde venlig overført den med den gjenvundne Ære ligesom paa ny Oplivede til det bedre Fædreneland.

(Fr. de la Motte Fouqué)

Om Dalen Glencoë og Skjalden Ossian.

Ossians Sange, der høre til Skotlands største Mærkværdigheder, havde sit Udspring i en af de frygtelig skjønne Dale, hvorpaa de skotske Høilande ere saa rige, i Dalen Glencoë. Fra Bredderne af Søen Leven er det at Vandringsmanden trænger ind i denne Dal, hvor Floden Coë, Ossians Cona, møder hans Blik. Dens Løb gaaer over raa Steenmasser. Vandrerens Forventning opfyldes i denne skjønne Dal; her og intet andet Sted boer den Aand som hersker i Ossians Sange. Steile høie Fjelde, paa hvis Isse de blaae Skyer, som den celtiske Barde saa ofte omtaler, hænge, og dybe Revner, foraarsagede af den Alt fortærende Tid og det fra Bjergene nedstrømmende Vand, frembringer den skjønneste Contrast med Dalen, gjennem hvilken Floden Coë bugter sig, og som frembringer et Billede paa Frugtbarhed, Ro og Uskyld. Paa høire Side kneiser Malmor, et Bjerg som Ossian har besjunget, paa venstre Conson eller Fingals Høi. Flere kjæmpemæssige Klippemasser hæve sig langt borte og slutte Dalen, hvis Beboere ere adskilte fra hele den øvrige Verden.

Her fødtes Skjalden Ossian; her levede han sine første Aar. Ossian var Søn af Fingal, Høvding for de gamle Celter, som beboede de skotske Høilande. Han levede i Slutningen af det 3die og Begyndelsen af det 4de Aarhundrede. De gamle Celters Barder eller Skjalde vare meget betydelige Mænd; selv en Kongeson tog ikke i Betænkning at regne sig blandt deres Tal, hvis Naturen

havde udrustet ham med Gaver dertil. Deres Sange gik fra Mund til Mund, og forplantedes saalunde til den sildigste Efterslægt. Barderne fulgte med i Kampen, og indgjøde Kæmperne Mod og Tapperhed ved deres Sange. Ved dem allene kunde Heltene vinde Udødelighed. At blive navnkundig formedelst Bardernes Sange var den største Ære, og saalunde blev den Helteaand, som i Forstningen kun besjælede Skjalden, tilsidst en virkelig Egenskab hos Folket.

Ossian var en saadan Skjald. Han var kaldet af Naturen til Digter, og ledsagede sine Sange med Harpen. Mange have anseet ham for at være den Første af alle Skjalde, der have besjunget Heltes Bedrifter. Som Digter har han det Fortrin for alle Andre, at de fleste af de store Bedrifter han valgte til Gjenstand for sine Sange, ikke allene foregik under hans Øine, men at han endog ofte selv tog virksom Deel i deres Udførelse. Han var Helt og Helteskjald.

Kråhwinkelske Forordninger.

1) Da vi eragte, at mange Festdages evige Frem- og Tilbagerykken ei kan være andet end til Afbræk og Forargelse, saa skal den hellige Paaskefest, som regjerende Fest, i Kraft af denne Forordning, fra nu af være henlagt til den 5te April, og have alle øvrige Fest-

dage sig herefter underdanigst at rette, under en Mulct af 5 Rigsdaler.

2) Efter den nye Almanaks Angivelse skal der i Aar den 29de Novbr. indtræffe en saakaldet Solformørkelse. Da nu Magistraten intet Behag finder i deslige fælsomme Narrerier og forargelige Comedier paa Himlen, ei heller vil, at et ærekjært Borgerskab skal lade sig forstyrre i sine Sysler ved at gabe derefter, saa byde og formane vi Alle og Enhver, ei at lade sig afdrage fra sit Arbeide ved hiint unyttige Tidsfordriv, men ihukomme Skriftens Ord: Skomager, bliv ved din Læst!

3) Da Kjendetegnet paa en gal Hund, efter vor Stadsphysikusses Bemærkning, skal bestaae i en nedhængende Rumpe, saa har det ærekjære Borgerskab og alle vor Stads Indvaanere, saasnart de bemærke sligt hos en Hund, uopholdeligen at andrage det for Raadet, paa det man itide kan forebygge den Skade, en saadan Rumpe kunde gjøre.

4) Naar ingen Ildløs er at befrygte, skal Straalemesterne skrue Sprøiterne fra hinanden, indpakke dem vel, og lægge dem tilside, indtil de behøves. Men nogle Dage før Ildløsen skal han, under haard Straf, fuldstændigen samle dem igjen, smøre alt Skrueværket vel samt Læderet med Tran, paa det Alt kan være i forsvarlig Stand, naar behov gjøres. Desligest skal han, en passende Tid iforveien, forsyne dem med tilstrækkeligt Vand, og aabne den Side af Sprøitehuset, som vender ud til det Qvarteer af Byen, hvor Ilden bryder ud, da det bagefter let kan være for silde. Ilige-

maade skal han ogsaa itide samle sine Tanker, at han ikke, naar Ilden bryder ud, skal handle uden Hoved.

5) Da man i mange Nabobyer igjen har afskaffet Oplysningen, saa skal der i vor Stad Krähwinkel, ei allene ikke tales videre om denne forargelige Gjenstand, men hver dens Indvaaner skal ogsaa paa det strengeste afholde sig fra at være oplyst, og det saameget mere, som Oplysningen er befunden at være Skyld i, ei allene i den franske Revolution, men ogsaa i Jordskjælvet i Messina og Lissabon, saavelsom i den strenge Vinter 1813 og i Stormfloden 1824.

Karen Hovseth.

En norsk Fortælling.

Hos Oberst Ramm var Alting beredt til Selskab og Bal i Anledning af den elskværdige Capitain Sollers Nærværelse. Fortrolig sad den tækkelige Mand paa Sophaen ved den endnu altid smukke Oberstindes Side, og underholdt paa det behageligste sin Værtinde, imedens Tjeneren lidt efter lidt tændte Lysekronerne i de smagfulde Værelser, fremsatte Theservicen, og styrtede Strømme af Eau de Cologne paa den glødende Ildskuffe. Obersten var endnu ikke færdig med sin Pynt, og ikke ugjerne syntes Capitainen at gribe denne Leilighed for at nyde den elskværdige Ko-

nes Selskab. Ikke uden Ængstlighed overlod hun sin Haand til hans varme Tryk, og den forlegne Tone, hvori hun besvarede Strømmen af hans lidenskabelige Galanterie, røbede paa eengang: at han ei var hende ligegyldig, og at hun følte sine Pligter. Endelig rullede en Vogn frem og Oberstinden reiste sig med lettet Bryst fra den farlige Mand. Dristig trykkede han hendes Haand til sine Læber og sprang op, Obersten traadte ind med de ankomne Gjæster, og snart samledes et glimrende og stedse forøget Selskab. Velanstændighed bød Capitainen at slutte sig til de politiserende Mænd i Tobaksværelset, og nu samlede sig om den behagelige Selskabsmand en Kreds af tildeels meget dannede Folk. Men imedens han syntes at give det hele Selskab Liv, kastede han længselfulde Blik hen imod den halvaabne Dør til de hvidklædte Skjønne, der ved den rygende Thee med Modenyheder og Mærkværdigheder fra sidste Bal holdt sig skadesløse for Savnet af de unge Herrers Nærværelse. Endelig smuttede han ind og fik Plads imellem et Par unge, vakre Piger, der i et Øieblik satte hans letfængende Hjerte i Flamme. Her var Soller igjen paa sin Plads, og forglemte hele Verden, imens de stakkels, godmodige Smaapiger forglemte Alt uden den smukke Capitain og deres Triumph over de misundelige Naboerske. Oberstinde Ramm gav ham et straffende Slag med Viften, idet hun gik ham forbi og traadte hen imod et netop indtrædende Fruentimmer. „Der er Frøken Lise! hviskede Damerne til hverandre med et spodsk Smil: Og see, hun har saamæn iaften igjen sin næsvise Dreng med sig.“ Damen traad-

te nærmere og førte ved Haanden en deilig Dreng paa omtrent syv Aar. „Hvem er denne Dame?" spurgte Capitainen et Par Gange, nysgjerrig deels over den Haan hvormed man overalt betragtede hende, deels over det Alvorlige og egne i hendes smukke Ansigt; men tilfældig Afbrydelse hindrede hans Naboerske fra at give Svar. I det samme blev han kaldet op at instruere Musiken i den tilstødende Balsal, og glemte nu den saakaldte Froken Lise, indtil han langt ude paa Aftenen blev hende vaer stottende sig op til et Vindue og med Øiet fæstet paa ham. Han gik hen til hende og spurgte, efter et Par lette Vendinger, om hendes Navn. „Betænk Dem, Capitain Soller!" svarte en saare velbekjendt Stemme, og Soller slog forbauset sine Øine hen paa Pigen, i hvem han pludseligen gjenkjendte Elise Winther, der for endeel Aar siden, endnu i sin første, blomstrende Skjønhed, havde været hans Brud. „For Guds Skyld, Elise!" raabte han med uforstilt Varme, og greb begge hendes Hænder. — „Stille, Soller! De prostituerer mig; jeg beder Dem, forlad mig. Jeg lider nok iblandt disse Mennesker — blev hun ved med en Taare i Øiet: forog nu ikke De mine Ubehageligheder." Hun neiede og satte sig hen i den anden Ende af Salen. Soller var aldeles ude af sin Stemning; mekanisk dandsede han et Par Dandse, og satte sig derpaa hen i en Krog i et Sideværelse, hensjunken i dybe Tanker.

„Men Soller, hvorledes har De det da iaften?" spurgte en venlig Røst, og et Par blode Hænder bedækkede hans Øine. — „Ak, naadige Frue! svarte Capitainen, og skjød Oberstindens Hænder ned over Ansig-

tet til sine Læber: Ak, de maae rigtig undskylde mig om jeg i Deres Huus bliver lidt distrait. Dertil bidrager saa meget —" blev han ved med et forlegent Suk. — „Hykler!" hviskede Oberstinden halvhøit og vendte sig fra ham.

Imidlertid havde Soller fattet sig, holdt hende tilbage og begyndte en levende Samtale. Man begyndte at gjennemløbe Gjæsternes Personale, og da Raden kom til Froken Winther, spurgte Capitainen med en vis Iver hvem hun var og hvorledes hun var. „Havde det været for ti Aar siden, svarte Fru Ramm smilende: saa havde jeg beskyldt Dem for at være fangen i Elise Winthers Garn." Soller rødmede og maatte uvilkaarlig slaae Øinene ned. „Uden at være fangen, vedblev han: tilstaaer jeg Dem dog at jeg er høilig frapperet over Frøkenens Udvortes. Der er en vis Blanding af fordums Gratie og Tungsindighed, af Dannelse og Frygtagtighed," — „De har Ret, svarte Oberstinden: hun er virkelig interessant ved første Øiekast. Men hvad hendes Frygtagtighed angaaer, saa maa jeg sige Dem, at den gandske taber sig i en Grad af Hardiesse, som man neppe skulde tiltroe en Pige af Stand." — „Hvorledes, naadige Frue?" — „Saae De ikke den lille buttede Dreng, der traadte ind ved Siden af hende?" — „Denne Dreng? — er han — — hendes Slægtning?" — „Ja, min Herre, og det i alleregentligste Forstand. Hun kom hertil for nogle Aar siden med det spæde Barn, som naturligviis var fundet, jeg veed ikke paa hvilken Landevei. Hendes Fader var død, og hendes Cousine, Fru Helmer, maatte tage baade Frøkenen og den

fundne Dreng til sig. Moder lyver han sig ikke til." — —

I det samme kom den lille Dreng hoppende ind i Værelset og blev forlegen staaende, da han blev de Samtalende vaer. Begge kastede deres Øine paa ham, men bleve underligen trufne, thi istedetfor den nysomtalte Lighed som Oberstinden havde troet at finde imellem Frøkenen og Barnet, stod Sollers Miniaturportrait saa umiskjendeligen foran dem, at det snart maatte hedde: Fader lyver han sig ikke til. Pausen blev bestandig længere og mere forlegen. „Men min Gud, Capitain! afbrød endelig Fruen: Har De ikke et eneste Bonmot ved Haanden, jeg har aldrig savnet det saameget som i dette Øieblik. Nu vel, saa lad os gaae ind i Salen uden Bonmot." — „Ifandshed, naadige Frue, ved alle mine Synder, denne gang er jeg uskyldigere end Barnet derhenne." Fru Ramm tang stille med et intetsigende Ansigt og traadte ind i Quarreen ved Capitainens Haand.

Det var allerede høit paa Dagen, da Selskabet adskiltes. Endnu forlegen bød Soller sin Vært og Værtinde Godnat og gik op paa sit Værelse. Det var ham umuligt at sove; han gik taus op og ned af Gulvet, tænkende paa de henrundne Dage.

Vi føre nu vore Læsere otte Aar tilbage i Tiden. Det var i Begyndelsen af Norges uheldige Krigsaar 1814. Endnu glødede Alt af den skjønneste Begeistring for Nationalære, Frihed og Selvstændighed. Ved en af de første Troppeafdelinger der bleve satte i Bevægelse, stod den raske, talentfulde Lieutenant Soller. Forretninger holdt ham tilbage fra Com-

pagniet og han iilte nu efter i sin lette Slæde paa det glatte Fore. En Aften meget silde blev han en Slæde vaer, der kjørte foran ham, hvori sad et Fruentimmer. Idet han vilde svinge forbi, standsedes han ved et ængstligt Raab, og finder et Fruentimmer af Stand, der med faa Ord beretter ham, at hendes Skydsdreng, en Pog paa tolv Aar, var bleven syg, og kunde ikke styre Hesten. Soller tilbyder sig at lade Drengen sidde i hans Slæde, og stiller sig bagpaa hos Damen for at bringe hende til næste Skifte.

Snart kom Lieutenanten og det unge Fruentimmer ind i en for Begge saare interessant Samtale. Froken Winther, saaledes kaldte hun sig, besad den elskværdige Lethed i Omgang, som Bekjendtskab med den dannede Verden frembringer, og hendes skjønne Accentuation lagde en malmindelig Cultur og fiin Følelse for Dagen. Lieutenanten brændte af Længsel efter at naae Gjæstgiversstedet, for at faae sin Dames Ansigt at see, og frygtede paa samme Tid for at skilles fra den behagelige Selskaberinde. Silde ankom de til Skiftet, og Soller førte Frøkenen ind i en lav, smudsig og mørk Stue, hvor, til hans Ærgrelse, ikke en Talgpraas var at bekomme, og til Pigens Bedrøvelse ingen Hest kunde erholdes paa to Timer. Det viste sig da, at Begge havde een og samme Vei, og Soller kunde ikke bare sig for, under et passende Paaskud, at lade sin ventende Hest bie en Timestid, imedens han fortsatte det interessante Bekjendtskab. Frøkenen fremtog af sin Sypose nogle Stykker Smørrebrød, som hun deelte med sin galante

Ridder, der paa sin Side overtalede hende til at drikke et Par Glas af hans medbragte Rhinskvin.

Af og til kradsede han i de usle Kakkelovnsgløder, og forlangte fra Folkestuen mere Ved; men den skjelmske Pige, der mærkede hans Hensigt, satte sig altid saaledes, at den sparsomme Belysning slet ikke faldt paa hendes Ansigt. Endelig blev han utaalmodig og forlangte, at hun skulde vende sig om for at demaskere sig, at han kunde see de skjønne Læber, der saalænge havde fortryllet ham. Men hun loe og nynnede et Vers af en bekjendt Maskeradevise:

Tidt en nysselig Gudinde
Under Masken tryller Dig;
Ei Du veed hvad Du vil finde,
Naar hun demaskerer sig;
Vogt Dig vel, at ei Dione
Bliver til en tandløs Kone.

„Fortræffeligt! Men jeg lader det komme an derpaa!" udbrød Ridderen tillidsfuld. — „Men jeg ikke, min Herre! svarte Damen og slog ham over Fingrene, idet han vilde føre hende til Lysningen: Maskefrihed!" — „Velan da! svarte Soller: Men siden Maskefrihed skal være Frihed, saa tag ikke min ilde op. De har nylig ladet høre en Stemme, der just ikke pleier at tilhøre tandløse Kjællinger; jeg beder Dem, syng endnu lidt mere!" Elise føiede ham, sang med en fortryllende Røst et Par Vers af Dreiers stolte Krigssang:

„Op Fjeldbyg med Fædrenes Styrke!"

og klinkede med ham paa Norges Held. Begeistret rev Soller et Blad af sin Tegnebog, nedskrev følgende Vers og rakte hende dem med Anmodning om, at hun ogsaa vilde afsynge disse:

Unge Kriger! Valhals Mø
Vier her til Kamp Din Klinge;
Tappert Du for Nor den svinge;
For Dit Norge lev og dø!

End Du ei Gudinden saae,
Fik kun hendes Røst at høre;
Men til tro Dit Sværd at føre,
Dette Kys Dig vie maa.

Elise læste et Par Gange Sollers Vers ved den sparsomme Belysning og rystede paa Hovedet. Endelig tog hun Bladet og sang Versene saaledes:

Unge Herre! Norges Mø
Ei befatter sig med Klinger;
Vie den selv, naar Du den svinger
For at seire eller dø.

Kan Du uden Kys ei slaae,
Søg da efter hvor Du finder
Slige venlige Gudinder,
Hvor Du Snese Kys kan faae.

Soller var overrasket og henrykt. Skjøndt hans poetiske Talent ikke havde Stort at betyde, bildte han sig dog ikke saa lidt ind deraf; men her saae han sig overtruffet af en Pige, der saa aldeles fordringsløs

havde ligesom givet ham en enkelt Straale af al den Rigdom hendes Sjel besad.

Klogt vidste han imidlertid at holde sine Følelser tilbage, og affecterede en sønderknust Synder, for at gjøre sig værdig til at opmuntres igjen af den huldе Pige. Ved denne Konst vandt han ogsaa, at hun, efter at have ventet over to Timer paa Skydsen, tillod, at han satte sin Slæde tilbage og førte hende med sin Hest videre. Han holdt udenfor hendes Hjem; og hvor behageligt blev han ikke her overrasket, da Elise sagde: „De er nu kommen til Qvarteret, min galante Ridder. Min Fader, Justitsraad Winther, har paa sin Indqvarteringsbillet Navnet Lieutenant Soller.“ Elise hoppede, med en venlig Tak for Skydsen, ind i Stuen, og strax derpaa kom Sollers egen Betjent ud for at modtage sin Herre og anvise ham Værelse.

Næste Morgen traadte den gamle, venlige Justitsraad Winther ind til sin Gjæst, bod ham velkommen, og takkede for hans Forekommenhed imod Elise. — Brændende af Længsel, gik Lieutenanten ned til Caffebordet, og blev overrasket staaende for den deiligt blomstrende Mø, der med en flyvende Rødme slog sit Blik ned. Snart var en fortrolig Stemning tilveiebragt, og Soller levede som i Himlen. Førstegang følte han sig liden, ved at stille sig ved Siden af denne Pige, hvis sjeldne Fuldkommenheder fik deres skjønneste Værd af den Sjelsreenhed hvoraf de udsprang, — men just denne Følelse gav Soller

et Tække, som han aldrig før havde besiddet, og som vandt ham den ædle Piges hele Hjerte.

Soller var i Grunden, som alle letsindige Mennesker, et godt Menneske. Han var ærlig Kammerat, vilde hele Verden vel, og opfyldte ofte bogstavelig Doberens Ord: „Har Du to Kjoler, saa giv Din Broder den ene." Men Soller var ogsaa et Menneske uden alle Grundsætninger, og hans Valgsprog var: Nyd Minuttet! I Elise's Omgang fandt han mere end han søgte, mere end han var sig bevidst at have fundet: Veiledning til at nyde Livet paa en værdig Maade. Ved hendes Side var han maaskee blevet en fortræffelig Mand og Borger.

Efter en Maaneds Forløb var Elise Sollers Forlovede, men for det første, efter Pigens Ønske, aldeles hemmeligt; selv Faderen maatte ikke vide det, skjønt hun vidste, at han Intet vilde have derimod, men fordi den gamle Mand snart vilde gjøre deres Forbindelse bekjendt, og Elise — var det maaskee Ahnelse, — ønskede at Fredens Rolighed først skulde give Soller tilbage til et stille borgerligt Liv, førend deres Forening ved Offentlighed skulde erholde et uopløseligere Baand.

Vaaren kom og med den Ordren til Fremmarsch. Med et rørt Hjerte skiltes Soller fra sin grædende Elskede, der i Afskedstimen trykte Troskabsringen paa hans Finger.

Paa Bondegaarden Hovseth stod den ældste Datters Bryllup. Alt havde Jubelen vedvaret paa

den anden Dag, og ved dens frembrydende Aften klang paany de muntre Violiner. Da meldte sig blandt Gjæsterne en forbireisende Sergeant med sin Kammerat. Christopher Hovseth ilte de Fremmede imøde med en Velkomstdram, og førte dem, uden at høre paa de fremsagte Undskyldninger, ind for Brudeparret.

En forlegen Stivhed udbredte sig over det lystige Selskab; thi uagtet dette bestod af Bygdens anseeligste Bønder, indgjød dog Sergeant Wilhelmsens dannede Væsen og bydende Udvortes en vis Ærefrygt, der ikke passede til den jevne Ligefremhed, som udmærker vore Bønders lystige Gilder. Men denne Wilhelmsen besad ligesaamegen Lethed i sin Omgang, som fiin Dannelse, og snart vidste han at erstatte den tabte fortrolige Støien ved at give Selskabet et høiere Sving. De unge Piger betragtede den velvoxne, smukke Karl med Velbehag og, da han havde dandset den første Feier med Bruden, slog deres Hjerte høit under Livslykket af ængstlig Forventning om, hvem der hernæst skulde opbydes af ham til den Valts, han bestilte hos Musiken.

Men see, Wilhelmsen valgte Ingen i Rækken af de ventende Piger, men opsøgte i Kjøkkenet Brudens Søster, den deilige Karen, der, beskjæftiget med Anretningen, ikke gjorde sig Haab om at deeltage i Aftenens Forlystelse. Med blussende Kinder traadte den smigrede Pige ind ved Sergeantens Haand, og Alle beundrede hans fine Levemaade, og undrede sig over, at han som Fremmed, strax havde skaffet sig Underretning om Familien. Den arme Karen var

paa en Maade udskudt af Familien. Et Par fordeelagtige Partier vare endog blevne tilintetgjorte for hende, fordi hun ikke maatte giftes før den ældre Søster, og destomere levende følte hun nu den Opmærksomhed der vistes hende. Tæt omslyngede den færdige Dandser sin ranke, slintbyggede Dandserinde, og det var først paa hendes gjentagne Anmodning, at han sluttede den langvarige Valts. „Karen! sagde han fortrolig, idet han holdt hendes Haand i sin: Du har førstegang lært mig at elske Dands, saaledes har jeg endnu aldrig dandset.“ — „Men ligesom De har vist, at De har dandset mangen ærlig Gang førend iaften, saaledes har De sikkert mangengang sagt saadanne pæne Ord til en stakkels Pige, det kan jeg godt høre paa Dem.“ — Sergeanten saae forbauset paa hende; slige Ord havde han ikke ventet af den smukke Bondepiges Mund, og han fattedes for et Øieblik Svar.

Wilhelmsen havde utrættelig svunget sig omkring den hele Nat med de rødmossede Piger, og hos Mangen fundet et drisligt Haandtryk besvaret. Kun sjelden saae han et Glimt af den flittige Karen, og naar han vilde byde hende op til en Dands, var hun hurtig forsvunden. Endelig fik han Leilighed til at snige sig ud og søge efter hende. Han fandt Pigen i et lidet Kammer ved Kjøkkenet, i stille Taarer. „For Guds Skyld, forlad mig! raabte hun med Hestighed: De veed ikke hvad Synd De gjør; jeg maatte lide meget af mine Forældre for Deres Skyld.“ Men Wilhelmsen lod sig ikke saa snart bortvise. Med indtagende Deeltagelse trængte han ind paa den krænkede Pi-

ge, og efter at han under tusinde Kjærtegn havde anhørt alle hendes Lidelser, og hun med et huldt Smiil igjennem de mildere strømmende Taarer havde tilstaaet ham, at hans Deeltagelse gjorde hende lykkelig i hendes Modgang, tog han hende om Livet og drog hende tæt til sig.

Da reiste Pigen sig, saae paa ham med de mørkeblaae Øine og sagde: „Hr. Sergeant! Har De ifinde at gjøre mig ulykkelig eller lykkelig? Nei, nei, nu vil jeg Intet høre. Gaae ud til Selskabet; man har vist længe savnet Dem, og vee mig, om Nogen fandt Dem her. Ikke et Ord mere saalænge De bliver her hos os! Enten kommer De igjen en andengang eller ikke; derefter udtyder jeg Deres Mening." — „Mageløse Pige!" raabte Wilhelmsen, trykkede et Kys paa hendes Kind og adlød. Næste Dag forlod han med sin Kammerat det muntre Brudehuus, hvor ingen Anmodning fra den gjæstfri Vert længere kunde holde ham tilbage.

Et Par Uger vare henrundne, hvori Karen bar i det blode Hjerte sit Haab og sin Tvivl. En Aften sad hun allene ved Spinderokken foran Gryden i sin simple, reenlige Hvergarnsdragt; de Øvrige vare endnu paa Markarbeide. Da traadte den kjære Sergeant ind ad Døren, og hun gik ham med undseelig Glæde imøde. „Her har Du mit Svar!" raabte den Indtrædende, og drog hende i sin Favn.

I glad Forglemmelse hengled en halv Time. „Ak der kommer min Fader og Folkene!" raabte paa engang Karen: Skynd Dig hen paa Bænken!" Men Wilhelmsen løb forvirret ind i det lille Kammer, Ka-

rens Værelse. I det samme traadte Faderen ind, og den forskrækkede Pige formaaede endnu netop at tage Nøglen af Døren. Næste Morgen sad Karen hulkende paa sit Leie, da Wilhelmsen i den stille Dagbrækning paa Tærne og med Samvittighedens Uro i Hjertet, forlod den rolige Bondegaard.

Ikke langt fra Hovseth laae et Compagnie Jægere under Capitain Lossing's Commando. Posten var just kommen, og da hans Premierlieutenant, Soller, traadte ind, raabte han Denne imøde: „God Morgen, Broder! Jeg har behagelige Ting til Dig. Brev fra Din Tøs! Det laae indeni Majorens." — „Saa!" sagde Soller ligegyldig, stak Brevet til sig og tog en stoppet Pibe.

„Hvad Djævelen gaaer der af Dig, Kammerat? Læs dog!" — Soller slog taus Ild og gik op og ned ad Gulvet. Endelig stillede han sig foran den forbausede Ven og udbrød: „Lossing! Jeg har gjort en dum Streg. Giv mig et godt Raad. Du er en ærlig Karl og kan tie." — „Paa Parole!" svarte Capitainen, og satte sig i en opmærksom Stilling. — „Seer Du, min Ven, da jeg for et Par Uger siden havde gjort en Tour til Byen efter Monderingsstykker og paa Hjemveien kom forbi en Bondegaard, mødte jeg en talrig Brudeskare, der med munter Musik drog hjem fra Kirken. Jeg underrettede mig om hvem Parret var, og fortsatte min Vei, idet jeg mismodig sammenlignede vore stive Kredse med disse glade Menneskers ubundne Lystighed. Jeg tilstaaer Dig,

at det især var Brudens deilige Søster, der havde gi-vet dette Optog saamegen Interesse for mig. Neppe var jeg kommen her hjem, førend jeg fik det Flyveind-fald, at besøge Bryllupshuset. Min siffige Claus maatte tages paa Raad med, og Dagen efter drog jeg og han afsted, — jeg med en Underofficeers Mon-dur under min Surtout. Vi bleve herligt modtagne, og den lille Karen løb af med mit Hjerte. Den stakkels Glut forvildede mig saaledes ved sin uskyldige Hengivenhed, at jeg igaar reiste derhen igjen, og ved Gud, Broder, Lieutenant Soller vidste ikke et Ord deraf — Sergeant Wilhelmsen lovede Pigen sin Haand."

Længe stirrede den ærlige Lossing hen for sig. Endelig sprang han op. „Fy, fy, Soller! Det var nærved at være en Skurkestreg, ja ret betænkt, veed jeg ikke noget pynteligere Navn paa Din Opførsel. Hvad har Du nu ifinde videre? Ikke sandt, Du har endnu en Hoben Blomster at plukke, og naar hun saa har lutter Torne tilbage, saa — saa griner Satan og Lieutenant Soller leer vel ovenikjøbet Basfen til!" — — „Capitain! raabte Soller opbragt: Hvad er det for en Tone?" — „Det er en ærlig Mands Tone, Broer! svarte Lossing heftig: En skikkelig Karls som i dette Øieblik ingen helligere Pligt kjender, end at red-de hvad der endnu staaer til at redde — Pigens Ære!" — „Hvad har Du ifinde?" spurgte Soller spændt. — „At sadle op og ride hen til Pigen, og sige hende at en — — en — ja ved Gud, en slet Karl har narret hende."

„Holdt, det gaaer for vidt!" fnyste Lieutenanten, og tog i Sabelgrebet. — „Imorgen, svarte Lossing kold: er jeg til Tjenste, hvis Du ikke betænker Dig Kammerat, men idag bliver Du rolig her. Her er Tjenestesager som jeg maa bede min Lieutenant expedere — hvis ikke arresterer jeg Dig." — Soller skar Tænder; Lossing raabte ud efter sin Hest og klædte sig iilsomt paa. Da han greb efter Huen traadte Soller hen imod ham. „Broer! Du har talt mig vel haardt til; men skyldig er jeg. Gjør som Du vil, men spar Din Kammerats Navn og faer sagte med Pigen. Gud give jeg var Sergeant!" Capitainen rakte ham alvorlig Haanden, og lovede Forsigtighed og Skaansel.

Da Lossing kom tilbage, undveeg han synligere Soller, og Denne, hvis onde Samvittighed slog ham med tusinde Nælder, vovede ikke at spørge. Faa Uger efter fik Soller Compagnie, og forlod med hemmelig Glæde sin strænge Kammerats tause Bebreidelser og den nu saa forhadte Egn.

Den 4de November havde knyttet det nye Baand mellem de to Naboriger. Mangen brav Soldat havde tabt Lysten til sin Stand, Soller var iblandt de Forste, der søgte Afsked. Dette kunde han saameget lettere, som en betydelig Arv var tilfalden ham, og med et Bryst fuldt af Haab og Længsel ilede han fra de nys modtagne Eiendomme til sin Elise, hvem han nu kunde tilbyde Rigdom og Overflod. I flere Uger havde han Intet hort fra den kjære Pige, hvis Sjels- og Legemsfuldkommenheder malede sig for hans Ind-

bildningskraft med de skjønneste Farver. Endelig saae han Elises Bolig foran sig. Det var en mørk Decemberaften; Sneen føg tykt omkring ham, og Hesten slæbte sig udmattet igjennem den tilsneede Bygdevei. Gaardskarlen kom ham sørgende imøde, da han standsede. „Ja, det vil nok blive vanskeligt at modtage Capitainen iaften, for vor gode Husbonde ligger paa sit Sidste, og oplever vist ikke næste Morgen." — „Er det muligt? spurgte Soller forskrækket: Og Frøkenen?" — „Nu, hun sidder ved den Gamles Seng, kan De tænke." — „Arme Pige! Men tag kun imod min Hest; jeg maa endelig blive her." — „Ja, men." — „Som jeg siger Dig, jeg har vigtige Ting at sige den Gamle." — Han gik sagte ind, kastede sit Reisetøi af i det mørke Forværelse, og traadte ind i Sygestuen. En gammel Pige traadte frem bag Skiærmbrættet og fortalte ham, at den Syge nu var noget livligere, og havde formaaet den udmattede Datter til at hvile sig et Øieblik. Justitsraaden hørte den Fremmedes Røst, og kaldte Capitainen til sig, idet han med Blidhed takkede for hans Besøg, og glædede sig over, at kunne overdrage til en brav Mand adskillige Forretningssager, der endnu laae ham paa Hjertet. Under Samtalen yttrede den Døende sin Bekymring over at efterlade den elskede Datter eensom og uden Støtte i Verden. Med glad Rørelse greb Soller Oldingens Haand og fortalte ham Hensigten af sit Komme. „Er det muligt! Bliver min Elise Deres! Og det vilde hun dølge for mig! Nu Gud velsigne Dem, saa dør jeg rolig. Ak, hvor er hun dog henne? Gaae hen kjære Søn, og see om hun

endnu sover! „Elise havde hørt den Gamles Ord, idet hun var traadt ind i Kammeret. Med inderlig Grædmelse paa de blege Kinder traadte hun hen for Sengen, og kysede den Syges Pande. „O min Pige! Du hilser jo ikke paa Din Brudgom. Lad mig endnu før jeg dør, see Eder favnes!" — Elise kastede et langsomt, alvorligt Blik paa Soller, der med Taarer bredte sine Arme ud imod hende. Endelig tog hun hans Haand og førte ham hen til den gode Gamle. Han lagde sine Hænder paa deres og saae taknemmelig op imod Himmelen. — „Dør Du nu rolig, kjære Fader?" hviskede Pigen med bristende Røst. — „Ja glad, meget glad! O, Soller! Gjør hende saa lykkelig som hun fortjener!" Da brast Elise ud i sagte Hulken og skjulte sit Ansigt i Puderne.

Ved Midnat begyndte Dødskampen; Soller og Elise sadde tause; den arme Pige havde udgrædt alle sine Taarer. Da Oldingen havde smilende udsukket, hviskede Soller til Elise: „O, under hvilke forandrede Omstændigheder sees vi igjen." — „Ja sandelig Soller, svarte hun med Gysen: under meget forandrede Omstændigheder. Jeg takker Dem fordi De kom; mig kostede Deres Komme skrækkelig meget, men denne Gode gav det en rolig Hengang. Nu behøver han ikke mere at skuffes af den ømme Datter. Vid, min Herre, at jeg aldrig bliver Deres! Aldrig, aldrig!"

Heftig forlod hun Værelset. Den forbausede Soller stod der som lynslagen. Endelig fattede han sig og vilde opsøge Elise. Det grædende Tjenerskab kunde neppe sandse hans Spørgsmaal. Efter lang

Tid bragte den gamle Pige ham Frokost og en Seddel fra Frøkenen, hvis Indhold kun var Gjentagelse af hvad hun mundtlig havde erklæret.

Vrede og Smerte, Harm og Kjærlighed flammede i Sollers Barm. Han kastede sig i Sæden og jog fortvivlet afsted til sit Hjem.

Den vingede Tid havde allerede bortført henved syv Aar i Evighedens uhyre Ocean; Soller havde allerede forlængst glemt sin Kjærlighed — dog, glemt den gandske havde han ikke, og i de stille Timer, naar Elise's Billede trængte sig frem i hans Erindring, og han beskyldte hende for den grædseligste Utroskab, strøg ofte Nemesis sin kolde Haand, som en iisnende Nordenvind, over hans Sjel, og han vovede ikke at anklage Elise. Glemt hende havde han ei; thi skjøndt hans Stilling og hans Godsers Drift ofte mindte ham om, hvor nødvendigt det var for ham at finde en elskværdig og duelig Kone, vendte han sig dog stedse bort fra denne Tanke; thi hvor skulde han finde en Elise? Imidlertid flagrede han dog ofte lystig om som Bien, til enhver Blomst, og mangen Blomst saarede han dybt, mangen Families Roe satte han paa et farligt Spil.

Dagen efter Ballet hos Oberst Ramm gik Soller urolig op og ned ad Gulvet med sin Pibe, beskjæftiget med det fornyede Billed af Elise. Rigtignok var denne Elise ikke mere den blomstrende, sjeleglade, vittige Mø i Ungdommens faure Alder. — rigtignok havde det Vidnesbyrd om Svaghed, som hun saa fri-

modig førte ved sin Haand, betaget hende den høie Uskyldsglorie, men nu vidste han ogsaa, hvorfor hun havde afslaaet ham sin Haand, og hvad der fremfor Alt gjorde Indtryk paa ham, var Drengens forunderlige Lighed med ham. Göthes Wahlverwandtschaft randt ham ihu, og han følte sig smigret, midt i Overbeviisningen om hendes Utroskab. En hurtig Beslutning fløi gjennem hans Sjel, og blev snart til fast Forsæt.

Saasnart han havde nydt Frokosten i sin Verts Selskab, og Velanstændigheden tillod ham at gjøre Balvisiter, opspurgte han Fru Helmers Bolig, hvor Elise logerede. Han lod sig melde og blev indladt. Med skjælvende Knæe reiste Elise sig fra Bordet, hvor hun sad, sysselsat med at undervise den lille Dreng. Efter en spændt og afbrudt Samtale gav han hende et Vink, at lade Drengen gaae ud. Saasnart de vare allene, begyndte han: „Uden Indledning, evig dyrebare Elise! Jeg veed nu, hvad der bevægede, hvad der maatte bevæge min ædle Elise til at afslaae min Haand. O, De veed ikke, hvormeget lykkeligere jeg føler mig ved at vide Aarsagen, hvormeget inderligere jeg elsker Dem! Kjære Pige! Nu er jo alle precaire Forhold længst forbi. Dette Barn — lad mig være hans Fader, og bliv Du min lykkelige Hustru!" — Taarerne strømmede ned over Elises Kinder. „Ja, raabte hun: vær hans Fader, thi De er det virkelig; men fra det Øieblik, at De erkjender det, maa jeg ophøre at være hans Moder. Jeg tilgiver Dem Deres Formodning, thi den er naturlig, og De deler den med den hele By; men De tager feil. Drengen er Deres.

— De studser, og naar jeg nu siger Dem, at han er den ulykkelige Karens Søn, hvem en vis Sergeant Wilhelmsen." —

„Store Gud!" raabte Soller og tumlede sandsesløs hen paa en Stol, hvor han blev siddende med Hovedet i Hænderne. En bedøvende Vægt sank ned over hans Sandser, og først efter en Times Forløb vendte han sig forvildet iveiret. Han var allene, men igjennem den aabne Dør saae han Elise sidde ved sit Sytøi og afviske hemmelig de hyppige Taarer, imedens Barnet, hans Barn, fornøiet sad paa en liden Skammel ved hendes Fødder og bladede i en Billedbog. Med usikre Trin traadte Soller frem i Døren. Da tog han det med Inderlighed paa sine Arme og gik hen til Elise. „Hvor er Karen? Er det muligt, at jeg kan afbetale en Deel af min skrækkelige Gjeld?" — „Hvad vilde De?" spurgte Elise alvorlig. — „Hvad jeg maa gjøre, ægte hende." — „Hun har fritaget Dem derfor, ulykkelige Mand! Da Deres Barn aabnede sine Øine, lukkede hun sine; jeg hørte hendes sidste Suk; det var for Dem." — Soller græd høit og skjulte sit Ansigt ved Barnets Bryst. Paa eengang slog han sine Hænder sammen og raabte: „Og Du Elise, store, ædle Væsen! Hvilken magelos Ædelmodighed! — O, nu fatter jeg først, hvor uhyre mit Tab er. Eller — dog nei, jeg er alt for uværdig til at bede om den Salighed, jeg saa skjændig har forskjærtset." —

Elise syntes ikke at ville forstaae ham. Endelig spurgte hun, hvad han vilde gjøre med Drengen. „O, behold De ham, lær De ham at være god!" sagde den bedrøvede Fader og betragtede ført den Lille.

Tillad mig at sørge for hans Fornødenhed og — endnu en Bøn: stundom at see ham hos Dem." Elise rakte ham Haanden med Venlighed, og bragte ham Barnet, at han skulde kysse det.

Soller forlod med inderlig Smerte den sjeldne Pige, og ilte faa Timer efter til sin eensomme Bolig. Af og til besøger han sit Barn og vender altid tilbage med fornyet Agtelse og Kjærlighed for den ædle Elise. Gandske er ikke Haabet om at gjenvinde den Elskede slukket i hans Barm; om dette Haab nogensinde kan gaae i Opfyldelse, maa Fremtiden afgjøre.

(M. C. Hansen.)

Gaadefuld Spaadom.

I et meget berømt Bibliothek fandt man, for ikke længe siden, følgende mærkværdige Spaadom om Hamborg:

Aar efter Christi Byrd 1827, den 12te April, vil der i den berømte Hansestad Hamborg fremstaae en Prophet. Man vil stedse see ham i broget Talar, med en blodrød Krone paa Hovedet. Skoe og Strømper bærer han aldrig; heller ikke sover han i nogen Seng, men hviler stedse paa haardt Træ. Hans Spise er meget simpel; vel seer man ham stundom ved de Stores Taffler — dog tager han ingen Deel deri, men nøies

med Vand og Brød. Hans Spaadomme ville indtræffe hurtigt. Mange ville anfee ham for en Ridder af gallisk Herkomst, og denne Ære er ham saa vigtig, at han stedse gaaer med Sporer paa, skrider stoltelig frem og byder Mange Trods. Om Aftenen forføier han sig tidligt til Hvile, derimod reiser sig aarle om Morgenen, og begynder sin Spaadom.

Den 16de Mai vil han vække en Opstand. Han vil opmuntre mange Mennesker til at antænde Ild, og Hamborgs Horizont vil, indhyllet i en Dampsky, kunde sees en Miil borte. Paa Gaderne vil reise sig et Skrig og en stor Tumult; Ild vil blusse op, Mennesker, Vogne og Heste ville løbe og kjøre i en Hurlumhei uden Lige, og ofte ikke kunne komme frem. Mange ville forlade deres Vaaninger, for aldrig mere at komme tilbage. Døde Legemer ville stige iveiret, og levende Mennesker ville stige ned under Jorden. Der vil opstaae en uhyre Confusion. Borde, Stole, Senge, Kister og Skabe ville vorde kastede hultertilbulter, og man vil finde de skjønneste Meubler paa Gaden. For Mange vil denne Dag være en Rædselsdag, og Mange ville see den imøde med Angst og Frygt; Taarer ville flyde, Sukke opstige mod Himlen, og Mange ville ønske at see Aftenen skumre. Især vil Middagsklokken lyde frygteligt i mange Fattiges og Letsindiges Øren.

Propheten tager sig intet af alt dette nær, thi med alle de gode Egenskaber han besidder, har han dog den Feil, at han er vellystig i høieste Grad. Han er umættelig i sandselige Glæders Nydelse, og iagttager den udvortes Anstand saalidet, at han endogsaa driver sine

Amouretter offentligen, for Alles Øine. Omsider vil man gribe og dræbe ham, trods hans Forsikkring: at han er af gammel Adel, og at En af hans Forfædre har været tilstæde ved Frelserens Lidelse.

(Nøglen i næste Hefte.)

Guillotine-Skarpretteren Samson.

Hvo maatte ikke ønske, paa nogle Timer at kunne have boet i denne Mands Sjæl, for at belure hans Ideer? Han var en levende Guillotine-Øxe, uden al Følelse, eet med dette Jern, og hug uden Forskjel alle Hoveder af, de maatte høre til hvad Partie de vilde. Han gjorde sin Forretning med samme Ligegyldighed ved en Brissot som ved en Robespierre, ved en Ludvig XVI og Marie Antoinette som ved en Skorsteensfeier og en Fiskerkjælling. Naar han var færdig med den Ene, saae han sig kun om efter Flere. Hvorledes maa dog denne Mand have sovet, efter at have taget mod de sidste Blikke af saa mangfoldige og saa forskjellige Hoveder?

(Mercier.)

Abbed Gerasimus og Løven.

I Palæstina, ikke langt fra Jordans Bred, der laae, i en yndig Egn, et Munkekloster, hvis Abbed var den fromme Gerasimus. En Dag, da den hellige Mand, hensunken i dyb Eftertanke, vandrede langs med Flodbredden, kom en Løve udaf Krattet, og gik lige hen imod ham. Gerasimus forfærdedes, og vilde undvige det vilde Dyr, men da dette, ængsteligtbrølende, som om det anraabte hans Forbarmelse, fulgte efter ham med langsomme Skridt, blev Abbeden staaende uden Frygt, thi han meente, der maatte være tilstødt Dyret noget Ondt, og hans ømme Hjerte forbød ham, at undvige noget Creatur, som trængte til hans Hjelp.

Løven nærmede sig, lagde sig ned for Abbeden, og holdt klagende den høire Klo iveiret. Da saae Gerasimus, at en Torn stak dybt i Foden, og at denne var hovnet og betændt. Uvilkaarligen ihukom han Historien om Slaven Androklus, der, bortløben fra sin Herre, ogsaa havde fundet og helbredt en saaret Løve, som, da Slaven siden blev greben og dømt til at kastes for de vilde Dyr, kjendte ham igjen og skaanede hans Liv. Og han gjorde som Androklus havde gjort, drog Tornen udaf Løvens Fod, rensede Saaret og forbandt det med et Klæde. Neppe fornam Løven Lindring i sin Smerte, før han brølte høit af Glæde; smigrende og kjærtegnende lagde han sig for Abbedens Fødder, ligerviis som en tam Hund. Rørt af Dyrets Taknemmelighed, klappede

Geraſimus det blidt paa Ryggen, og gav det derpaa et Vink at gaae.

Men da Abbeden nu vilde gaae tilbage til Kloſtret, ſtod ogſaa Løven op, og fulgte med. Geraſimus vinkede atter, og pegede ind i Skoven; men Løven ſaae beden: de paa ham, logrede med Halen, og vedblev at følge ham. Hvorvel nu Abbeden kunde foreſtille ſig, at Brø: drene i Kloſtret vilde vorde ſaare forfærdede, naar han bragte Løven med, ſaa overvandt dog Dyrets Taknem: melighed denne og andre Betænkeligheder, og han tog da Løven med ſig, allerhelſt da den ikke lod ſig afvise.

Med Forundring hørte Kloſterbrødrene Abbedens Fortælling, og ſkjøndt de i Begyndelſen vare bange for Løven, ſatte de dog ſnart al Frygt tilſide, da de ſaae, hvor tamt og fredeligt Dyret viſte ſig, og hvor aldeles det fornægtede ſin medfødte Vildhed.

Saaledes blev Løven i Kloſtret, og forlod den det end ſtundom, ſaa ſkete det dog kun for en gandſke kort Tid. Saaſnart den havde mættet ſig i den nærlig: gende Skov, kom den igjen. Og Abbeden gav den Navnet Jordanus, fordi han havde fundet den ved Jordan.

Nu eiede Kloſtret et Eſel, hvis Beſtemmelſe var, at bære Korn til Mølle, at ſlæbe Vand o. ſ. v. Naar Eſelet ſkulde paa Græs, overantvortede man det til Løs veus Opſigt. Denne leirede ſig i det Grønne, holdt nøie Øie med Eſelet, og hentede det ſtrax tilbage, ſaa: ſnart det bortfjernede ſig mere end tilbørligt. Efter at Løven ſaaledes i lang Tid havde forvaltet ſit Vogter: Embed gandſke troligt, drev Hungeren ham en Dag til

at forglemme sin Pligt, idet den i Krattet fik Øie paa en Hjort, som den strax satte efter.

Nu begav det sig, at en Kameeldriver fra Arabien kom tætforbi i samme Stund, og bortførte det ubevogtede Esel. Da Løven kom tilbage fra Jagten, og ikke fandt det, faldt den i stor Bedrøvelse, ilte ind i Klostret og saae sørgmodig paa Abbeden og Brødrene. Disse formodede strax, at noget Særdeles maatte være forefalden, eftersom Løven, gandske mod Sædvane, kom tilbage uden at have Eselet med sig, og da Abbeden havde Mistanke om, at Løven havde sønderrevet Eslet, spurgte han den: „Jordanus, hvor har du Eslet?" — Ved disse Ord saae Løven mod Jorden, som En, der er sig en stor Brøde bevidst.

„Velan da, sagde Abbeden: har du gjort det, saa maa du ogsaa bøde derfor! Fra nu af skal du gjøre os den Tjeneste, Eslet forrettede før."

Dette skete ogsaa. Fra samme Dag af bar Jordanus Korn til Mølle og slæbede Vand til Klostret, uden at vægre sig derved. Da den nu engang, heel bepakket, vendte tilbage til Klostret, saae en Ridder, som just var hidkommen, det kongelige Dyr misbrugt til slig fornedrende Tjeneste, og neppe havde man fortalt ham, hvorledes det Hele forholdt sig, før han, bevæget af den dybeste Medlidenhed, gav Abbeden et Guldstykke, og bad ham kjøbe et andet Esel til Klostrets Brug. Abbeden gjorde, som Ridderen forlangte, kjøbte et andet Esel, og da dette nu sattes paa Græs førstegang, gik Løven frivillig med, og bevogtede det ligesom det forrige.

Neppe vare nogle Dage forløbne, før hiin Kameeldriver, som havde stjaalet det forrige Esel, kom tilbage med dette og nogle Kameler, for at bringe Hvede til nærmeste By, og det traf sig just, at Løven, bevogtende det nye Esel, havde leiret sig ved Jordan i Skyggen af et Træ, da den saae Kameeldriveren komme. I mægtige Spring styrtede den frem; Driveren flyede, men Løven greb Eslet, som var sammenkoblet med to Kameler, ved Bidselet med sine Tænder, og trak, gladeligbrølende, afsted med Kløverbladet.

Abbeden stødsede ikke lidet, da han saae sin Jordanus komme anstigende med dette Følge. Og skjøndt han endnu ikke var istand til at forklare sig Sagens Sammenhæng, saa glædede han sig dog med Løven. Han havde vel heller aldrig faaet at vide, hvorledes Alting var tilgaaet, hvis ikke Kameeldriveren, efter at have fattet sig nogenlunde og fundet Sporene af sine Dyr, havde indfundet sig i Klostret, for at tilbagefordre sin Eiendom, og ved denne Leilighed fortalt Sagens hele Sammenhæng.

Ved denne Begivenhed blev Jordanus Abbeden endnu kjærere, end tilforn, og efter den Tid forløb vel fem Aar, i hvilke Løven, med Undtagelse af nogle Streifpartier i den nærliggende Skov, næsten stedse forblev i Klostret.

Imidlertid havde den fromme Gerasimus's Dage nærmet sig deres Ende. Engang, da Løven just var fraværende, indsov Gubben blidt og saligt, i sine Brødres Arme, og blev af dem begraven i Klostrets Have.

Da nu Jordanus kom tilbage fra sit Streiftog, og ingensteds fandt sin Ven, blev han saare bedrøvet,

gjennemsøgte med ængsteligt Brøl alle Vraaer i Klo-
stret, og da han ikke fandt ham, kom han til Brødrene,
og saae spørgende paa dem. Da sagde den fromme
Sabbatius, som var bleven valgt til Abbed i den Bort-
gangnes Sted: „Jordanus, du finder ikke Den, du sø-
ger. Vor Fader har forladt os. Og Munkene klap-
pede ham paa Ryggen, sigende: „Berolige dig, Jor-
danus! Vi have jo taabt langt mere, end du.“ Men
han lod sig ikke berolige; han vedblev at søge sin Ven
med ængsteligt Brøl.

Da forbarmede Sabbatius sig omsider over den
Trøstløse, og førte ham ned i Klosterhaven, til det
Sted, hvor Gerasimus laae begraven. „See, Jorda-
nus, sagde han: her hviler vor Fader!“ — Ved disse
Ord fornyedes Abbedens Smerte saa heftigt, at han
bittertgrædende kastede sig ned paa Gravhøien med til-
hyllet Ansigt. Og da Jordanus saae den fromme
Sabbatius kaste sig ned, og hørte ham hulke lydt, slog
han med Magt Hovedet mod Jorden, brølte nok en-
gang, og — forstummede derpaa.

Nu reiste Sabbatius sig op og sagde: „Lader os
gaae tilbage til Klostret, Jordanus!“ — Men Jor-
danus hørte ikke og bevægede sig ikke, thi han var død
paa sin Vens Grav.

(Gustav Joerdens.)

Curiosa.

Min Moder havde været gift et Par Aar, før hun blev frugtsommelig. Men strax efter at dette var skeet, var hun samlet med salig Stadshauptmand Fjeldsted, som var gift med min Faders Søster, i en Have. Han fixerede hende da, og sagde, at hun var paa gode Veie, og da hun ikke vilde tilstaae det, tog denne muntre Mand af Spøg et Morbær af et i Nærheden værende Træ, slog til hende dermed, og ramte Mellemfingeren paa den venstre Haand. „See kun til, sagde han: om jeg ikke nu har mærket det, Du bærer paa!“ Da jeg blev født, havde jeg og har endnu, paa Mellemfingeren af den venstre Haand en rød Plet af et Morbærs Størrelse.

(Conferentsraad E. Fleischer.)

Da min Moder var i sit andet Svangerskab, havde hun en Dag lagt sin høire Arm paa et Bord — en Muus sprang henover Armen — hun blev forskrækket, og slog til Musen med den venstre Haand. Da Fødselstimen kom, saae man paa Barnets høire Arm en liden ophævet, bruun, aflang og laadden Figur, ikke uliig en Muus.

(Dr. Bang, forh. Læge i Sorøe.)

Med fuldkommen Sandhed kan jeg bevidne, at afdøde Professor Abildgaard i Kjøbenhavn — en Mand, om hvem Enhver, som kjendte ham, maa tilstaae, at han ikke havde mindste Hang til Overtro — har fortalt mig, hvorlunde han en Nat drømte gandske

omstændeligen om den store Fare, som Chinaskibet, hvorpaa hans Svigerson Oxholm befandt sig, var stædt i, samt hvorledes det blev reddet, og da han om Morgenen fortalte sin Frue, som endnu lever, denne Drøm, opskrev han den efter hendes Anmodning, og befandt, da Efterretningen, lang Tid efter, indløb fra Skibet, at alle Ting vare indtrufne nøiagtigen saaledes, som de i Drømme vare ham forekomne.

(E. Fleischer.)

En berømt Læge havde tre Børn i eet Huus under Kuur; de laae Alle i Smaakopper. En Nat drømte han, hvorledes han saae, at der var Ildløs i alle tre Skorstene i ommeldte Huus, og han raabte derved, saa at En, der laae vaagen hos ham i Sengen, hørte det: „Sluk den Mellemste! Med de to Andre har det ingen Fare!" Neppe havde han udtalt dette, før det bankede paa Døren, og han maatte op. Da var der Bud fra Børnenes Fader, at de alle Tre vare meget slette, saa at han maatte skynde sig at komme, hvilket han ogsaa gjorde, og Udfaldet viste, at den Mellemste døde endnu samme Formiddag, men de andre To kom sig.

(Dr. Unzer.)

Hofpræst Klopfleisch i Gotha havde tilkjøbt sig den afdøde Dr. Sommers Bibliothek, og ladet det opsætte i sine Kamre. Da han en Dag vilde gjennemsee en Deel af disse Bøger, fik han fat paa et til Trykken færdigtliggende orientalsk Manuscript; han lystedes ved at læse deri, og sagde alt imellem som han traf

paa eet og andet Sted, der især behagede ham: „Du gode Sommer! Du har bragt det vidt i de orientalske Sprog! Skade, at Du nu er død og borte!" Da han noglegange havde gjentaget dette, bares det ham fore, som han hørte Nogen gaae inde i Kammeret, men da han Ingen saae, gjorde han sig heller ingen videre Tanker om noget, men vedblev at læse. Men idet han atter gjentog ovennævnte Ord, forekom det ham, som En lagde sig paa hans Skuldre. Han saae sig om, og Dr. Sommer stod livagtig for ham. Han betragtede Gjenfærdet nøie, lagde derpaa Manuscriptet fra sig, gik meget altereret ud af Kammeret, lagde sig tilsengs, og døde tre Dage efter under de heftigste Convulsioner.

(Professor Lohe.)

Fragmentariske Samtaler.

1. De politiske Kandestøbere.

Jeg for min Part anseer det for politisk rigtigst, at vi slutte os nærmere til Rusland, end til Frankrige.

Men seer Du da ikke, eller vil Du ikke see? Stil Dig engang i Aanden paa et frit Standpunct, hvorfra Du kan overskue hele Europa. Og sig mig saa, om —

2. De Fornuftige. (Arm i Arm.)

Ikke sandt, Bruder Herz, vi ere saa ædrue som et Par nyfødte Børn?

Rigtigt, vi har kun tabt Kommandoen over Fødderne, ikke over Hovedet. (Løbende mod en Lygtepæl) Naa, har den Tølper ingen Pine? — Fuldsnude!

Lad ham gaae! Du seer jo, han har et Horn i Siden paa os, han gaaer paa Klammerie løs.

Klammerie? Lad ham komme! Kom an, Hallunk!

Afsted, min Ven! Den Fornuftige gaaer altid afveien.

Veltalt, Broerlille! Og vi, vi ere de Fornuftige, ikke sandt?

Det er saa ligefrem. Men lad os ogsaa gaae fornuftigt, ellers falde vi Begge paa Næsen.

Falde? Det har gode Veie. „Et dygtigt Hug falder ikke ved den første Karl.“

Det kom Du galt fra. Du vil sige: „En første Karl falder ikke ved det dygtige Hug.“ Hvad vedde vi, saaledes hedder det?

For Fanden, nei! Mig tykkes, endnu er det ikke som det skal være. „En dygtig . . . . “

Lad det være godt, Broerlille. Vi komme saa ikke ud af det idag.

Vi maa komme ud af det! Tøv engang! — „En dygtig Karl falder ikke — —

(De falde Begge i Rendestenen.)

3. De Feiltagende.

Saa eensom, min Hulde? Tør jeg vove, at byde Dem min Arm.

Min Herre, De tager feil.

De har Ret, thi jeg ansaae Dem for et smukt Fruentimmer.

See dog, hvor man kan tage feil! Og jeg holdt Dem for en honet Mandsperson.

Pokker heller! Men tager jeg ikke mærkeligen feil, har De en stor Forstand.

Jeg vilde gjerne sige det samme om Dem, men jeg frygter, andengang at tage feil.

Deri frygter jeg idet mindste ikke at tage feil, at De er en forekommende Person.

De har Ret, thi min Mand kommer just bagefter mig, og derfor raader jeg Dem, snareſt at forekomme ham.

Ak, forlad mig, jeg tog atter feil, som det lader.

Ja, seer De, saaledes kan man tage feil.

4. De Glødende.

Ved hiin kydske Maane, vor søde Elskovs stumme Vidne hist paa Firmamentet, jeg sværger her: Min Kjærlighed til Dig er evig, huldе Mø!

Du Listige! Hvi sværger Du just ved et stumt Vidne? — Ak, I Mænd, I Mænd, hvo tør tro Eders Eder!

5. De Afkjølede.

Her var det, min Engel.

Rigtigt, min Skat! Her, ved denne skyggefulde Lind var det, vi engang tilsvore hinanden evig Kjærlighed. Hvorlænge mon det nu være siden?

Tretten Maaneder mindre end otte Dage.

Det kalder jeg en Evighed!

Ak, ja vel! Vil Du som jeg, min Engel, saa gjøre vi en Ende derpaa imorgen den Dag.

Gjerne! Jeg har allerede opsat Skilsmisseviłkaarene.

Hvad Du dog er en kjærlig, forekommende Mand! Men det siger jeg Dig; Vort Venskab vedvarer ligefuldt. Evigt, evigt, min Skat!

Croſs - Readings.

(Uddragne af offentlige Blade.)

En ung Tyr er bortløben fra Sognefogden i W. . . og vil førstkommende Søndag holde sin Tiltrædelsesprædiken i R.

Idag blev Grevinde v. P. forløst med Tvillinger ..

hvo som prænumererer paa ti Exemplarer, erholder det ellevte gratis.

Ved Glogau's Belejring ere 5000 Kanonskud ...

blevne lumskeligen bortstjaalne af Marken.

Den løbske Hest, som paa sidste Qvægmarked dræbte et spædt Barn ....

vil vel svarligen torde lade sig see ved Hove.

Den 20de dennes slog Lynet ned i vor Domkirke..

og fortsatte Dagen efter sin Reise videre nordpaa.

Man længes meget efter Regn her, eftersom alle Markfrugter .....

have bemægtiget sig Staden og dens Kanoner.

Vor yndede Skribent Hammerdam er bleven ophøiet i Adelstanden, ...

og skal, ifølge Lægernes eenstemmige Raad, med det første trepaneres.

I det berømte, ved Verona beliggende Nonnekloster

beløber Antallet af de Fødte sig til 33.

Hos den nye Modehandlerinde paa Gammeltorv bekommes .....

Gigt, Snue, tørt Værk og andre Tilfælde.

Mine dramatiske og poetiske Arbeider have ....

omskiftet Tiden med Evigheden, og ere sødeligen hensovne.

For at glæde vort Publikum med nogle Gjæsteroller, har .....

Familien David Unna ladet sig døbe.

Den bekjendte Liigtorn-
skjærer Meyer . . . . . staaer allerede i fuld Blom-
ster.

Kronprindsens Fødsels-
fest, som vi nylig have fei-
ret, har . . . . . slaget to Fruentimmer ihjel,
som just gik over Gaden.

Schmuels Kjærlighedserklæring til Saare, i fire Sonetter.

1. Schmuel til Saare.

Saare main, wöllscht mer de Sind verßaihen,
Doß Dir Schmuel å Briefche oddreschirt.
Als der Schraiber epps Dich intreschirt,
Soll's, chayrausch! Dich nimmermehr geräuen.

Schaau! ich bin der ältschte Sohn von Zwaien,
Un main Ette hot mich aasschteffirt;
Ette, der in Paulen hot haausirt,
Hot de Goldsäck üm sich schtehn in Raihen.

Un den Schacher hot er mich kelehret,
Allens, Allens wos derßu kehöret,
Un dos Schmuelche hot's begriffen — Jo!

Als Du willscht, main allerliebschte Saare,
Thail' ich mit Dir Schacher, Härz un Waare —
Allerliebschte Saare, soge Jo!

2. Saare til Schmuel.

Wos Er päppelt, Schmuel, Härr Gott bewohre!
Is dos nich å krimmiges Keschrai!

Hot Er's recht bedacht, Herr Schmu'l? Nu mai!
Bin ich doch Rebäcka's hibsche Saare!

Prohlt Er do von Schacher, Härz un Waare
Un spricht nischt von Lieb' un nischt von Träu?
So wie Er is, gibt's wöll ßehn fer Drai,
Un do kümm' ich wöll ohn' Ihn in's Klaare.

Goldsäck hot main Mämme wie sain Ette,
Un main echt demantne Buhsenkätte
Wigt wöll all Sein Schacher aaf — kewiß!

Dorum mag Er mir vöm Halsche blaiben,
Oder lärn' Er beßschre Briefche schraiben,
Wie's in Isr'el saine Mode is.

3. Schmuel til Saare.

Helft mir, Moscheh, helft mir, Ihr Perfeten!
Saare, Saare, wos hob' ich kemacht?
Aaf dos Rechte wor ich nich bedacht;
Allerlibschte Saare, say kebeten!

Is doch gor kain Lobspruch hier vönnethen,
Bischt Du schehn doch wie de Schtärn bai Nacht;
Wird doch gar kain Schehn're aafkebracht
Vön dem Blockschbärg bisch aaf de Sudeten.

Un main Lib' is kaäuscher wie main Waare,
Un main Träu fer main keliebte Saare,
Is wie pures Randdekoten-Gold.

Laß drum dörch dos Briefche Dich erbitten!
Wie'n Dekotche dos noch nich beschnitten,
Say mir, allerfainste Saare, hold.

4. Saare til Schmuel.

Hot Er doch å Naim aaf Gold kefunden,
Doß mir's Wosser dörch de ßähne lääuft!
Wenn main Mämme nün aach brümmt un kaift,
Hot mich Schmuel mit Libe doch kebunden.

So is recht! Er hot dos Mittel funden,
Wie man mir an's zorte Härzche graift.
Bisch de Blihte vön den Bääumen schtraift,
ßählt de Saare Tog fer Tog de Schtunden.

Kümmt de ßait heran — Nü, wos å Läwen,
Kain Geschmicktre aaußer mich söll's gäwen,
Un kain Schehn're bai dem Hochßaittanß.

Un wenn erscht der Rabbi hot kemummelt,
Hob ich doch de Andern all beschummelt;
Denn do schpräch ich: „Schmu'l, do host d'mich ganß!"

(G. N. Bärmann.)

Nøglen til Konsten i forrige Hefte.

Det Hele gik meget naturligt til. Ethvert Menneske er om Morgenen næsten en Tomme høiere end om Aftenen. Grunden ligger deri, at den Bruſk, som sidder mellem Hvirvelbenene i Ryggen, efterhaanden, saavidt muligt, give efter under det opreiste Legems Byrde.

(J. P. Geyer.)

Johannes Schoreel.

En Malerhistorie af Caroline Pichler.

(Udaf Minerva for 1827.)

Langsomt veeg Natten for den svage Morgendæmring, som kastede sit Skjær paa de Vande, der udbrede sig udenfor Staden Amsterdam, og tabe sig i den fjerne Zuydersøe. Dog laae Alt endnu i Søvnens Stilhed. Kun i et lidet Huus i et eensomt Qvarteer af Staden, var Alt paa Benene. Det tilhorte Mester Jacob Cornelis. Hans Datter Agathe var først oppe — den meste Tid af Natten havde hun ligget og grædt. En Timestid efter reiste den Gamle sig, og nu blev hele Huset muntert. Mester Cornelis klædte sig paa, og slukte Lampen, thi Morgenen skinnede allerede ind i Stuen. Det var en mørk Dag udenfor, og mørkt var det i Hjerterne, thi Maleren Jacob Cornelis's kjæreste og dygtigste Discipel Johannes Schoreel skulde idag tiltræde sin Vandring gjennem de nederlandske Stæder til Tydskland og Italien. Skilsmissen vilde altsaa vare adskillige Aar.

I tre Aar havde Ynglingen været i Mesterens Huus. Han anbefalte sig ligesaameget ved Talent og Flid, som ved sædelig Reenhed. Alle elskede ham. Han forstod at bruge sin Klinge ligesaa færdigt som sin Pensel. Ogsaa Musik og Digtekonst dyrkede han med Held, og udmærkede sig desuden ved en indtagende Skabning.

Derfor var han Mester Jacobs Yndling. Denne var selv en berømt Maler, og underviste ham i alle sin Konsts Hemmeligheder. For de Arbeider, han i Værkstedet forfærdigede, gav han ham en anstændig Løn, og desuden Tilladelse til, i sine Fritimer at male for egen Regning, hvorved da Schoreel, der snart vandt et Navn, efter et Par Aars Forløb erhvervede sig en betydelig Sum. Men endnu var der et andet Baand, som sammenknyttede Mester og Discipel. Schoreel elskede hans Datter Agathe. Vel var hun endnu for ung til at erkjende denne Kjærligheds Værd; men hun holdt af ham som af en Broder, og lod ham dagligen mærke det. Efterhaanden, som hun blomstrede op ved Ynglingens Side, blev han ogsaa hendes Hjerte kjærere, og det var afgjort, at naar han kom tilbage fra sine Reiser, skulde han træde for Altret med hende. — Mester Jacob havde medgivet ham Anbefalingsbreve til Datidens berømteste Mestre, til Lucas i Leyden, Albrecht Dürer, Lucas Cranach, Hans Holbein, Mabüse ꝛc. En dygtig Hest var anskaffet. Intet fattedes.

Saa treen han da, den afgjørende Morgen, rustet til Reisen, ind i Mesterens Stue, medens Moderen beredte Afskedsmaaltidet, og Datteren ikke saae hvad hun gjorde, for nedstrømmende Taarer. Man satte sig tilbords, men Ingen følte sig hungrig. Da slog Kirkeklokken sex, og Schoreel stod op. Skilsmissens Øieblik var kommen. Endnu engang saae Ynglingen sig omkring i Stuen med vaade Øine. „Ak, sagde han, som greben af en smertelig Ahnelse: Hvornaar og hvorledes skal jeg see alt dette igjen?“ —

„Om tre Aar i det længste, haabe vi! svarte Mesteren: Jeg regner som saa: eet Aar opholder Du Dig i de burgundiske og i Rhinstæderne, eet i Tydskland, og eet i Vælskland. Saa kommer Du tilbage, med Guds Hjelp modtage vi Dig i den samme Stue, og —

„O min Gud! faldt Moderen ham i Talen: Tre Aar! Hvo veed, om Nogen af os lever, naar de ere omme!" — „Tre Aar! sukkede Agathe: Ak, det er jo en Evighed! Nei, Fader, saalænge kan Schoreel ikke blive fra os. Hvad skulde vi foretage os uden ham i al den Tid?" — „Jeg takker Dig, Agathe! sagde Ynglingen rørt: Men Fader har Ret. Tre Aar! Jeg seer en Verden af Arbeider og Kundskaber for mig — o, jeg er forunderligt tilmode. Jeg maa ud at virke, at lære, at skaffe mig et Navn! Og dog er det, som om mit Hjerte skulde briste, idet jeg losriver mig fra dette Sted." Han skjulte sit Ansigt i sin Reisekappe; Moder og Datter hulkede. Endeligen brød Mesteren Tausheden. „Det duer ikke, sagde han: at beskue sin Smerte saa længe. Fatter Eder, Børn! Gud i Himlen seer allevegne ned paa os, ogsaa paa Schoreel, hvad enten han vandrer ved Rhin, ved Donau, eller hiinside Alperne i det hellige Rom. Haaber, Børn, haaber paa Herren! Hesten stamper udenfor — gaae, gaae, min Søn Johannes!"

„Min Fader, min Fader!" raabte Ynglingen i den heftigste Bevægelse, og fløi i Mesterens Favn. Men hurtigt rev han sig løs, omfavnede Agathe, og trykte et Kys paa hendes Pande: „Min Brud!" raabte han,

og: „Moder!" idet han rakte Matronen Haanden — og borte var han.

Hans første Vei gik til Mester Lucas i Leyden. Her afgav han sit Anbefalingsbrev, blev modtagen med Velvillie, malede under Mesterens Opsigt, og drog derpaa videre fra Stad til Stad, fra Mester til Mester. Saaledes henrandt et Aar og et Par Maaneder til. Ved hver Leilighed sendte han venlige Hilsener til sine Venner i Amsterdam. Det kongelige Brüssel, hvor man ventede den nys kaarede og kronede Keiser Carl, og hvor Schoreel vilde besøge den navnkundige Mester Johan Mabüse, var den sidste Stad i Nederlandene, hvorhen hans Hu nu stod.

Det var en munter Foraarsaften, han førstegang vinede den prægtige Hovedstads Mure og Taarne. Han lod sin Hest trave langsommere, for ret at nyde det herlige Syn, som frembød sig for hans Øine trindtomkring. Saaledes fordybet i Tanker bemærkede han ikke en liden Skare af muntre Svende, som bag ham vandrede ad Staden til. Det havde regnet en Tidlang; Kjøreveien var næsten ufremkommelig, kun en Sidesti var tør. Ad denne reed Schoreel langsomt hen. Pludseligen lod en dyb Mandsstemme bag ham: „Bort med Eders Krik fra den eneste Vei, Fobgængere have!" Denne trodsige Tiltale forbittrede Schoreel. Rask vendte han sig, og saae en kraftig, midaldrende Mand med et betydningsfuldt Ansigt. „Veien er for mig saavelsom for Eder, tænker jeg!" svarte Schoreel. — „Plads, siger jeg, i Djævels Skind og Been!" raabte Manden, som nu stod tæt ved Schoreel. — „Havde I bedet mig derom

i Mindelighed, svarte Ynglingen: var jeg gjerne vegen tilside; men nu gjør jeg det ikke." — „Mord Element!" raabte den Ubekjendte, og foer med Haanden efter sit store Slagsværd. — „Ha! raabte Schoreel: Er det saaledes meent? I skal finde Eders Mand i mig!" Og med disse Ord svang han sig af Sadlen, bad En af sin Modstanders Ledsagere holde Hesten, kastede Reisekappen af, og lavede sig til at fordrive Magt med Magt. Men nu omringede de unge Svende deres Anfører, og søgte at tale ham tilrette. Med hvert Ord de talte, blev han vildere. „Men saa hør dog, sagde nu den Ældste blandt dem: saa hør dog et fornuftigt Ord, Mabûse!" —

„Mabûse! raabte Schoreel gladeligbestyrtet: Mabûse? I er den navnkundige Mester, jeg opsøger her? — Nei, med Eder slaaes jeg ikke." Og dermed stødte han sit Sværd i Balgen, tog Hesten ved Tøilen, førte den tilside og sagde: „Skrid frem, Mester! Langt være det fra mig, at lægge Eder Noget i Veien."

Hvor ophidset end Mabûse var af Vinens Dunster, følte han sig dog smigret ved denne Vending. „Og hvo er I da?" spurgte han i mildere Tone. — „Jeg hedder Johannes Schoreel, og har et Brev til Eder fra min Mester Jacob Cornelis." — „Fra den gamle Cornelis? Og I er den vakkre Schoreel, som man roser saameget i de nederlandske Stæder? Naa, det glæder mig, det glæder mig! Følg nu med os til Staden, og stig af hos mig." — „Nei, svarte Schoreel: ikke som Eders byrdefulde Gjæst, men som Eders Discipel ønskede jeg at følge hjem med Eder."

— „Det ærer mig og Eder, unge Mand!" svarte Mabûse med selvbehagelig Stolthed. Med disse Ord greb han Schoreel ved Armen, for at vandre til Byen med ham; men Denne hviilte ikke, før Mesteren besteeg hans Hest. Selv fulgte han efter tilfods med de andre Disciple.

Toget standsede udenfor Marquis van der Veerens Pallads, hvor Mabûse dengang opholdt sig. Ved Indgangen afskedigede han sit øvrige Følge, men Schoreel førte han op ad de brede Marmortrapper, til den Deel af Slottet, han beboede. Hans Logis bestod af et Par anstændige Gemakker, af hvilke det ene var indrettet til Værksted. I det andet, hvor han sov og klædte sig paa, herskede en saadan Uorden og Forvirring, at Schoreel strax saae, hvorledes dets Beboer maatte være sindet.

Mabûse hidkaldte en Tjener og bød ham berede Alt til den Fremmedes Modtagelse. Schoreel vilde gjøre Indvendinger, men Mabûse gjendrev dem alle. Om Aftenen førte han sin Gjæst, uden videre Omstændigheder, til det Taffel, hvorved Husets høiere Officianter spiste. Morgenen efter forestillede han ham for Marquis'en, der modtog ham meget naadigt.

Et nyt Liv begyndte nu for ham. Han saae Mabûse's Arbeider, og fandt en gandske fremmed Aand deri. Det var den italiske Aande, som besjelede dem, det var den sydlige Natur. Forundret, forvirret stirrede Ynglingen paa disse Malerier, af hvilke mange ere at see endnu, paa disse nøgne Skikkelser, disse hedenske Guddomme, disse allegoriske Figurer. Han

kunde ikke miskjende det mesterlige i Udforelsen; dog blev hans Inderste koldt derved.

I Mabûses Væsen var ogsaa meget, som stred mod Schoreels Begreber om Ret og Uret. Saare ugjerne fulgte han ham, naar han besøgte sine Drikkestuer, og mere end eengang hændte det, at han, naar Mabûse havde gjort det alt for broget, baade maatte betale for ham og slaaes for ham. Det larmende og glimrende Liv i van der Veerens Huus, behagede ham heller ikke. Og hvad det ikke havde været uroligt for, saa blev det nu. Keiseren var i Vente, og Marquis'en gjorde Regning paa, at han idet mindste vilde tilbringe en Middag under hans Tag. Hele sit Pallads havde han derfor ladet restaurere; Alt, hvad kosteligt der var at faae i mange Miles Omkreds, havde han ladet anskaffe i Kjokken og Kjelder. Alle hans Folk maatte opklædes fra Top til Taa; Uroligheden naaede selve Mabûses Værksted. Skræderen kom, hidsendt fra! Marquis'en, for at tage Maal af ham til en prægtig Dragt, hvortil Huushovmesteren havde leveret ham Silkedamask af blændende Hvidhed. Schoreel var tilstæde, han saae Stoffet, og fandt det sommeligt, ja nodvendigt, ikke at blive tilbage her. Han bestilte da en Dragt af violet Fløiel, simpel og beskeden. Mabûse havde sine Løier med Skræderen, som, efter sit Haandværks Art, var noget skrobelig og ængstelig, og magede det saa, at han gik bort, uden at tage Tøiet med sig. Studsende spurgte Schoreel, om han da vilde sye sine Klæder selv. „Det ikke! raabte Mesteren leende: Jeg vil kun forvandle det hvide Silkestof til rød Burgunder." — „Jeg forstaaer Jer

ikke!" svarte Schoreel, endnu mere forundret. — „Det behøves heller ikke! Ioe hiin: Hvad Du ei forstaaer, skal Du see og smage. Nu lev vel!" Med disse Ord pakkede Mabûse Tøiet sammen, og gik ud af Døren. I denne vendte han sig endnu engang og raabte: „Iaften sees vi i van der Gruys's Kjelder. Igaar har han faaet en frisk Ladning Viin. Jeg gjør Regning paa Dig."

Der hengik nogle Dage, som Mabûse tilbragte deels ved Staffelien, deels i vildt Lag, og ikke uden Bekymring ventede Schoreel, hvad Udfald Historien om Silketøiet vilde faae. Thi at Mabûse havde solgt det og drukket Pengene op, derom tvivlede han ingenlunde.

Marquis van der Veeren var imidlertid bleven færdig med sine Tilberedelser, og de høie Gjæster, han fra Naboegnene havde indbudet, for at gjøre Selskabet ret talrigt og glimrende, begyndte alt at indfinde sig. Da Schoreel overalt, ogsaa paa Gangene og i Haverne, mødte fremmede ædle Skikkelser, fandt han det nødvendigt, at iføre sig sin festlige Dragt, og saaledes gik han, samme Dags Morgen, som Monarken ventedes til Middag, gandske lilig en ung Riddersmand, ned i Haven for at fryde sig ved Tulipanernes og Hyacinthernes Flor.

Imod Forventning fandt han allerede to Damer her, en ung og en midaldrende. Den Første tiltrak sig Konstneren strax; han saae Ansigtets ædle Omrids, Kindernes fine Rødme, Lokkernes yppige Guld. Ved Lyden af hans raslende Sværd saae Begge sig om, og nu straalede et Par saa milde brune Øine Schoreel

imøde, at han maatte tilstaae sig selv, aldrig at have seet nogen mere fortryllende Skikkelse. — Han hilste beskedent, vendte sig hurtigt, bøiede ind i en Allee, og opgav sit Forsæt, at betragte Blomsterbedene.

„Hvo var det?" spurgte nu den yngre Dame. — „Rimeligviis En af de Riddere, som ere her, for at modtage Keiseren!" svarte den Anden. — „Aldrig mindes jeg at have fundet saamegen Ynde og saa ædelt Udtryk i noget mandligt Aasyn!" tog den Yngre Ordet, og hørte gandske adspredt paa sin Ledsagerindes Lovtaler over den yndige Blomsterflor.

Henimod Elleve ventedes Keiseren. Hele Brüssel var i Bevægelse. Ad alle Gader, som førte til Marquis van der Veerens Pallads, strømte Folket op og ned, og paa Slottet selv ordnede Herskaberne sig efter Rang og Værdighed, for at modtage den høie Gjæst. Paa en Balkon stode Damerne, blandt dem den Skjønne, Schoreel om Morgenen havde seet, i glimrende Pragt. Nedenfor stode Husets Officianter i deres festlige Dragt, blandt dem Mabüse, hvis hvide Damaskes Klædebon, ved sit herlige Mønster og smagfulde Snit, stillede de Andres dybt i Skygge. I Gaarden selv saae man de ringere Adelsmænd, Husets Vasaller og Tilhængere, blandt dem Schoreel. Damen fra Haven havde hellere ønsket at see sin Violridder, som hun kaldte ham, oppe i Salen blandt de fornemme Gjæster; dog trøstede det hende, at han ikke hørte til Husets Tyende.

Nu hørtes langt borte en uvis Larm, der efterhaanden blev tydeligere. Nu skjælnede man Mængdens jublende Vivatraab og Hestenes Tramp. „Kei-

seren kommer! Carl kommer!" lød fra Mund til Mund. Marquis'en ilte ned med sit Følge, over Gaarden, for at vente den Kommende udenfor Porten, der nu aabnede sig, og samme Øieblik viste ogsaa Toget sig udenfor Gitteret. Først Nogle af den spanske og tydske Livvagt tilhest, derpaa, omgiven af sine høieste Officerer, Keiseren selv, en rank, ædel Skikkelse, i sort spansk Dragt, med det gyldne Vließ's ære Kjæde paa sit Bryst.

Keiseren holdt, og hele Toget med ham. Marquis'en traadte frem, at byde sin Monark velkommen. Han greb Stigbøilen, Keiseren steeg af, og traadte, mildthilsende til alle Sider, ind i Slotsgaarden. Blandt de mange Skjønne, som stode paa Balkonen, havde Schoreel forlængst bemærket hende, han havde hilset i Haven. Hun var klædt som en Dronning, og overstraalte alle de Øvrige. Strax fængslede hun Keiserens Øine; han standsede foran hende, og hilste hende som en Bekjendt.

Schoreel spurgte En af sine Sidemænd, hvo hun var. „Det er en Froken von Desenitz fra Kärnthen, svarte Denne: en riig Arving og eneste Datter. Ikke sandt, en fortryllende Skabning?" — „Ja, ja, det er hun! Fra Kärnthen? Det er et langtbortliggende Land. Hvorledes kommer hun hid?" — „Hendes Fader, der gaaer han opad Trappen, lever ofte ved Erkehertug Ferdinands Hof i Wien. Derfra maa Keiseren kjende hende. Har I seet, hvor naadigt han talte med hende? Han er ikke ufølsom mod qvindelig Ynde, siger man." — „En ridderlig Herre! sagde Schoreel: tapper og forstandig, ædel og huldrig! Men I har endnu

ikke sagt mig, hvorledes Frøkenen er kommen til Brüssel — "

„Nu, jeg vil sige Jer, hvad jeg veed. Hun skal være et særdeles aandrigt og begavet Fruentimmer; hun digter, hun maler. Faderen har ladet en Mester komme fra Italien, for at undervise hende. Da hun yttrede Lyst til at see vore Mesteres Arbeider, bragte han hende til en Frænke, som er Abbedisse i Mons, og derfra hid." — „En Konstnerinde? raabte Schoreel levende: En Malerinde? Nu, havde jeg vidst det i Morges — han afbrød sig selv og taug. Imidlertid vare Keiseren og Damerne forsvunden fra Balkonen, og Alle ilte til Spisesalen.

Paa alle Gallerier, i alle Forsale vrimlede det af Mennesker. Schoreel havde, tilligemed nogle Adelsmænd af ringere Byrd, faaet sin Plads anviist ved den nederste Ende af Taffelsalen. Ved det hesteskoformede Taffel havde allerede de høie Gjæster taget Sæde. Ligeoverfor Keiseren saae han Frøken von Desenitz, hvis Blikke — saa tilhviskede ham hans Forfængelighed — søgte ham, for i hans Inderste at tænde en harmonisk Følelse. Den hele pragtfulde Forsamling forsvandt for hans Øine; han saae kun h e n d e.

I dette Øieblik havde M a b ü s e, som var ansat til Keiserens personlige Betjening, og havde smagt Vinen tilpas mere end tilborligt, nærmet sig Schoreel, og med djerv Spog vakt ham af hans Drømmerier. Ynglingen affærdigede ham med korte Svar, men Mabüse's Øine fulgte hans forræderske Blikke, og snart havde hans Kjenderøie opdaget den stille Samtale, forelskte Øine førte her. „Alle Djævle! hvi-

skede han halvhøit: Det er en deilig Qvinde! En Venus! En Juno! Nu, Johannes, jeg ønsker Jer Lykke!" — „Hvortil?" spurgte Ynglingen rødmende. — „Til den skjønneste Qvindes Gunst! loe Mabûse: See kun, hvor hun skeler hid! O, jeg har længe været Vidne til det forliebte Dienspil, sandeligen, I er at misunde her. Det er noget Andet, end Mester Cornelius's plumpe Agathe,"

Dette ene Ord gav Ynglingen hele hans Besindelse tilbage. Hans Trolovedes Billed opsteeg for ham. Han saae hende, som hun ved Afskeden stod for ham i sin nette sorte Dragt, Øiet fuldt af smertelige Taarer. „Jeg takker Eder, Mester Mabûse!" raabte han pludseligen, trykte Mesterens Haand, og forlod Salen. Denne saae studsende efter ham, men samme Øieblik nærmede Huushovmesteren sig, og bad ham komme til Hr. Marquies'en. Mabûse adlød. „Hans Majestæt har spurgt efter Eder! hviskede Huushovmesteren underveis: Han har beundret Eders prægtige Dragt, og vil see den nærmere." — „Nu, det vil vorde en smuk Forklaring! sagde Mabûse ved sig selv: kun Mod og Raskhed!" Han gik til Marquis'en. Denne stod op, bad ham følge, og nærmede sig Keiserens Sæde, for i den saa smagfuldt klædte Tjener at forestille ham den fortræffelige Mester Johann de Maubeuge, en Undersaat af Hans Majestæt, og en udmærket Maler.

Huldrig modtog Carl Mesteren, indlod sig i en Samtale om adskillige af hans Arbeider, og kom endeligen paa Tale om hans prægtige Dragt. Keiseren selv maatte rose den. Mabûse svarte saare beskedent,

at han priste sig lykkelig, hvis hans ringe Konst vandt Hans Majestæts allernaadigste Bifald. „Eders Konst? spurgte Keiseren: Jeg taler om Eders Klædebon. Lad dog see! Det er jo et gandske uforligneligt Stof." Han vinkede Mabûse nærmere. Frygtløs treen han frem; Keiseren greb Stoffet, som prangede med vidunderligskjønne Ranker og Blomster, mellem Fingrene, for at prøve det — og slap det øieblikkeligen igjen, thi hvad han havde følt, var — Papiir.

„Ved Himlen det er jo Papiir?" raabte Monarken. „Til Eders Majestæts Tjeneste!" svarte Mabûse med et dybt Buk. — „Papiir?" raabte Marquis'en, greben af Skræk. — „Papiir? Papiir?" gjentoge Gjæsterne, og som et Lyn løb Nyheden fra den ene Ende af Taflet til den anden.

„Men hvor kommer det? raabte Keiseren leende: Hr. Marquis, ere Flere af Eders Folk saaledes klædte?" — Marquis'en vidste ikke, om han skulde istemme den almindelige Latter, eller om han skulde vredes paa den dristige Konstner. Men Mabûse bøiede sig endnu engang for Monarken, i hvis Miner han ingen Fortørnelse saae, og fortalte nu paa sin Vis, hvorlunde han havde overladt det altfor svære Damast, han havde faaet af Marquis'en, til en Liebhaver, og i dets Sted, for ogsaa i sin Dragt at hæve sit Malernavn, stræbt at gjøre dette simple Papiir til en værdig Gjenstand for Christenhedens første Monarks Opmærksomhed.

Ad denne sindrige Forklaring loe Keiseren, saa de klare Taarer trillede ham ned ad Kinderne; alle Gjæsterne loe med, Mabûse maatte vandre fra Stol

til Stol og lade sit Papirs-Damast beundre. Omsider loe Marquis'en med, og tilgav den gale Streg, der havde havt saa heldigt et Udfald, thi Carl forsikrede, at han i lang Tid ikke havt saa glad en Dag som idag.

Medens dette foregik i Spisesalen, havde Schoreel begivet sig ned i Haven. Her fremkaldte han Agathes Billed i sig, og fornyede sit Løfte: at være den fraværende Elskerinde tro. Han besluttede fast, at fly denne forførerske Ynde. — En Time var vel forløben, da opsøgtes han af en Tjener, som kaldte ham op til Marquis'en. Schoreel fulgte ham ind i en rigtprydet Sal, hvor Keiseren tilligemed de Fornemste af Selskabet underholdt sig med Betragtning af Mabûses Malerier. Schoreel traadte ind, og Marquis'en førte ham til Keiseren.

Ved hans Indtrædelse vendte alle Blikke sig imod ham, og ak, blandt dem ogsaa to brune Stjerner, som han kun med den største Bevægelse saae igjen. Hans Udvortes indtog til hans Fordeel, inden han endnu havde viist noget af sine Arbeider.

Saare naadigt hilstes Schoreel af Carl den Femte, som forlangte at see nogle af hans Malerier. Han gik at hente dem. Mabûse tilbød med en Bestytters Mine at hjelpe ham.

Billederne bragtes. De vare fulde af Andagt, Uskyldighed og Kjærlighed, og Carl saavelsom de øvrige Tilskuere opdagede i disse Værker en Aand, der i Eet og Alt var forskjellig fra den, som udtalte sig i Mabûse's Arbeider.

Længe vaklede Forsamlingens Dom hid og did, fra Mabûses Malerier med den stolte Kraft, de yppige Former og den glødende Colorit, til de rene Billeder, som, grebne udaf en høiere Verden, fængslede Hjertet desmere, jo længer de betragtedes. Eet Hjerte især følte sig fængslet deraf. Hildegard von Desenitz havde alt betragtet Mabûses Arbeider med levende Deeltagelse, og over dem forglemt det Mismod, en vis Persons pludselige Bortgang havde voldet hende. Hvor gladelig overraskedes hun nu, da der taltes om en anden Mester, som opholdt sig her, og Violridderen treen ind! Gjerne havde hun lydt yttret det Velbehag, hvormed hun betragtede hans Værker, men da hun ikke vovede dette, stod hun for dem med brændende Blikke, med tilbageholdt Aandedræt, og opfattede hvert Træk i sin Sjel.

Mabûse følte sig dybt krænket ved den alminde-lige Roes, Ynglingen havde høstet for sine Arbeider. Han havde dog idet mindste haabet, at tilegne sig den største Deel af Fortjenesten ved den Omstændighed, at Schoreel kunde gjælde for hans Discipel. Et Tilfælde, som rødede, at Denne kun havde arbeidet hos ham nogle Uger, forstyrrede ogsaa dette Haab. Mabûse forlod Salen, stormede op paa sit Værelse, rev Papirs-Stadsen af sig, kastede Hverdagskappen over sig, løb ned i en Vinkjelder og begyndte her at drage tilfelts mod Schoreel, van der Veeren, hele Selskabet, ja mod Keiseren selv.

Imidlertid var det bleven Aften. Carl havde forladt sin lykkelige Vert, og tiltraadt Tilbageveien til sit Pallads. De Gjæster, der ikke, som Hr. von

Desenitz og nogle faa Andre, boede i Palladset, fulgte Hoffets Exempel og fjernede sig ligeledes. Snart blev det stille i Slottet. Fuldmaanen steeg op paa Himlen og forskjønnede den velgjørende Stilhed.

Alle vare gangne til Hvile; kun Hildegard var vaagen endnu. En indre Uro holdt hende oppe, hun gik til Vinduet og saae ned i Haven. Da bares det hende fore, som hun hørte Strengeleeg, der, først sagte, siden høiere, lød op til hende fra et fjernt, skyggefuldt Parti af Haven. Det var en Luth, som spilledes med øvet Haand. Sangeren syntes at give sin Kjærlighed til Musiken eller ogsaa sine Klager frit Løb, i den Formening, at Ingen hørte ham. Nu troede Hildegard, at see ham vandre blandt Buskene og at gjenkjende Skikkelsen — Melodien var blid, tungsindig, stundom ledsagedes den af en velklingende Tenorstemme. Hvad havde hun ikke givet for at høre Ordene! Thi at Sangeren var Schoreel, derom var hun næsten overbeviist.

I dette Øieblik troede hun at høre en dyb, haard Mandsstemme, som tilraabte Sangeren, og strax forstummede Tonerne. Mændene samtalte levende, og tydeligt gjenkjendte hun den unge Malers Stemme. „Nei see til den Gjæk! sagde den Fremmede: Den Jomfruekarl! Der sidder han, og gjør Nattemusik udenfor sin Skjønnes Vinduer. Gak op paa Eders Værelse! Her har I Intet at gjøre.“ — „Udenfor hvis Vinduer? raabte Schoreel: Jeg veed ikke, hvo her boer.“ — „Det kan I bilde en Anden ind! raabte den barske Stemme, der, saavidt Hildegard kunde skjønne, tilhørte Mabuse: Man kjender nok

Eders Konster. Sligt Djentjenerie er det, hvormed man bedaarer tossede Qvinder og vankundige Stormænd, og saaledes gaaer det til, at man høster den Roes, der tilkommer den sande Konst, som rigtignok undseer sig ved slige Kneb."

„Mabûse, J vorder fornærmende!" raabte Yngtingen oprørt — og Hildegard bævede. „Føler J Jer truffen? skreg den Anden: Ja, en Vidskidder er jeg ikke, som man kalder Jer, og om sligt Narreri — her slog han paa Luthen, saa den drønede: bekymrer jeg mig heller ikke." — „Gaae! raabte Schoreel: Gaae tilsengs. Vinen taler af Jer, jeg vil derfor ikke drage Jer til Ansvar for Eders usømmelige Tale." — „Til Ansvar? J mig? Mig, Eders Mester? raabte Mabûse rasende: Vie, jeg skal revse Jer med den flade Klinge!"

„Det er for Meget!" raabte Schoreel, og næste Øieblik hørte Hildegard Kaarder klirre. Ude af sig selv af Angst, kastede hun Slør og Kaabe over sig, og vilde ile ned, at adskille de Kæmpende; det gjaldt jo et Menneskeliv. Til sin Skræk fandt hun Døren til Forsalen lukket. Hun besluttede, at vække Pagerne, som sov der. Det varede længe inden de søvndrukne Drenge kunde begribe, hvad deres Herskerinde vilde. Men Nøglen til Forsalen havde Staldmesteren, og denne sov i hendes Faders Værelse. „Vel an! raabte den angstfulde Hildegard: væk ham, og min Fader med, om det behøves! Jeg veed, han opoffrer gjerne sin Rolighed for at forebygge et Mord —

Larmen havde allerede vakt Hr. von Desenitz, han ilede ind i Forsalen, og saae med Forundring sin Datter og de vaagne Pager. Man sagde ham, hvad man frygtede; betænkeligt rystede han paa Hovedet. Men Hildegard drog ham med sig ned i Haven til det Krat, hvor hun havde hørt Uvennernes Ordvexling. Alt var stille, Ingen var at høre eller see. Pludseligen raabte En af Pagerne, som havde undersøgt den frie Plads i Maanestinnet: „Her er Spor af Blod!" Hildegard foer sammen, og havde ikke Mod til at nærme sig Stedet. Men Pagerne fulgte Sporet; det førte om til den anden Side, hvor Malerne boede, og tabte sig ved Trappen. Alle lagde sig tilsengs igjen, men Hildegard kunde ikke sove. Da hendes Terner næste Morgen kom at klæde hende paa, ventede hun at de, hvis nogen Ulykke var hændet, nok vilde fortælle hende det. Men der blev Intet fortalt.

Hun maatte da have Taalmodighed til Spiseklokken lød, som kaldte alle Slottets Beboere tilbords. Ingen af Malerne viste sig. Men ikke langt fra sig hørte hun en Samtale, som fængslede hendes hele Opmærksomhed. Marquis van der Veeren talte om et ubehageligt Optrin, og hans Nabo svarte: „Og veed I Aarsagen til hans Bortgang, naadige Herre?" — „Intet med Vished! tog Hiin Ordet: Kun formoder jeg, at en Trætte med hans Mester har givet Anledning dertil." — „Med Mabûse? Det er meget muligt. Mabûse er et vildt og hovmodigt Menneske." — „Jeg veed ikke, om I igaar bemærkede, hvor utilfreds han var med det Bifald Schoreel høstede;

han forlod Salen med stormende Heftighed." — „Virkeligen? Jeg var fordybet i Malerienes Betragtning, og mærkede Intet." — „Og i Nat skal det være kommen først til Trætte, siden til formeligt Slagsmaal mellem begge Malere. Det unge Menneske skal have villet bringe en tilbedt Dame en Serenade, Mabuse kom til og forstyrrede ham. Men Schoreel maa forstaae at bruge Kaarden ligesaa flinkt som Penselen, thi Mabuse har maattet lægge sig med en dyb Armvunde, som han siger at have faaet ved et Fald ned af Trappen, og Schoreel var heel usaaret, da han imorges indfandt sig i mit Forgemak, for at sige mig, at en vigtig Efterretning, han nys havde faaet, tvang ham til at reise." — „Og han er borte?" — „For meer end to Timer siden. Dog lod det, som om han ikke havde fattet sin Beslutning uden indvortes Kamp, som om det voldte ham Smerte at skulle skilles herfra." — „Det er Skade. Schoreel har et herligt Talent." — „Jeg mister ham heller ikke gjerne. Jeg havde ønsket, at beholde ham i Brüssel." — Samtalen gik nu over til andre Gjenstande. Hildegard følte sit Inderste sønderrevet. Han var borte, og om hun nogensinde skulde gjensee ham, vidste hun ikke. Saasnart Taflet var endt, ilte hun op paa sit Kammer, lukkede Døren af, kastede sig paa Sengen, og brast i Graad. Dagen efter forlangte hun, at vorde bragt til sin Tante i Mons, og Faderen opfyldte hendes Ønske.

Schoreel havde imidlertid vendt sig mod Tydskland. En mægtig Kamp foregik i hans Sjel. Lidt

efter lidt stilledes der, saa han kunde bede: „Ja, min Gud, jeg vil forblive Dig, Dit hellige Ord og min Agathe tro! O, giv mig Naade, giv mig Kraft, og styrk mig i Fristelsens Time!"

Hildegards Billed var sunken dybt i Skygge. Agathes traadte beroligende frem for hans Aand, og i fredelig Stemning gjennemreiste han Tydsklands Stæder. Han tog alt Seeværdigt i Øiesyn, copierede flittigt, studerede med Grundighed andre Mesteres Værker. Stundom malede han ogsaa smaae Billeder af fromt Indhold, men paa dem Alle vidste han at anbringe en Figur, der bar hans Agathes Billed. Et Par Gange havde han ved Reisende fundet Leilighed til at sende Et og Andet af disse Arbeider til Mester Cornelis i Amsterdam, og han nærede det stille Haab, at man skulde bemærke hiin Ligheden, gjætte disse Gavers lønlige Betydning, og at Agathe derved skulde overbevises om hans Kjærlighed og Troskab.

Schoreel nærmede sig nu det tydske Riges Midtpunkt, og kom til Nürnberg, hvorhen han følte sig dragen af Albrecht Dürer's Navn. Vel erkjendte han i den tydske Mester en beslægtet Aand; men at Denne havde skiftet Tro, kunde han aldrig tilgive ham. Snart reiste sig Misforstaaelser mellem ham og Dürer; Mesterens gjerrige, trættekjære Hustru gjorde ham det ogsaa umuligt, at blive længer i hans Huus. Han forlod derfor Nürnberg, og vandrede over Regensborg og Insbruck til det berømte Rom, hvorhen hans stille Ønske drog ham.

Han havde naaet Venedig. Den uhyre Vrimmel af Mennesker fra alle Lande, de prægtige Palladser,

de herlige Kirker, det muntre, bevægelige Liv — Alt virkede forunderligt, men velgjørende, paa hans Aand. En Dag stod han for det hertugelige Pallads, og betragtede denne udmærkede Bygning, disse Buer, disse Gallerier, disse himmelhøie Mure, da han pludseligen hørte Nogen tale hans Modersmaal. Han vendte sig og bemærkede tre unge Mænd. Iden Ene gjenkjendte han en Klosterbroder; de Andre antog han for Borgersønner eller Konstnere. De syntes, som han, at betragte Bygningerne paa Markuspladsen. Han nærmede sig dem, og tiltalte dem. De yttrede stor Glæde over, saa uventet at træffe en Landsmand her. De vare fra Antwerpen, den Ene en Handelsmand, den Anden en Guldsmed, den Tredie en Geistlig, som var hidkommen i Ordensanliggender, for at ledsage nogle Pillegrime til det forjættede Land. Landsmændene holdt nu sammen, og besøgte med hverandre Kirker, Værksteder og Samlinger.

Guldsmeden var en lystig, bruunøiet Ungersvend, vittig og forslagen. Snart havde han opdaget Kilden til Schoreel's stille Dybsindighed, og aflokket ham hans Kjærligheds Hemmelighed. I Grunden var det Schoreel saare ubehageligt, men Vandonk, det var Guldsmedens Navn, havde en egen Maade at spørge og raade paa. Da han nu, imod sin Villie havde funden en Fortrolig, og Denne, saa ofte de vare allene, ikke talte om Andet end om hans Pige i Amsterdam, lod Schoreel omsider ogsaa sine længe indsluttede Følelser frit Løb. Men i øvrigt var der Intet, som kunde fængsle ham til den letsindige Yngling.

Langt større Tilfredsstillelse fandt han i den Geistliges Omgang. Pater Cyrill havde seet Verden og lært Mennesker at kjende. Schoreel hørte ham fortælle om sine Reiser, sine Erfaringer, og endeligen om det hellige Land, hvortil han stod i Begreb at valfarte.

Af denne Samtale faldt klare Funker i den unge Malers modtagelige Sjel. Efterhaands uddannedes i hans Sjel det Forsæt, at følge med Pateren til Palæstina. Hellere end gjerne optog Denne ham blandt Pillegrimenes Tal.

Men inden Schoreel lavede sig til Afreisen, vilde han sende endnu et Budskab til sine Venner i Amsterdam, og underrette dem om sin Beslutning. Vandonk, der om faa Uger vilde reise hjem gjennem Tydskland, syntes ham det sikkreste Bud. Foruden de kjærligste Hilsener til Mester Cornelis, medgav han ham til Denne et Landskabsbilled, som han havde malet i Venedig, og for Agathe en smuk Guldkjæde med et Billed af den fromme Jomfru og Martyrinde, hvis Navn hans Elskede bar, og i hvis rene Træk en paafaldende Liighed med Denne havde indsneget sig uformærkt.

Billedet var fremstillet med saamegen Eiendommelighed og Mesteren havde tidt betragtet det med saa længselsfulde Blikke, at Vandonk havde maattet være mindre snu, end han var, for ei at ahne den forborgne Sandhed. Dog sagde han Intet, fordi Schoreel gjorde en Hemmelighed deraf for ham, men i hans letsindige Hjerte bares det ham fore, som om han

skulde spille den altfor hemmelighedsfulde Ven et Puds derfor.

Dagen kom, hvorpaa Schoreel og Pater Cyrill skulde reise. Skibet var klart. De stege ombord med deres Ledsagere, og seilede med frisk Nordenvind ud i det adriatiske Hav.

Vandonk og hans Landsmand bleve endnu nogle Dage i Venedig. Derpaa vendte de hjem, og toge Veien gjennem det tydske Rige. Ofte underholdt den muntre Guldsmed sig paa den lange Vei med at betragte de Billeder, hans Ven havde betroet ham, og jo længere han betragtede dem, desto dybere indprægede denne hellige Agathe's Træk sig i hans Hukommelse. Aldrig kunde han tvivle paa, at hans Ven her havde afmalet sin Pige. Og hvor smuk var denne Skikkelse, hvor ungdommeligfrisk, hvor from og huld, hvor klar og barnlig tillige!

Guldsmeden kom til Amsterdam. Et af hans første Anliggender var at spørge efter Mester Cornelis. Man viste ham tilrette, og han fandt mere end han havde ventet: i Mesteren den dygtige Konstner, i Agathe vel Billedets Original, som han havde med sig, men de to Aar, som imidlertid vare forløbne, havde udviklet den nysoplukte Knop til en blomstrende Rose. Agathe var mere end smuk, hun var fortryllende.

Det var en Seier, Vandonks bedre Jeg vandt over mangen uædlere Tilbøielighed i hans Bryst, at han ved det andet Besøg, han aflagde i Malerens Huus, rigtigt afleverede, hvad ham var betroet, og ikke, som han halvt om halvt havde foresat sig, holdt

dem tilbage, for at hævne sig paa sin tilbageholdende Ven.

Vandonk, der, som hiin Tids Guldsmede, var mere Konstner end Haandværker, havde meget at see og lære hos Mester Cornelis. Denne lærte snart at holde af den unge dygtige Mand, som havde seet sig om i Verden og arbeidet flinkt. Han var i øvrigt meget underholdende, og, ved sine muntre Fortællinger, en behagelig Selskabsbroder.

En Aften ledte Maleren, opfordret af Datteren, Samtalen paa Schoreel, paa hans Reiser og hans Tilbagekomst. „Herom, tog Vandonk Ordet: lader sig vel ikke sige meget bestemt. Jeg tænker, han veed det ikke selv. Ham driver Aanden, og den maa han følge, hvis han skal vorde en retskaffen Konstner." — „Ja vel, ja vel! sagde Jacob: Ak, de unge Mennesker ere ret at misunde, som selv kunne see Alt, medens vi Gamle maa nøies med en tarvelig Beskrivelse, eller med et Billed, som det, min Johannes har sendt mig." — „Til Rom reiser han vel ogsaa, tog Moderen atter Ordet: for at see den hellige Fader, hente hans Velsignelse, og betragte hvad Mærkværdigt der er at see i den første Stad i Christenheden!" — „Udentvivl! svarte Vandonk: Kun er det tvivlsomt, hvornaar han kommer der." — „Hvi saa? spurgte Matronen: Jeg tænker, han er paa Veien derhen. Fra Venedig til Rom er jo ikke saa langt, mener jeg." — „Langt nok, svarte Ynglingen: naar man reiser directe did; men gjør man slige Omveie, som vor Schoreel." — „Omveie? Hvi saa?" spurgte Mesteren. — „Ih nu,

Ordsproget siger vel: alle Veie føre til Rom; men fra Venedig over Jerusalem er sikkert en af de længste." — „Over . . . Jerusalem?" raabte Mesteren forbauset, og Agathe's Hjerteblod standsede. — „Hvad siger I? spurgte Mester Cornelis: Schoreel skulde være paa Veien til Jerusalem?" — „Som jeg siger Jer!" vedblev Vandonk, fortalte Alt hvad Læseren veed, og sluttede med de Ord: „Han har indskibet sig med Pillegrimene, tre Dage inden jeg forlod Venedig, og foresat sig, at komme tilbage inden Aar og Dag. Men Du gode Gud, naar man kommer blandt hedenske Folkefærd, og maa slaae sig gjennem Sandørkener og Roverhorder, hvor kan man da bestemme sin Tilbagekomst!"

Agathe og Moderen tang i stille Skræk. Ogsaa Faderen blev eftertænksom. Dog sagde han, efter en liden Pause: „Ih nu, den Reise, vor Johannes gjør, have mange tusinde fromme Christne gjort før han, og mange Tusinde ville gjøre den efter ham." — „Ja, naar de ved et Løfte have forbundet sig dertil!" faldt Moderen ind. — „Er det maaskee Tilfældet med Schoreel?" var det eneste Spørgsmaal, Agathe vovede at fremføre. — „Ikke det jeg veed! svarte Vandonk: Det var hans frie Beslutning. Han ønskede, at see fjerne Lande, vel ogsaa at bede ved Frelserens Grav og at berige sin Konst ved egen Beskuelse af saamange fremmede Gjenstande." — „Et priseligt Forsæt! sagde Faderen: Jeg lider det vel, at en ung Konstner ingen Fare agter, hvor det gjelder at vorde fuldkomnere i sin Konst." — „Men saamange Farer, saa lang Skilsmisse, saa usikker Til-

bagekomst!" sukkede Moderen, og i hendes Tone viste det sig tydeligen, at hun misbilligede dette Skridt. Vandonk havde opnaaet, hvad han ønskede: at vække Utilfredshed med den Fraværende.

Denne havde imidlertid modigt fortsat sin mosommelige Reise. I Candia, i Cypern, overalt hvor han landede, havde han tegnet de interessanteste Situationer, og naaede omsider velbeholden sin Reises Meed. Den hellige Stad, dens Omgivelser, Bethlehem, Jordans Bredder, vare Gjenstande, saavel for hans Andagt som for hans Flid. Ogsaa i selve Jerusalem, i Klosteret Zion, hvor hans Ven havde ført ham ind, blev han hoitagtet, ei mindre ved sine Sæders Reenhed end ved sin Konst. Klosterets Pater Guardian havde gjerne overtalt ham til at blive, men hans Hjerte hang for fast ved Fædrelandet og ved een elsket Erindring. Efter at han altsaa havde seet sig om overalt, malet Meget og vundet det kosteligste Udbytte for sine fremtidige Arbeider, indskibede han sig atter med sine fromme Venner, og vendte tilbage til Europa.

Hans Rygte var gangen foran ham. I Rhodos, hos Johanniterridderne, i Venedig, i Mailand, Florents, Rom, som han nu besøgte — overalt blev han modtagen med den største Udmærkelse. Hadrian fra Utrecht, engang Carl den Femtes Ungdomslærer, havde, under Navn af Hadrian VI, besteget den pavelige Stol. Han glædede sig ved at see den udmærkede Landsmand i Rom, lod ham overøse med Naadesbeviisninger, og havde gjerne fængslet ham til Rom for stedse. Frants I, Frankrigs Konge, gjorde

ham samme Tilbud. Kort, Jordens Vældige kappedes om at ære ham meest. Men alle glimrende Tilbud frabad han sig. Han kjendte kun eet Maal: at vende tilbage til det dyrebare Fædreland og bringe den elskede Mø sit ubesmittede Hjerte.

Han losrev sig fra Rom, fra alle Konstens Herligheder, og ilte over Alperne tilbage til Tydskland. For ikke, som i Italien, at opholdes ved formange Æresbevisninger, Indbydelser, Bestillinger o. s. v. vilde han reise saa ukjendt og hurtigt som muligt. Ledsaget af en Tjener, som fulgte ham tilhest, reed han gjennem Kärnthens og Steiermarks Bjergegne, hvor den alvorlige Natur, de maleriske Bjergformer, de styrtende Vande, de eensomme Dale, ikke sjelden indbøde ham til at stige af.

Saaledes sad han en Dag i Skyggen af et Kastanietræ, sysselsat med at tegne det vilde Klippepartie, som hævede sig ligeoverfor ham, og bag hvilket han skimtede Taarnene af en Borg. Da nærmede en Jagtsvite sig. Hastigt pakkede han sammen, thi en Rytter var just i Begreb med at bryde gjennem Krattet i Nærheden af det Sted, hvor han sad. Det var en gammel Herre i kort Jagttrøie; ham fulgte en Dame med adskillige Jægere efter sig. Schoreel vilde just bestige sin Hest, da han hørte sit Navn udraabes i den gladeste Overraskelses Tone.

Konstneren saae did hvorfra Røsten kom, og gjenkjendte Hildegard von Desenitz, som, ved sin Faders Side, holdt foran Jægertroppen. En sælsom Følelse greb ham; det var Glæde, blandet med Bestyrtelse.

Ogsaa Ridderen havde strax gjenkjendt Schoreel, nærmede sig ham, og hilste ham ret hjerteligt. Hildegard fulgte ham; høi Rødme bedækkede hendes deilige Ansigt. Hendes Mund taug, men hendes Øine talte kun altfor tydeligt. Schoreels Blik mødte hendes, han slog det flammende til Jorden, Purpur brændte ogsaa paa hans Kinder.

„Er det Tilfælde, begyndte den gamle Herre: som fører den berømte Schoreel inden mine Enemærker, eller tør jeg smigre mig med, at I virkeligen havde tilsigt mig et Besøg?"

Schoreel følte sig forlegen et Øieblik. Men her som overalt blev han Sandheden troe. — „Og hvorfor haster I saa stærkt? tog Ridderen Ordet: Er det maaskee sandt, man siger, at Kongen af Frankrig —

„Det er Familieanliggender, som kalde mig hjem!" svarte Schoreel, og rødmede atter. — „Familieanliggender? gjentog Hildegard tvivlende: Jeg troede at have hørt, at Eders Forældre ikke leve mere, og at I ingen Sødskende har." — „Sødskende og Forældre desværre ikke! svarte Schoreel fast: men Slægt og Venner. Jeg maa saa snart som muligt til Amsterdam."—„Det kan I holde, Mester Schoreel! sagde Ridderen: men for i Nat viser I mig vel den Ære, at sove under mit Tag."

Hvad skulde Schoreel gjøre? Ridderens Gjæstevenskab kunde han ikke forsmaae. Han takkede altsaa, og Selskabet begav sig paa Tilbageveien til Slottet. Hildegard opbød al sin Aands Elskværdighed, for paa det behageligste at underholde den kjære Gjæst. Til hans Forundring var hun underrettet næsten om Alt

hvad der var forefalden siden deres Skilsmisse. Hun havde seet adskillige af hans bedste Arbeider, andre kjendte hun af Beskrivelsen — kort, Schoreel mærkede vel, hvor levende hun deeltog i Alt, hvad ham angik.

Vel saae han den lokkende Fare, som truede ham paany, men han saae ingen Mulighed i at undfly den. Hildegards fortryllende Skikkelse stod for hans Øine, han maatte vende dem hvorhen han vilde. Den hele Nat tilbragte han uden Søvn.

Da hans Tjener næste Morgen kom at spørge, hvornaar han skulde sadle, følte Schoreel sig overrasket af en ubehagelig Følelse, og taug. Tjeneren spurgte nok engang. „Dermed har det Tid! raabte Schoreel utaalmodig: Jeg skal nok sige Dig til."

Kort efter kom Hr. von Desenitz's Livtjener for at forhøre, hvorledes den ædle Mester Schoreel havde sovet, og om det idag behagede ham at forlyste sig med Jagten eller maaskee med Fiskefangst paa den nærliggende Søe.

Gandske undseelig over al den Opmærksomhed, svarte Schoreel, han skulde strax indfinde sig hos Ridderen, for at indhente hans Befalinger. Denne kom ham imøde med Agtelse og faderlig Glæde, idet han yttrede, hvor fast en Regning han gjorde paa, idet mindste et Par Dage at beverte saa kjær en Gjæst i sit Huus. Derved gjorde han det umuligt for Schoreel, at forlade Slottet idag. Ridderen vidste at underholde ham. Han eiede en Skat af Konstværker, Billeder, skaarne Stene, Guld- og Elfenbeens-Arbeider, endogsaa enkelte trykte Bøger. Alt dette maatte Mesteren see.

I Hildegard's Værelse fandt han et heelt Konst Appa-rat, Staffelier, begyndte og fuldendte Malerier ꝛc.

Endnu en Dag, og endnu een, og endeligen en halv Uge var henrunden i et Slags sød Ruus, i sindrige Forlystelser, behagelig Selskabelighed og reen Konstnydelse. Hildegard havde erklæret, ei at lade saa stor en Mesters Nærværelse unyttet for sine egne Fremskridt. Han maatte veilede hende i hendes Arbeider, og dermed fængslede hun ham til sit Staffelie; han maatte jo gjøre hvad hun forlangte, og han gjorde det saa gjerne.

Med stigende Glæde bemærkede Hildegard det Indtryk, Livet ved hendes Side gjorde paa Ynglingen. Hendes Beslutning var fattet, længe før hun kjendte Schoreel. Kun en udmærket Mand skulde erholde hendes Haand, en Krigshelt, en Statsmand, eller en vidtberømt Konstner. Da hun saae Schoreel i Brüssel, fik hendes ubestemte Attraa en fastere Retning. Hendes Indbildningskraft opflammedes endmere ved hans pludselige Afreise. Stedse vidste hun, fra den Tid af, at skaffe sig Underretning om hans Skjebne. Hun erfarede hans Reise til Palæstina, hans ærefulde Modtagelse ved Pavens Hof, Frants den førstes Andrag. Ogsaa om hans Tilbagereise til Tydskland var hun underrettet, og i den nærmeste store Stad, som han paa sin Vei maatte berøre, ventede ham alt en Indbydelse fra hendes Fader. Tilfældet førte ham til hende forinden, og hun saae en Himlens Tilskikkelse deri.

Een Dag afløste den anden. Hver Aften fattede Schoreel den Beslutning, at den næste Dag skulde være den sidste han tilbragte paa Ridderens Slot, thi hver

Aften følte han sin Fare voxe, og dog havde han, naar Dagen kom, ikke Mod til at tale derom. Lidt efter lidt opsteeg den Formodning i ham, at Hildegard holdt en alvorlig Forbindelse med ham for mulig, og han skjalv, da denne Tanke blev ham klar. Det Forsæt, imorgen at sige Farvel, stillede sig fast i hans Aand. Han tilbragte en søvnløs Nat. Hildegards fortryllende Skjønhed og Agathes stille Ynde, den Troskab han havde lovet Denne, og den Lidenskab Hiin lagde for Dagen, kæmpede i hans Bryst.

Han samlede al sin Kraft, treen næste Morgen ind i Ridderens Gemak, og meddeelte ham sin Beslutning: imorgen at tiltræde sin saalænge opsatte Reise. „Eders Beslutning overrasker mig, Mester Schoreel! svarte Hr. von Desenitz efter et Øieblik's Taushed: Jeg tilstaaer, derpaa var jeg ikke forberedt." — „Og dog, svarte Schoreel med nedslagne Øine: dog havde jeg jo ved min første Indtrædelse i denne gjæstfrie Borg meddeelt Eder denne min Beslutning, og siden —

„Aldrig talt et alvorligt Ord derom! faldt Ridderen ham i Ordet: Ogsaa kan jeg forsikkre Eder, at hverken jeg eller min Datter tænkte mere derpaa. Vi troede at have viist Eder, hvor velkommen I var her; vi troede, at I havde bemærket, hvorledes jeg og min Datter var sindet mod Eder, og da I tovede Dag for Dag, sluttede vi —

„Jeg føler min Uret! afbrød Schoreel ham med dæmpet Røst: Jeg veed, jeg burde tidligere have gjort, hvad jeg nu maa gjøre med desstørre Smerte."

„Og veed min Datter Eders Beslutning?" spurgte Ridderen. — „Endnu ikke. Jeg havde villet bede Eder, naadige Herre —

„Ingenlunde! Derom maa I ikke bede mig. Gak selv til hende, og har I kunnet fatte det Forsæt, at forlade os, saa hav ogsaa Mod til, at sige Hildegard det!" Rask vendte Ridderen sig om, og forlod Gemakket.

Schoreel blev tilbage i den piinligste Forlegenhed. Den forrige Rats Kamp fornyedes i hans Bryst. Da gik Døren op, og Hildegard traadte ind.

„Min Gud, hvordan seer I ud, Mester Johannes! raabte den Skjønne i levende Bekymring: Er I syg?" — „O min Gud! raabte han: Har Eders Hr. Fader Intet sagt Eder, naadige Frøken?" — „Intet, svarte Hildegard forundret: uden at I ønsker at tale med mig, og at jeg kunde træffe Jer her. Jeg kommer, og finder Eder i en Forstyrrelse —

„Som I vil tilgive medynksfuld, min Frøken, naar I erfarer dens Aarsag. Jeg maa herfra!" — „Herfra? Herfra? Er det Eders Alvor? Nei, nei, det er umuligt!"

„Det maa være, min Frøken! Og at jeg ikke forlængst har gjort det, tilgiver jeg mig aldrig." — „Men hvorfor, hvorfor maa I reise?" — „Fordi, fordi — mit Ord kalder mig herfra." — „Eders Ord? Hvorledes forstaaer jeg det?"

Schoreel opløftede sit Øie; han saae det smertelige Udtryk i det engleskjønne Ansigt, hans Hjerte fristede ham til at styrte for hendes Fødder, til at sige, at han vilde blive, at han aldrig i Evighed vilde fjerne sig fra dette dyrebare Sted. Da hævede Stolthed og Troskab hans Bryst. Et rask Ord kunde ende den lange Kamp. End et Øieblik vaklede han. Derpaa sagde han fast:

„Min Frøken! Jeg er forlovet, og min Brud venter mig i Amsterdam."

„Forlovet! gjentog Hildegard sønderknust: Forlovet!" Hun stirrede paa ham, hendes Øie var udslukt, al Kraft havde forladt hende. — „Schoreel! sukkede hun efter en lang Pause: Jeg begriber Eder. Vi maae adskilles. Gud være med Eder. Lev vel!" Hendes Taarer styrtede frem, hun holdt Tørklædet for Øinene, og iilte ud. „Agathe! sukkede Schoreel: Det Offer var ikke ringe!"

Næste Time var han paa Hjemreisen. Snart havde han naaet den burgundiske Grund. Hvorledes vil jeg gjenfinde mine Venner? Det Spørgsmaal lød uafladeligen for ham. Han vilde ikke lige til Amsterdam, ikke træde uventet ind i Mesterens Huus. Først vilde han til Utrecht; her vilde han udforske, hvorledes det stod til i Hjemmet. Og tidsnok erfarede han det. Jacob Cornelis var død for halvandet Aar siden. „Og hans Enke? spurgte Schoreel: Hans yngste Datter?" — „Moderen lever endnu, Datteren er gift!" lød Svaret.

„Gift? stammede Schoreel: Det er umuligt!" — „Det er virkeligt! gjentoges der: Strax efter Faderens Død ægtede hun Vandonk, en ung Guldsmed, som længe havde havt sin Gang i Huset."

Schoreel kunde ikke tale. Han var tilintetgjort. Dødsbleghed bedækkede hans Ansigt. Hans hele Livs Haab var sønderknust. Længe, længe varede det, inden han fattede sig. At reise til Amsterdam, var ham nu umuligt. Han besluttede at blive i Utrecht.

Fra nu af levede han kun for sin Konst. Qvindekjønner havde forliist al Ret til ham. Kun eengang havde han elsket, og det for et heelt Liv. Eenlig henlevede han Resten af sine Dage, indtil han, en halvfjerdsindstyveaarig Gubbe, blidelig indslumrede i en salig Død.

(Caroline Pichler.)

Florentinerinden.

En Novelle.

Cuenna var født i Florents. Hun var rige Forældres eneste Barn, men om hun end ikke havde været det, vilde de dog sikkert have betragtet hende som deres Yndling, saa udmærket var hendes Skjønhed, saa træffende hendes Vittighed, saa lys hendes Forstand, saa levende hendes Følelse. Neppe ti Aar gammel, mistede hun sin Moder, og alt i sit tolvte Aar beherskede hun aldeles sin Fader.

Nu havde hun naaet sit attende Aar. Hendes Landsmandinders Ild syntes at boe i hende med fordoblet Kraft; hendes opadstræbende Aand foragtede alt Almindeligt, og saaledes blev hun snart kjed af sit Fødeland. Hendes Fader havde Eiendomme paa Sicilien. Ofte havde Cuenna hørt tale om denne Øes Skjønhed. Her haabede hun at finde nye Venner, bedre Selskab, kort, Alt hvad hun savnede hjemme.

Fader og Datter kom til Messina. Her fandtes en Mængde skjønne Damer, men Cuenna truede at fordunkle dem Alle. Mange unge Mænd af ædel Byrd trængte sig om hende. Alle stræbte at vinde hendes Kjærlighed, Adskillige anholdt om hendes Haand, men Cuenna's Hjerte rørtes ikke derved.

Paa denne Tid havde Sicilianerne begyndt at drage hele Europas Opmærksomhed paa sig. De stræbte at afryste det spanske Jernaag, og bade om Frankrigs Bistand. Det franske Hof opfyldte deres Ønske, og sendte dem en betydelig Krigsskare, som anførtes af Vivonne, den bekjendte Fru Montespan's Broder. Vare hendes qvindelige Yndigheder uimodstaaelige, saa var hans mandige Skjønhed det ikke mindre. Hun besad Monarkens Kjærlighed, Broderen var hans Yndling. Hendes Indflydelse havde ophøiet ham til Marskalk af Frankrig, hans krigerske Indsigt og hans Heltemod gjorde ham værdig til denne Post. Han syntes ligesaa uovervindelig paa Valpladsen som i Selskabssalen.

Som Vicekonge paa Sicilien holdt Vivonne sit høitidelige Indtog i Messina. Folket modtog ham med høirøstet Jubel. Hvert Vindue, hver Balkon var propfuld af Tilskuere; man saae de deiligste Qvinder i deres pragtfuldeste Smykke. Vivonne lod Ingen ubemærket; Alle hilste han, idet han reed forbi. Hidtil havde hans Øine kun svævet let omkring, men da de faldt paa Cuenna, kunde han ikke drage dem fra hende. I en hvid Kjole, med een eneste Blomst i Haaret, stod hun der, takkende Naturen Alt, Konsten Intet. Over

tyve unge Piger, straalende af Ædelstene, omgave hende, men hun fordunklede dem Alle. Neppe havde Vicekongen seet hende, før hvert tidligere Indtryk var forsvunden af hans Hjerte. Uvilkaarligen holdt han sin Hest tilbage et Øieblik; derpaa fortsatte han sin Vei, dog ikke uden at see sig tidt tilbage. De øvrige Gader syntes ham øde og tomme.

Signora Cuenna var ligesaa truffen, som Vivonne. Hun havde seet ham, der af Himlen var udkaaret til at afgjøre hendes Skjebne, og kun altforvel følte hun det Indtryk, han havde gjort paa hende. Skjøndt uimodstaaeligen henreven af Heltens Skjønhed, kunde hun dog ikke gandske lukke sit Øre for Fornuftens Stemme, som tilhviskede hende, at en saadan Lidenskab vilde møde uoverstigelige Hindringer. Hun ihukom Vivonne's Ustadighed, hvorom Rygtet vidste at fortælle saameget; hun glemte ei heller, at den elskværdige Fremmede var en Franskmand. Torde hun, paa den samme Jordplet, hvor hans Forfædre havde bødet for deres Udsvævelser i den grufulde Vesper — torde hun der hengive sig den Lidenskab, hun følte for en Mand, som hun kun eengang havde seet, og som maaskee aldrig vilde gjengjelde hendes Kjærlighed? Og om han end vilde, hvad blev da af hendes Ære? — Frugtesløse Kamp! I hver Region løber Kjærligheden af med Seiren, men paa Sicilien fortrinsviis. Et vellystigt Klima forøger Nervernes Pirrelighed, forhøier hver Glæde, men gjør ogsaa hver Smerte bittrere.

Ifølge fransk Høflighed, begyndte Vivonne næste Dag at aflægge sine Besøg hos alle Damer af Rang, og man begriber let, at Cuenna ikke blev forbigaaet.

Men hans Underholdnings Tone var hos hende mindre frie, end hos de Øvrige. Hans sædvanlige Lethed og Liveligbed havde aldeles forladt ham. Paa ethvert andet Sted forholdt han sig gandske som han var hjemme, men hos hende var han tvungen og forlegen. Ingen Anecdot fra den store Ludvigs Hof, intet af de Smigrerier, han ellers ødslede paa hvert qvindeligt Væsen, intet af de aandrige Ordspil, hvorpaa han ellers var saa riig, undslap hans Læber.

Men just derved grundede han endnu fastere sit Herredom i Cuenna's Hjerte. Hun læste kun i Vivonne's Øine, og de sagde hende: at hun var elsket. Hendes lønlige Ønsker bleve nu til Forhaabninger, og disse Forhaabninger byggede Planer, flygtige som Majens Zephyr, men ligesaa henrykkende.

Vivonne indbød Adelen flittigt. Cuenna savnedes aldrig. Hun saae ham, hun talte med ham. Ei varede det længe, inden han tilstod hende sin Kjærlighed — han tilstod den med Ild, og med Ild besvartes hans Tilstaaelse. Ingen Blyhed skjulte hendes sande Følelser for ham; ingen tvungen Beskedenhed bragte hende til at rødme ved hans Bekjendelse. Cuenna's Hjerte fløi hans imøde. Hvor ømt, hvor fyrigt var hendes første Favntag!

„Ja, Vivonne, raabte hun: jeg elsker Dig; jeg formaaer ikke at dølge mit Hjertes saligste Følelse. I Dit Fædreland handle Pigerne med større Forsigtighed og Tilbageholdenhed — i Frankrig elsker man ikke som vi, de have intet Ætna! Dine Fortrin, Din mandige Skjønhed, men især den Kjærlighed, som straaler af

Dine Øine, gjør Dig, fra dette Øieblik af, til uindskrænket Hersker i mit Hjerte."

Nu hengav Cuenna sig gandske sin Lidenskabs Heftighed. Hun var aldeles ligegyldig mod den offentlige Stemme — Vivonne var det eneste Menneske i Verden, paa hvis gode Mening hun satte nogen Priis.

„O Gud, hvor elsker jeg denne Mand! raabte hun en Dag, idet hun, med ubeskrivelig Ømhed, sluttede Marskalken i sine Arme: Hvor elsker jeg Dig, min Louis! Men Du elsker mig ogsaa, ja, ja, jeg veed det, Du vil altid elske mig! Men skulde Du nogensinde vende Dig troløs fra mig — skulde Du gjøre, hvad jeg ikke vover at sige, neppe at tænke — da, Vivonne — kan Du gjætte, hvad jeg da vilde gjøre? Kan Du gjætte, hvad jeg, lige siden vor Elskovs første Dag, har baaret paa mit Bryst?" — „Og hvad da?" spurgte Marskalken. — „See her, denne Dolk! raabte Cuenna: I det samme Bryst, jeg nu saa fyrigt trykker til mit, i dette Hjerte, for hvilket mit allene slaaer, vilde jeg bore den."

En lønlig Gysen gjennemfoer Marskalken; men han fattede sig, og forsikkrede hende om sin bestandige Kjærlighed. Bestandighed! Hvor sjelden er denne Egenskab forenet med lidenskabelig Kjærlighed! Og dog maa vi, til Vivonne's Ære, sige, at han, i denne Henseende, var mindre Franskmand, end Tusinde af hans Landsmænd. Han havde knyttet denne Forbindelse i al Oprigtighed, og blev den, af en Hofmand at være, længe nok troe. Han deelte sin Tid mellem Krig og Kjærlighed, og viste sig ligesaa samvittighedsfuld mod sit Fædreland, som mod sin Elskerinde. Men, hvilken stor

Mand har ikke sine Fjender? En af Vivonne's Misun-dere sendte hemmeligen den Efterretning til Versailles, at Vicekongen aldeles lod sig beherske af en daarlig Li-denskab, som lod ham glemme Statens Tjeneste. „Me-dens den kjække Admiral Ruyter" — saa lode Orde-ne i den løgnagtige Indberetning — „nærmer sig Si-ciliens Kyster med sin Flaade, hendrømmer Vivonne den kostbare Tid i sin Cuenna's Arme, og en let Seier vil Hollænderne tilfægte sig, hvis ikke en anden Felt-herre, end vor Marskalk, sendes ham imode."

Indholdet af dette Brev blev snart bekjendt ved Hof-fet. Kun med Møie kunde Fru Montespan forhindre, at det ikke kom Monarken for Øre. Men i et alvorligt Brev til Broderen befalede hun ham, strax at bryde med Florentinerinden.

Vivonne svarte hende, som det sømmer sig en liden-skabelig Elsker og tapper Kriger. Hans Søster — saa skrev han — maatte jo af egen Erfaring vide, at man ikke kan afryste Kjærligheds Lænker efter Behag — hen-des eget Hjerte maatte sige hende, at Troløshed mod Den som havde bragt sin Elskov ethvert Offer, var en frygtelig Forbrydelse. Han var derfor fastbesluttet, at blive sin Cuenna tro, men skulde vel vogte sig, at han intet Øieblik tilsidesatte sin Pligt for sin Lidenskab.

Kort efter viste han ogsaa, at denne sidste Forsik-kring var hans fulde Alvor. Snart blev hans Mod stillet paa Prøve. Det svækkede Spanien kaldte Ge-neralstaterne til Hjelp mod Frankrig. Disse sendte strax en Flaade mod Sicilien. Vel var den ikke meget talrig, men den navnkundige Admiral Ruyter kom-manderede den. Denne overordentlige Mand, som

fra Kahytsjunge havde arbeidet sig op til Admiral, af den danske Monark var ophøiet i Adelstanden, og af den spanske udnævnt til Hertug — En af sin og hver anden Tidsalders største Søehelte, Ruyter, meer end engang sit Fædrelands Redningsmand, agtet og frygtet af alle Europa's Søemagter, vel til Aarene alt, men endnu i Besiddelse af Ungdomskraft — viste sig nu med sine Skibe i Middelhavet. At see hans Komme imøde med Bekymring, havde den Tapreste ei behøvet at blues ved; men Vivonne kiendte ikke Frygt. Han glædede sig tvertimod til Kampen med en saadan Fjende, vristede sig af Cuenna's Favn for at begive sig ombord paa den af Dû Guesne kommanderede Flaade. Med høie Jubelraab seilede Frankerne, anførte af slige Helte, Fjenden imøde, medens den hollandske Admiral, med den ham og hans Landsmænd eiendommelige phlegmatiske Rolighed, beredte sig til Kamp; thi Munterhed og Koldblodighed hørte, som bekjendt, til Hovedtrækkene i Ruyter's Characteer.

Medens man i Messina svævede i qvalfuld Angst, fortæredes Cuenna af navnløs Bekymring, ikke fordi hun frygtede Kampens Udfald — hun frygtede kun sin Elskers Ubestandighed. Ved Afskeden havde han svoret hende evig Troskab, dog syntes hans Kjærlighed hende ikke gandske saa fyrig som tilforn — og nu, fjernet fra hende, paa et koldt, troløst Element, omgiven af Mennesker, som maaskee hadede og bagtalte hende — ulykkelige Cuenna, hvilke søvnløse Nætter voldte Dig ikke Din Angst!

Pludseligen udbredtes et nyt Rygte i Messina. Hoffet i Versailles skulde nemlig, saa forsikkrede man,

have faaet Nys om Vivonne's Lidenskab, og den stolte Fru Montespan skulde have forlangt af sin Broder, at han skulde losrive sig fra sin Elskerinde. Rygtet lagde til, at Marskalken skulde have opfyldt hendes Ønske. Strax kom dette Cuenna for Øre. Hun greb uforto:vet Pennen, og skrev følgende Brev til Vivonne:

„Hvi har Du aldrig sagt mig et Ord om Din stolte Søster? Er det sandt, at hun anmasser sig Frihed til at misbillige vor Kjærlighed? Svar mig uden Tilbageholdenhed. Lad hende længe nok beherske Din mægtige Konge — hvad der ophøier hende i Tusinders Øine, fornedrer hende i mine. Jeg har dog idet mindste knyttet min Skjebne til en Mand, med hvis Byrd min tør maale sig. Kjærlighed uden Lighed er kun et Phantom af Indbildningskraften; den overmodige Montespan har aldrig vidst, hvad inderlig Kjærlighed er. Hvi tør hun da fælde nogen Dom over denne Følelse. Men intet Ord mere om denne Søster, jeg hader hende! Nu vil jeg tale om Dig. Hvad svarte Du paa hendes Befaling, at Du skulde forlade mig? Udentvivl har Du strax brudt med hende. Giv mig Svar, jeg besværger Dig, giv mig Svar! Jeg vil slet ikke tale om mine egne Følelser — neppe veed jeg hvad jeg føler. Dette Helvedrygte fortærer min hele Sjel. Svar mig, jeg besværger Dig, svar!"

Paa dette i lidenskabelig Vrede affattede Brev gav Vivonne et høfligt Svar, hvori han, ved endeel temmelig kolde og tomme Talemaader, forsikkrede hende om sin Bestandighed. „Jeg havde Ret! raabte Cuenna, efter at have læst hans Brev: Jeg havde Ret, han har ophørt at elske mig! Ned med ham altsaa, ned med ham!"

Strax kastede hun sig i Mandsdragt, og begav sig ombord paa en Fregat, som blev sendt efter Flaaden. Hvor piilsnart Skibet end gjennemskar Bølgerne, hvert Øieblik syntes den utaalmodige Cuenna en Menneskealder. Langt om længe øinede hun Flaaden og Admiralskibet, hvorpaa Vivonne befandt sig. Hun besteg en Baad, og lod sig roe derhen. Hvor studsede Vivonne, da man meldte ham, at en Ungersvend paa det alvorligste forlangte ham i Tale. Men hvor grændseløs var hans Bestyrtelse, da nu Ynglingen indtraadte, og han, ved første Øiekast, gjenkjendte — Cuenna!

„Jeg kommer, sagde hun: for at hente et mundtligt Svar paa mit Brev. Dit skriftlige behagede mig ikke!" Marskalken fremstammede nogle uforstaaelige Ord. Men Florentinerinden kastede sit Blik omkring, og bemærkede et ungt Fruentimmer af overordentlig Skjønhed, som forfærdet havde søgt at skjule sig i en Krog. Ved dette Syn følte Cuenna sig fristet til, med Dolken i Haanden at styrte mod den Troløse; hun gjorde et Skridt fremad, men standsede pludseligen, og samlede alle sin Sjels Kræfter. Intet Ord lød fra hendes Læber, hun vendte den Utro Ryggen, forlod Kahytten, steeg igjen i Baaden, og vendte tilbage til Messina. Hele Veien sad hun der, med Haanden under Kinden; ingen Taare vædede hendes Kind, intet Suk lød fra hendes heftigtbankende Bryst, men et Helved raste i hendes Inderste. Hævntørstende grublede hun paa en frygtelig Plan, og neppe havde hun Taalmodighed til at oppebie dens Iværksættelse. Ruyter, det vidste hun, laae for Anker ved Agosta. Hun leiede en Baad, og lod sig roe derhen. Med samme Driftighed, hvor-

med hun var traadt ind i Vivonne's Kahyt, opsøgte hun nu den hollandske Helt paa hans Admiralskib.

„Er I, spurgte Cuenna: vore Fjenders Hærfører, den uovervindelige Ruyter?" — „Jeg er Ruyter, svarte Hollænderen i rolig Tone: men uovervindelig er jeg ikke." — „I haaber dog, at overvinde de Franske?" vedblev Florentinerinden. — „Det nægter jeg ikke! svarte Ruyter: Og jeg skal gjøre mit Bedste, for at see dette Haab opfyldt."

„Saa erfar da, Admiral, raabte Cuenna: det staaer i min Magt, at skaffe Eder Seier!" — „I Eders Magt, Signora? spurgte Hollænderen forundret: Tør jeg bede Jer om en Forklaring?"

„Kjender I Marskalk Vivonne?" — „Kun lidet, men snart haaber jeg at gjøre hans nærmere Bekjendtskab. Engang saae jeg ham i Haag, han syntes at være en tapper Mand, ligesaa tapper, som hans Søster Montespan skal være smuk."

„Give Gud, jeg aldrig havde kjendt ham! raabte Cuenna heftigt: Jorden bærer ingen fuldkomnere Mand, men heller ingen svigfuldere."

„Svigfuld? gjentog Admiralen hovedrystende: Man har tvertimod fortalt mig meget Godt om ham. Han skal være ærgjerrig og tapper."

„Det er han! faldt Florentinerinden ham i Ordet: Men han er et Uhyre af Troløshed — hans helligste Eder ere ham kun et Legetøi."

„Signora! svarte Admiralen med den ham eiendommelige Rolighed: Jeg forstaaer Jer ikke, jeg er aldeles ubekjendt med Eders Lands Sæder, og endnu mere med Eders Kjøns. Jeg har seet mange Lande,

og har overbeviist mig om, at Menneskene ere forskjellige overalt. I Holland, mit Fædreland, lever man yderst simpelt; Qvinderne bekymre sig kun om Husholdningen, og den sysselsætter dem tilstrækkeligen. De pleie deres Børn, elske Deres Mand, og passe deres Kjøkken. Skilles vi fra dem, saa græde de, men det varer ikke længe, thi de vide, at naar vi drage i Kamp, da skeer det kun til Fædrelandets Gavn og Ære.

„Indskrænker Eders Kundskaber om vort Kjøn sig til slige Skabninger, min ædle Ruyter! svarte Cuenna: da kan I rigtignok ikke forstaae mig. Hvor skulde jeg finde Ord til at skildre Eder mine Følelsers Magt, min Elendigheds Omfang! Jeg elskede denne Niding — elskede ham — og var svag! — Hvad siger jeg, svag! Jeg var stærk, stærk — min Lidenskab rev mig hen. Jeg levede gandske for ham, ikke for mig selv. Men han lønnede mig med den frygteligste Utaknemmelighed, med den skjændigste Troløshed. Jeg ahnede hans Ubestandighed — jeg ilte efter ham, og gik ombord paa hans Skib. Her saae jeg en Qvinde hos ham — en ung, en deilig Qvinde — og Begges Død er nu besluttet!"

„Men hvad kan jeg gjøre for Eder, Signora?" — „Hævne mig!" — „Hævn, svarte Hollænderen: er en Lidenskab, som er fremmed for mit Hjerte." — „Saa forkaster I altsaa det Middel, hvorved jeg vil forskaffe Eder Seier?" spurgte Cuenna. — „I har jo endnu ikke nævnt mig det!" svarte Helten.

„Betragt denne Dolk! raabte Cuenna: I et af mit Livs saligste Øieblikke viste jeg vor fælleds Fjende den, sigende: For den troe Vivonne min troeste Kjærlighed,

for den Troløse dette skarptslebne Staal! — Han er bleven mig utro, og jeg er rede, at holde mit Ord. — Alt var jeg i Begreb, at stode til, da faldt det mig ind, først at underretet Eder om min Hensigt. Cuenna gjør Intet halvt. Det tilfredsstiller hende ikke, at dræbe ham, hun lod ham gjerne døe tusindfold. Hun vil ogsaa tilintetgjøre hans forræderske Landsmænd. For at iværksætte dette, fattes mig kun Eders Bistand. Sæt alle Seil til, bevæbn Eders hele Mandskab, og nærm Eder Messinas Havn. Naar jeg da kommer Eder imøde med blodfarvet Dolk, eller naar Rygtet om Vivonne's Drab iler foran mig, angrib da ufortøvet de franske Skibe. Deres Afguds Død vil gjøre dem udygtige til al Modstand. I vil vinde en let Seier, I vil tilintetgjøre dem Alle, og den troløse Vivonne's Nederlag vil være fuldstændigt, thi Historien vil brændemærke hans Navn med Skjændsel."

„Og I troer, at jeg vil understotte en saadan Plan? spurgte den ærlige Hollænder: Gud bevare mig fra den blotte Tanke om et saadant Forbund, Signora! Jeg er nu vorden 69 Aar gammel; Ærlighed var stedse mit Compas. Aldrig i mine Dage har jeg besmittet min Samvittighed med Falskhed og Forræderie. Heller vil de jeg lide Døden tusindfold, end fornægte Dyd og Ære. Jeg har befaret næsten alle Have, har fægtet næsten med alle Nationer i Europa, men aldrig har jeg betjent mig af nogen Svig. I Holland er Dolken et ubekjendt Vaaben, Æren gav vore Forfædre Kaarden og Musketten ihænde — kun Snigmorderen bruger Daggerten, og ikke en Krigers som jeg!"

„Er det Eders faste, Eders sidste Beslutning?" spurgte Cuenna. — „Ja! svarte Ruyter: Og hvad Eder angaaer, Signora, saa følg mit Raad, og opgiv Eders Plan! Den bringer mig til at gyse, mig, som er vorden graa under idelige Farer. Hvor kunde en saadan Helvedplan modnes i en Qvindes Bryst? Besind Eder! I synes at besidde en stærk Sjel. Vær derfor fornuftig, og ophør at tørste efter Hævn."

„Man har vel sagt mig, svarte Cuenna med Foragt: at Menneskene oppe i Norden kun ere levende Isbjerge; men en saadan Følesløshed havde jeg ikke ventet. Lev vel, I tapre Helt, som Synet af en Dolk gjør ræd!" Med disse Ord ilte hun bort. „Nu, sagde hun til sig selv: nu er jeg overbeviist om, at heftig Lidenskab ingen Bundsforvandt tør søge — kun i sig selv maa den finde Bistand og Hjelp!"

Med opløst Haar, blege Kinder, og Fjed som Fortvivlelsen gav Vinger, vendte hun tilbage til Messina. Hendes Kræfter vare udtømte ved langvarig Faste, men hun agtede ikke paa Hungerens Opfordringer. Solen brændte hendes Ansigt, men hun følte kun den Flamme, som fortærte hendes Inderste. Hun var allene; kun Hævnen, den frygtelige Ledsagerinde, fulgte hende. Kun den trolose Vivonne sysselsatte hendes Sjel. Ellers var Intet istand til at fængsle hendes Opmærksomhed, før det Rygte, at begge Flaader lavede sig til et Slag, vakte hendes Deeltagelse.

Begge Partiers Skibe angrebe hinanden, og et frygteligt Skuespil begyndte. Dû Guesnes Flaade var talrigst, og de Franske sloges med stor Tapper-

hed. Men Ruyters Exempel gjorde Undersværker. Hans Mandskab kæmpede med saadant Mod, at man skulde have troet, de strede for deres Fædreland, ikke for en fremmed Sag. Omsider vege de Franske, og to af deres Skibe bleve borede i Sænk. Denne Efterretning udbredte almindelig Rædsel i Messina, men Cuenna hørte den med Henrykkelse. „Saa flyer altsaa Forræderen! raabte hun, og hendes Øine smilede: Det er Noget, men det tilfredsstiller ikke min Hævn!"

Forstærkede med Skibe, Mandskab og Ammunition, beredte de Franske sig til at fornye Kampen. Disse Fordele kunde Ruyter ikke forskaffe sig. Hans spanske Bundsforvandtes Skibe vare svagt byggede, slet bemandede, og endnu slettere kommanderede. Hans egne Fartøier havde lidt meget af stormende Veir saavelsom i den sidste Fægtning, og derhos var han nødt til at dele sin Krigsmagt, fordi den spanske Stolthed, trods sin Svaghed, vilde besætte Liniens Centrum. Mod alt dette havde Ruyter Intet at lægge i Vægtskaalen, uden sit Mod; men selv den største Tapperhed mægter ei at afvende alle Farer.

Just, da Slaget var hedest, da Seiren atter, ifølge gammel Skik, syntes at ville hælde til sin gamle Ven, den graahærdede Helt, bortrev en fjendtlig Kanonkugle hans venstre Been, og saarede det høire stærkt. Han sank, og med ham hans Flaades Lykke. Udfaldet af dette Slag var vel ikke afgjørende, men kort efter døde Ruyter af sine Saar, og i en tredie Fægtning lede de Forbundne et fuldstændigt Nederlag. Duc Guesne og Vivonne vendte tilbage i Triumph.

Cuenna gjos ved dette Budskab. Afvexlende var hendes Sjel bleven bevæget af Frygt og Haab, Blusel og Anger. Ofte havde hun, imod sin Villie, bævet ved Tanken om den Elsktes Død; hun forbandede ham med sine Læber, men elskede ham endda i sit inderste Hjerte. Nu, da han kom tilbage, kronet med Seier og Ære, da alle Messina's Beboere strømte ham imøde, da Unge og Gamle hilste ham med Jubelskrig, og Messina's skjønneste Qvinder kun syntes at blomstre for Seiervinderen — nu, da hun ihukom den Dag, da hun saae ham førstegang — nu maatte Cuenna's Høvntorst bryde ud eller sprænge det Bryst, hvori den brændte. Hun styrtede hen paa Torvet. Her hørte hun, hvorlunde Folket, sin Befrier til Ære, istemte Lovsange, hørte mange Stemmer mumle om, at en Støtte skulde opreises for den seierrige Vivonne. En skraldende Haanlatter lettede den Ulykkeliges tunge Bryst; snart flokkedes en Skare om hende, og hun bemærkede det med Glæde. Hun haabede, nu var Hævnens Øieblik kommet, vendte sig derfor til Mængden, og tiltalte den med disse Ord:

„Hvorfra, I Forblindede, hvorfra denne Enthusiasme for Frankrigs Sag? Hvornaar forligedes da Nationer, hinanden mere modsatte, end Gift og Modgift? Heel anderledes tænkte vore Fædre! Alt med Modermelken indgjøde de os Afsky for dem, I nu forgude. „Den sicilianske Vesper," det var de første Ord, de lærte os at udtale. Franskmændenes Tyrannie gav Stof til de Fortællinger, hvormed vore Ammer sysselsatte vor barnlige Indbildningskraft. Have I glemt, hvor tidt de franske Hære have af-

brændt Eders Byer? Hvormange Strømme de have udøst af ædelt Blod? Hvor ofte Eders Qvinder og Døttre have maattet tilfredsstille deres skjændige Lyster? I den hele vide Verden er ingen Nation Eder farligere end dette ubestandige, lastefulde Folk; det opløser de fasteste Baand, det besmitter de helligste Steder." —

Cuenna tang et Øieblik. Hun bemærkede, at hendes Tale vel havde virket, men dog endnu ikke gjort det tilsigtede Indtryk. Hendes Røst blev heftigere. „I vakle! vedblev hun: Maaskee forlange I Beviser for, at Franskmændene endnu ere de samme, de have været fra Arilds Tid? Herpaa er jeg Eder et levende Exempel. Jeg, den ulykkelige Cuenna, hvis Navn ikke kan være Eder ubekjendt, jeg, som var misundelsesværdig, saalænge jeg endnu udgjorde min Faders Glæde, saalænge mit Hjerte endnu var uforført, min Ære ubesmittet. Fordum henrykkes mangen Yngling ved den Ynde, Himlen havde forlenet mig; aandrige Mænd priste min Forstand, og mit Rygte var dadelfrit! Men nu — den skjændige Vivonne har berøvet mig Alt. Han smigrede mig, til han vandt min Kjærlighed, han svor mig Eeder, som selve Djævelen ikke vilde have brudt — nu har han forladt mig; opoffret mig — mig — mig — mig! Ædle Sicilianere! Hvo af Eder kan herefter anse sit Ægteskab for uforkrænkeligt, sin Datters Dyd for betrygget?"

En høi og uvillig Mumlen fyldte den anden Pause, Cuenna gjorde i sin Tale. Opmuntret af et fi-

gende Haab vedblev hun: „Ha, vel mærker jeg, at jeg ikke har talt til følesløse Stene, men til Mennesker. Min Ulykke rører Eder. Men ikke blot Deeltagelse ønsker jeg — jeg begjærer Hævn! Forbandelse over Vivonne og Enhver af hans Landsmænd! Hvad han har været mig, ville de være Siciliens Døttre — Forførere og Forrædere! Ned, ned med dem, inden det er for silde! End holde Spanierne Palermo besat, end ere adskillige Dele af denne Øe i deres Hænder. Neapels Nærhed, deres Forbund med Hollænderne, Keiserens Venskab, Alt forener sig, for at forstærke deres Magt. Holland har flere end een Ruyter; snart ville de komme og ydmyge Vivonne's Stolthed. Kommer, mine Venner. Forener Eder med mig, lader „Spanien" være Eders Feltraab, staaer mig bi i min Hævns Fuldbyrdelse! Hjelper mig at fornye det store Skuespil af den sicilianske Vesper!"

Sicilianerne have altid været ivrige Venner af enhver Omskiftning, og modtagelige for ethvert nyt Indtryk. Det fornægtede ei heller her sin Characteer. Det samme Folk, som for faa Øieblikke siden havde opløftet Vivonne til Skyerne, blev nu, ved en Qvindes Veltalenhed, forvandlet til Frankrigs Fjender. „Spanien! Spanien! Ned med Vivonne!" lød det fra alle Sider. Uden at tænke paa Messina's Besætning, uden at ændse den dyrtkjøbte Seier, strømte den ophidsede Mængde til Vicekongens Pallads. Paa Veien derhen forsynede man sig med alskens Vaaben; Mange bare endogsaa Brande i Hænderne, og denne frygtelige Skare anførtes af — en Qvinde.

Vivonne sad just ved Tafflet, da han hørte tale om denne uforklarlige Opstand. Strax stillede han sig i Spidsen for sin Livvagt, Palladsets Porte bleve aabnede, og ud drog Vivonne mod Oprørerne. De Gjenstande, hans Øine først faldt paa, var en Qvinde, som stødte en fransk Officeer Dolken i Brystet. Marskalken styrtede frem, og da hun nu ogsaa løftede sit Vaaben mod ham, greb han hende i Armen. En heftig Kamp begyndte nu mellem qvindeligt Raserie og mandig Styrke. Endeligen fik han den blodige Dolk vristet af hendes Haand, og nu først saae han hendes Ansigt. Han gjenkjendte Cuenna, hvis Øine sendte flammende Pile imod ham. Hun vilde løsrive sig fra ham, hun vilde tale, men hun kunde ikke. Kun hendes Blikke talte. Vivonne søgte at formilde hende, men forgjæves. Lyden af hans Stemme, som før havde fortryllet hende, tjente kun til at forøge hendes Forbittrelse. Omsider spurgte han: „Men hvad er det da egentligen, I vil, Signora?" — „Slip min Arm, svarte Cuenna: og jeg skal vise Jer det!"

Marskalken slap hendes Arm, og fæstede et Blik fuldt af Ømhed paa hende, liigt det, hvormed han saa tidt havde henrykt hende i bedre Dage. Cuenna følte den hele Magt, som laae i dette Blik. Den Kjærlighed, hun havde stræbt at udrydde af sit Hjerte, gjenvandt nu sin fordums Ret. „Ha, Forræder! raabte hun: Kjender Du virkeligen den Magt, Du har over mig? Eller troer Du Dig sikker, fordi Du har fravristet mig den ene Dolk? Cuenna er bedre forsynet, end Du troer. Hiint Vaa-

den var kun bestemt for Dine Brødre; det Staal, som er Dig tilsænkt, hviler nærmere mit Hjerte! Nu kunde jeg hævne mig, om jeg vilde, men jeg seer Din Anger, og til den overantvorder jeg Dig. Mig tilkommer det nu, at døe!" Hun rev en Dolk op af Barmen, og gjennemborede i et Nu sit Hjerte dermed.

Marskalken kastede sig over det blodige Liig, uden at ændse Oprørernes fnysende Hob. Hans Smerte formildede dem; de saae hans Taarer, hørte hans Klager, og den Grædmmelse, Helten lagde saa klart for Dagen, lod dem ikke urørte. De vendte tilbage til deres Pligt, men Cuenna vendte ikke tilbage til Livet.

Hendes Ønske blev opfyldt. Anger ledsagede Vivonne alle hans øvrige Dage. Krig og Videnskab sysselsatte ham. Frankrigs berømteste Digtere kappedes om at gjøre hans Navn udødeligt — men Freden vendte aldrig tilbage i hans Sjel.

(Georg Lotz.)

Falkenskjolds Ophold paa Munkholm.

Beskrevet af ham selv.

Af Hr. Dr. Høsts Værk om Struensee og hans Ministerium er det bekjendt, baade at Kammerherre Oberst Seneca Otto von Falkenskjold i Aaret 1772 ved Kongelig Resolution blev dømt til Fængsel paa Munkholm for Livstid, og hvorfor han blev det. Man har nu fra hans efterladte Papirer udførligere Efterretning om hans Overførsel til benævnte Fæstning og Ophold sammesteds. Den findes i det i Aar i Paris udkomne Skrift: Mémoires de M. de Falkenskjold, Officier général au service de S. M. le Roi de Danemarck, à l'Epoque du Ministère et de la Catastrophe du Comte de Struensée; contenant l'Exposé fidele et impartial des causes et des circonstances de cette catastrophe dans laquelle l'auteur a lui même été entrainé; et la récit de se détention, pendant cinq ans, dans le fort de Munckholm, précédé d'une relation des campagnes de M. de Falkenskjold dans l'armée russe contre les Turcs en 1769 et 1770, et suivi de considerations sur l'Etat militaire du Danemarck; avec une Notice prèliminaire sur la Vie de l'Auteur de ces Mémoires, par M. Phil. Secretan. S. 267-283. Da denne Efterretning synes at have almeen Interesse, meddeles den her i Oversættelse.

Den 12te Juni 1772 træder Sevel, *) ledsaget af Kommandanten paa Holmen og adskillige Officerer, ind i mit Fængsel, og forkynder mig, at Kongen fra:

*) Etatsraad, Professor juris, Medlem af Kommissionen over de den 17de Januar samme Aar Fængslede.

tager mig alle mine Embeder og den russiske Militairorden, og at jeg skal overføres til en Klippe, for der at holdes i Forvaring mine øvrige Dage.

Den Skare af Mennesker, som var kommen ind med Sevel, havde saaledes bedøvet mig, at en Deel af det, han sagde, undgik mig.

Jeg bad ham gjentage, hvorlænge jeg skulde blive i Forvaring.

„Paa Livstid!" svarede han med et Haansmiil, som jeg troer at see endnu.

Kommissionen havde uden Tvivl gjort en Indberetning. Jeg forlangte dens Meddelelse; den blev mig afslaaet. Man gav mig Haab om en Gjenpart af mit Forhør, men jeg kunde ikke erholde den.

Saaledes saae jeg mig berøvet hvert Dokument, der engang kunde tjene til at bevise min Skyldfrihed.

Den 26de Juni bragte man mig ombord paa et Koffardieskib, Admiralitetet havde fragtet, for at det skulde føre mig til Munkholm, mit Bestemmelsessted. En Underofficeer og fire Grenaderer af Prinds Frederiks Regiment, valgte af Eichstedt, havde det Hverv at bevogte mig paa Skibet; to Grenaderer skulde, med Sablen i Haanden, have Øie med mig og hindre mig fra at tale.

Jeg har faaet at vide, at den Underofficeer, som kommanderede denne Vagt, havde Løvte om at blive Lieutenant, ifald han kunde forlede mig til noget Skridt, der gav ham Leilighed, at bringe mig lænkebunden i Land paa Munkholm. Men Skipperen havde erklæret Admiralitetet, at han vilde være Herre paa sit Skib, at han ikke vilde taale, nogen Anden

gav Befalinger der, og at han, om han behøvede Vagten, skulde kalde den.

Denne brave Mand vidste at gjøre sig agtet, og at sætte mig i Sikkerhed for slet Behandling.

Skibet anløb Christiansund, hvor det skulde losse en Deel af Ladningen. En Toldbetjent kom ombord og forlangte at tale med mig. Han vilde forhaane mig, fordi han, i Aaret 1763, havde faaet Afsked fra sin Lieutenantspost; vel at mærke, jeg havde ingen Deel havt i Militairbestyrelsen forend i 1771. Jeg hørte hans Samtale desangaaende med Skipperen, som sparede mig for denne Ubehagelighed.

Skibet ankom den 4de August til Munkholm, og jeg skiltes ikke uden Fare fra denne retskafne Skipper, der saa ædelmodig havde beskyttet mig.

Munkholms Fæstning ligger paa en ufrugtbar Klippe, af femhundrede Fods Omkreds, midt i Havet, en halv Miil fra Trondhjem, omtrent under 65 Grad nordlig Bredde. Om Vinteren er den bedækket med en næsten uophørlig Taage; Kulden er der ikke særdeles stræng; Sneen varer sjelden otte Dage i Rad; men det fryser der fra Begyndelsen af September, og der falder endnu Snee midt i Juni.

Stedets eneste Indvaanere bestode i en Afdeling af Garnisonen i Trondhjem, Fæstningens Kommandant, Officererne under hans Befaling, og de Fanger, man der bevogtede.

Man anviste mig Bolig i et lavt Kammer lidt over Jorden. Dets Gulv og Vægge vare fugtige; Sneen faldt der, naar det tøede, ned som fiin Regn. Under Vinduet fandtes en Kumme med stillestaaende

Vand. Denne Bolig, iøvrigt omgiven af Vaaninger for Soldaterne og Fangerne, hvis Skrig bedøvede mig, var tilvisse ikke god; men jeg var der ene, jeg havde mange Bøger, jeg nød den Frihed, efter Behag at spadsere paa Voldene, og jeg følte mig meget mindre ulykkelig end i Kjøbenhavn; Alt beroer paa Forhold.

Man havde forud sagt mig, at Fæstningens Vand var usundt og frembragte Nyresteen; det forekom mig rodladent og kalkagtigt. Jeg spurgte, om jeg kunde faae andet; man tilbød mig Brændevin, Hovedvanden paa dette Sted, men det var for mig værre end det slette Vand.

En Bataillon af Regimentet Delmenhorst laae i Garnison i Trondhjem; jeg havde tjent i dette Regiment, og jeg fandt paa Munkholm Soldater af et Kompagnie, jeg engang havde kommanderet. De fattede det Anslag at bortføre mig og at rømme; men da de ikke havde fundet Leilighed til at meddele mig deres Anslag, rømmede de uden mig, og gik dybt ind i Landet for at komme til Sverrig; en Afdeling, der blev afsendt for at forfølge dem, naaede dem og bragte dem tilbage.

Alt beroer der paa Generallieutenant von der Osten, Stiftamtmand og Kommandant i Trondhjem; han er, siger man, gridsk paa Foræringer; han er ikke bange for at begjære dem, og jeg har ingen at tilbyde ham. Den som kommanderede paa Munkholm ved min Ankomst der, havde tjent som Brændehugger hos en Kjøbmand i Kjøbenhavn. Han blev først Kanoneer, siden Underofficeer, derpaa Spion, Capitain ved et Guide-

compagnie, Inspector ved et Hospital, og endelig Kommandant paa Munkholm*). Denne yderst vilde og grove Mand drak sig ofte fuld; han kaldte sig Atheist, troede sig Ingenieur, Astronom, Taktiker, han fældte afgjørende Dom over Alt og uden at høre Modsigelse; han declamerede meget, uden at jeg har kunnet erfare hvorfor, imod Greverne Bernstorff og Saint Germain.

En stakkels, meget andægtig Skribent**), hensat her, fordi han havde havt den Enfoldighed at troe paa Pressefriheden, var, for sin Andægtighed, hadet af Kommandanten, som mishandlede ham med Hug. Han behandlede ogsaa meget slet en anden Fange, som havde havt en Plads ved Hoffet og som imidlertid gjorde ham Forærninger. De andre Officerer drak uden Ophør. Jeg undveeg med megen Omhyggelighed disse Herrer, og jeg talte kun til dem naar jeg ikke kunde undgaae det. Jeg troer ikke, det havde været mig vanskeligt at undslippe af denne Fæstning, og maaskee har Guldberg selv tilbudet mig Midlerne dertil ved at foreslaae mig Vardøehuus under Nordpolen til Opholdssted. Men, sagde jeg til mig selv, hvad skulde jeg finde saa langt borte? Nye Forurettelser og Forfølgelser!

De, som man havde udøvet imod mig, gave mig etslags Afsmag for det menneskelige Samfund. Jeg havde villet vinde et berømt Navn ved Vaaben; Læsningen af navnkundige Krigeres Levnet havde tidlig

*) Han hedte: Einer von Einersen, og var Major.
**) C. Thura.

ophidset min Indbildningskraft. Jeg higede efter, engang at blive Løvendalernes og Münnichernes Medbeiler. Mine Studeringer, mine Betragtninger mededde alle til dette Maal. Ved min Udgang fra Barndommen greb jeg Vaabnene og søgte Kampene. Jeg fulgte med Held denne Bane; man kalder mig for at medvirke til mit Lands Omdannelse; jeg forlader nødig den Livets Vei, som jeg har valgt og som jeg elskede; jeg kommer, jeg helliger mine Anspændelser al min Tanke til denne nye Id, og Forfølgelse, Fængsel, Landflygtighed, Forhaanelse er min Løn! Nei, jeg vil ikke gjøre et Skridt mere for at vende tilbage til Samfundet! Jeg har aldrig været hengiven til Fornøielser, skjøndt ingenlunde uden Følelse for de Nydelser, man betegner under dette Navn; jeg skal sikkert lære at glemme dem. Samfundet har stødt mig ud af sit Skjød: man vil slet ingen Deel lade mig tage i dets Glæder, i dets Ære, man har forviist mig til denne Klippe. Nu vel, lad os udføre vort Værk allene! Lad os arbeide paa at gjøre denne Tilstand taalelig, og at være saa lidt som mulig afhængige af Andre. — Jeg befæstede mig hver Dag i disse Tanker, den kjæreste og vanlige Gjenstand for mine Drømmerier; og det har bestemt mit hele øvrige Liv.

Smagen for Studering er mig en stor Hjelpekilde; jeg læser meget med Pennen i Haanden; paa Randen af mine Bøger tegner jeg mine Erindringer, mine Bemærkninger; jeg fremstiller Omstændighederne ved de Feldtog, jeg har bivaanet, jeg udvikler de Betragtninger, jeg havde udkastet over Krigsvæsenet i Danmark. Jeg sysselsætter mig endnu gjerne

med Samfundet som blot Tilskuer, ihvorvel jeg ingen Lyst har til der at spille en Rolle. Jeg finder Behag i at drømme vaagen, naar jeg spadserer. Voldene ere den sædvanlige Skueplads for mine Spadseringer. Derfra seer jeg, naar Veiret er klart, Landets bjergrige Kyster, Klipperne, Dalene, Skovene, Vaaningerne, der danne afvexlende Scener, de Holme og Skjær, hvormed Strandbredden er gjennemsaaet. Undertiden opdager jeg langtborte et Skib, der maaskee bringer mig Bøger; endnu oftere bivaaner jeg retsom Fiskerbaadenes Afreise, eller og jeg seer Fiskerne, oploftende Fryds og Seiers Raab, komme tilbage med det Bytte, de med saamegen Møie og Kjækhed have vundet i Nordens farlige Have. Jeg finder ogsaa Fornøielse i at betragte Rasenheden af de Bølger, som Stormene reise, og som bryde sig paa den Klippe, hvor jeg er Fange.

I Juli og August stiller Norges Kyst et prægtigt Væxtrige til Skue; Skibsfarten er levende; Sværme af Fugle synes at give de Klipper Liv, der begrændse Strandbredden: Himlen er reen, og Synet af Munkholmen er fortryllende. Nætterne have især noget eget Henrykkende; Luften har noget salvelseagtigt og blidt, der synes at forsøde mine melankolske Drømmerier; Nætterne ere paa denne Tid et Slags Tusmørke, thi ved Midnat er det lyst nok til at læse selv de fineste Bogstaver.

Jeg har paa en Udtrappe fundet et eenligt Sted, som er blevet min Yndlingstilflugt, selv naar Vinteren er begyndt. Der er jeg betrygget imod Nordvin-

dene; der og i Selskab med mine Bøger, indsvøbt i en gammel Bjørneskindspelts, føler jeg mig mindre Fange, end ellers; imidlertid trænge Skildvagtens Blik ind i denne Eensomhed, men man har ingen Anledning til at mistænke mig.

Fra Begyndelsen af mit Ophold paa Øen har jeg ordnet Anvendelsen af min Tid. Jeg staaer om Sommeren meget tidlig op, om Vinteren Klokken otte. Jeg anvender Dagens første Time til gudelige Betragtninger; derpaa sysselsætter jeg mig med Læsning, som kræver nogen Aandens Anspændelse; en kort Spadseregang gaaer foran for Middagsmaaltidet. Jeg spadserer længere efter dette. Læsning i Tidsskrifter, Romaner eller Skuespil, ender sædvanlig mine Aftener. De Dage, da der komme offentlige Blade, ere for mig Festdage. Feltpræsten ved Fæstningens Garnison besøger mig undertiden; den, som havde dette Kald ved min Hidkomst, er bleven forflyttet til Bergen. Hans Omgang gav mig Fornøielse; hans Efterfølgers Luner mig ikke mindre; jeg har fundet dem Begge oplyste, menneskekjærlige, beredvillige til at lindre min Kummer ved trøstende Tale og ved at skaffe mig Bøger. — — Den danske Geistlighed udmærker sig i det Hele, fremfor den øvrige Deel af Folket, ved sine Dyder og sin Oplysning.

Naar Veiret er slet, spadserer jeg i et stort Værelse i Fæstningens Taarn; dette Værelse har tjent til Bolig for Grev Griffenfeld. Han var en Søn af en Vinhandler ved Navn Schumacher, og svingede sig ved Fortjenester op til Rigets Storkantsler og til gre-

velig Værdighed. Han havde styret Staten med Viisdom; havde han beholdt Magten, saa vilde han forebygget de Krige, der under Christian V ødelagte Danmark. Hans Fjender fik ham dømt fra Livet, en Straf den ulykkelige Struensee undergik; men, paa Retterstedet selv blev for Griffenfeld Straffen, der havde været alt for hurtig overstaaet, som af Naade, forandret til at forvises til denne Klippe, hvor han forlængede sin Elendighed i nitten Aar og døde af Steen *).

„See det er, sagde jeg: den Skjebne, der truer mig; men jeg vil udentvivl ikke komme til at vente saalænge!" Thi jeg troede allerede at føle samme Tilfælde.

Den 1ste Marts 1775 blev mig anviist en Bolig i et andet Huus, som man nylig havde faaet færdigt; man indrømmede mig to Værelser, men jeg vandt ikke ved Byttet. De andre Bygninger i Fæstningen, og iærdeleshed det, jeg havde beboet, vare i Ly ved Voldene, istedenfor at det nye Huus, bygget i en Vinkel af en høi Klippe, var udsat for Vindene fra Norden, Østen og Vesten. De Bjelker, der udgjorde dens Vægge, gik ligesaalidt sammen som mit Gulvs Bræder; under min Bolig syntes en Kjelder at puste en iisnende Luft ind igjennem Sprækkerne af mit Gulv. Den Ovn, der var bestemt til at varme mit Værelse, kunde ikke beskytte mig imod Kulden; imidlertid var dens Virkning tilstrækkelig til, naar Sneen faldt, at smelte den til Regn i Værelset; og i en saa-

*) Som bekjendt, kom han dog ud kort før sin Død.

dan Vaaning, under den 65de Grad nordlig Bredde, skrev jeg denne Beskrivelse, som ingenlunde er overdreven.

I November maaned 1775 blev jeg syg af en Hæmorhoidalkolik, som voldte mig saa heftige Smerter, at de nødte mig til at skrige. Den Saarlæge, der pleiede mig, havde sikkert intet Haab om min Helbredelse. Imidlertid lagde Smerterne sig; jeg behøvede Hvile, og jeg bad den vagthavende Soldat, ikke at lade Nogen komme ind. Jeg havde begyndt at sove, da Kommandanten kommer. Han gaaer ind, til Trods for min Befaling, vækker mig, og siger til mig: at da jeg var ifærd med at døe, maatte jeg skynde mig at gjøre et Testament til hans Fordeel; jeg vender mig bort, med det Svar, at jeg endnu ikke tænker paa at døe. Han forsikrer mig paany at jeg maa troe det, siden han er Kommandant paa Fæstningen. Jeg svarer Intet. Han gaaer knurrende bort, og strax efter gjør han en skrækkelig Larm, under Paaskud at man vil bortføre mig, og at et Fartøi er bleven seet i Nabolaget.

I Begyndelsen af 1776 blev Kommandanten paa Munkholm kaldet tilbage, og Major Collin afløste ham. Denne nye Kommandant sendte mig, to Dage efter sin Ankomst, en Flaske med godt Vand, Brød og frisk Smør; dette skaffede mig det bedste Maaltid, jeg endnu havde gjort. Jeg har under denne Kommandant nydt megen Rolighed og større Bequemmelighed; jeg fandt Lindring ved at skrive mine Erindringer; det forekom mig, som om Mindelsen af det

Onde, man havde tilføiet mig, aftog i samme Forhold, som jeg udarbeidede Fortællingen derom.

Det er vist, at Skjebnen har været mig meget ugunstig: jeg forenede med Lidenskab for Vaabnene, Smag for Tænkning, Studering og Ensomhed; jeg ønskede inderlig, at vinde Ære, men Uafhængighed vilde have været mig tilstrækkelig; jeg har nu hverken det Ene eller det Andet mere at haabe.

Man yttrede engang for Grev Saint-Germain, hvor overraskende det var, at han havde besluttet at forlade den franske Tjeneste, hvor han havde 60,000 Livres aarlig af Kongens Naade. „Hundrede Daler aarlig udgjøre hele min Eiendom, svarte han: og jeg vilde hellere indskrænke mig dertil, end taale Fornærmelser."

Dette Svar slog mig, og jeg fattede det Forsæt, at foretage mig alle mulige Besparelser for at sikkre mig en uafhængig Tilstand. Jeg besad i 1771 8,000 Rdr. som jeg havde betroet til Schimmelmann, indtil jeg kunde finde en Leilighed til med Sikkerhed at sætte dem ud paa Rente. Dersom den militaire Bane ikke lykkedes mig, tænkte jeg med denne Hjelpekilde at skaffe mig et Tilflugtsted i en behagelig Egn, under et varmt Himmelstrog.

Nu ere mine Penge tabte; jeg har ingen Bane mere at følge, og jeg er fange paa Livstid paa en Klippe under den 65de Grads Bredde; men hvor urimeligt var det ogsaa af mig, at forlade den russiske Tjeneste, for at gaae til Danmark.

Jeg anstillede disse sørgelige Betragtninger, da jeg, den 5te Septbr. 1776, ved en Seddel fra Generallieutenant von der Osten, Stiftamtmand og Komman-

dant i Trondhjem, blev underrettet om, at jeg snart skulde have hans Besøg. Jeg var ikke kommen ud af denne Overraskelse, hvori Seddelens og Fremgangsmaadens Artighed satte mig, for jeg saae von der Osten selv vise sig, fulgt af Pladsofficeren, en Regimentschirurg og sin Kammertjener. Han traadte tilsomt ind i mit Aflukke, med det Udraab: „Naade, Naade i Kongens Navn!" Han havde i Haanden en Portefeuille, fuld af Papirer, hvoriblandt vare: 1) En Ordre til min Løsladelse, stilet til General Hauch, som første Deputeret i Generaliteret; denne Ordre var underskreven af Kongen og paraferet af Guldberg, under Datum Frederiksborg *) 21 August 1776. 2) En Ordre angaaende samme Gjenstand, stilet til Kommandanten paa Munkholm, undertegnet og dateret som foregaaende. 3) En Instrux med Hensyn til den Forpligtelse jeg skulde underskrive og forsyne med mit Segl, for at blive løsladt.

Disse tre Dokumenter indeholdt i det Væsentlige, at Hans Majestæt, paa sin høitelskede Broders, Hans Kongelige Høihed Prinds Frederiks Forbøn, samtykkede i at benaade mig, ved at befrie mig fra det Fangenskab hvori jeg var paa Munkholm, paa følgende Vilkaar: 1) at jeg skulde reise fra Trondhjem og begive mig til de nordlige Kyster af Frankrig, samt derfra ligefrem uden Ophold til Provence eller til Languedoc, efter eget Valg. 2) at jeg maatte forpligte mig til, aldrig at komme tilbage til Kjøbenhavn eller til Kongens Stater, 3) at jeg ikke maatte forlade det

*) Fredensborg.

Land, hvortil jeg var forviist, uden med Kongens Tilladelse, og at jeg ikke der maatte gjøre hyppige Reiser. 4) At jeg ikke maatte nærme mig Byen Orange (hvor Rantzau havde fæstet Bopæl). 5) At jeg ikke maatte gaae i nogen fremmed Magts Tjeneste. 6) At jeg ikke maatte handle, skrive eller tale paa nogen Maade imod Kongen eller det kongelige Huus. 7) At jeg ikke maatte tage Deel i nogen Statssag.

Var der intet Skib seilklart, hvorpaa jeg kunde gaae ombord, saa var det mig tilladt, imidlertid at blive i Trondhjem, men uden at maatte forlade Byen, undtagen med Kommandantens Tilladelse, ligesom jeg heller ikke maatte fjerne mig i mere end en Miil derfra. Kongen tilstod mig i Reisepenge 800 Rdr. af de Penge, der havde tilhørt mig, og man gav mig Haab om en Pension.

Instruxen angaaende min Forpligtelse var meget lang; Guldberg, som havde opsat den, havde deri indstrøet mange Bevæggrunde hentede fra Religjonen; man ommeldte deri endog Virksomheden af Jesu Christi Blod; men i hvorom alting er, var det sandsynlig ham, jeg skyldte den Formildelse, man gav min Skjæbne.

Jeg underskrev hvad man forlangte, og skjøndt jeg meget vel følte, hvad en Forpligtelse kunde gjelde der blev paalagt en Mand, som ikke var lovlig tiltalt for nogen Forbrydelse, besluttede jeg at holde den. Da denne Act var i sin Orden, lod Generalen, for at Sagen kunde gjøre desmere Opsigt, mig aarelade ved Re-

gimentschirurgen. Derpaa satte han et Glas rød Viin for mig, for at bringe mig til mig selv igjen.

Jeg undskyldte mig med den Bemærkning, at jeg ikke drak den Viin, og jeg bød ham Muskatviin, hvoraf jeg eiede to Flasker. „Jeg skulde vel kunne tage dem med! sagde han, efter at han havde undersøgt dem: Men denne Commission maa være mere værd end det.“ — Det var at give mig at forstaae, at han gjorde Regning paa en god Deel af mine 800 Rigsdaler. Man begriber, at mine Planer i saa Henseende, ingenlunde stemmede overeens med hans.

Der var ikke i Trondhjem noget Skib, bestemt til Frankrig, og jeg kunde ikke haabe, at der saasnart vilde findes noget, thi fra Begyndelsen af September indtil Enden af April er Havet paa denne Bredde meget stormende; jeg maatte saaledes vente hele otte Maaneder, forend jeg kunde reise.

I denne Stilling skrev jeg til Hoffet for at takke for den mig forundte Naade og for at erholde Tilladelse til at begive mig til min Bestemmelse tillands. Imidlertid blev jeg paa Munkholm, i det Haab, der at være mindre udsat for Hr. Generalens Paatrængenhed. Hoffet i Kjøbenhavn afslog min Begjering; men tillod mig at gaae ombord til Holland.

Tre Skibe gjorde sig istand til at seile til Amsterdam; det ene var fra Trondhjem, og General von Osten vilde have mig ombord der; men jeg gav et dansk Skib Fortrin.

Generalen tilbød mig sin Kammertjeners Bistand med at sye mig en Kjole med Guldgaloner; men dette Tilbud fristede mig slet ikke. Jeg reiste med min

Bjørneskinds Pelts og hvad der udgjorde min Garderobe; jeg tog ogsaa mine 800 Rdlr. med, uden at lade noget blive tilbage til Hr. Generalen.

De tre til Amsterdam bestemte Skibe afseilede fra Trondhjem den 16de October, to forgik; det jeg var paa, slap til Christiansund, hvor vi bleve til den 16de Februar. Efter en stormende Seilads gik vi den 10de Marts iland i Amsterdam.

Jeg havde staaet i Forbindelse i denne By med en Boghandler, der sendte mig Bøger til Munkholm, og havde fattet Venskab for mig. Jeg gjorde denne vakre Mand en behagelig Overraskelse, da jeg kom at besøge og takke ham.

Den 12te April ankom jeg til Montpellier, hvor jeg fæstede Bopæl.

Snigmorderen og Doctor Luther.

Almindeligviis tænker man sig Doctor Luther som en Mand af jernfast Sundhed. Man forestiller sig denne sammentrængte, undersætsige Bygning, dette fulde, rødmussede Ansigt, denne gjennemtrængende Tordenrøst, denne klare, tappre Mine, disse luende Falkeøine *), og slutter deraf, at Helten ikke har vidst

*) Ved disse Luther's Falkeøine er det heel mærkeligt, at de have forplantet sig paa hans Børn, Børne-

af Sygdom at sige. Men man feiler storligen. Vi ville ikke tale om hans sygelige Studenteraar, i hvilke han jo saae saa ussel ud, at man kunde tælle hans Been; ikke om den svære Sygdom, hvori han faldt paa sin Reise til Rom, om hans legemlige Lidelser paa Reisen til Augsburg, om hans Svaghed paa den evig uforglemmelige Vandring til Worms, der gik saavidt, at man endogsaa tvivlede om hans Liv, om hans Sygdom paa Wartburg ꝛc. ꝛc. Kun saameget melde vi i Almindelighed, at der, i hans hele daadrige Liv, vel neppe kan opvises eet eneste Aar, hvori han har været fri for Legemsmarter.

Man pleier ogsaa under denne mægtige Troeshelt at tænke sig en Mand af et uforknytteligt Mod. Historien melder, at han var af en fri og lystig Natur, gjerne sang en munter Vise i Broderlag, gjerne phantaserede paa Fløite, og ofte lod høre det livsglade Symbolum:

Hvis Qvinder, Viin og munter Sang Du ikke holder af,
Da bliver Du, det troe Du mig, en Nar indtil Din Grav.

Men Historien melder tillige, at han ofte hjemsøgtes af den forteste Melankolie, og at hans Mod ofte var

---

børn og Børnebørnsbørn. Alle veltrufne Portraiter af dem, have saadanne Øine. Hvo som seer et af dem, behøver ikke at vide, hvem det forestiller, men maa sige uden Betænkning: Det er et lutherst Ansigt.

saa svagt, som et forknyttet Barns. Mangengang var hans Hjerte omspændt af saadan Helvedes Angst, at han troede sig plat forloren. Engang greb Tungsindigheden ham saa mægtigt, at han øieblikkeligen faldt i Afmagt, og ikke vidste det mindste af sig selv. Hans Legeme blev overalt saa koldt, at ingen Farve, intet Blod, ingen Følelse, ingen Røst, intet Livstegn, men Døden allene, var at see og mærke. Ofte sagde han: „Mange mene, at fordi jeg stundom stiller mig saa munter i min udvortes Vandel, kan ei andet være, end at jeg maa gaae paa idel Roser. Men Gud veed bedst, hvorledes det seer ud i min Sjel." Og til sin Ven Melanchton skrev han: „Beed for mig arme, elendige Orm, som martres grueligen af Tungsindighedens Aand. Gud være Ären i min Elendighed!" Ellers pleiede han ikke at klage sig for noget Menneske, men stillede sig altid, som de ønskede at see ham, der søgte Trøst hos ham.

Og hvad der saaledes anfægtede ham, legemligen eller aandeligen, tilskrev han Djævelens Magt. Med ham laae han i en evig Feide, og aldrig gik han seierrigere ud af Striden, end naar det lykkedes ham, at begegne sin Fjende ret med skjærende Foragt. Et Par Exempler blandt mange. Engang sad han paa det hemmelige Gemak, og da han allevegne sysselsatte sig med aandelige Tanker, begyndte han ogsaa her ret af Hjertensgrund at bede til sin kjære Herre i Himlen. Pludseligen stod Djævelen for ham, og bebreidede ham bittert, at han paa saa lavt et Sted befattede sig med saa høi en Tieneste. Luther studsede et Øieblik, men sagde strax derpaa: „Hvad der

gaaer ud af min Mund, tager Gud; hvad der gaaer ud af min . . . . . kan Du tage." Da skammede Djævelen sig, og forsvandt.

Medens han opholdt sig paa Wartburg, klagede han meget over Djævelens legemlige Anfægtninger. „Der ere mange onde og listige Djævle, skriver han til Spalatin: som, til min store Harm, berøve mig min Tid. Beed, at Christus ikke vil forlade mig!"

Femogtyve Aar efter fortalte han, hvorledes det var gaaet ham paa Wartburg: „Jeg boede langt fra Folk, og Ingen kunde komme til mig, uden to adelige Drenge, som togange dagligen bragte mig Mad og Drikke. Nu havde de kjøbt mig en Pose Rødder, som jeg stundom spiste af, og jeg havde lukket den ned i min Kiste. Da det nu blev Aften, klædte jeg mig af i Stuen, gik ind i Kammeret, og lagde mig tilsengs. Da farer det i Rødderne, og knækker en efter en anden mod Bjelken, saa det smelder igjen, og ruskер i Sengen, men jeg lod, som jeg Intet fornam. Som jeg nu slumrede lidet ind, begyndte der saadan Tumult ved Trappen, som om man kastede en heel Skok Fade ned, og jeg vidste dog, at Trappen var velforvaret med Jern og Lænker, saa Ingen kunde komme op. Jeg reiser mig, gaaer ud til Trappen og siger: „Er det Dig, Du? Viig, siger jeg, for min kjære Herre Christus, som har lagt Alt under sine Fødder!" Saa gik jeg ind, og lagde mig igjen. Det er den bedste Konst, hvorved man kan fordrive Djævelen, at affærdige ham med Foragt og at paakalde Christus."

En anden Gang sagde han: „Jeg troer gandske vist, at Satan ofte har vækket mig, naar jeg sov al-

lerſødeſt, for at drille og plage mig. Engang havde jeg ogſaa et ſælſomt Syn i det Kammer, hvor jeg pleiede at forrette min Bøn til den Korsfæſtede. Paa Væggen ſkinnede nemlig en klar Glands, og deri aabenbarede ſig en herlig Chriſtus-Skikkelſe med de fem Vunder. Først meente jeg, det var Herren livagtig, men ſtrax randt det mig ihu, at det maatte være et djævelſk Spøgelſe, eftersom Chriſtus kun aabenbarer ſig for os i ſit Ord, og det i ydmyg, fornedret Skikkelſe. Derfor ſagde jeg til Billedet: „Viig bort, Satan, jeg veed af ingen anden Chriſtus, end Ham, ſom er vorden korsfæſtet, og nu vorder prædiket i ſit Ord!" Strax forſvandt Synet. En anden Gang, ſom jeg en Aften ſad i vort Kloſter i Wittenberg, og læſte i Pſalteren, kom Djævelen og larmede bag Kakkelovnen tregange, ſom naar man ſlæber Noget efter ſig. Da han ikke vilde høre op med det Narrerie, ſamlede jeg mine Bøger ſammen, og gik tilſengs. Men endnu i denne Time angrer det mig, at jeg ikke blev ſiddende, for at ſee, hvad videre han kunde hitte paa. Saaledes har jeg ogſaa hørt ham engang over mit Kammer i Kloſtret, men da jeg mærkede, at det var den Karl, ændſede jeg det ikke, men ſov ind igjen."

I Wittenberg viſer man, i Luther's Celle, bag Kakkelovnen, en ſtor Blækplet, ſom er kommen der paa følgende Maade: Djævelen var meget paa Færde, naar Luther vilde ſkrive, og hvergang han greb Pennen, gjorde han alle mulige Spilopper, for at faae ham til, at lægge den igjen. Derover blev nu

Luther engang saa vred og heed i Sindet, at han greb sit Blækhorn, og kastede det efter ham.

Forunderligt er det, at Luther's Fjender, trods denne hans uafladelige Krig med Sjelefjenden, have paastaaet for ramme Alvor, at han og Djævelen vare de intimeste Venner, og at de omgikkes hinanden som Brødre. Da de ikke frygtede noget i Verden mere, end Luther's Mund og Pen, foregave de, at han havde en Spiritus familiaris, en hjelpsom Aand, der gjorde ham saa dygtig til at skrive og disputere, at Ingen kunde faae et Ord indført for ham. Dr. Eck fortæller: „Rygtet siger, at Munken har en lærd Geist indsluttet i sin Balsombosse, og at den hjelper ham mægtigt." Og til Churfyrsten skriver den samme Mand: „Om Dr. Luther bærer en Djævel i Bossen eller i Kutten, veed jeg ikke, men sandt er det, at han ved en Snor og en Sølvring bærer Noget paa sin ene Finger; thi der er megen Snak derom."

Og det var ikke blot hans ærlige Navn, hans Fjender saaledes antastede, ogsaa hans Liv vovede de at angribe paa mange Maader. Her skride vi nærmere til det, der egentligen er Gjenstanden for nærværende Fortælling, idet vi omtale adskillige Snigmordsforsøg, og blandt dem især eet, som hans uforsonlige Fjender have udruget mod ham.

I Worms blev han, tilligemed adskillige lærde Papister, buden til Taffels hos Churfyrsten af Trier. Over Maaltidet vil den nysnævnte Dr. Eck drikke ham til. Luther fylder sit Glas, gjør, efter Sædvane, det hellige Kors derover, og sætter det til Munden, for at tømme det. Men i det samme hellige Øieblik springer

Glasset sønder med en hvinende Klang, saa Vinen løber langs hen ad Bordet. Mange af Gjæsterne troede forvist, at Vinen var forgiftet. Smilende sagde Dr. Luther: „Kjære Herrer! enten var det Glas mig ikke undt, eller ikke sundt."

Men allerede Aaret tilforn (1520) har man søgt at forgive ham. Herfor have vi hans eget skriftlige Vidnesbyrd. „Pas paa, skriver han til Spalatin: at Ingen forgiver Fyrsten. Papisterne forsøge Alt. Ulrich von Hutten kan ikke nokfom advare mig. Han veed, at Giftblandere passe mig op, og det volder ham megen Bekymring." Kort efter skriver han til samme Mand: „Nogle af mine Venner have advaret mig med disse Ord: En Doctor i Medicinen, som staaer i Pagt med Djævelen, og kan gjøre sig usynlig naar han vil, har ladet sig underkjøbe til at dræbe mig med Gift, og kan ventes med det første."

Den hele Historie fortalte Dr. Luther, 26 Aar efter, saaledes: „Nogle Biskopper i Polen havde bestukket en Doctor i Medicinen med Penge, og lovet ham totusinde Dukater, hvis han vilde dræbe mig med Gift. Det lovede han ogsaa. Men disse Biskopper havde en anden Doctor hos sig, og ham aabenbarede de det, som deres fortrolige Ven. Nu var denne Mand i Hjertet min Ven. Derfor lod han mig vide, der vilde komme en Jøde, som kaldte sig Franciskus, udgav sig for en Læge, forstod mange Sprog og var velerfaren i Astrologien. Han havde gult Haar, var velklædt, artig og beleven. Og naar han kom, skulde jeg være paa min Post, thi han havde ifinde at forgive mig."

Paa denne Gjæst har Luther længe ventet. Over Aar og Dag efter kommer en Jøde til Wittenberg til Anrogallus, og vil ved ham gjøre Doctorens Bekjendtskab. Han udgiver sig for en Astrolog, roser sig af at forstaae mange Tungemaal, kort, han forener alle de Mærker, hvormed Luthers Venner have betegnet den polske Franciskus, det undtagen, at hans Haar er bruunt. Nu falder Doctoren paa den Tanke, at han har farvet sit Haar saaledes; han lader ham derfor hæfte og vaske med skarp Lud. Jøden vorder grueligen ræd i Gemytet, og kan ikke begribe, hvortil den Tvæt skal sigte. Hans Haar skifter ikke Farve; det er bruunt, og bruunt bliver det. Man erkjender ham da uskyldig, og lader ham løbe, efter at han, rigtignok paa en egen Maade, har faaet sit Ønske opfyldt, at gjøre Doctor Luthers Bekjendtskab.

Først fem Aar efter kommer den rette Bedrager fra Polen til Wittenberg, og tager ind til Melanchton, fordi han havde hørt, at Denne havde Lyst til Astrologien. Her lader han sig forlyde med, at han gjerne vil see Dr. Luther, og gjøre hans personlige Bekjendtskab. Melanchton føier ham, og beder Doctoren til Gjæst. Over Borde lægger Polakken stor Lærdom for Dagen, fortæller mange Fyrsters og Herrers Genealogie udenad, taler meget om Tartarernes og Tyrkernes Religion, siger sig at have reist al Verden rundt, og alt dette i en saa venlig og lystig Tone, at Alle more sig ved at høre derpaa, og Dr. Luther selv finder stor Behag i hans Diskurser. Men idet Doctoren om Aftenen gaaer hjem, fuld af Forundring over dette Menneskes Lærdom og gandske indtagen af hans Artighed, rinder det ham i

Tanke, just som han træder ind i Klostret, at denne Mand og ingen Anden maa være Giftblanderen fra Polen. „Englene maa have indgivet mig det, sagde han siden: og mindet mig derom, ellers havde jeg gandske forglemt det.“ Her stemte alle Mærker overeens. Næste Morgen reiste Doctoren til Torgau, efter at han i Klostret havde befalet, at man, hvis den Fremmede spurgte efter ham, skulde vise ham bort. Mens han nu er borte, kommer Jøden til Klostret, og spørger, hvor Doctoren har sit Sovekammer. Han gjør sig ogsaa al Flid for at udspeide Husets øvrige Leilighed. Saasnart Luther kommer tilbage, fortæller man ham det, hvorpaa han lader Melanchton hente tilligemed Høvedsmanden i Wittenberg, og meddeler dem sin Mistanke om denne Franciskus, at han er kommen til Wittenberg, for at bringe ham af Dage. Høvedsmanden kalder Jøden for sig, og tager ham i Forhør. Men han forbander sig paa, at det ikke forholder sig saa; han benægter ogsaa, at være en Jøde, og fortæller, at han er kommen til Wittenberg i det Ærinde, her at lade en Bibel trykke i syv Sprog. Men da han ikke var istand til at retfærdiggjøre sig gandske, og han vel mærkede, hvad han havde at vente, stjal han sig ud af Wittenberg, og saaes ikke siden.

Herpaa har Doctoren sagt: „Jeg troer, at der sendes mange Skalke til Wittenberg, for at ombringe mig; men Gud har jaget dem Alle en saadan Skræk i Blodet, at Ingen har vovet det. Jeg veed gandske vist, at man ofte har lagt Gift for mig paa Prædikestolene, men den barmhjertige Gud har altid vidunderligen bevaret mig.“

Ja, engang sagde han i tilforladelig Tone: „Jeg troer, at jeg tidt har drukket Gift, men det har ikke skadet mig.“ Og det antages som afgjort, at det virkeligen forholder sig saa. Engang var han til Gilde i Wittenberg og kom hjem om Natten, men neppe havde han lagt sig, før han følte sig angreben af skjærende Smerter, og alle Mærker viste, at han havde faaet Gift. Han tilbragte en forfærdelig Nat, men Morgenen efter var han kjæk og saare lystig. Maaden, hvorpaa han blev hjulpen, kan erfares af de Ord, han sagde samme Dag: „Gud har tænkt som saa: Vil de forgive Luther, saa vil jeg gjøre Giften til et Lægeermiddel.“

Vi forbigaae andre Snigmordforsøg, for lidtudførligere at omtale et, der synes os mærkeligt forunderviis, og ytre derhos det Haab, at den velvillige, med Reformationens Historie fortrolige Læser, ikke vil lægge os det til Last, om vi, i dets Fortælling, her og der afvige fra den historiske Sandhed, og kalde Phantasien til Hjelp, for saaledes at udsmykke den, at den, i sin Oprindelse og Udvikling, kan skjænke en Underholdning, overeensstemmende med nærværende Skrifts Øiemed. Det er kun for Historiens Udmaling vi begjære denne Overbærelse; i det Væsentlige vil man kun finde Lidet, som ikke har sin Hjemmel i Historien.

Det er bekjendt, at af alle Luther's Fjender var Ingen hadefuldere, Ingen uforsonligere, end Hertug Georg af Sachsen, hvis Forbittrelse gik saavidt, at han gjerne, om han havde kunnet, med eet Sværd-

slag havde hugget Hovedet af Luther og alle hans Venner. Den store Reformator, som hverken bøiede sig for Pave eller Keiser, veeg ei heller en Fodbred for denne fnysende Fyrste. „Jeg frygter ei for denne Satan, skriver han: men jeg beder for den galne og blodtørstige Mørder, som Djævelen gandske og aldeles har besat, at Christus enten vil gribe ham som Paulus, eller tage ham bort af Verden, thi hvi skal dette skadelige og urolige Helvedsmenneske længer forurolige Himmel og Jord!" Allerede i Aaret 1519 havde denne Fyrste foranstaltet den berømte Disputats i Leipzig mellem Luther og Eck, og det var ved denne Leilighed, den Forstnævnte indlagde sig saadan Ære, at hans Modstander ei vidste anden Tilflugt, end den elendige, at det maatte være Satan selv, som havde skaaret Luther saaledes for Tungebaandet. Saavel ved Disputatsen selv, som ved sin Prædiken paa Slottet Pleißenburg, havde han vundet mange Tilhængere i Leipzig, og alt begyndte Evangeliets Lys at udbrede sig her, men Hertug Georg slukkede det med Magt. Han forbød Alle og Enhver, under Livsstraf, at læse Luthers Skrifter, og Boghandler Herrgott, som havde solgt nogle af dem, lod han offentligen halshugge paa Stadens Torv. Adskillige Theologer, som vare mistænkte for at ynde Luther, lod han levende indmure i Merseburg, og de Borgere, som vendte sig fra den herskende Kirke, lod han pidske ud af Byen. Derfor forlode firesindstyve Husfædre, med deres Familier, Staden, og til dem skrev Luther: „Da Hertug Georg understaaer sig, at domme Samvittighedens Hemmeligheder, var

han vel værd, at man skulde bedrage ham, som en Djævelsapostel, det bedste man kunde. Men lad ham kun rase. Han har sin Dom og sin Dommer. Nu føler han det ikke, men den Stund skal komme, da han skal føle Sandheden af det Ord, som skrevet staaer: De Elendiges Taarer flyde vel ned ad Kinderne, men dog skrige de til Himlen mod den, som udpresser dem, Amen."

Hertugen vilde hævne sig paa den uforfærdede Mand. Han forlangte, at Churfyrsten skulde straffe ham, men denne vægrede sig derved. „Nu, saa skal jeg nok ramme ham selv!" raabte han, strøg sig om sin lange Bart, der har givet ham Tilnavnet „den Skjæggede," og indkaldte sin Capellan, med hvem han raadslog længe og længe. — „Er her da ikke et Menneske, man kunde betroe den Gjerning?" spurgte Hertugen omsider.

„Jeg besinder mig, svarte Klærken: at have hørt tale om en Skomagersvend, som Folk kalde den lange Bartholdus. Han skal ikke være bange for Satan selv, altsaa vil han vel ei heller frygte et Menneske, i hvem Satan boer — Gud være os naadig! Eders Naade mindes maaskee endnu den Krig, her, for rum Tid siden, førtes mellem Skræderne og Skomagerne. Det var ham, som endte den. Han tilbød nemlig, han allene, at binde an med det hele Skræderlaug. Det modtog Udfordringen, og han mødte sine Fjender ude paa Gaaseengen, hvor han skal have taget To af de stærkeste Skrædere, En i hver Haand, og med dem slaget alle de Andre paa Flugt. Uden Frygt gaaer han ned i et underjordisk Gravkapel ved Midnatstid. Tilmed er han en ivrig Tilhænger af vor Kirke, og vil regne sig

det til en Fortjeneste, at bortrydde dens værste Fjende. Opholder han sig her endnu, da mener jeg, at man for en ringe Løn kunde —

„Godt! raabte Hertugen: Han skal komme, endnu idag skal han komme, jeg vil selv tale med ham, og det under fire Øine."

I Skumringen saae man den lange Bartholdus stige op ad Slotstrappen i Dresden; Capellanen gik foran, og førte ham ind i Hertugens Arbeidskammer.

Denne studsede et Øieblik ved at see den lange, bredskuldrede Gestalt. Derpaa sagde han: „Est Du Skomagersvenden den lange Bartholdus?" — „Bartholdus er jeg dobt! svarte denne med et sælsomt Buk: Skoe syer jeg af og til, naar jeg ei har Andet at bestille, og hvad min Statur angaaer, da er jeg saa noget nær den Længste her i Dresden."

„Kjender Du Munken Lutherus?" — „Jeg har seet ham engang; han naaer ikke længer, end til mit Brystbeen." — „Hvad mener Du ellers om ham?" — „Enhver kan være god for sig, mener jeg." — „Saa Du hader ham ikke?" — „Han har aldrig gjort mig Noget." — „Men han er Kirkens Fjende, han foragter den benedidede Jomfru, han haaner den hellige Fader, han udskjælder mig, mig, Din Fyrste!" — „Det skulde I forbyde ham." — „Jeg giver Dig hundrede Dukater, hvis Du vil stoppe hans Mund og qvæste hans Haand en Smule. Naar han ikke kan tale eller skrive, maa han gjerne leve." — „Naar Eders Naade byder ham selv de hundrede Dukater for at tie, gjør han det vel." — „Ham? Det Bestie æstimerer ikke Penge mere, end det Skarn, han træder paa. Vil

Du?" — „Lukke Munden? Qvæste Haanden? Var det ikke rejælere, at slaae ham ordentlig ihjel?" — „Gjør Du det, og gjør det vel, giver jeg Dig to Hundrede, og skaffer Dig ydermere den hellige Faders Velsignelse."

„Nu ja, det er let gjort. Et Stød for Hjertet, og saadan lille firskaaren, blodrig Mand mæler ikke mere. Jeg gider nok gjøre Gud den Tjeneste og Eder med. Men — det forstaaer sig — vidste jeg, at Fanden snart vilde tage ham, lod jeg det heller være. Thi seer Eders Naade, saa gik dog Sagen sin ordentlige, naturlige Gang, og det var dog paa en Maade at komme Fanden i Forkjøbet, om jeg, som dog er et simpelt Menneske mod ham at regne, vilde lægge Haand paa en Sjel, som han selv har resolveret sig at hente, endskjøndt det jo, paa den anden Side, immer staaer ham aabent, at gjøre med den salig Mands udødelige Aand, hvad han vil, og — "

„Faaer det snart Ende med Eders Væv?" spurgte Hertugen utaalmodig, tog en, to, tre Pengeruller af Bordet, rakte ham dem, og vedblev: „Der er tre hundrede Dukater. Gaae nu og læg Haand paa Værket. Gud troste Dig, om Du nævner mit Navn derved."

„Eders Navn? Det behøves jo ikke. Hvad jeg gjør, vil jeg altid være bekjendt. Men har Eders Naade Intet derimod, vilde jeg helst skyde Munken. Jeg har just en Puffert, som jeg kan skjule saa mageligt i Ærmet her — "

„Gjør hvad Fanden Du vil!" raabte Hertugen, aabnede Døren, og vilde skyde ham ud, men var, med begge Hænder, ikke istand til, at bringe ham af Pletten.

„Nei, sagde Bartholdus: ak nei, saaledes gaaer det ikke, Eders Naade; men saaledes!“ Dermed vendte han sig frivillig, og skred ud af Døren med Trin, som gjenlød i den hvælvede Gang. Morgenen efter saae man ham vandre ud af Porten.

Kort Tid efter begav det sig, just som Luther, efter at have læst et Collegium i Wittenberg, vilde gaae tilbage til Klostret, at der kom en Mand af Kæmpeskikkelse til ham, som bød ham Haanden og forlangte at tale med ham under fire Øine. Doctoren hilste ham paa det venligste og førte ham op paa sit Kammer. Her sagde den Fremmede: „Min kjære Hr. Doctor, det undrer mig, at J har Mod til, saaledes, mir nichts, dir nichts, at tage Enhver i Haanden. Hvor let kunde ikke En have en Puffert i Ærmet, og skyde Jer dermed, saa J øieblikkeligen — Paf! — laae for hans Fødder som en død Sild?“

„Og hvad havde Den at vente, som gjorde det? spurgte Doctoren: Han maatte jo give Liv for Liv, og døe som en Morder.“ — „Nei, tog den Fremmede Ordet: det vilde ikke gaae ham saa ilde endda. Jeg veed gandske vist, at om jeg nu skjød Jer, som J staaer her for mig, og maatte lade mit Liv derfor, saa gjorde Paven mig til en Helgen, og Eder til en Kjætter, som var Djævelen overantvordet.“

Da Doctoren hørte disse Ord, steeg Blodet ham til Hovedet, og han følte sig ret uhyggeligt tilmode, hvisaarsag han ogsaa gik til Døren, og kaldte paa sin

Tjener Wolf. Men den Fremmede gik imidlertid ud af en anden Dør med de Ord: „Idag ikke!"

„Denne Mand var en Forræder og en Morder, sagde Luther: som var underkjøbt til at aflive mig, men Gud har betaget ham Modet til at trykke af."

Nogen Tid efter kom den samme Mand til ham, just som han, en venlig Sommeraften, lystvandrede i Alleen udenfor Klostret. „Hvi gaaer I saa allene, Doctor?" spurgte han, idet han rystede det høire Ærme.

Doctor Luther standsede et Øieblik, treen ham derpaa med faste, mandige Øjed, tæt under Øine, saae paa ham med sit gjennemborende Falkeblik, og sagde derpaa med sin rystende Alt-Stemme: „Jeg stander i Herrens Haand! Han er mit Skjold og Værge, hvad kan et Menneske gjøre mig?" — Da blegnede Snigmorderen, vendte sig og gik, skjælvende og bævende, ud af Porten.

Henved tyve Aar hortes Intet til den lange Bartholdus. Rygtet om hans Forsøg mod Luther's Liv udbredte sig vidt og bredt; Nogle sagde, Snigmorderen havde været en pavelig Legat; Andre, han havde været den nysafdøde Keiser Maximilian's Canteller; Faa ahnede, at Planen var smedet i Dresden. Rygtet om nye Mordanslag fortrængte snart Talen derom. Især gik der vide Ry af den Fare, hvori Luthers Liv svævede paa Rigsdagen i Worms. Mission fortæller udtrykkeligen, at man i Rigsforsamlingen har villet forgive Luther med en Drik giftblandet Viin.

Den modige Reformator talte nemlig uden Sky, saa frit og djærvt, at selve Keiseren maatte sige: „Den Munk taler med et stort og uforfærdet Mod.“ Men tillige talte han saa heftigt, at Sveden brast ham frem af alle Porer, hvilket saameget mindre kunde undgaaes, som han stod ved Kakkelovnen, hvori man, formedelst den raa Foraarskuld, havde fyret stærkere end tilbørligt. Og da han nu havde afgivet hiin Erklæring „uden Næb og Kloer,“ som slutter med de sjelegribende Ord: „Her staaer jeg, jeg kan ei Andet, Gud hjelpe mig, Amen!“ var Blodet steget ham stærkt til Hovedet, og Sveden stod i store Draaber paa hans Pande. Samme Øieblik bragte man ham et Glas Viin. Han tog derimod, men da han følte sig for heed, satte han det ved Siden af sig paa en Bænk. Men neppe var det skeet, før Glasset sprang med en skjærende Lyd, uden at noget Menneske rørte derved, og der var rimelig Formodning om, at Viinen var blandet med Forgift. Men det Sted, hvorpaa Glasset stod, er gandske udhulet, fortæller Misson videre, thi Luthers ivrige Venner have skaaret utallige Splinter deraf til en Amindelse om hans Mod og Guds Varetægt over ham.

Vel hørte Hertug Georg, hvad den lange Barthold̃us med sin Puffert havde villet gjøre, men forgjæves ventede han, fra Aar til andet, at han skulde fortjene sin Blodløn. Han lod flittigt speide i hele Sachsenland, men intet Spor var at finde. Ingen kunde sige, hvor han var stoien eller stoien.

Mange Aar efter kom der, fra fremmed Land, en Skomager til Leipzig, som kaldte sig Barthold

Krause, og begjerte at vinde Borgerskab i denne Stad, hvilket han ogsaa, efter aflagt Prøve, erholdt. Han medbragte en Hustru og en opblomstrende Datter, Christine. Selv var han en nidkjær Katholik, havde gjennemreist mange Lande, og vidste at fortælle meget om sit Vandreskab. Hans Hustru derimod agtede Luther høit i sit Hjerte, og opdrog hemmeligen sin Datter i den nye Lære. „Luther? sagde Krause tidt, naar Talen var om ham: Ingen skal faae mig til at troe andet, end at det er sandt, som jeg tidt paa mine Reiser har hørt, at han skal have en hjelpsom Djævel hos sig, som paa hans Befaling, maa fare snart i hans Blik, snart i hans Tunge, snart i hans Pen. Deraf kommer det, at Ingen kan udholde hans Diekast eller disputere med ham. Og jeg kan ikke troe andet, end at naar han beraaber sig paa Gud, saa mener han Djævelen." — Spurgte man ham da, om han kjendte Luther personligen, svarte han: „Ja, ja, jeg kjender ham nok, det er en skudfast Mand." Og det sagde han med et sælsomt Smiil, som Ingen vidste at forklare sig. Ivrigt var Krause en velhavende Mand, og ikke sjelden betalte han sin Garver med klingende Guldmynt.

En Søndageftermiddag lystvandrede han, med Hustru og Datter, udenfor Porten. Oprømt og snaksom fortalte han mangt et Eventyr fra sine yngre Aar; Christine maatte synge en lystig Vise nu og da, og saaledes vidste da de glade Mennesker ikke, hvorledes det gik til, at de allerede befandt sig i Nærheden af Eutritzsch.

Her saae de en ung, slank Knos komme op ad Veien med sin Ranbsel paa Ryggen. „Guds Fred og god Dag!" tilraabte han de Lystvandrende med munter Mine. — „Hvorhen, Landsmand?" spurgte Mester Krause, og standsede. — „Sidst fra Wittenberg! svarte den Reisende: Jeg er Skomagersvend, og søger Arbeid i den ansеelige Stad Leipzig." — „Ei, saa mødes vi jo ret tilpas, sagde Krause: jeg er nemlig en bosat Skomagermester der i Staden, og behøver just en Svend. Du kan altsaa finde Arbeid hos mig. Dit Navn?" — „Matthæus Schubert, barnfødt i Dresden." — „Nu, saa lad os vende om igjen med vor nye Huusfælle!" sagde Faderen til Hustru og Datter.

Underveis førtes mangehaande Samtaler, og Matthæus Schubert lagde ligesaamegen Beskedenhed som Forstand for Dagen. Spøgende plukkede han Markblomster, som voxte ved Veien, og rakte den skjønne Christine dem. Rødmende tog hun derimod.

Det varede ikke længe, inden Matthæus Schubert blev hele Husets Yndling. Ofte var han allene hos Moder og Datter, naar Faderen besøgte Raadstukjælderen. I Begyndelsen var han meget tilbageholdende, naar Talen faldt paa Religionen, men snart blev man oprigtigere paa begge Sider, og nu viste det sig, at han var den ivrigste Protestant. Skjøndt ung endnu, havde han dog læst meget, hørt endnu mere, og selv gjort mange Erfaringer. Han talte med Enthusiasme om sin store Luther, hvis Prædikener saa tidt havde opbygget ham i Wittenberg, priste hans Standhaftighed paa den uforglemmelige Rigsdag i Worms, forelæ-

ste hans herlige Skrifter og ildfulde Trøstebreve. Saa skildrede han igjen Philip Melanchton's blide elskværdige Characteer; fortalte om den frimodige, ved Døden for tidligt bortrevne Ulrich von Hutten og om hans Samtidige, den djerve Riddersmand Frants von Sickingen: ophøiede den jernfaste Gotz von Berlichingen — og Kjærlighed og Beundring begeistrede begge hans Tilhøreres Hjerter for disse den hellige Troesfriheds Forsægtere.

Mesterinden elskede den unge Svend, som om han kunde have været hendes egen Søn, og hvor gjerne havde hun ikke bemærket den gjensidige Tilbøielighed, hvormed han og Christine nærmede sig hinanden, hvis hun ikke havde vidst forud, at Krause hellere havde overantvordet sit Barn til Døden, end til en Kjætter! Hun besluttede derfor at modarbeide Parrets fremspirende Lidenskab, just som en stor Begivenhed gjorde hendes Bekymring aldeles overflødig.

Hertug Georg, denne fnysende Saul, hjemsøgtes, paa sine sidste Dage, med Jammer uden Ende. Ieet Aar — 1534 — døde hans Gemalinde Barbara og hans Datter Magdalena. Det gik ham nær til Hjerte. Af sine Sønner havde han kun to ilive: Johannes og Frederik. Hertug Johannes hadede Evangeliet ligesaa bittert, som hans Fader forfulgte det. Engang, da han talte med Lucas Kranach, den berømte Maler og Borgemester i Wittenberg, sagde han til ham: „Naar I seer Dr. Luther, saa hils ham fra mig, at kommer jeg til Regjeringen efter min Fader, skal jeg lære ham bedre op at see, end Denne har gjort.

Har min Fader været ham saa haard som Jern, saa skal jeg være ham saa haard som Staal." —

Da Luther hørte disse Truselsord, smilte han og sagde: „Naar I taler med Hertug Hans igjen, Mester Lucas, da hils ham fra Doctor Luther, og sig, han skulde før tænke paa, hvorledes han kunde lukke sine Øine i en salig Død, end gjøre sig den unyttige Bekymring, at lære mig op at see. Sig ham ydermere, at jeg slet ikke tager mig hans Trusel nær, da jeg ret vel veed, at han aldrig oplever sin Faders Død."

Kort efter kom Lucas Kranach til Hertugen igjen. „Nu? spurgte Denne: Hvad Svar har I til mig fra Dr. Luther?" Men neppe havde Kranach sagt ham det, før han blev bleg som et Liig og vendte sig bestyrtet bort. Fra samme Stund faldt han i den sorteste Melankoli, og døde kort efter — 1537 — i sit niogtredivte Aar.

Dette Dødsfald tog Faderen sig saare nær, og lod to Aar efter, sin eneste Søn, Hertug Frederik, som var svag paa Forstanden, formæle med Elisabeth, Grevinde af Mansfeld, som var ivrig katholsk. Fjorten Dage efter Bryllupet skulde Folket hylde ham som Faderens Efterfølger. Men samme Dags Morgen blev han syg, og om Aftenen var han ikke mere. Nu grædmede den gamle Hertug sig, indtil han faldt i en dødelig Sygdom. Da han mærkede, at det lakkede mod Enden, sendte han nogle betroede Raader til sin Broder Hertug Henrik, som var Luther's Ven, og lod ham sige, at han vilde indsætte ham til sin Arving, hvis han vilde frafalde Luther's Kjætteri. Henrik lod Gesandterne reise hjem med dette Svar: „I bær Jer

ad som Djævelen, da han sagde til den Herre Christus: alt dette vil jeg give Dig, hvis Du vil falde ned og tilbede mig. Før jeg gjør det, før vil jeg, tilligemed min Catharina, vandre ud af Landet med en hvid Kjep i min Haand."

Forbittret over denne djerve Beskeed, vilde den gamle Hertug gjøre sin Broder aldeles arveløs og testamentere alle sine Lande til den romerske Kong Ferdinand. Men just som hans Kantsler traen ind i Sygestuen, for at opsætte hans sidste Villie, fik han et Anfald af Kolik, aabnede Munden, sagde blot det ene Ord: „Kantsler — " tabte derpaa Mælet, og drog, faa Minuter efter, det sidste Suk.

Herved opfyldtes, hvad Dr. Luther havde spaaet: „Jeg seer, at Hertug Georg ikke aflader at forfølge de arme Lutheraner. Han vorder jo længer jo værre. Men giv Agt, jeg oplever endnu den Dag, da jeg skal see hans hele Æt udryddet og prædike Guds Ord i Leipzig."

Neppe havde Hertug Georg lukket sine Øine, før Henrik lod sig hylde. Alle Klostre bleve ophævede, alle Munke fordrevne. Paa den forestaaende Pindsefest skulde alle Kirker høitideligen indvies af lutherske Prædikanter.

Mester Krause rystede heel betænkelig paa Hovedet ved alt dette. Den 23de Mai, paa hvilken Dag Hertug Henrik lod sig hylde i Leipzig, var han saare nedslagen, og da, kort før Pindse, Churfyrst Johan Frederik, Dr. Martin Luther, Philip Melanchton og Justus Jonas, med et stort Følge af Hoftjenere og Studenter, holdt deres Indtog i Leipzig, steeg hans

Harm endnu høiere. Han skjændte paa Moder og Datter, som ikke kunde dølge deres Glæde derover, og spurgte dem haanligt, om de maaskee ogsaa havde Lyst at vorde Kjættere, hvorpaa Begge, af gode Grunde, bleve ham Svaret skyldige.

Den af Leipzigs fleste Borgere med Længsel ventende Pindsedag nærmede sig. Alle higede efter, at høre de evangeliske Reformationsprædikener. Hertil gjorde Dr. Luther, paa Pindselørdagsaften, en forønsket Begyndelse, idet han paa Slottet Pleißenburg holdt den første Prædiken over Fest-Evangeliets Indgangsord.

Klokkerne hilste den for Leipzig evig mærkværdige Dag fra alle Taarne, indbydende Folket til at bivaane Høimessetjenesten, som Dr. Luther, til stor Bekymring for Mange, ved en stærk Hovedgigt hindredes fra at forrette, og derfor maatte overlade til Dr. Justus Jonas. Men trods sin Smerte vilde han til Aftensang betræde Prædikestolen i St. Thomaskirken, for offentligen at holde sin Trøste- Taksigelses- og Glædes-Prædiken.

Gandske aarle blev det levende paa Gaderne. Folkevrimlens Strømmen til Kirken vilde ingen Ende tage. Med Længsel tittede Mester Krause's Husfæller gjennem Vinduerne. Hvor gjerne havde de foroget de andægtige Kirkegængeres Tal, hvis ikke Mesteren havde passet saa nøie paa. „For i Formiddag vil jeg finde mig deri, hviskede Matthæus Schubert til Christine: men Ingen i Verden skal formene mig, at høre min kjære Luther til Aftensang!"

Moder og Datter fældede hede Taarer, da Faderen, selv overvunden af Nysgjerrighed, gik ud, for i

en Fraſtand at lægge Mærke til Kjætternes Tumult, ſom han kaldte det, thi han ærgrede ſig i Stilhed over, at Menneſketrængſlen nu virkeligen blev over al Beſkrivelſe. „I behøves ikke der, I kunde let komme til Skade!“ ſagde han gnaven til ſin Kone, ſom vilde følge med, og tillaaſede Gadedøren. Men det holdt ikke den unge Schubert hjemme, han ſneeg ud af Vinduet.

„Nu, ſaa ſtor Forblindelſe havde jeg dog ikke ventet i Leipzig! brummede Meſter Krauſe, og trak ſine mægtige Bryn langt dybere ſammen, end han pleiede, da han, i Thomasgaden, med ſtor Anſtrengelſe maatte arbeide ſig gjennem Vrimlen. Pludſeligen hørte han ſit Navn i den tætteſte Trængſel, ſaae ſig om, og ſik Øie paa en liden, korpulent, rigtklædt Mand, ſom vinkede ængſteligt ad ham. Det var en Raadsherre, Dr. Andreas Franke. Med kraftige Stød til Høire og Venſtre arbeidede Krauſe ſig hen til ham.

„Jeg er glad, at jeg finder Eder, kjære Meſter! puſtede Raadsherren, og holdt ſig faſt ved hans Kjoleſkjød: Jeg veed ikke, hvorledes jeg ſkal komme her fra til Kirken. Min Tjener, ſom ſkulde bane mig Veien, er bleven mig borte i Trængſlen. I viſer mig vel den Tjeneſte, at hjelpe mig did, da I har ſaa ſvære Kræfter?“

„Ak, gjerne! ſvarte Krauſe: Jeg ſkal nok flytte Folket, tænker jeg!“ Og med det høie Raab: „Plads! Plads for en Raadsherre!“ ſkred han raſk fremad, medens den næſten halvqvalte Dr. Franke klamrede ſig endnu faſtere ved ham. Saaledes kom de lykkeligen til Kirkegaarden, men her gjaldt ingen Perſonsanſeelſe mere, og ſelv de kraftigſte Arme lammedes i denne frygt-

telige Trængsel. Krause fik et Stød i den venstre Side, som for et Øieblik rødede ham Beskindelsen, og mere baarne, end gaaende, befandt Begge sig omsider ved Kirkedøren. Her vilde Krause vende om, men derpaa var ikke at tænke, og saa blev han da imod sin Villie, reven af Strømmen lige ind i Kirkens Skib.

Her stod han nu, som naglefæstet, ligeoverfor Prædikestolen. Intet Menneske er istand til at røre sig, Hoved sees ved Hoved, hver Plet er besat, selve Kirkens Piller ere omklamrede. En høitidelig Sang begynder, derpaa følger en hjerteopløftende Bøn. Nu herskер en Stilhed som Gravens — Luther betræder Prædikestolen. Krause opløfter sine Øine, seer det ærværdig-milde, det trodsig-freidige Hoved med det korte, krøllede Haar, det ildfulde Blik, den brede Stumpnæse, den fremstaaende Mund, den korte, kløftede Hage — og en Erindring fra længstforsvunden Tid griber ham mægtigt ved Synet af det uforglemmelige Ansigt. Men da nu Luther opløfter sin klingende Sølvstemme og med henrivende Veltalenhed udlægger det andet Kapitel af Apostlernes Gjerninger — da vorder Alt ham for snevert, han blegner, nedslaaer sine Øine, og havde han ikke staaet indmuret mellem de Andre, var han segnet om. Og der nu Troeshelten siger disse Ord:

„Den Herre, hvis Liv solgtes for tredive Penninge, er vorden begraven, men den Begravne er opstanden, den Opstandne er himmelfaren, og den Himmelfarne sender idag sine Christne sin Helligaand. Hvi vil Du da forsage? Din Frelser lever, og Du skal leve! Og om man giver tredive eller tigange tredive Penninge for Dit Liv — Du staaer i Guds Hænder, Han er Dit Skjold og Værge, hvad kan et Menneske gjøre Dig?“

da fortner det for Krause's Øine, han hører intet Ord mere — først da han igjen er paa Gaden, vender hans Besindelse tilbage. Han raver, han kan neppe holde sig paa Benene, han føler sig dødsmat. Ikke blot aandeligviis er han tilintetgjort; en stikkende Smerte gjennemjager hans venstre Side, han standser, støtter sig med Panden mod en Mur, og Blodet strømmer frem af hans Mund.

Bleg og forstyrret nærmer han sig langt om længe sit Huus; her finder han et usædvanligt Oplob af Mennesker. Paa en Baare udenfor Døren ligger hans Svend Matthæus Schubert, mere død end levende. Bærerne bankede heftigt paa den lukkede Gadedør.

„Hvad Ulykke er tilstødt min arme Dresdener?" spurgte Krause, idet han aabnede Døren, og befalede, at man skulde bære den Syge ind.

„Ak, kjære Mester! fortalte En: Thomaskirken var saa fuld af Mennesker, at Ingen kunde trænge sig ind. For dog ogsaa at høre noget af Doctorens Prædiken, lagde mange Mennesker Brandstiger til udenfra, og lagde Øret til Vinduet. Saa gjorde ogsaa Eders Svend. Men pludseligen brast et skrøbeligt Trin, den gode Matthæus styrtede ned, og slog sig saaledes tilskamme, at han vel neppe gjør det længe."

Med Sorg og Klage modtoge Moder og Datter den Saarede, og redte et blødt Leie til ham. Den hidkaldte Læge undersøgte hans Saar, og erklærede, at Brystet havde lidt meget og at den venstre Fod var brudt — derfor gav han kun lidet Haab. Christine

græd bitterlig. Ak, nu følte hun, hvor kjær hun havde den unge Svend!

Bekymret gik Krause fra og til. Han følte sig selv meget svag, men skjulte det, saa godt han kunde. Saasnart den Syge kunde tale, vinkede han Mesteren og sagde afbrudt: „Jeg føler mig noget bedre, men da min sidste Time vel ikke er langt borte, har jeg en Bøn til Eder. Vid, jeg er en Tilhænger af den evangeliske Tro, og ønsker inderligen at nyde den hellige Nadvere paa min Kirkes Vis — — — “ Mere var han ikke istand til at sige. „Ja, ja, min Søn! svarte Mesteren blodhjertet: Dig skal ske, som Du ønsker.“

Og gandske stille, mat som han var, listede han sig ud af Huset, fastbesluttet, selv at gaae til Dr. Luther, for at bede ham staae den Syge bi i den yderste Nød. At han ogsaa havde et Anliggende paa Hjertet for sig selv, vil den velvillige Læser snart erfare.

Med foldede Hænder, Bibelen opslagen for sig, sad Dr. Luther paa sit Kammer, da Mester Krause treen ind og nævnte sit Ærinde. Doctoren studsede lidet ved at see ham, og strøg sig over Panden, som for at besinde sig paa noget. Dog sagde han Intet, men stod op, og fulgte stiltiende med.

Naboerne vilde neppe troe deres egne Øine, da de saae den ægtekatholske Mester Krause komme opad Gaden ved Dr. Luthers Side, med to Kirketjenere efter sig. Gabende omringede den nysgjerrige Mængde Skomagerens Huus, hvorind de gik. — Vi følge dem ind i Sygestuen. En stor, hjerteoploftende

Scene! Som en trøstende Engel staaer Dr. Luther, med forklaret Aasyn, for den blege Ynglings Seng, og hans Læber strømme over af Evangeliets kjærligheds-fulde Forjættelser, Bedende ligge de Tilstedeværende paa Knæe trindtomkring. Alles Øine svømme i Taarer. Nu rækker den fromme Guds Mand den Syge det høiværdige Sakrament — derpaa synker ogsaa han, overmandet af det dybeste Vemod, paa sine Knæe, og beder, lydt og brændende, til sin kjære Herre Jesus i Himlen om Redning for dette unge Liv! — Derpaa staaer han op, og siger ret fortrøstningsfuld: „Nu kan jeg sige Dig, Du unge Svend: dengang døer Du ikke!"

„Men jeg destovisere!" raaber Krause, idet han segner om paa Gulvet, og en Strøm af Blod styrter af hans Mund. Man iler ham til Hjelp, man bærer ham ind i Sidestuen og lægger ham paa en Seng. Han forlanger at være allene med Dr. Luther.—

Døren lukkes. Den Syge begynder en lang Bekjendelse, hvoraf man kun forstaaer enkelte, afbrudte Ord: „Lange Bartholdus — Hertug Georg — trehundrede Dukater — Puffert i Ærmet — Skræk i Blodet — — "

Man hører Luther tale derimellem, halvsagte, men med stor Iver. Hvad der forhandles, veed man ikke. En Time er forløben — da vorder det stille, Døren gaaer op, bleg og kjendelig forstyrret skrider Dr. Luther gjennem Stuen, siger til de Tilstedeværende: „Pleier Mesteren vel, inden Aften er han død!" og gaaer hjem, ledsaget af Kirkens Tjenere.

Neppe var Solen nede, før Krause var død. Men Matthæus Schubert kom sig Dag for Dag, og inden Aaret var omme, var han karsk, og atter inden Aarets Forløb var Christine hans Hustru.

Aar 1601, den 28de September, begrov man i Leipzig, med stor Høitidelighed, en agtbar 85aarig Skomagermester. I en rørende Liigtale bemærkede Præsten, at den i Gud hensovede Borger havde været den Første i Leipzig, som havde annammet den hellige Nadver af den høisalige Dr. Luthers egen Haand.

Hans Navn var Matthæus Schubert.

Martin Luthers mærkværdige Testament.

Jeg Martinus Luther, Dr., bekjender med denne min egen Haandskrift, at have givet min kjære og trofaste Viv Catharina, ligesom jeg ogsaa ved nærværende Brev giver hende, til Livgeding det lille Gods Zulsdorf, som jeg har kjøbt og indrettet, saa hun skal eie det, ligesom jeg hidtil har eiet det i alle Maader; for det Andet, Vaaningshuset ved Brønden; for det Tredie, alle Bægre og Klenodier, saasom Ringe, Kjæder og hele Penge, være sig af Guld eller Sølv, hvilket vel tilsammen kan andrage omtrent 1000 Gylden.

Det gjør jeg af den Aarsag:

1) Fordi hun altid har elsket og agtet mig som en from, tro, ærlig Hustru, og, ved Guds rige Velsignelse, har født og opdraget mig fem levende Børn, der endnu ere ilive, Gud give, længe!

2) Fordi hun skal paatage sig og redeligen afbetale den Gjeld, hvori jeg er, saafremt jeg ikke selv betaler den i levende Live. Saavidt mig vitterligt er, kan den beløbe 450 Fl.; men vel muligt, at den løber endnu høiere.

3) Og især fordi jeg vil, at hun ikke skal lide Børnene til, men de hende, paa det de kunne vide at holde hende i Ære og være hende underdanige, efter Guds Befaling. Thi vel har jeg seet og erfaret, hvorlunde Djævelen opirrer Børn mod det fjerde Bud, om de end ere fromme, ved onde og avindsyge Tunger, især naar Mødrene ere Enker, og Sønnerne faae Koner, og Døttrene Mænd. Thi jeg tænker, at en Moder vil være den bedste Formynder for sine Børn, og bruge sit Livgeding, ikke til deres Skade, men til Gavn for dem, som ere hendes Kjød og Blod og som hun har baaret under sit Hjerte.

Og skulde hun efter min Død, finde sig nødt eller paa anden Maade foranlediget til at forandre sig — jeg kan jo ikke foreskrive Gud noget Maal i hans Værk eller Villie — saa troer jeg dog, og yttrer hermed den Tillid, at hun vil forholde sig mod vore Børn som en Moder bør og bør, og dele med dem Alt, hvad hun har.

Underdanigen beder jeg ogsaa hermed min naadigste Herre, Hertug Johan Frederik, beskytte og haandhæve dette Livgeding.

Tilmed beder jeg alle mine gode Venner, de ville være min kjære Trines Vidner, og hjelpe til at forsvare hende, hvis onde Tunger ville anklage og bagtale hende, som om hun skulde have stukket en Capital tilside, og derved forurettet de stakkels Børn. Jeg vidner selv, at der ingen rede Penge findes efter mig, men kun nogle Bægre og Klenodier, som ovenmeldt. Og Regningen er let at gjøre her, aldenstund Hvermand veed, hvormegen Indkomst jeg har havt af min naadige Herre, og det er vitterligt for Alle, at jeg ikke har havt en Dsit mere i Indtægt, naar jeg undtager de Foræringer, jeg nu og da har faaet, og dem vil man finde blandt de ovenomtalte Klenodier. Og dog har jeg, for denne min Indkomst, bygget og kjøbt Saameget, ført saa stor og svær en Huusholdning, at jeg maa erkjende det, saavelsom Mere, for en synderlig og underlig Velsignelse, at jeg har kunnet tvinge Saameget, saa det snarere er et Under, at der ikke er mere Gjeld, end at der ikke er mere Gods efter mig.

Dette beder jeg af den Aarsag, at Djævelen, da han ikke kan komme mig selv nærmere paa Klingen, nok vil anfægte min Trine saa haardt han kan, blot fordi hun har været, og endnu er, Gud være lovet, min Ægtehustru.

Slutteligen beder jeg ogsaa Alle og Enhver — paa Grund af, at jeg i dette mit Testament ikke har

betjent mig af Juristernes Form og Udtryk — at man vil lade mig være den Person, jeg dog i Sandhed er, velbekjendt overalt, i Himmel, paa Jord og i Helvede, og vel udrustet med Anseelse og Myndighed nok, saa man kan troe mig, tænker jeg, fremfor nogen Notarius. Thi har Gud, al Barmhjertigheds Fader, betroet mig arme, elendige Synder sin kjære Søns Evangelium, har han end ydermere opholdt mig tro og standhaftig deri, saa Mange have antaget det ved mig, og agtet mig for en Sandhedens Lærer, trods Pavens Ban, trods Keisers, Kongers, Fyrsters, Klerkers, ja alle Djævlers Vrede: saa maa man vel deshellere troe mig i denne ringe Sag, al denstund min Haand er velbekjendt. Jeg haaber da, at det er nok, naar man kan sige og bevise, at det er Dr. Martin Luthers — som er Guds Notarius og Vidne i hans Evangelium — alvorlige og velbetænkte Mening, stadfæstet ved hans egen Haand og Segl.

Skeet og givet paa Euphemiæ Dag (den 16de Septbr.) 1542.

Martin Luther.

Julenatten.

En Fortælling.

(Af Penelope 1827.)

1.

Enogtyvende Søndag efter Trinitatis, om Eftermiddagen, sad Jacob, Søn af den rige Bygger i Modelsdorf, hos den endnu rigere Møller Reinhold i Adelsdorf. Begge smøgede Tobak af korte, i gothisk Stiil dreiede Piber, skjøndt det faldt den svindsotige Møller besværligt nok.

„Mester Reinhold! begyndte Jacob: Jveed vel, hvorfor jeg er kommen, og saa tænker jeg det er bedst, vi i Guds Navn skride til Sagen." — „Den Sag er snart afgjort! svarte Møller: Din Fader og jeg ere enige, min Marierose behager Dig — hvad behøves da videre, end at hun giver Dig sit Jaord?" — „Men hvo veed, om jeg staaer hende an?" indvendte Jacob. — „Vist staaer Du hende an, Jacob; hun kan sin Børnelærdom, og naar jeg vil have det, siger hun Ja. Dermed er det nok; Kjærligheden kommer efter." — „Nei, Mester Reinhold, ikke saa! Min Faster i Alzenau blev heller ikke spurgt, hendes Fader meente ogsaa, Kjærligheden skulde komme efter; men nu er det tre Aar siden, og den er endnu ikke kommen; der er intet, uden Ufred, i Huset."

„Saa sig mig da, hvad Du egentligen vil?" afbrød Molleren ham utaalmodig. — „Jeg har bedet Eders Søster, svarte Jacob: forberede Eders Datter, og hun sidder alt oppe paa Kammeret hos hende. Tillad mig derfor, at gaae op og tale et Par Ord med hende."

Molleren nikkede, Jacob gik op, hilste og tog saaledes til Orde: „Kjæreste Jomfru Marierose! Det er Hende vel ikke ubekjendt, at vore Fædre ønske, vi maatte vorde et christeligt Ægtepar, hvis det ellers var Guds Villie. Den kjære Himmel har givet Hende saa smuk en Skabning, og Hun har fra Barnsbeen været saa brav og flittig, at Hun neppe vil undres over, at jeg af gandske Hjerte har sagt Ja dertil. Min Fader vil forpagte Bryggeriet i Alzenau til mig. Det er ret smukt; men Hovedsagen bliver dog immer, hvad Hun mener derom."

Marierose, som alt var forberedt, nølede ikke med Svaret. „Kjære Mester! sagde hun: Han troer mig dog ikke saa slet, at jeg skulde modsætte mig min Faders Villie?"

„Gud bevare mig! svarte Jacob: tænkte jeg saa slet om en Pige, vilde jeg aldrig vove at indtræde i Ægteskanden med hende. Derom vilde jeg altsaa ikke tale. Jeg vilde kun vide, om Hun da ogsaa kan lide mig." — „Jeg tænker, svarte Pigen: at Han aldrig har hilset mig, uden at jeg har hilset igjen." — „Ja, kjæreste Jomfru, svarte Jacob: hun har altid behandlet mig, som det sommer sig en ærbar Pige; men det var heller ikke det, jeg meente? Seer Hun, Jomfru, jeg tænker, man maa elske hinanden ret

af Hjertensgrund, naar man skal leve fredeligen sammen til Livets Ende, bære over med hinandens Feil, og taalmodigen gjennemstride med hinanden, hvad Smerteligt Gud tilskikker. Derfor vilde jeg spørge Hende ærligt, og jeg haaber, Hun svarer mig ligesaa ærligt — om Hun ogsaa kunde holde af mig, som jeg af Hende."

Rørt svarte Marierose: „Det falder vel en Pige tungt, kjære Mester, at tale med et Mandfolk om saadant noget, men da Han er saa redelig mod mig, vil jeg ogsaa være det mod Ham. Paastaaer Fader, at jeg skal give Ham min Haand, saa gjør jeg det. Jeg veed jo ogsaa, han er en brav Mand, som vist vil være god mod sin Kone. Og mig, haaber jeg, vil den gode Gud hjelpe, at jeg gjør min Skyldighed og lever Ham til Glæde. Men Hjertet, kjære Mester, veed Han vel, lader sig ingen Love foreskrive af noget Menneske — det staaer i Guds Haand."

Pigen taug, den unge Mand ogsaa. Omsider sagde Denne: „Velan, bedre nu, end siden. Dog falder det svært, at finde sig deri, om man ogsaa saa halvt om halvt har vidst det iforveien. Ja, vidst det har jeg, thi Alt kommer i Folkemunde. Nu, Gud være med Hende, Jomfru! Er det sandt, jeg har hørt, saa fortænker jeg Hende ikke deri, thi det er en vakker Knøs, skjøndt han er fattig. Men Gud hjelpe Hende, Hun vil faae en haard Kamp at bestaae."

Hermed tog han Afsked, og gik. „Mester Reinhold! sagde han til Molleren: Jeg takker Jer for Eders gode Villie, men Guds Villie er det ikke. Eders

Datter vil sige Ja, naar I befaler hende det, men hun har intet Hjerte for mig."

„Det var Djævels! skreg Molleren: Bie, jeg skal hjerte hende!" — og dermed vilde han ud af Døren. — „I vil skjænde paa Eders Datter, sagde Jacob, holdende ham tilbage: og hun har dog sandelig ikke fortjent det. Hun vil jo adlyde Jer — hvad kan I meer forlange?" — „Nu, saa skal hun ogsaa adlyde, raabte Molleren: og give Eder sit Jaord endnu idag!" — „Lad det være godt, Mester Reinhold! svarte Jacob: Det gjør mig ret ondt, men med den Sag er det ude. Vi blive lige gode Venner for det. Gud være med Jer!"

Hvo var da den vakkre Knøs, om hvem Jacob meente, Marierose havde skjænket ham sit Hjerte? Det var Konrad Brünig, en fattig Væversøn. Faderen havde, da det ikke vilde ret fort med Væveriet, slaaet sig til Landsbymusikanterne, thi han spillede Violin. Denne Konst bibragte han ogsaa sin Søn, saavidt han kunde den selv. Desuden lærte han af Skolemesteren at blæse paa Floite. Men til at spille op for Bønderne, havde han ikke Lyst. Derfor satte Faderen ham i Lære hos Mester Reinhold. Fem Aar blev han i hans Huus, først som Dreng, siden som Knegt; derpaa tiltraadte han sit Vandreskab, for at forsøge sig i Verden. Det faldt ham ikke tungt, at skilles fra Mester Reinhold, thi han holdt ikke stort af den haarde, gjerrige Mand, men desto tungere at skilles fra sine Forældre og fra Marierose, som dengang just var fjorten Aar gammel.

Da Konrad, efter tre Aars Forløb, kom tilbage, fandt han ikke sin Fader mere. Huus og Vænge overlod han til sin Moder. Selv tog han atter Tjeneste hos sin gamle Husbond. Han var, i hver Henseende, en dygtig og en smuk Knøs tillige. Marierose var nu atten Aar, og naar Vaaren smiler, vil Blomsten udfolde sig, og Fuglen bygge sin Rede.

Konrad og Marierose forholdt sig i Begyndelsen mod hinanden gandske som tilforn; de vexlede et Par venlige Ord, naar de mødtes; de søgte med hinanden, naar de havde bedre Tid, og ofte bad hun ham spille et Stykke paa Fløiten. Men nu begyndte Pigen at trække sig tilbage; mødtes de stundom, gik det meget stille af, thi Konrad søgte ikke mere. Om et Stykke paa Fløiten bad hun ham aldrig, men desto flittigere spillede han i Eenrum. Marierose var som oftest hans skjulte Tilhørerinde, og sjelden gik det af uden Taarer, thi nu spillede Konrad næsten altid geistlige eller andre traurige Melodier. Især rørte det hende, da han begyndte, hver Aften, saasnart hun havde slukket sit Lys, saa nær hendes Kammervindue, som muligt var, at spille Psalmen: „Nu hvile Mark og Enge." Kort at fortælle, Begge opførte sig, som de pleie, der begynde at forelske sig.

Fra Dag til Dag blev deres Kjærlighed inderligere og fastere, men den gamle Reinhold mærkede Intet deraf. Maaskee havde de skjult den for ham endnu længere, hvis ikke Lykken var bleven deres Forræder. Det var kommen til en Forklaring imellem dem, og skjøndt den kun bestod i Haandtryk og enkelte Ord, gav den dog hver af dem den glade Vished, at være elsket.

Den Forandring, denne Forklaring frembragte i deres hele Væsen og Adfærd, vakte den første Mistanke i Mollerens Sjel. Han holdt nu skarpt Øie med dem, og blev, uden at de kunde ahne det, Vidne til deres gjensidige Troskabsløfte og til det første Kys, hvormed de beseglede dette Løfte. Hvor rasende han ogsaa blev ved Tanken om at faae en fattig Svigersøn, indsaae han dog, det var det klogeste, at afgjøre Sagen i Stilhed. Uden videre sagde han altsaa Konrad op, men sin Datter lod han vide, hvad han havde seet, og at han vilde jage hende paa Døren, hvis hun talte mere med Konrad. Ved Juletid forlod Denne sin Tjeneste, og tog til Møllerenken i Probstshain.

2.

„Barn! sagde Mollerens Søster, Søndagen førend Advent, til Marierose: Barn, hvad skal Enden blive paa alt Dette? Du vorder blegere Dag for Dag, og Dine Øine vorder jo længer jo hulere. Det er Græmmelse, den pure Græmmelse, og det er en farlig Sygdom. Det kan løbe slet af, Barn, hvis Du ikke tager Din Fornuft fangen." — „Jeg beder og arbeider! svarte Pigen: Hvad kan jeg gjøre mere?" — „Slaae det Hele af Dine Tanker. Jeg tænker, Du kjender Din Fader. Han vilde — Gud forlade mig min slemme Synd! — hellere see Dig ligge Liig, end see Dig som den fattige Konrad's Kone."

„Ak, har jeg da bedt om at vorde det? Har han da hørt nogen Klage af mig, eller seet nogen Taare? Har jeg ikke stiltiende villet ægte Jacob? Kunde jeg

for, at han spurgte mig, om jeg havde ham kjær? Eller skulde jeg lyve for ham?" — „Gud bevares! Du har en reen Samvittighed. Men hvad hjelper det os, naar Du nu græmmer Dig ihjel? Betænk dog, hvad det er for en skrækkelig Synd, naar et Menneske selv forkorter sit Liv."

„Gode Gud, gjør jeg da det? Den hele udslagne Dag tænker jeg ikke tregange paa Konrad, og naar det skeer, og jeg føler, at mit Hjerte begynder at banke heftigt, tager jeg strax et svært Arbeide ihænde, for at forslaae disse Tanker. Men om Aftenen, naar jeg slukker mit Lys, og ingen Lyd lader sig høre — da — ja, da tænker jeg immer: Vilde nu En blot spille: „Nu hvile Mark og Enge," eller: „Hvo ikkun lader Herren raade," eller en anden trøstelig Psalme, saa troer jeg vist, jeg kunde sove. Men nu vaager jeg ofte til Hanegal, og jo længere jeg vaager, desto ængstligere vorder jeg tilmode, deraf kommer det vel, at jeg vorder saa bleg. Men hvad skal jeg gjøre? Kan jeg da forglemme ham? Og kunde jeg det, var det ikke utaknemmeligt af mig?"

„Jh nu, det kom an derpaa. Hvad om han nu glemte Dig?" — „Nei, nei!" raabte Pigen tillidsfuld. — „Muligt var det dog, og man kunde ikke fortænke ham deri. At det ikke kan blive til noget med Jer To, veed han ligesaa godt som vi. Kunde han nu gjøre et godt Parti — om ikke saa lige af Kjærlighed — —

„Siig det kun reent ud, han er bleven mig utro, ikke sandt?" — „Nu, Du er jo en fornuftig Pige, og saa er det dog vel bedre, Du faaer det at vide. Or-

det gaaer, at Konrad skal ægte Mollerenken, han tjener hos. Hun er rigtignok en Kone paa Tredive, men hvad gjør det? Forskjellen er ikke saa stor, Konrad er jo Femogtyve. Og hun er riig." — „Gud velsigne hans Huusfaderstand!" sagde Pigen, og store Taarer trillede ned ad hendes Kinder.

Da hun om Aftenen var allene paa sit Kammer, vaklede hendes Hjerte mellem Vrede og Kjærlighed, Dadel og Undskyldning. Han havde jo dog lovet hende Troskab. Rigtignok havde hun ogsaa villet give den rige Bryggerson sin Haand, men det var noget gandske Andet. Hun havde jo en Fader, som hun maatte være underdanig, efter det fjerde Bud. Men hvad om Konrad havde forlovet sig med Enken af Fortvivlelse over den gamle Reinholds ubøielige Stivsind? Eller fordi han havde hørt, at hun skulde ægte Jacob? Hvad da? hvad da?

„Gud hjelper vel!" sagde hun, da hendes Taarekilde var udtømt, og slukte sin Lampe, for at klæde sig af. Neppe var Lyset forsvunden, før den Melodie lød ned fra Bjerget „Hvo ikkun lader Herren raade." „Konrad!" jublede Pigen, men strax foldede hun Hænderne, og sang, med sagte Stemme, Psalmen med, til Fløiten forstummede. Derpaa traadte hun forsigtigt til Kammervinduet, for at see, om hun maaskee kunde faae Øie paa den Elskede, thi Maanen skinnede klart, og Brünigs Huus stod paa Bjerget, som hævede sig bag Mollen. Hun tog ikke feil. Paa Bænken ved sin Moders Dør sad Konrad, indhyllet i sin graae Kappe. „Det er ham! sagde Marierose:

Hvor kunde jeg ogsaa tænke, at han var bleven mig utro?" Med denne Trøst gik hun tilsengs.

Konrads Moder kom hjem fra en Naboerske, og undrede sig ikke lidet, da hun fandt sin Søn paa Bænken ved Døren. De gik ind, Lampen blev tændt, og nu begyndte den Gamle: „Jh Du min Gud, hvor kommer Du fra, Konrad?" — „Fra Probsthain! Jeg har forladt min Tjeneste." — „Forladt Din Tjeneste? gjentog Moderen, og slog Hænderne sammen over Hovedet: O Herre Jemini! Saa stig dog, hvorfor! Jeg meente, Du kom, for at bede mig til Bryllup." — „Til hvis Bryllup, Moder?" — „Jh, til Dit Bryllup med Mølleren:ken." — „Ja saa! svarte Konrad ærgerlig: Hvo har da sat Jer det i Hovedet?" — „Tosse! svarte den Gamle, og vidste ikke, om hun skulde lee eller ærgre sig: Sat i Hovedet? I otte Dage har man ikke talt om Andet her. Noget maa der dog være om!" — „Nu ja, strax efter Høsten mærkede jeg, at Enken begyndte at holde af mig i al Tugt og Ære. Hun er en brav Kone, men holde af hende igjen kunde jeg jo ikke, I veed, hvorfor. Da nu hendes Tilbøielighed stedse blev tydeligere, havde jeg ingen anden Udvei, end at opsige min Tjeneste, og gaae min Vei." — „Konrad! Konrad! sagde Moderen: Naar vil Du da faae Forstand?" — „Ak Moder, tog han Ordet: kan man da ægte Een, naar man elsker en Anden?" — „Vist kan man! Blandt hundrede Piger, som giftes, er der vel neppe Een, som jo har holdt af en Anden først. Sligt glemmes med Tiden. Og hvad skal det da blive til med Dig

og Marierose?" — „Det ville vi henstille til Gud, kjære Moder." — „Og vil Du nu sidde ledig den hele Vinter?" — „Jeg har et Aars Løn i Behold, og dermed kan jeg slaae mig igjennem til Foraaret, tænker jeg, saa faaer jeg vel en Tjeneste igjen. Men nu er jeg træt. God Nat!" Dermed stod Konrad op, og gik ind i sit Kammer.

Næste Morgen gik Marierose, gladere og sørgmodigere end ellers, i Kirke: gladere, fordi hun nu vidste, at Konrad var bleven hende tro, sørgmodigere, fordi hun havde gjort ham Uret, og ikke kunde bede ham om Forladelse derfor — thi tale med ham torde hun jo ikke. Paa Kirkegaarden stod han rigtignok, ventende hendes Komme og hendes Hilsen, men han var ikke allene. Da hun med sin Faders Søster gik fra Kirke, var det ikke bedre. Men Konrads Moder nærmede sig, fulgte med, og fortalte nu Alt, hvad der var forefalden mellem ham og Møllerenken. Marierose følte sig inderligen bevæget derved, og det kom hende fore, som om hun ingen Fred kunde finde i Verden mere, naar hun ikke, ved Ord eller Tegn gav den Elskede at forstaae, at hun endnu elskede ham af gandske Hjerte, og angrede sin uretfærdige Mistanke.

Aftenen skumrede alt, da Marierose gik hjem fra Skolemesterens, som boede paa den anden Side af Floden. Ved Foden af Stien, som førte derover, stod, mellem de dunkle Lindetræer, den stakkels Konrad. Han gik hende imøde. Som greben af en uimodstaaelig Magt, tog Pigen hans Haand, drog den flygtigt mod sit Bryst, ligesaa flygtigt trykte

han et Kys paa hendes Læber, og derpaa iilte Begge hver sin Vei. Naturligviis forbandt dette Øieblik deres Hjerter endnu nøiere.

3.

Dagene komme og gaae, ubekymrede, om de bringe Menneskene Lyst eller Taarer. Saa maatte ogsaa begge de Elskende see een Dag svinde efter en anden, uden at see deres Længsel lindret, end sige stillet. At søge hinanden, vovede de ikke; Tilfældet var dem ikke gunstigt; derfor saaes de kun sjelden, og som oftest kun langtfra. Konrads Fløite understøttede endnu deres Samfund, thi hver Aften spillede han ved sit aabne Vindue en aandelig Melodie, ligesom en Vuggevise for den elskte Pige. Men denne Vuggevise var ikke mere virksom, som tilforn: Haabløsheden havde forvandlet Marieroses Længsel til Græmmelse; Græmmelsen opløste sig ofte i Taarer, og ikke sjelden fandt Midnatten hende endnu vaagende og grædende.

Faderens Søster gjorde hende kjærlige Bebreidelser. Men hun svarte: „Lad det kun være godt. I seer jo, at een Dag gaaer efter en anden, og saaledes ville de Alle gaae, til den sidste kommer." — „Hvorledes mener Du det, mit Barn?" — „Nu, jeg har altid hørt og troet, at den kjære Gud ikke paalægger Nogen mere, end han kan bære, og saa vil han vel ogsaa lette min Byrde, naar hans Time kommer."

„Det er sandt, men derpaa skulde en tyveaars Pige slet ikke tænke. Den Tid er endnu langt borte,

tænker jeg." — „Nei, nei! raabte Marieroſe, glem-mende ſig ſelv: Nær, meget nær!" — „Hvad ſiger Du der, Ulykkesbarn? Hvorledes kan Du vide det? Vær oprigtig mod mig, min Datter!"

„Ja, jeg vil ſige Eder det, ſnart maa det jo ſaa komme for en Dag. Afvigte Foraar — jeg var juſt meget bedrøvet — har jeg ſpurgt Gjøgen, hvorman-ge Aar jeg endnu havde at leve i. Den kukkede kun togange, og den ſidſte Gang ſaa ſvagt, at jeg neppe kunde høre det."

„Eenfoldige Barn! At troe paa ſligt! Har ikke Præſten nys prædiket ſaa ſkarpt mod Dages Udvælge-re og Tegns Udlæggere? Og vil Du være klogere, end han?"

„Ak nei, men man har dog Exempler, at det er truffen ind. Og var det ikke ogſaa ret godt? Min Fader vil endeligen, at jeg ſkal glemme Konrad. Jeg vilde gjerne adlyde ham, men jeg kan ikke forglemme den ſtakkels Konrad, jeg kan ikke."

Hendes Taarer begyndte at flyde hyppigere. „Vær ikke ſaa forſagt, mit Barn! troſtede Hiin: For den kjære Gud er ingen Ting umulig, og han hjelper tidt, hvor alt Haab er ude. Imorgen vil jeg tale med Din Fader derom."

„Broder! ſagde hun næſte Dag til Molleren: Sa-gen med Din Datter begynder at vorde mig betænke-lig. Hun tæres hen, og det var dog grueligt, om hun ſkulde græmme ſig tildøde."

„Narreværk! Ukrudt forgaaer ikke — af Kjær-lighed allermindſt. Hun er et vanartigt Barn, ſom

staaer sig selv i Lyset, og hænger sit Hjerte ved en Betler."

„Broder, forsynd Dig ikke. Overlæg det ret, inden det er for silde. Du er nu nær de Treds — Du skranter bestandig —

„Det er ikke sandt! Jeg er rask, jeg har aldrig været raskere, end nu. Jeg seer nok, I venter paa min Død, men tager Jer vare, at jeg ikke overlever Jer Allesammen."

„Nei, Broder, Himlen skjænke Dig et langt Liv! Men vi ere Alle dødelige. Ogsaa til Dig vil Raden komme, og Du kan Intet tage med Dig herfra — —

„Det er just min Ulykke, den! Bedre var det, at jeg aldrig var født. Det er harmeligt, at jeg Intet kan tage med, det kjender Gud; men at kaste, hvad jeg har erhvervet med saamegen Møie, i en Betlers Hænder, det var tigange harmligere. Jeg vil ikke have en Svigerson, som gaber mig i Øinene tyvegange om Dagen, for at see, om jeg ikke er bleven gulere i Huden, eller har faaet en Rynke mere."

„Det vilde være et slet Menneske, som gjorde det, og altsaa vilde han gjøre det samme, om han var rig." — „Nei, den Rige vil oppebie min Død i Mag, thi han har Penge og er vant til Penge." — „Saa vil han heller ikke takke Dig i Din Grav." — „Det skal han ikke heller. Naar jeg ligger i min Grav, bryder jeg mig Fanden om Andres Tak. Og takker han mig, saa skeer det dog kun for Pengenes Skyld."

For at vise ham, at Konrad ikke beilede til Marierose for hendes Penges Skyld, fortalte hun ham Begivenheden med Møllerenken i Probsthain.

„O den forrykte Nar! Har han kunnet sidde saa varmt, og ikke villet! Det er Logn, det Hele. Der gives vel ret dumme Mennesker, men Ingen saa dumme. Er det derimod sandt, saa er han en snavs Karl, som ikke forstaaer sig paa Penge eller Penges Værd. Og ham skulde jeg give min Datter? For at han i tre Aar kunde forøde, hvad jeg har sammensparet i Tredive? Jeg vil gjøre en Ende paa Legen. Hører jeg hans fordømte Floitespil endnu engang, saa bringer jeg hende til min Søster i Goldberg; der skal hun nok lære at kjende Jesum Christum. Gaae nu Du i Guds Navn, og tal aldrig mere derom."

Hun gik, men besøgte i Forbigaaende Konrads Moder, fortalte hende, hvad der var forefaldet, og bad hende formaae ham til, at lade sit Floitespil fare.

„O, den sorte Sjel! raabte Konrad, da Moderen sagde ham det: Vil han heller ikke unde os denne Trøst? Har jeg maaskee blæst liderlige Viser? Var det ikke lutter Psalmer? Nu, jeg kan ogsaa lade det blive! sagde han med indædt Harme, greb Floiten, og slog den mod Dørstolpen, saa den sprang i mange Stykker: den gnulblege Satan lever vel heller ikke evigt! Dermed gik han ud af Døren."

Konrad listede sig nedad Bjerget i den begyndende Aftenskumring, uden egentligen at vide, hvorhen han vilde, thi hans Sjel var heftigt bevæget. Endeligen vendte han om igjen, og traadte ind i Kroen. Der var Ingen, uden Graverkarlen, som gjorde sig tilgode efter fuldendt Dagværk. Han lod sig ikke forstyrre i den Samtale, han havde begyndt med Verten. „Det forstaaer I ikke, sagde han:

men vi, som tjene Kirken, vi vide, hvorledes og hvorfor." — „Nu, svarte Verten: naar I veed det, saa kan I jo forklare mig det."

„Forklare Jer det? Derfor bevare Jer Gud! I er ingen Kirketjener, Eders Hjerne er ikke indrettet for slige Ting. Man skal overhovedet ikke tale meget derom, mindst nu, i den hellige Tid. Men saameget vil jeg betroe Jer: i den hellige Tid have ogsaa Sjelene ligesom deres Helligdage, og kunne gaae allene omkring, naar Legemerne sove. Saaledes forholder det sig ogsaa med de Døde, ja, med de onde Aander selv. Derfor, siger jeg Jer, spøger det mere i denne Tid, end ellers." — „Men Præsten prædikede dog forleden —

„Lad Præsten prædike, lad ham prædike, men giv Agt paa Graverkarlens Ord. Præsten ligger paa sit Øre og sover, jeg derimod færdes ofte paa Kirkegaarden ved Midnatstid. Jeg siger ikke mere; men en Graver forstaaer sig paa Aandernes Haandtering, derfor hører der ogsaa et stærkt Gemyt til dette Embede. Kun saameget vil jeg sige. Gaae kun did næste Julenat Klokken tolv, og stil Jer ved den store Kirkedør. Saa vil I see alle dem komme, som skulle fare heden næste Aar, Mænd og Qvinder, sortklædte, men Qvinderne tillige indhyllede i et Liiglagen, hver med et Lys i Haanden. Naar de ere inde i Kirken, er den ganske oplyst, men ved første Hanegal er Alt forsvunden."

„Har I da seet det nogensinde?" spurgte Konrad Graverkarlen. — „Gud bevares! svarte Denne: Det var en syndig Nysigenhed. Men Kirken har jeg seet

oplyst, og at det skeer, som jeg siger, er en afgjort Sandhed.

Konrad tømte hurtigt sit Glas, og gik. Det kom ham fore, som En gik bagefter ham i Aftentaagen, og sagde uafladeligen: „Det maa Du gjøre, Konrad! Det maa Du gjøre!" Og jo hurtigere han gik, desto tydeligere hørte han denne Stemme. Stille og hastigt spiste han sin Nadver, og Moderen hørte intet Ord af ham, uden det sædvanlige „Godnat," som han bød hende tidligere, end han pleiede. De Tanker og Forestillinger, Graverkarlens Tale havde vakt i ham, indtoge hans Sjel saa gandske, at han endnu vaagede, da Morgenen dæmrede.

Marierose vidste, at Fløiten ikke mere vilde lade sig høre, og selv maatte hun jo ønske det. Dog lyttede hun en Stund, efterat have slukt sit Lys, efter de vante, trøstelige Toner. Da Alt blev stille, brast hun i lydelig Graad. Det kom hende fore, som om den sidste Gnist af Haab var slukket nu.

4.

Fra denne Aften var Konrad en Drømmer. Indsluttet i sig selv, gik han omkring, og talte næsten med Ingen mere. Den Tanke, eller maaskee allerede det Ønske, ved Vovestykket i den hellige Julenat at erfare, om ikke hans Lykkes uforsonlige Fjende vilde døe i det kommende Aar, sysselsatte ham fra Morgen til Aften. Mod i sig følte han; Folks Dom bekymrede han sig ikke mere om; i Guds Haand stod jo desuden Alt.

Den hellige Aften kom, uden at han endnu var bleven aldeles fast i sin Beslutning. Men jo høiere det gik op ad Dagen, og jo nærmere Aftenen kom, desto uroligere blev han. Han kunde ikke udholde det længer hjemme. Han maatte ud. Et tykt Skylag skjulte Himlen; det sneede. Konrad havde haabet, at vorde roligere i den frie Luft, men Luften var ikke fri, hans Udsigt var begrændset, han skimtede hverken Graditzbjerget eller Spidsbjerget, eller det endnu høiere Riesenbjerg. Langsomt skred han over de øde Marker, og satte sig endeligen ved Indgangen til et Krat. Trindtom herskede dyb Stilhed, Taage og Snee fordunklede hans Blik. Det bares ham fore, som han var allene i Verden.

Conrad's Tanker gik tilbage til den fremfarne Tid. Idag for to Aar siden havde det været ham en lykkelig Dag: da havde Marierose foræret ham et Silke-Halstørklæde og en herlig Tobakspibe, og denne Dag kunde egentligen kaldes deres gjensidige Kjærligheds Fødselsdag. Derpaa var fulgt en munter Tid, hvori Kjærligheden var voxen til, som et sundt, rødkindet Barn. Saa var den sidste Lykke, det første Kys, kommen, og siden intet andet, end Mismod og Græmmelse — og det havde nu varet ved i tretten Maaneder, hvormange Maaneder kunde ikke hengaae endnu, inden det blev bedre! Hvormange Aar maaskee? Ingen kunde betage ham disse smertelige Tvivl, Ingen, uden maaskee denne Nats Aander.

Paany foruroliget ved Tanken om denne Gjenstand, stod Konrad op, og gik planløs videre. Fik Marie-

rose at vide, at havde adspurgt Aanderne, hvor let kunde hun da gjætte den sande Aarsag, og hvor bittert vilde det krænke hende! Saae han nu ikke Molleren, hvad Trøst havde han da? Og derfor skulde han friste Gud? Hvor let kunde Himlen straffe ham og foregjøgle ham et Syn, der kunde koste ham hans Forstand! Jo mere han hengav sig denne Tanke, destomere indlysende blev det ham, at hans Ønske kun var en Indskydelse af den onde Fjende, og desto fastere foresatte han sig at kæmpe derimod. Det sneede ikke mere, han saae, at han befandt sig i Nærheden af Neudorf. For desto sikkrere at undvige Fristelsen, besluttede han at gaae ind i Byen, for at besøge en Fætter, som boede der.

Man tændte just Lys, da Konrad naaede Landsbyen. Fætteren modtog ham med Hjertelighed, og han foregav at have været i Löwenberg, for at søge en Tjeneste. „Bliv her, spiis med os, Du kommer tidsnok hjem, sagde Fætteren: jeg tænker ogsaa, Luften klares siden." Konrad blev gjerne. Da Maaltidet var endt, hørtes en Klokke udenfor. „Christusbarnet! Christusbarnet! sagde Moderen til de to ældste Børn, en Dreng og en Pige: hurtigt ind i Kammeret!" — De fløi derind, og man lukkede for dem. Nu toge Forældrene Julegaverne frem, og da Alt var i Orden, blev Kammerdøren lukket op igjen, Børnene sprang ud, og nu blev der en Jubel uden Ende. Konrad sad der gandske fordybet i den Tanke: Vilde Lykken mig vel, kunde jeg ogsaa snart feire slig en Aften med Marierose! „Nu, Fætter, sagde Bonden: Du er jo bleven gandske stille; ja, I Ungkarle ere ikke vante til Smaafolks Larm, men vi høre den saa gjerne." — „Ja, svarte Konrad: hvo

der blot var saa lykkelig!" — „Tilvisse er det en herlig Sag, at være Husfader! tog Manden Ordet: Du kan troe mig, om jeg maatte arbeide eengang saameget som jeg gjør, og ikke havde nogen Hviledag i det hele lange Aar, uden denne ene, skulde det dog aldrig fortryde mig! Det vil Du nok erfare, gjør mig det blot efter." — „Ja, sagde Konrad: kom det kun an paa mig!" — „Ak, det er sandt; vi have ikke seet hinanden saalænge, men hvert har jeg, at det ikke vil ret fort med Din Kjærlighed. Nu, her hjelper Intet, uden Tålmodighed." — Klokken slog ni; Konrad takkede, tog Afsked og gik.

Natten var bleven klarere og Frosten skarpere. En kold Østenvind havde reist sig, og begyndte at splitte Skydækket, saa Fuldmaanen blinkede derigjennem nu og da. Da Konrad ikke vilde komme hjem før Midnat, foretrak han Landeveien for den kortere Sti. Han havde den skjærende Vind i Ansigtet, og hvor tæt han end indhyllede sig i sin Kappe, følte han sig dog saa gjennemfrossen, da han naaede Graditzer-Kroen, at han besluttede at gaae derind. Verten sad gandske allene ved Kakkelovnen; Konrad satte sig hos ham, forlangte et Glas Brændeviin, og nok et, da han følte, hvor velgjørende denne Drik opvarmede ham; ja, han tømte endogsaa det tredie, da Verten opmuntrede ham med det gamle Mundheld: „Alle gode Ting ere Tre."

„Hvad er Klokken?" spurgte han herpaa. — „Det veed den gode Gud, og ikke jeg, svarte Verten: hvad kommer Klokken mig ved? Det bliver nok Dag, naar Solen staaer op, tænker jeg." — „Har I da intet Uhr?" — „Jo, da var jeg en god Mar! Saa

vilde Bønderne løbe deres Vei af Frygt for deres Qvinder, naar de hørte Klokken slaae tolv, og hvormeget fik de da vel drukket?"

Samme Øieblik kom der Musikanter fra Staden, som vilde fortjene noget paa Landet i Helligdagene. Konrad spurgte dem, hvad Klokken var, og de meente, det gik stærkt mod Midnat. Han betalte altsaa Verten, og brød op,

Konrad havde endnu een Miil at gaae; altsaa var sikkert Midnat og med den ogsaa al Fare forbi, naar han kom hjem. Saa var han da atter i den frugtløse Haabens og Ventens Ørk; den kjedsommelige Afvexling af tomme Dage og urolige Nætter skulde begynde forfra. Han begyndte at angre, hvad han havde efterladt; de Grunde, som først havde opmuntret ham til Vovestykket, og retfærdiggjort det i hans Øine, syntes ham nu uomstødelige. Han ærgrede sig over sig selv, og gik hurtigt til. En god halv Miil havde han tilbagelagt, da han i Maaneskinnet saae Kirketaarnet i Adelsdorf. Veien gjennem Landsbyen gik forbi Kirkegaardsmuren. Neppe havde han naaet denne, før Taarnklokken slog; han talte, det var Elleve. Han tvivlede, stirrede efter Uhrskiven, for at overbevise sig — da lød Vægterhornet langt borte — han talte atter — det var Elleve. Da greb det ham som med Kæmpemagt, og inden nogen Tanke havde dannet sig i ham, stod han indenfor Muren ligeoverfor den store Kirkedør. Maanen fremtraadte just i al sin Klarhed, og Liigstenene antoge heel forunderlige Skikkelser i dens skuffende Lys. De høie, tørre Lindetræer, hvis Grene vare bedækkede med Snee og behængte med Jistapper, stode som kæm-

pemæssige Armstager ved Kirkegaardsmuren, og straalte og blinkede i Maaneskinnet. Fra Taarnet tudede en Ugle nu og da; Hundene hylte af og til i Landsbyen — saa blev det atter dødsstille trindtomkring. Konrad følte kun en forbigaaende Gysen; hans Sjel var alt for forventningsfuld til, at nogen anden Følelse havde kunnet finde Rum deri. For at undgaae den skarpe Vind, satte han sig indenfor en af de høie Piller, mellem hvilke Hovedindgangen til Kirken befandt sig, og ventede nu, indhyllet i sin Kappe, paa de Ting, som skulde komme.

Alt havde Konrad ventet temmelig længe, da mørknedes Maanen pludseligt af en kulsort Sky, og Jorden sank i uigjennemtrængelig Nat. Uglen forstummede, Hundene ophørte at tude, men Vinden blev saa stærk, at den peeb igjen. Kort efter sprang Kirkedøren op, og en hvitbrændende Kjerte, som Ingen bar, svævede frem mod Kirkegaardsmuren. Ved dens Lys saae Konrad først en Skare Mænd, sortklædte, med liigblegt Ansigt, derpaa en Hob Qvinder, blege, som Mændene, ogsaa sortklædte, men hver med en Jordsærk over den sorte Dragt. Alle holdt de en liden Kjerte i den voxblege Haand, og tændte den ved den store, som svævede hid og did. Lysene viftede ikke, trods Vinden; Klæderne rørte sig ikke; de Gaaendes Fjed lode ikke. Een og Een gik de forbi Konrad ind i Kirken; deres Træk vare ham ikke fremmede, dog kunde han ikke ret besinde sig, hvem de tilhørte. Kun den Sidste kjendte han bestemt: det var Møllereen Reinhold. Henrykt vilde han springe op, men en usynlig Magt, trykte ham ned. Qvindernes Række begyndte; deres Ansigt var næsten skjult af Jordsærken; kun den Sidstes dødsblege

Ansigt var ubedækket. Konrad gjenkjendte hende; det var — Marierose. Han vilde udstøde et Forfærdelsesskrig, men fandt ingen Stemme i sit Bryst; han vilde fare op, men Fødderne nægtede ham deres Tjeneste. Gjennem den aabenstaaende Dør saae han ind i den oplyste Kirke; Dødsoffrene sadde ubevægelige i deres Stole, og syntes at bede. Pludseligen foer Døren piben-de i: Trolddommen var løst. Konrad sprang op. Alt var som forhen. Maanen skinnede klart. Klokken slog Ett. Samme Øieblik treen en Mand om Pillen, og stod for Konrad. Det var Graverkarlen, med Skovl, Spade og Hakke paa Skulderen; han kom, for at kaste en Grav. „Konrad!" raabte han studsende, men denne styrtede afsted, uden at svare et Ord.

Dreven af en mægtig Rædsel, hastede Konrad hjem. Moderen sad oppe og ventede paa ham. „Herre Jesus! raabte hun: hvor har Du været? Ak, Du min himmelske Fader! Konrad, Du seer jo ud, som om Du var stegen op af Graven. Hvad er Dig vederfaret?"

„Intet, Moder, slet Intet! Godnat!" svarte han kort og hurtigt, og gik ind i sit Kammer. Først mod Morgen fandt han nogen Styrkning, om ikke i Søvnen, saa dog i et Slags Bedøvelse. Da han vaagnede, hørte han Klokkerne, som kaldte til Kirke. „Man ringer over hendes Liig, og jeg er Skyld i hendes Død!" sagde han ved sig selv, og de skrækfulde Erindringer lode ham ingen Ro mere. Han klædte sig paa, for at gaae ud, men Moderen holdt ham tilbage, og de tilbragte Helligdagen i stille Eensomhed, han som Syg, hun som Sygevogterske.

5.

Graverkarlen havde imidlertid baaret ret tungt paa sin Hemmelighed. At han strax meddeelte sin Kone den, var kun en ringe Lettelse. Saasnart det havde ringet førstegang, og Folk begyndte at gaae til Kirke, dannede han sig derfor en Kreds af Tilhørere paa Kirkegaarden, og fortalte, hvorlunde Konrad havde været i Kirken Julenat, for at see, hvo der skulde døe næste Aar. „Jeg tænker, sluttede han: at enhver Esel, endsige da Enhver af mine gode Venner og Naboer, kan gjætte, hvem den forvovne Knøs da egentligen har villet see."

Og det gjættede Enhver gandske rigtigt. Alle tænkte paa Mølleren, thi Konrads Elskovshandel var almeenbekjendt. Graverkarlens Tilhørere lode Historien gaae videre, da Konrad og hans Moder ikke kom i Kirke, tvivlede man saameget mindre om dens Sandhed, og inden Middag vidste hvert Barn i Sognet den.

Mølleren havde ikke mange Venner; skadefroe fortalte to Naboer ham, hvad der var skeet. En Tredie sagde endogsaa temmelig aabenhjertig: „Ih nu, Mester! Engang maae vi dog Alle deran: idag mig, imorgen Dig!" — Mølleren gjættede vel, at Konrad, med sit Vovesykke, især havde havt ham i Kikkerten, men ham kunde han dog ikke have seet, thi han havde jo endnu en god Deel Aar at leve i. Alligevel besluttede han, ved næste Leilighed at holde skarpt Øie med ham.

Konrad gik i Kirke anden Helligdag, ikke uden inderlig Angst. Han mærkede ret vel, at de bedagede

Mænd, dog Qvinderne især, søgte at undvige ham, af Frygt for, i hans Blik at læse deres nærforestaaende Død. Endogsaa de Yngre vege skye tilbage, thi om de end ikke deelte Hines Frygt, kom dog en Person, som havde seet Aander, dem uhyggelig fore. Saaledes forladt af Alle, stillede han sig tæt ved Indgangen til Kirkegaarden, ventende paa Marierose, for at hilse hende ret mildt, og derved betage hende al Anledning til onde Tanker. Men da hun nu indtraadte med den Dødsens Bleghed, som hidrørte deels fra hendes tidligere Græmmelse, deels fra den sidste smertefulde Nat, foer han, overmandet af Skræk, tilbage, og var ikke istand til at hilse. Det gik ham ligesaa med Mølleren, der med Forsæt stillede sig mod ham paa hans Hjemvei. Det unge Menneskes Skræk voldte den gamle Mand en tigange større Skræk: han troede sig nu overbeviist om, at Konrad havde seet ham, og at han altsaa uundgaaeligen maatte døe i Løbet af næste Aar.

Fra nu af henlevede Konrad høist ulykkelige Dage. I hans Inderste kom ingen Ro; overalt forfulgte ham den Elskedes Gjenfærd, som han havde seet i hiin ulykkelige Nat; stedse piinte ham Tanken om hendes nære uundgaaelige Død. Udvortes gik det ham ikke bedre. Alle flyede ham. Endogsaa hans Moder begyndte at betragte ham med et sælsomt ængsteligt Blik. Disse ulykkelige Omstændigheder vakte det Ønske i ham, atter at forlade sit Hjem. Alt Haab var jo ude for ham.

Marierose var ikke lykkeligere. Hendes Faders Dødsfrygt gik over til virkeligt Raserie. Han kaldte Konrad sin Morder, og sin Datter en Ravneun-

ge, som ønskede ham Døden. Hun forsvarte sig aldrig, men grædmede sig hen. Hun meente forvist, Konrad maatte ogsaa have seet hende, og da hun ansaae hans Vovestykke for meget syndigt, sønderrevet hendes Hjerte af den haardeste Kamp mellem Fromhed og Kjærlighed.

Helligtrekongersdag sagde hun til Faderens Søster: „Vil I, at jeg endnu engang skal finde Ro i denne Verden, saa lad Konrad kalde til Jer; jeg maa tale med ham." — Hun opfyldte dette Ønske, og om Eftermiddagen samledes de unge Folk hos hende.

„Konrad! sagde Pigen: Hvad Du har gjort, er vistnok syndigt, og Du havde glemt mig, da Du gik hen at forsøge Gud, men jeg haaber endda, Du vil svare mig ærligt, naar jeg spørger Dig: Har Du seet min Fader?"

Konrad havde ventet dette Spørgsmaal, og foresat sig, at tilstaae den Elskede det. Det gjorde han; men neppe havde han sagt det, før Pigen treen nærmere, og med Angstens Heftighed udbrød: „Du har ogsaa seet mig!"

Som et Tordenslag traf ham disse Ord, hvorpaa han slet ikke var forberedt; det bares ham fore, som om det ikke var den Elskede, men hendes Gjenfærd, der stod for ham.

„Afsted! Afsted!" raabte han tilbagefarende, og derpaa styrtede han, fattende sig halvt om halvt, udaf Døren med det Udraab: „Nei! Nei! Nei!" — „Han har seet mig, og Gjøgen beholder Ret!" sagde Marierose.

Konrad indsaae vel, at han havde forraadt sig selv. Næste Morgen tog han sin Faders stovede Violin og Halvdelen af sine Penge; den anden Halvdeel gav han sin Moder. „Tag dette, sagde han: og lev vel! Her er intet blivende Sted for mig. Vorder det bedre engang, da kommer jeg tilbage."

Han gik, og forenede sig, nogle Miil borte, med en Trop Musikanter, hos hvilke han fandt sit rigelige Udkomme; men Fred fandt han aldrig, og man kaldte ham, for hans Tausheds Skyld, den stumme Musikant.

Konrads Bortgang beroligede ikke Molleren. Hans Svaghed havde, ved den sidste Tids Nydelser, gjort betydelige Fremskridt. Dette, i Forening med den faste Overbeviisning, at Marierose vilde ægte den ryggesløse Konrad, saasnart han selv havde lukket sine Øine, forøgede hans Had til dem Begge. Han besluttede, at gjøre sin Datter arvelos. Aldrig havde han udlaant Penge, af Frygt for at miste dem. Hvad man skyldte ham her og der, indkrævede han ihast, og hvad der lod sig gjøre i Penge, solgte han. Adskillige Nætter sysselsatte ham med at nedgrave disse ikke ubetydelige Summer i sin Have. Ogsaa Mollen vilde han sælge, men Sygdommen overmandede ham forinden. Sin ulykkelige Datter vedblev han at hade, hvor barnligt hun endogsaa pleiede ham. Ofte bad hun ham med Taarer om Forladelse, men aldrig hørte hun et faderligt Ord. Han døde uforsonlig.

Marierose tog nu i Huset til hans Søster. Saalænge Sommeren varede, havde man godt Haab om hende, men da Løvet begyndte at falde, faldt ogsaa

dette Haab. Nu gjorde hendes Sygdom frygtelige Fremskridt, hun maatte gaae tilsengs, og stod ikke op mere. Før hun indslumrede, sagde hun til sin Fader: „Seer I nogensinde Konrad igjen, saa sig ham, at jeg afgandske Hjerte har tilgivet ham."

I al den Tid havde Ingen hørt noget til Konrad. men samme Aften, som man havde begravet Marie-rose, saae Skolemesteren ham sidde paa hendes Grav, og hørte ham synge følgende Vers af en gammel Folkesang:

Blomsterne falde af Stilke,
Blomsterne falde af Stilke;
Bind dem i Krands,
Bind dem i Krands,
Med sorten Silke,
Med sorten Silke.

Hvorlænge skal jeg nu klage?
Hvorlænge skal jeg nu klage?
Til i den vilde Sø,
Til i den vilde Sø,
Ei er en Draabe tilbage,
Ei er en Draabe tilbage.

Men altid Søen slaaer Bølger,
Men altid Søen slaaer Bølger.
Derfor min Oval,
Derfor min Oval
Til Graven mig følger,
Til Graven mig følger.

Skolemesteren vilde ikke forstyrre ham; Konrad kom nok til ham imorgen, tænkte han. Men næste

Dag erfarede man, at han ikke havde ladet sig see hos noget Menneske, ei engang hos sin Moder. Aldrig mere vendte han tilbage til sit Hjem. Først efter lang Tids Forløb hørte man, at han havde taget Krigstjeneste, og var falden i Slaget ved Leuthen.

(Dr. E. Raupach.)

Katzianerne.

Et historisk Malerie.

(Af Penelope 1827.)

Over en af Slavoniens skjønneste Dale gjød Maanen sit midnatlige Sølvlys. Nordlig bruste Draustrømmen, omskyllende den stærke Borg Essegg, paa hvis Muur den tyrkiske Halvmaane skinnede, den krigerske Sultan Soleymans Felttegn, her bevogtet af Mahomet Jahiaoglis, hans Statholder i Græsk-Weißenburg, medens den stolte Erobrer selv, i en anden Verdensdeel, lod Perserne føle Vægten af sin Vrede.

Paa den vide Bjergflade i Vesten havde den romerske Kong Ferdinand den Førstes Hærskarer leiret sig; de frie Sandpletter vare skjulte af lange Rader hvide Telte. Vagtild brændte og gnistrede i store Halvcirkler; dunkle spøgelselige Skikkelser bevægede sig deromkring, og af og til lød et hult, hæst Anraab gjennem den dybe Stilhed.

Ved Bjergets Fod stod en mægtig Kartove, aabnende sit gule, blanke Slangesvælg mod den østlig beliggende Borg. Paa det truende Mordsvælgs glatte Ryg sad Scipio von Landenberg, en tydsk Junker, med Haanden under det mødige Hoved; ved Siden stod Franciscus von Steinbrunn, en Ridder fra Kärnthen, Hiin i let Krigerpynt, Denne i svær Rytterdragt. Tilhøire slumrede en Hob tydske Landsknegte; tilvenstre stod en Hob sammenkobblede Heste, og foran dem laae et Dusin svære Ryttere, henstrakte paa Jorden i lige Linie.

„Hvi stirrer Du saa stivt ud i Natten, Franciscus? afbrød Scipio den lange Stilhed: Læg Dig ned paa den haarde Seng. Du maa være dødsmat af Fægtningen igaar, hvori Dit gode Sværd allene kastede femten Muselmænd af Hesten. Lad mig vaage; jeg har har havt Hvile nok i al den Tid, jeg har ligget her og hungret for Fædrelandet." — „Ja vel er jeg dødsmat! svarte Steinbrunn: Men min Sjel vaager bekymret."

„Ere I ældre Mænd bekymrede, vedblev Landenbergeren: hvad skulle da vi sige, som førstegang ligge i Felten? Der har man ført os ind i dette Djævelsland, mod dette barbariske Folk, der fører Krig, som det kunde være en Tigerjagt, og sender Næser og Øren, det menneskelige Ansigts Prydelser, poseviis hjem som jammerlige Trophæer. Al Respekt for vor General-Feltoberst! Men denne Mahomet-Beg er snuere, end han! Der har han lokket os hid i denne Fandens Krog, for i Mag at kunne slagte os, naar vi besvime af Sult. Det forstaaer sig, Ma-

jestæten i Wien sparer derved Begravelsesomkostnin-gerne for tredive Tusinde vakkre Soldater."

„Junker Scipio, tag vare paa Din Tunge! svarte Franciscus: Feltmarskalken er en dygtig Hugaf, men streng som Satan. Hørte han Dig knurre saaledes, kunde det let hænde, at en Krigsret imorgen gjorde Dig stum for evigt. Katzensteineren følger sin Ordre. Han skal udjage Turbanbærerne af Slavonien." — „Godt, svarte Scipio: men hvo rider til Turnering med en Hingst, som i otte Dage ingen Havre har lugtet." — „Soldaten skal ikke knurre, sagde Steinbrunn strengt: Selvfornægtelse er en af Krigsmandens Hverdagsdyder; han hungrer, for at Brødrene kunne spise i Fred; han dør, for at Brødrene kunne leve i Fred; det er hans Stands Glorie, og efter den bør Du stræbe. Tillid til Feltherren gjør smaae Hærskarer uovervindelige. Og hvi skulde vi ikke have Tillid? Har ikke denne Johan Katzianer von Katzenstein, ved Wiens grufulde Belei-ring, gjort det meste til Keiserstadens Redning? Har han ei ved Kärntherporten afslaget den vilde Tyrkestorm, og derved reddet Østerrig fra Skjændsel og Ødelæggelse? Udnævnte ikke Majestæten ham derfor til Besætningens General og til Landshøvding i Krain? har han ikke i Steinbergerdalen nedslaget den stolte Cassan-Beg med alle hans Janitskarer? Var det ikke ham, som, tilli-gemed Wakisch Paul, ved Grätz ihjelslog den graahær-dede Oberst-Bassa, for hvis Liv den grædende Sultan gjerne havde givet tyvetusinde Andres? Har han ikke al-lerede eengang erobret Ofen og Pesth med svet Feltherre-haand? — Hvor slige Bedrifter tale paa Historiens

Tavle, der sømmer det sig ikke at tvivle. Skam Dig, Scipio!"

„Hvad skal da Enden blive paa alt dette? spurgte Denne: Alle trøstede sig ved Esseg's Erobring. Langt omlænge kom Skydset efter Hæren; den største Kartove plantedes her; Alt lurede i ængstelig Forventning paa der vældige Tordenskud. Men neppe over den halve Dal naaede Kuglen, og Generalerne stode der med blege Kinder. Maa Soldaten ikke forsage, naar han seer Feltoversterne tabe Modet?" — „Stille! afbrød Steinbrunn ham: Jeg hører Hestetramp nærme sig fra Leiren."

Et halvt Dusin Ryttere rede frem. Det var General-Obersten selv, Johan von Katzenstein, og med ham More Laßlaw, Husaroberſten, og Chunrik, Sachsernes General. Majestætisk prangede, paa den svære Hingst, Feltherrens kraftige Skikkelse, høi og bredskuldret; det forgyldte Kyrads bedækkede det brede Bryst, under Hatten truede et Helteansigt med lynende Øine og velformede Træk, omflagret af tykke Graalokker, lig Tordenskyer, der indhylle forstyrrende Lynstraaler.

„Der er Pladsen, General! sagde han til Sachseren, idet han saae ned i Dalen: Herfra er det umuligt. Derfor maa Leiren forlægges, trods alle Avindsmænds Modsigelser, thi jeg maa have Staden, om jeg saa skulde kaste Maanen, som hænger derover, ned paa den!"

Imidlertid faldt hans Blik til Høire og Venstre. Rytterne vare sprungne op, men Fodknegtene laae end-

nu. Studsende saae Generaloberſten paa Scipio, og hans Blik lued af Vrede.

„Hvad er det, Capitain? foer han op, idet han reed lige ind mellem de Sovende: Ligge I tilsengs her, eller staae I paa Vagt? Og I, Junker Landenberger, er I ikke udstafferet med Flovielsbuxer, som om I skulde til Bal? I Læderkollert og Vadmelskofte har jeg fægtet ved Wiens Taarne, og saaledes er jeg vorden den forſte Mand i Riget."

Junkeren foer sammen, men ihast besindede han sig, boiede det unge Hoved i krigerſk Lydighed, og svarte med qvalt Harme: „Hjertet og Armen er det, som udgjor Krigeren, og ikke Dragten, min Felther-re! Svaret maa I søge, naar I imorgen seer mig fægte i Dalen."

Landseknegtene havde nu rettet sig i to Geleder; en graahærdet Corporal treen frem, tæt til Feltherrens Stigbøile, og lagde saluterende den Venstre paa Blikhuen.

„Med Forlov! sagde han trodsig: skjænd ikke paa vor Capitain, han har ikke forskyldt det. Vor Nogen lastes, er det dem, som have drevet os hid, hvor vi maae dø af Sult og Pest. Giv Viin og Brød, saa skal I finde de gamle Skytter. Men nu døer det bedſte Mandskab som Fæ, og om en Ugestid kan I forsøge, om den tyrkiſke Halvmaane boier sig for Eders eensomme Høihed."

Skarpt saae Katzianeren paa den kjække Ordfører, hans Mund fortrak sig under Knebelsbarten. „Du er Nickel Eichseit, sagde han langsomt, med dæmpet Røst: trolig sloges Du ved min Side i Wien. Du

skal faae Mad og Drikke, men i Bolt og Jern. Thi Mod og Troskab give ingen Bevilling paa Insubordination!" Han vinkede, og Nogle af hans Ordonnantser førte Corporalen ned i Leiren.

„Ere de endnu ikke komne tilbage? Har I Intet hørt?" spurgte General-Obersten Steinbrunn. — „Ingen af de Udredne er kommen tilbage!" svarte Franciscus. — „Jeg vilde ønske, Wakisch Paul var sendt allene, og at jeg havde beholdt Michael hos mig! sagde Katzianeren: Send mig Bud, saasnart Nogen kommer tilbage."

Fastere trykte han Fjerhatten paa de graae Lokker, gav Hesten Sporerne, og galopperede hen til næste Post. Generalerne og Ordonnantserne fulgte ham.

„Er det en Hædersmand? spurgte Landenbergeren heftigt: Tør han saaledes beskjæmme Kongens Officerer? Og hvad skal jeg gjøre nu?"

„Tie stille! svarte Franciscus: og ved næste Action vise, at han har taget feil af Dig. Jeg vædder, da vil han rose Dig ligesaa aabenbart. Gid blot de sorte Pandserryttere vare her igjen!"

„Og deres Oberst, Din Michael! faldt Landenbergeren ham i Ordet: Nu veed jeg, hvi Du stirrede saa skarpt ud i Natten. Men han er ogsaa en heel anden Mand, end hans Fader. Alle hans Dyder har han arvet, men ingen af hans Pletter. Den Gamle er et Krigens Barn, fuld af pilde, utæmmede Lidenskaber, raa, haard og grusom. Ihast blusser hans ødelæggende Vrede op, og uforsonligt er hans Had. Sønnen er mild, menneskelig, trofast."

— „Og maaskee see vi ham aldrig mere!" sukkede Steinbrunn.

Da raabte Skildvagten fit: „Wer da?" og Hestetramp nærmede sig igjen. En dunkel Ryttermasse travede frem. Foran den reed den dristige Wakisch Paul, en stærkbygget Mand, omslagret af et Tigerskind, ad Leiren til. Ham fulgte en Eskadron lette Ungarer, i hvis Midte man bemærkede nogle fangne Muselmænd. Paa deres egne arabiske Heste havde man fastbundet disse Ulykkelige, hvis Dragt var farvet med Blod.

Efter Ungarerne fulgte de sorte Pandserryttere. Ogsaa mellem dem reed en fangen Tyrk, men ubunden, og i deres Spidse skinnede i blanke Staalvaaben Michael Katzianer von Katzenstein, deres Oberst, en høi og herlig Skikkelse. Han stod af ved Kartoven.

„Velkommen, Michael! raabte Steinbrunn: Eders lange Udeblivelse har ret ængstet os." — „En heed Nat var det ogsaa! svarte Katzensteineren dybtaandende, idet han tog Hjelmen af: og nær havde man sparet mig den Umage, at ride hjem. Jeg saae Saarlægen Lahner hos Dig, Franciscus. Kald ham hid, thi min Skulder brænder, og min Kollert er som dyppet i Blod."

Franciscus ilte bort. Landenbergeren løste imidlertid Oberstens Pandserstykker, og spurgte nysgjerrig: „I har fangne Fjender med?" — „Ja! svarte Michael, idet den hidilende Lahner forbandt hans Saar: Min Fader ønskede nogle levende Muselmænd, og hans Ønske er opfyldt, skjønt det kostede sex vakre Krigsmænd. Han vil afpresse dem en Beretning

om adskillige Ting, som han ønsker at vide."

Atter nærmede sig fra Leiren tvende Mænd. Den Første var Grev Ludvig af Ladron, de italiske Skytters General, en lang, mager Skikkelse, med dybtliggende Øine, skaldet, hvælvet Pande og en Romernæse. Den rige, romerske Dragt af guult Fløiel, den blodrøde Fjerskov paa den bredrandede Kastorhat, viste Manden af høi Rang og endnu høiere Stolthed. Nysgjerrig nærmede han sig, og da han øinede den unge Katzensteiner, trak hans sorte Bryn sig tæt sammen.

„Hvad seer jeg, Hr. Oberst? sagde han med dyb Stemme: Den høie Hr. Fader har givet det unge Blod det vigtigste Hverv, og I noler med at bringe Rapporten, som et halvt hundrede gamle Officerer vente paa i høieste Spænding? Har I ogsaa tilegnet Jer en Deel af Generaloberstens Overmod maaskee?"

„Jeg er saaret, ædle Greve, har blødt stærkt og er meget mat! svarte den unge Katzensteiner i Kjærligheds og Ærefrygts Tone: Alt staaer Wakisch Paul i Feltherrens Telt og indberetter det lykkelige Udfald af vort natlige Tog. Hvor kan det fortørne Jer, at Livet er mig kjært, siden I har givet mig Haab om, af Eders Haand at modtage dets skjønneste Juveel? Skal jeg ikke skaane den unge, daadløse Tilværelse, at mit Navn engang, berømt som min Faders, værdigen kan indtræde i den tappre Ladrons Stamtræ, naar Eders Datter, den ædle Ermuda, engang lægger sin Haand i min?"

„Vi staae i Felten, Hr. Oberst! svarte Generalen med et mørkt Blik: Vi spille ikke paa Luth her un-

der en forelsket Frøkens Balkon. Glem ikke det, min Hr. von Katzenstein." — „Elskov og Ære, og Ære og Elskov, ere Ridderens Bannere!" svarte Ynglingen med inderlig Varme. — „Vil jeg ogsaa vedblive at ønske denne Forbindelse?" sagde Greven halvsagte. Forfærdet saae Michael op til ham. „Hvilken ond Aand har grebet Jer idag? spurgte han smerteligt: Kan J, som selv har kaldt mig Eders Søn, tiltale mig saaledes i dette Øieblik, da jeg ligger for Jer, blødende af en tyrkisk Kugle?"

„Du er en vakker Ungersvend! sagde Greven, besindende sig: men hvo indestaaer mig for, at ikke den onde Sæd slumrer skjult i Dig, som Lykkens Sol lod skyde op til Tidsler i Din Fader? Mener Du, jeg har ført Kjernen af Italiens Ungdom hid, for at hans rasende Ubesindighed skal offre dem som Slagtevæg? Er det ikke Vanvid, at ville tage Landets stærkeste Fæstning med forsultne Soldater? I bærer i Skjoldet en hvid Kat, som sidder paa et gyldent Bjerg. Nu ja, gyldne Skatte har Ferdinandus givet Jer nok af, og Katten bevogter dem. Vaabenheralden kalder det et Billed paa Forsigtighed; jeg har følt Kloen og den hvide Tand, og kalder det et Billed paa Falskhed og Hævnlyst, som bagfra anfalder, hvad den hader."

„Hr. Grev von Ladron!" foer Katzianeren op, og slog med Jernhandsken mod Metalskydset, saa det rungede igjen. — „Hvad behager, min Hr. Oberst? spurgte Generalen haanligt: Rører det Katzensteinske Blod sig i Jer?"

„I er jo Ermuda's dyrebare Fader! tog Ynglingen Ordet: Kun I tor tiltale mig i denne Tone." — „See der, Faderens ægte Søn! smilte Greven spottende: For Sandhed Sværdslag, for gode Raad Dødsaar. Og min hvide Due skulde jeg jage i de blodige Kløer? Udsøg Jer en Svigerfader paa Tydskelands Klippeborge, hvor Rovfuglen boer. Og har I medbragt et frydeligt Budskab? Mon denne Fæstning snart falder i vore Hænder, som den store Helt fra Wien drømmer om?"

„Frydeligt er vort Budskab ikke! svarte Michael, idet han slog Øinene ned: Herfra lader Esseggs sig ikke tage. Mahomets Magt er ei saa ringe, som vi havde troet. Fra Ofen, Weißenburg, Samandria har han draget Besætningerne til sig; desuden understøttes han af en mægtig Skare Bosniaker, som anføres af Amurath, Sultanens bedste Ryttergeneral."

„Amurath staaer ligeoverfor os, den Kirkeskjænder, den Gudsbespotter? foer Generalen op: Katzianer! Det oppuster min Harme til Had. Havde Du ikke ladet mine Soldater sulte, saa skulde jeg imorgen have maalt mig med denne Renegat!"

„I Hungersnøden er min Fader ikke Skyld! svarte Michael: Han har gjort, hvad der staaer i et Menneskes Magt. Eller forlanger I maaskee, han skulde have taget Hofbageriet med sig fra Wien?" — Greven beed Læberne sammen, og vendte sig bort.

Morgenen efter sad Hærens Krigsraad forsamlet i General-Feltoberstens Pragttelt. Foran Bordet stode fem tyrkiske Fanger, og Lønskriveren havde just ført deres Udsagn til Protokols.

„Det er nok! sagde den gamle Katzensteiner: Fører de Vantroe ud." — Hr. Wakisch Paul! tog Böhmergeneralen Schlick Ordet: I har fanget disse Hunde; hav nu ogsaa den Godhed, udenfor at lade dem hugge sønder og sammen af Eders ungarske Sabler. Berøver dem ihast Øine og Tunge, at Ingen af dem skal kunne fortælle Korsets Erkefjende, hvorledes han her har seet Rigets bedste Officerer blegne ved at høre de tyrkiske Løgne."

Fire af Muselmændene kastede sig, da Vagten, som omringede dem, løftede Sablerne, paa Jorden, berørte Sandet med de skaldede Hoveder, og opløftede bedende deres Hænder med et rædsomt Veeraab. Den Femte, et ungt Menneske, som den farvede Turban og de gyldne Sporer viste at være en Mand af Stand, stod urokket, opløftede stolt det skjønne Hoved, og hans sorte Øine fore, ligesom søgende, omkring blandt de keiserlige Officerer.

Da fremtreen Oberst Michael Katzianer, og stillede sig rask mellem de Fangne, idet han med sit Legeme dækkede den unge Tyrk mod Husarernes Vaaben. „Med Forlov, mine høie Generaler! sagde han: Disse fjendtlige Mænd have vort Æresord, at intet Ondt skal dem vederfares, naar de oprigtigt besvarte, hvad vi vilde spørge dem om. Tilgiv, at jeg minder Jer derom, og kommer Eders Glemsomhed til Hjelp."

„Indestaaer Du for, at de have sagt os Sandhed?" spurgte General-Oberstен studsende. — „Udfaldet vil lære det; saalænge maae de bevogtes!" svarte Michael.

„Maa de? spurgte haanligt Grev Albrecht Schlick: Mener I det saa vist, Hr. Oberst? Jeg har en anden Mening. I vor Troeslære staaer Intet om, at man skal holde de Vantroe Tro og Love. Ud med de Hunde, dem skee, som jeg har sagt!"

„Nei, siger jeg, nei! raabte med en Tordenstemme den unge Ryttergeneral, og hans Skikkelse syntes at voxe til en Kæmpes Høide, da han i Vrede kastede Hjelmen paa sit Hoved, og lagde Haanden paa det lange Sværd: Denne Bosniak er min Fange; mit Sværd har afvæbnet ham, mine Sorte have bragt ham hid. Han har mit Ridderord for sit Liv, og hvor er den Mand, som trøster sig til at sige, at Michael Katzianer nogensinde har ladet en Toddel af sit Løfte uopfyldt? Hr. Wakisch Paul kan holde sin Eed, som han lyster; de Fire ere hans. Min er den Ene; han staaer bag mit Skjold, og der skal Ingen røre ham!" Dermed greb han den bosniske Krigers Haand, rev ham med sig udaf Teltet, og Ingen vovede at holde ham tilbage.

Forbittret vendte Grev Schlick sig til Feltherren. „Og I taaler dette af Eders egen Søn, Hr. von Katzenstein? spurgte han heftigt: I taaler det i Generalernes Paahør?" — „Hvo Fjenden har fanget, hans skal han være! svarte den gamle Katzensteiner alvorsfuld: Finder I noget Uretfærdigt eller Udsædvanligt deri? Jeg mener, en Katzensteiner tør altid gaae sin

egen Vei i Kongens Tjeneste; Keiserhuset har befundet sig vel derved indtil denne Dag."

„Og hvo der saaledes holder det Ord, han har givet sin Fjende, ham bør Vennen ubetinget stole paa!" lagde Grev von Ladron til. — Den böhmiske General saae sig bistert om til alle Sider, gav Husarobersten et Vink, de Fangne bleve slæbte udenfor Teltet og nedsablede.

Neppe dæmrede Dagen, før de hvide Huse sank; i enkelte Afdelinger brøde Regimenterne op, for at storme Esseg. Bohmerne og Italienerne sluttede det lange Tog, og den sidste Kolonne dannede Oberst Michael von Katzenstein med sine Pantserryttere.

Midt blandt disse reed den fangne Bosniak. Toget gik gjennem en Skov. Michael reed afsides med Muselmanden, og sagde: „Osmanli, Du er en tapper Ungersvend. Igaar lykkedes det mig at redde Dit Liv, Mailat Ibrahim; faldt jeg, var det ude med Dig. Derfor giver jeg Dig fri, mens det endnu staaer i min Magt. Vi ere de Sidste i Toget; Du kjender Egnen; fly ad denne smale Fodsti."

Mailat stirrede paa den Ædle, som om han tvivlede. Men strax besindede han sig, og slog sin Høire fast om Rytteroberstens Jernhandske. „Christen! sagde han med Inderlighed: Du fortjente at være en Muselmand!"

„Afsted, mens det endnu er Tid! raabte Michael: Tænk paa mig!" — Tyrken nikkede med det skjøn-

ne Hoved, vendte sin Hest, smældede med Tungen — og i et Nu var han forsvunden.

Faa Minuter efter lød klingende Vaabengny i Skoven. Skud faldt paa Skud. Tyrkiske Skytter laae i Baghold overalt. Michael stormede frem; de böhmiske Skarpskytter flyede allerede, ladende Grev von Ladron i Stikken. Alt var han omringet af fjendtlige Heste, og værgede sig med sine Officerer mod de jublende Janitskarers Angreb. Michaels Komme gjorde Ende paa Faren. Som en Hagelbyge raslede hans Ryttere frem, og ryddede Pladsen i et Øieblik. Greven trykte Michaels Haand og kaldte ham sin Søn i Alles Paahør. Den unge Helt saae, med en Saligs Blik, mod Himlen, og kom sin Elskede ihu.

En ond Stjerne syntes at staae over det hele Feltog. Vel var Leiren slagen paa ny, og næste Morgen rykkede alle Østerrigs Tropper ud, at byde Muselmanden et formeligt Feltslag; men Turbanbærerne rørte sig ikke. Indgravne som Rotter og Muus laae de bag deres Bolværker; man hørte deres Hvin, man saae en enkelt Fjerbusk vaje over Volden, men kun sikkre Kanonskud, hvis Kugler sloge ned blandt de tydske Kolonner, forraadte, at der var Liv i Fæstningen.

Johan von Katzenstein lod to svære Kartover føre frem. Alt de første Kugler traf Muren, og reve store Stene deraf. Tydskerne jublede. Indenfor reiste sig en mærkelig Uro; man saae Turbaner trænge sig mod Breschen, der efter hvert Skud blev større. Alt næste Middag syntes Rummet stort nok til et

Stormløb, og krigsmodige styrtede de krainske Fodfolk gjennem den tørre Grav over Ruinerne op mod Breschen.

„See der! raabte Feltherren med glædeluende Øine: Han der foran — er det ikke Landenbergeren? Har jeg gjort Dig Uret, brave Scipio? See, Michael! Alt staaer han deroppe, alt betræder han Breschen — Alle styrte efter ham! Bravo! Op nu! Rører alle Trommer! Hele Fodfolket skal følge efter de Tappre! Noden har nu en Ende. Katzianers gamle Lykke seirer, Essegg er i vor Vold!"

Trommerne raslede, men for tidligt havde den stolte Feltherre triumpheret. En frygtelig Bragen lød pludseligt fra den bestormede Side. Tyrkerne vare flygtede bag en fordækt Skydsrække; denne brændte paa eengang løs, og kastede de kjække Stormere ned med sønderrevne Lemmer. De tydske Skytter, som ikke bleve trufne, begyndte at klattre tilbage; med sine vide Beenklæder blev Junker Scipio hængende paa de spidse Pæle, og sex tyrkiske Spær gjennemborede hans Legeme.

„Det kan han takke sine vidtløftige Satansbuxer for! raabte Feltherrrn harmfuld: Havde han ladet sin Baldragt blive hjemme, saa havde vi nu en tapper Mand mere, thi under Silkevamsen slog dog et Soldaterhjerte."

Tre følgende Storme bragte ikke et Skridt nærmere Maalet. Mod og Haab døde i samme Forhold, som Hungeren voxte. Sygdomme bortrevne hele Skarer i een eneste Nat. Generaloberstен erkjendte nu for silde, at han havde sat sin tungt erhvervede Krigs-

hæder paa Spil. Han befalede, at man skulde marschere til det nærliggende Slot Hermand, hvor der, efter Rygtet, skulde findes rige Magaziner. Kun en svag Besætning laae deri. Snart var det tagen med Storm. Men ingen Magaziner fandtes her — kun et Forraad, som kunde mætte Christenhæren et Par Dage. Nu sank selv den gamle Katzensteiners Mod; han bød, at man skulde dølge for Soldaterne, hvorlidet man havde fundet, indelukkede sig hele Dagen i Slottets inderste Gemak, og gav derpaa Ordre til Tilbagetog.

Man slog en Bro over Bodrogus; Armeen drog lykkeligen over Vandet. Man besluttede underveis at tage Slottet Juvanchen. En liden Stad laae ved Borgens Fod; men Alt, hvad tyrkisk var, havde forladt den. Soldaterne brøde ind i de forladte Boliger, og tilfredsstillede alle deres Lyster.

Beruset hvilte det østerrigske Fodfolk paa de fremmede Huses blode Puder, da blussede Flammer op i Staden, og Allarmtrommen vakte de tumlende Sovere af Vellystens Drømme. Og med Daggry nærmede sig Tyrkernes Krigsskrig; et stort Blodbad begyndte. Den vilde Amurath raste blandt Tydskerne som en Hævnens Engel. Den vældige Wakisch Paul ramtes i Brystet af en Kugle, og den stolte Ornfjer i hans Hue kysfede den smudsige Jord. Men neppe havde Katzianeren ordnet sin Magt, saa forsvandt overalt de tyrkiske Tegn.

Nu gav han Ordre til Jilmarsch. Den vedvarede uafbrudt til den vide Mark, som, i Nærheden af Staden Goriän, udstrækker sig mellem Bjergene.

Soldaten var udmattet af Tilmarschen; Hestene segnede under de svære Pandsermænd; Leiren blev slagen, og General-Feltoberstен kaldte sit Krigsraad sammen.

„Til Walpach! til Walpach!" lød den almindelige Beslutning. „Sønderslaaer Vognene, brænder Bagagen! bød General-Obersten: Fornagler Kanonerne! Soldaten forblive fuldrustet. Naar den anden Nattevagt begynder, skal et Hornstød foran mit Telt give Tegn til Opbrud. Saalænge herske Dødsstilhed i Leiren."

„Vil ikke Hornets Lyd vække og lokke Fjenderne?" spurgte Ladron. — „Indvendinger uden Ende maa jeg høre af Eders Mund! foer Katzianeren op i Vrede: Muselmanden slaaes ikke gjerne om Natten, og veed I noget sikkrere Tegn, saa brug det for Eders Hjelpekorps allene."

En mørk Nat rugede over den slavoniske Dal. Lig en Gravhvælving laae Himlen over Christenleiren. I stormende Hvirvler raste Vinden og slukte Leirens Vagtild. Urolig gik Franciscus von Steinbrunn op og ned udenfor Generalsteltet, hvori Grev Ladron sov paa sin Feltseng. Da nærmede sig Oberst Michael von Katzenstein.

„Er Greven vaagen? spurgte han bevæget: Gaae ind til ham, Franciscus, og meld mig." — „Generalen sover, og vil ikke forstyrres inden den anden Nattevagt! svarte Steinbrunn: Jeg hørte ham tale harmfulde Ord om Din Fader; derfor vilde han vel mindst finde sig i, at vorde forstyrret af Dig."

„O, usalige Ærgjerrighed!" raabte Michael! seende mod Himlen. — „Vare vi blot ude af denne Rævesax! sukkede Steinbrunn: Jeg vilde ønske, Din Faders Trompet lod sig høre."

„Det er det jo, som driver mig hid! sagde Michael rask: Har I ikke hørt Larmen paa den anden Fløi? Biskoppen af Agram er flygtet med sine Folk; alle Husarer have fulgt hans Exempel. Det tydske Fodfolk er i Forvirring; Soldaterne stjæle sig ud af Kolonnerne, og skjule sig i Buskene. Jeg meldte min Fader det. Nu skal man ikke tøve, til Løsenet gives! sagde han: Grev Ladron frygter jo, at Fjenden skal vaagne derved. Bryder op og marscherer! Jeg følger efter paa Stand inden de utro Husarers larmende Flugt lokker Fjenden af hans Rottehul. — Og veed den anden Fløi Eders Forsæt? Har I sendt Greven Ordonnantsen? spurgte jeg ham hastigt. — Lad Dine Sorte sidde op! befalte han med skjærende Stemme: Eller vil maaskee ogsaa Barnet mestre Faderen? Hr. von Ladron trænger ikke til vor Omhu, og Budet kommer tidsnok til ham. — Han gav mig et Vink at gaae, hidkaldte sin Staldmester, og da jeg gik hid, vare de steyriske Ryttere allerede i fuld Afmarsch. Gjør derfor ihast, hvad Klogskab raader Dig. Jeg maa til mine Sorte."

Neppe var han bortgangen, før Teltet aabnede sig, og den gamle General viste sig i Indgangen. „Hvo talte her? spurgte han: Og har I ikke hørt Signalet endnu?"

„Det var Oberst Katzenstein! svarte Franciscus: Han ønskede at tale med Eder. De lette Ryttere paa

høire Fløi ere flygtede; Steyrerne og Feltherren selv bryde op i dette Øieblik. I skal ikke tøve med at gjøre ligesaa, thi Hornet giver intet Signal."

„Det skal, det maa give Signal! svarte Greven heftigt: Saa skjændigt kan ingen kongelig Officeer føre sine Kammerater bag Lyset. Men — det er en ægte Kattestreg! Jeg seer nok Snaren. Vi skulle lade os forlede til, at bryde op, inden Hornet lyder. Gjorde vi det, da var al Brøde vores, om det gik ilde, og Feltherren gik fri. Lyt efter Signalet, og lad mig vide, naar det lyder. Jeg vil lægge mig saalænge."

Morgenen dæmrede. Uro herskede paa Leirens venstre Fløi. Man saae Ryttero bersterne galoppere sammen; Forbittrelse lynte af deres Øine. Det var skeet. Leirens Centrum og høire Fløi vare øde; Teltene stode forladte; Feltherren var afmarscheret med det tydske Fodfolk. Obersterne ilte til Grev Ladrons Qvarteer, og bade ham overtage den forræderske General-Oberst's Post.

„Kun Ferdinands Haand kan give denne Post til hvem han vil; men i Eders Spidse vil jeg stille mig, svarte Greven: om det saa gik lige i Dødens Svælg. Ogsaa Din Afgud, Din Michael, er borte!" tilføiede han, idet han vendte sig til Steinbrunn.

Rolig og kold uddeelte han nu sine Befalinger, ordnede selv Skarerne, og brød op ad Skovveien til. Alt hørte man bag Buskene trindtomkring Janitskarernes Hærpauker. Da bruste et høit Dyr gjennem

Morgentaagen. „Det er Guldfuxen! Det er min Michael! jublede Franciscus von Steinbrunn!" og strax efter holdt den aandelose Rytter tæt foran Italieneren, midt i Obersternes Kreds, der saae paa ham, næsten med Foragt, uden at hilse.

„Du vender tilbage, Dreng? spurgte Generalen smilende: Hvi blev Du ikke under Din kloge Faders Pote?" — Frit og mildt fore Michaels Øine omkring i den mørke Kreds. „Fortjener jeg slig Hilsen af mine Vaabenbrødre? spurgte han blidtbebreidende: Min Fader tilhørte først og fremmest Hjerte og Arm; Obersten maatte adlyde og bringe sit Regiment i Sikkerhed. De have passeret Huulveien, og nu kommer jeg tilbage. Ridderen kommer at indløse sin Ære, skulde det end koste hans Hjerteblod. Op, Hr. von Ladron! Minuterne ere kostbare. Maaskee lykkes det ogsaa os at undkomme. Og Kommandoen over den sidste Eskadron begjærer jeg af Eder, for at udslette hver Plet af Katzensteinernes Skjold." — Generalen nikkede med et Bifaldssmiil. Uden Rølen brød Hæren op og satte sig i Jilmarsch.

Men neppe laae Leiren bag de sidste Heste, før den fjendtlige Hærpauke lod sig høre i vilden Krigsmusik, og fra alle Kanter stormede tyrkiske Krigere frem. „Allah! Allah!" lød det fra utallige Munde; Skud dundrede; krumme Sabler klirrede. Lüig vilde Dyr styrtede Albaneser og Bosniak, Spahi og Janitskar, mod de christne Krigeres ringe Skare. De böhmiske Ryttere toge kjækt mod det første Tordenslag. Men al-

drig saasnart berørte de Skoven, før et fordækt Batterie kastede Mand og Hest til Jorden.

Fodfolket gruede ved dette Syn, og vilde just opløse sig i fordærvelig Flugt; da sprang Grev Ludvig von Ladron ned af sin Stridshest, sønderhug med sit Sværd begge Dyrets Forbeen, og løb derpaa Sværdspidsen i dets brede Bryst. „Ei vil jeg være bedre end En af Eder! raabte han: Men Forbandelsen over Den, som nu forlader sin Konges Banner og sin General!"

Nu kom nyt Mod i de Forsagende; de brøde frem paany, og frydede sig med et stakket Haab. Michael og Franciscus fægtede som Løver. Hvor deres lange Klinger lynte, der blev Plads. Pludseligen savnede Katzianer sin Ven; langt borte øinede han hans Hjelmtegn. Han fløi over Valpladsen, did, hvor Slagtumlen var størst og hvor hans Øie endnu saae Østerrigs Ørnebanner vaje.

Hvilket Syn oprørte hans Hjerte her! — Ved Foden af en uhyre Eeg laae Grev von Ladron; Blod bedækkede hans Ansigt og Skjærf; foran ham fægtede endnu en Skare af Landsknegte, opmuntrede af hans Kommandoraab. En talløs Sværm Janitskarer omringede dem, bag dem saae man en høi Officeer, som, paa en statelig Hest, ragede frem som en Kæmpe over Alle. En mægtig Jernhammer svang han i sin Haand; med den drev han de Vigende fremad, og uafladeligen skreg han: „Fanger mig Italieneren, men levende! Ti Punge faaer Den, der overantvorder Italieneren levende i mine Hænder!"

Midt ind i denne Tumult kastede sig den unge Katzensteiner, sprang af Hesten, og satte sig i Spidsen

for dem, som fægtede foran Generalen. Skud faldt paa Skud i Helteskaren, stedse smallere blev Phalanxen, stedse nærmere trængte Muselmændene. Næsten var Michael allene, da Steinbrunn styrtede hid fra den anden Side, ogsaa tilfods. Men nu traf et skarpt Hug Katzensteinerens Handske ligeover Haandeledet, saa Blodet sprudlede frem og Sværdet sank af den tappre Haand. „Fader! raabte han fortvivlende: Hvem har Ermuda nu?"

„Guds Vrede hersker idag og slaaer Retfærdige saavelsom Syndere!" sukkede den saarede Olding, og hiin tyrkiske Kæmpe ramte i samme Øieblik den værgeløse Katzianer med sin Hammer. Ynglingen tumlede, det sortnede for hans Øine. Dog havde han endnu Besindelse nok til at kaste sig over den Elskedes Fader, og dækkede i sin Afmagt, med Rustning og Skjold, Generalen mod de fra alle Sider nedfaldende Sværdslag. Men Grev Ladron lagde de matte Arme om den Afmægtiges hjelmklædte Hoved og foldede velsignende sine Hænder over hans Vande. Franciscus saae sin Ven styrte; til Raserie opflammede ham dette Syn; han kastede sit Sværd ind mellem Fjenderne, styrtede mod Janitskarerne, nedslog med Jernhaanden, hvad der treen ham nær, indtil han overmandedes af Mængden. Det keiserlige Banner sank, og Soleyman's Krigshær opløftede et hvinende Seiersraab.

Middagssolen stod brændende over den Eng, hvorpaa Mahomet Beg, udenfor den østerrigske Felt-

herres Telt, feirede den vundne Seier, omgiven af sine Store. Ved hans høire Side stod Amurath, Bosniakernes kæmpehøie Anfører, med de gyldne Glentevinger paa Hjelmkammen. Bag ham, i Katzensteinerens vidtaabnede Telt, beredte hans sorte Slaver et festligt Maaltid. Ikke langt derfra reiste de øvede Barbarer Pyramider af afhugne Hoveder; i store Skjolde samlede de afskaarne Øren og Hænder. Mahomets Ansigt luede af Glæde. Med et djævelsk Smiil vendte han sig til den bosniske Høvding. „Fryde sig vil Soleyman, Verdens Behersker, Jordklodens Sol, Kongernes Konge! sagde han: sin Naades Strøm vil han udøse over sin Slave af sin Magts Overflodighedshorn. Lovet være Allah og Propheten, som har virket saa store Ting i os Svage, og slagtet disse elendige Christenhunde ved vor skrøbelige Haand!"

Stolt saae Amurath ned paa den ydmyg-forfængelige Herre. „Vore Damascenerklinger vare som Himlens Ildtunger, sagde han: vore Arme sloge ned som Tordenkiler, men det er ingen Trælle, vi have beseiret. See ned paa Valpladsen, Herre, og tæl Turbanerne, som svømme paa Blodhavet. Derfor er vor Ære dobbelt, og naar vi sende Soleyman den tydske Veziers afhugne Hoved, vil han oplofte os paa sin Naades Elfenbeensstol."

En ung, veldannet Tyrk nærmede sig ham, og hviskede ham Noget i Øret. Amurath's vredelnende Aasyn blev strax mildt og venligt, og han svarte sagte med et velvilligt Smiil. Tilfredsstillet sprang den unge Tyrk bort, og blandede sig i Trængslen, saameget ilsommere, som han hørte, hvorlunde Mahomet gav

Befaling til, at føre Fangerne frem. Ved Siden af Leiren stod et enkelt Træ, hvis Top en Stykkugle havde afrevet. Paa dets Stub havde Janitskarerne stukket to Spyde, som bare et Par blodige Hoveder. Trindtomkring vare de ulykkelige Christenfanger sammendrevne, fængslede med Baand og Lænker. Grev v. Ladron laae paa en Baare tæt ved Træet; et Knippe Straa tjente den rige Romer til Hovedpude; sletforbundne vare hans mange Saar, og med Vemod fæstede han sine matte Øine paa den brave Michael, som sad ved hans Side. Franciscus stod, med bagbundne Hænder, ikke langt derfra.

Pludseligen blev Vagten trindtomkring urolig. Circlen aabnede sig, og adskillige tyrkiske Krigere iilte til den Plet, hvor Fangerne befandt sig. Den Yngste af dem gik hen mod Oberst Katzenstein, og tiltalte ham paa Italiensk med venlig Mine: „Kjender Du mig, Christen? Mailat Ibrahim fryder sig ved at vide sin Frelser blandt de Levende." — „Bedre død, end æreløs og i Slavebaand!" svarte Michael mørk.

„Hvem Livet tilsmiler, for ham blomstrer endnu Haabets Rose! svarte Mailat: Jeg har et Løftes Guldpant at indløse hos Dig, og Du skal erfare, at ogsaa Muselmanden holder sit Ord. Jeg er den frygtede, den ubetvingelige Amurath's Yndlingsøn. Hans Solblik belyste idag min første Vaabendaad, og han lovede mig ved sit Skjæg en Gave derfor efter mit Hjertes Begjering. Da jeg gjenkjendte Dig blandt Fangerne, havde mit Ønske sit Maal. Jeg udbad mig et Slavepar efter eget Valg, og han samtykkede. Indhyl Dit Navn og Din Byrd i Taushedens Slør; find Dig i,

at kaldes min Slave een eneste Dag, og Du skal see Dit Fædreland igjen."

„Hvad baader mig den feige Redning midt i mine Venners Undergang? spurgte Michael: Red den ædle, saarede General, red min Vaabenbroder her, eller lad mig omkomme med dem." — „Din Ven kan jeg redde tilligemed Dig, svarte Mailat: den tydske Vezier hist er den store Soleymans Slave. Kun han har Ret over hans Aande og hans Blod. Vægre Dig derfor ikke, forstyr ikke det Værk, hvortil jeg glæder mig saa inderligt."

„Tænk paa Ermuda! Hun er ene! Bring hende min Velsignelse og min Hilsen!" sagde den gamle Greve.

Nu styrtede adskillige Agaer frem med haarde Befalinger. Mailat lod begge Vennerne omringe af sine Ledsagere. Baaren med Generalen blev løftet op, og de christne Fangers sørgelige Tog gik, omringet af Spyd og Sabler, ligetil Mahomets Sæde, hvor man nedsatte Baaren.

Amurath blev blussenderød, da Generalen sadder for hans rullende Øine. Den vilde Mand treen hen til ham, ledsaget af to Sorte, som holdt brede Sværd i deres Haand. „Velkommen, Grev von Ladron! Kjender Du mig ikke?" spurgte han bydende. — Den Gamle rystede stiltiende paa Hovedet.

„Saa er Din Samvittighed indtørret, og Dit forbryderske Hjerte forstenet! raabte Tyrken: Engang heed jeg Ascanius Columna. Din Broderdatter, Du stolte Christen, vilde vorde min Viv, men Dit Hovmod kastede hende i et Kloster. Min Troskab vovede,

at bestorme Klostret; da overantvordede Du mig i Inquisitionens Vold. Vidunderligen reddede Skjebnen mig, jeg blev Moslemin, og Allah har velsignet mig, thi jeg seer min Sjels argeste Fjende for mig, bøiet, knust, vanæret!"

„Jeg gjenkjender Dig, rasende Columna! svarte Ladron, uden at forandre en Mine: Ja, jeg er knust, men ikke bøiet, ikke vanæret. Skjebnen har truffet mig, men min Bevidsthed stiller mig høiere, end Dig. Thi jeg har Ingen haanet af de Mange, der tilforn vare for mig, som nu jeg for Dig."

Amurath beed sig i Læberne. „Du skal til Sultanens Hof! sagde han spottende: Reis Dig derfor op, du ubøiede Helt, bestig Gangeren, og drag til Stambul, at Prophetens Yndling kan dømme Dig."

„Elendige Spotter! svarte Greven med rolig Foragt: Mit Laar er gjennemskudt, mine Saar brænde som Ild. Lad mig døe i Ro paa denne slette Seng. I mit Hjerte boer den Gud, som lærte mig at gjengjælde Had med Tilgivelse."

„Du kan ikke sidde tilhest? spurgte Kjæmpen vild, idet han gav de Sorte et Vink: Soleymans Øie holder ikke af at skue, hvad skrøbeligt er. Endnu idag maa Du bryde op ad Stambul; saa gjør da Reisen paa stilere Viis i Dine Venners Selskab!"

Mohren løftede Sværdet; den brede Klinge hvinte gjennem Luften, og den tappre Greves Hoved fløi langt bort. Michael var styrtet hid. Med et høit Klageskrig sank han bevidstløs til Jorden ved Siden af Baaren, og Oldingens Blod overstrømte hans Læderkollert.

(Slutningen i næste Hefte.)

Den tydske Lucretia.

I Krigen som Kong Ladislaw IV af Polen førte med Kurfyrst Ludvig af Brandenborg, begik de iden polske Hær staaende, dengang endnu meget vilde Litthauer, de afskyeligste Grusomheder, og udmærkede sig ved alle Krigens Rædsler.

En af disse vilde Umennesker faldt ved et Indfald i Mark-Brandenborg en Nonne af udmærket Skjønhed i Hænderne. Over sine Hensigter mod hende lod han hende ikke længe i Tvivl, og hun havde intet Middel mod hans Magt. Men, agtende Dyden høiere end Livet, søgte hun, med qvindelig List, at redde hiin paa dettes Bekostning. Hun smigrede Barbaren, og bad ham paa sine Knæe om Skaansel, og derimod til Tak at modtage et hemmeligt Trylle-middel, der kunde gjøre ham sikker mod ethvert Vaaben, det være sig Spyd, Sværd eller Pil, og sikkre ham for at blive saaret. „Og paa det Du kan see, sagde hun: at jeg taler Sandhed, saa kan Du gjøre Prøven paa min egen Hals. Hvor høit Du end svinger Dit Sværd, saasnart jeg har udtalt min Tryllesformular, vil Du ei kunne saare mig.“ Hun knælte derpaa ned og rakte Halsen frem. „In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum!“ (I Dine Hænder, Herre, befaler jeg min Aand!) raabte hun. Med fuld Kraft hug Litthaueren til — og hendes Hoved laae for hans Fødder!

(K. Müchler.)

Dværgebrylluppet.

Russerne have tilforn gjort meget af Dværge, og der var kun faa store Huse, hvori man jo havde Een, enten af det ene eller det andet Kjøn, som nød særdeles Friheder. Man skulde neppe troe, at der var saamange af disse smaae Mennesker til, eller anse det for muligt, i eet Rige at samle saa stort et Antal deraf, som man finder, at Czar Peter den Store havde bragt tilveie ved det forunderlige Dværgebryllup, som han foranstaltede i Petersborg ved Juletid 1710. Deres Antal beløb sig af begge Kjøn til 93.

To Dage efter at Hertugen af Kurland, Frederik Wilhelm, var bleven formælet med Prindsesse Anna, faldt Czaren paa, at dette Bryllup skulde gaae for sig mellem tvende Dværge, hver af sit Kjøn, som vare ved Hoffet hos hans egen Søster Natalia. Der var foranstaltet en liden Vogn med tre Hjul under og een Hest for; i den sadde to andre Dværge, der skulde kjøre omkring og invitere Brylupsgjæsterne. To Andre maatte ride foran, efter russisk Skik.

Paa Brylupsdagen selv kom først en med sex Heste forspændt aaben Vogn, fuld af Musikanter, der lode deres Pauker, Trompeter og Valdhorn høre; derefter gik Een af de mindste Dværge med Marskalksstav, hvorpaa var bunden en lang Qvast af mangefarvede Baand; efter ham kom det lille Brudepar, paa det pynteligste udstafferet, og næst dem Hs. Keiserlige Majestæt i egen høieste Person, med sine Geheimeraader,

og atter derefter den hele Mængde af alle de forsamlede Dværge, Par og Par.

Saaledes gik Toget gjennem Stadens fornemste Gader, med en Eskorte af to Eskadroner Dragoner, som skulde holde Pøbelen tilside og gjøre Plads, til Kirken, hvor Vielsen blev forrettet. Hs. Majestæt behagede selv, efter den græske Kirkes Ceremonie, at holde Krandsen over Brudens Hoved. Paa Tilbageveien fra Kirken sad Brudeparret i en dertil forfærdiget Kareth med sex af de allermindste dertil iforveien forskrevne skotlandske Heste for, og efter dem kom femten andre ligesaadanne smaae Vogne, med fire Dværge i hver; de Øvrige maatte ride Par om Par efter ham, der agerede Marskalk. Bryllupsmaaltidet var anrettet i Fyrst Menzikoffs Pallads, hvor der blev spiist ved adskillige, gandske lave, dertil indrettede Taffler. Brud og Brudgom sadde hver ved sit Bord under en Thronhimmel af Silke. For Czaren og de høie Herskaber var der anrettet rundt omkring ved Væggene i Salen, hvortil de vendte Ryggen, saa at de havde Brudeparret og dets hele Skare for Øine. Beværtningen blev besørget af ovennævnte Marskalk med otte Undermarskalker, alle Dværge, af samme Slags var ogsaa Forskjæreren, der sad mellem begge Brudejomfruerne, som forærede ham en Baandsløife, hvorfor han, efter Keiserens Befaling, gav hver af dem et Kys.

Da Tafflet var forbi, blev der holdt Bal af Dværgene tilhobe. Blandt dem saae man Een med høi Pukkel og korte Been, en Anden med et Hoved større end den halve Krop, en Tredie med Been saa krumme

som en Grævlingehunds, ꝛc. og da al denne Lystighed havde varet til langt ud paa Natten, blev Brudeparret bragt til Keiserens Pallads, hvor Brudesengen var opredt i Hans Majestæts eget Sovegemak.

Thomas Parr.

Med et Slags Nationalstolthed taler man endnu i Engelland om denne Mand. Egentligen var han kun en Bonde i Winnigton, men ligger dog, for Sjeldenheden Skyld, begraven mellem Konger og Dronninger, i Westminster-Abbedie.

Fra Hoved til Fod var han, paa sit hele Legeme, bevoxen med Haar, saa han saae ud, som overtrukken med et laadent Skind. Kongens egen Livlæge, den berømte Harvey, maatte anatomere ham efter hans Død, men fandt intet Usædvanligt, som kunde antages at have foraarsaget denne overordentlige Haarvext.

Denne Mand var født 1483, og døde 1635, altsaa 152 Aar gammel, og man troede ved Obductionsforretningen at finde Tegn til, at han kunde have levet endnu længer, dersom han ikke ved Forandring af Levnetsmidler havde paadraget sig Døden før Tiden; thi man mener, at han en Aften aad for meget af de kongelige Retter, og ved Mangel paa Fordøielse satte Livet til. Man havde nemlig, for hans Besynderlig-

heds Skyld ladet ham hente fra hans Fødeby til London, hvor han kom i Huset hos Greven af Arundel, der lod ham tractere paa det bedste. Men han var vant til tarvelig Kost, og aad kun lidet ad Gangen, men meget ofte, baade Nat og Dag, men nu havde han taget formeget til sig paa eengang. I lang Tid efter hans Død var det et almindeligt Geburtsdagsønske i Engelland: The years of old Parr (den gamle Parr's Leveaar!)

Thomas Parr giftede sig Aar 1563 i sin Alders 80de Aar, førstegang, med en ung Pige, og avlede ei allene med hende en Søn og en Datter, men stod ogsaa, i sit 105te Aar, aabenbar Skrifte, fordi han havde besovet en Pige, Katharina Milton, Aaret tilforn. Da Parr førstegang blev fremstillet for Kong Carl den Første, spurgte Denne ham: „Parr, Du har levet længer, end andre Mennesker, men hvad har Du gjort meer end Andre?" — „Deres Majestæt! svarte Parr: Da jeg var endeel over hundrede Aar gammel, har jeg staaet aabenbar Skrifte for et uægte Barn, hvortil jeg var Fader."

Hans første Kone døde kort efter denne Tildragelse. Da sad han i ti Aar Enkemand, og i sit 122de Aar giftede han sig andengang med en ung, munter Enke, og levede med hende et fornøiet Liv i 30 Aar.

Moses, eller: saaledes kan man blive riig.

Schnak I kun dæk om vorreses Nation,
I christne Gois! vi gjor Jer dog tilskamme,
Vi tjene Penger ved vor Spekkation,
Nu vel, hvi gjør I Andre ei det samme?
I spiller Bankerot, taer hai Procenter,
I sniider ogsaa Folk po Jer Maneer,
Men naar af Jert Beskup i Fordeel venter,
Ach wai mir! so ist doch der Beutel leer.

Jeg er en Menschenven, so Gott jeg er,
Jeg inkes over mine christne Bredre,
Nah Herre Gott, de er dog Menneskker,
Og kan sig ja met Tiderne forbedre.
Got Folk! jeg vil mit Levnet Jer fortælle,
Det lærer Jer, hvor man blier rig og stor,
Og I maae Moses for en Schlingel skjælde,
Om han skal forelyve Jer et Ord.

Min Fatter handlede met gammelt Sel,
Men hatte ogsaa andre Professioner,
Han gjorde falske Terninger til Spil,
Beklipped' niedlich Specier und Kroner,
Po Pant han laante mange Sture Penge,
Og Ziegenhainer, Schawler, Portepees,
Og andre schmukke Ting man saae at hænge
Dusinviis rundt omkring po Væggene.

Da var jeg nu en so opleven Knægt,
Min Seel, got Folk! jeg hatte Been i Næsen;
„Der junge Bursch, der Moses, ist nicht schlecht,"
So sagte Fatter tidt: „bloß han vil lesen."
Hør, har jeg svart, den Ting hvorom Han taler,
Den Lesen bringer mig dog intet ind!
So tog han Penger op, gav mig en Daler,
Og sagde: Schmuus Missohfel, immerhin.

Jeg gik forneiet til den sture Lade,
Og kebte Sarer, Silkebaand og meer,
Og so begindte jeg po Estergade,
Hvor man de mange schmukke Piger seer:

See hvilke kenne Baand! hei, Piger! kommer
Og keber! — Ha ha ha, det var en Spøg,
So sned jeg po hver Alen fire Tommer,
Og siffig Pengene i Lommen strøg.

Hos Vertshuusmanden blev jeg snart en Kunde,
Drak Schnapser paa Credit og spilte Kort,
Min Fatter hafte lært mig nogenlunde
At gere Sort til Redt og Redt til Sort;
Da vandt jeg altid — nu jeg stedse taber,
Som stur Grosseer? den Ting er ligefrem,
De Sture maae nok have Videnskaber,
Men det er for gemeent at bruge dem.

Hver Sendag uden Porten jeg spadseerte,
Hvad skal jeg sige, jeg var Cavaleer,
So soll der Herr mich strafen: jeg spandeerte
Hver Gang min Rigsbankmark hos en Trakteer;
So gik jeg derfra hjem po Spiisqvarteren,
Fortærede en Portion Lammesteg,
Og læste Tarten, der var sat po Deren,
Og reg mig en Sigar; det gjorde jeg!

Engang jeg havde samlet hundert Daler,
Da tænkte jeg: Nu maa Du sturt slaae paa,
Hvert Menneske om Versauctioner taler,
Derhen Du ogsaa maae imellem gaae.
Men da jeg kom po Trappen blev jeg bange,
Nah, man har Ungdom, man ferskrekkes let,
Der staa to Møller mit i Versens Gange,
De er kun Dere, hvem kan vide det!

Omsider slap jeg ind; der var en Larmen,
Jeg skammede mig for de sture Mænd,
Und stillede mig hen ved Vindveskarmen
Imellem Frugt- og Kagekjællingen.
Da raabtes der: Fem tusind Daler buden!
Ti — sagde jeg for Spas — er meer end fem.
Strax spurgte man: „Bød De saa høit po Skuden?
Tillader De, at man noterer Dem?"

Jeg bød? jeg bød? det var jo let at vide,
De Mensher vilde gere Nar af mig;
Da kom en Herre fra den anden Side
Og lettede sin Hat og bukked' sig;

„Hør, sagde han, jeg gier dem tusind' Daler
Avance, hvis De afstaaer Skonnerten,
Og Pengene jeg strax Dem udbetaler,
Kom med til Directeuren, gode Ven!"

So wahr ich bin, jeg fik de mange Penge;
Nu flettede jeg til Hotel du Nord
Som Cavaleer; det varede ei længe
Før jeg indrettede' mig et Vexelbord,
Med sture Guldbogstaver lod jeg skrive
Mit Navn po Deren som en Vexeleer,
Und lod mig et Patent af Kongen give,
Fra den Tid schakkrede jeg aldrig meer.

Da skulde man en Stei po Trappen here,
Fra Morgen stremmede de ind til mig,
Und op ad Dagen kom der endnu flere,
Med eet begindte jeg at blive rig,
Jeg kebte mig et schmuk fergilt Karosse,
Ferskrev af Heste mig et utsegt Spand,
Og stakkels Moses, før en fattig Tosse,
Var blevet nu en stur und mægtig Mand.

Nu lever jeg da som en fornem Herre,
Po mine Penger ingen Ende er,
Und jeg er godt, ja alt for godt, desværre:
Tre Gange ugentlig jeg Selskab ger,
Hver Sendag de hos mig Concert opfere,
Da gaaer det lystigt met Musik und Spil,
Und altid aabnes Vinduer og Dere,
At Fattige kan ogsaa høre til.

Fra mit Contoir kan Alle hjulpne blive,
Jeg tager en Duceur, nah Herre Gud,
Und lader den i Summerne indskrive,
Men Folk de hjelpes dog af Trangen ud;
Met fremde Huse jeg corresponderer
Und sætter mine Vexler in Credit,
Thi mellem os, godt Folk! jeg specularer
Paa en moderne Millionairfallit.

Moses.

Ægteskab, en underlig Ting.

Ægteskab er dog en underlig Ting
Naar man det rigtigt og ret betragter:
Som dets Symbol, en Fæstens-Ring,
Man uadskilleligt det eragter;
Mangengang bliver dog Ringen brudt,
Tidt læges Saaret som Amor har skudt.
Ægteskab er dog en underlig Ting,
Varer tidt ei et Aar omkring.

Ja, vistnok er det en underlig Ting,
Hopper man end deri saa gjerne,
Gjør end Hr. Phantasus høie Sving
Naar han det øiner i dunkle Fjerne:
Thi er først samlet af Børn en Flok,
Phantasus bundet man seer til en Rok.
Ægteskab er dog en underlig Ting —
Nød driver ofte nok Hjulet omkring.

Ja vistnok ogsaa det underligt er
At man ei mere til Maanskin trænger;
Haver sin Hustrue vel inderlig kjær,
Sværmer med Siegvart dog ikke længer.
Lærer nu heller sin Dreng lidt Latin,
Datteren syer hos Moderen Lin.
Ja vistnok er det en underlig Ting,
At Phantasien ta'er stigt et Sving.

Men — hvi dog tale om Underligt!
Ere vi selv et underlige?
Følge helst hvad som er brugeligt
Kom end hver Mode fra Solens Rige;
Her har dog Phantasus ikke sit Spil,
Moden helst tumler sig blandt hvad er til.
Selv vi dog ere ret snorrige Ting,
Naar os en Mode kan dreie omkring.

For dog at komme igjen til vor Text —
Ægteskab er jo en Himlens Gave;
Thi Herren selv til sit Riges Vext,
Stiftede det udi Edens Have.

Underlig der blev jo Qvinden til;
Ja, trods al Nutidens Damp og Spil,
Underligheden i Eden opstod,
Fæsted' og udenfor Eden Fod.

Saa er da altsaa det Factum beviist:
Ægteskab ogsaa maa underligt være;
Og har vi Stakler end Eden forliist —
Underlighed vi nok selv kan nære.
Trives den kan i hvert Jordsmon jo:
Trives i Vandel, i Haab, i Tro.
For ei at ty til vor Sætning igjen,
See ikkun hen til en Pebersvend.

Vorder et Mønster saa underfuldt,
Ægteskabet paa Dyb, paa Sæder:
Da lad kun Undre omslynge det huldt —
Undre af Lykke, af Held og Glæder.
Da lad kun listigt nok Slangen sig snoe,
Uskyld og Trædskhed ei sammen kan boe;
Da lad kun høres al Jorden omkring:
„Ægteskab er dog en underlig Ting!"

Men for at vinde saa stort et Held,
Taal at kunne see Æbler røde;
Vs ei for gridsk af Kundskabs Væld,
Hvet afvæn med Smigerføde.
Hiet og Hvet er Hjertets Spor,
Veie ad hvilke sig Slangen snoer.
Underligt om den, al Jorden omkring,
Ei saae sit Snit til at gjøre et Spring.

Atter da blomstred' vort Eden op,
Steeg, som en Phoenix, af sin Aske;
Muserne ginge fra Pindi Top,
Cypria fra sin Lund, den Taske!
Rangen det tog fra hvert Sted i Lund,
Dyrehaugen, Charlottenlund.
Underligt gaae vi dog Alle omkring —
Snorrigt, at Ingen har tænkt paa den Ting!

(S. C. Fohrmann.)

De syv Søstre.

Syv Søstre kjender jeg — af dem enhver
I Dragt og Aasyn ere gandske lige,
Den Ene, som lidt stolt af Rangen er,
Er vel en from, men lidt letsindig Pige.

Om deres Lokker smilende en Krands
Af himmelblaae og gyldne Blomster hviler,
I Deres Aasyn Morgenrødens Glands
Med evig Ungdomsild bestandigt smiler.

Om Livet flagrende det klare Lin
Med broget Skjær i Dagens Straaler funkler,
Og Nattens Mulm i Aftenrødens Skin
De sidste Fjed paa deres Sti fordunkler.

Saa søsterligt de vandre Haand i Haand
Fra Huus til Huus igjennem Aarets Tider,
Og slynge om os Livets Rosenbaand
Fra Vuggen til vi ned i Graven glider.

De smile, naar vi føle Haabets Lyst,
Og græde, naar vi fælde Sorgens Taarer —
De gyde Balsom i det knuste Bryst,
Naar Mindet om de svundne Glæder saarer.

Dog Een af dem man kun ab Gangen seer,
Den Anden kommer, naar den Første svinder,
Og, naar vi synke ned i Gravens Leer,
Bestrøe de Hvilestedet med Kjerminder.

Gak ind i Tankens Labyrinth og grund
Et Øieblik paa disse Søstres Navne,
Maaskee Erindringen i denne Stund
Langt meer end Guld i Tiden kunde gavne.

(Grønholtz.)

Vuggevise for mit blinde Barn.

Visselul, sov ind i Fred,
Solen gaaer i Havet ned.
Ei Du saae dens milde Skin,
Stakkels Barn, Du er jo blind.
Stands, o stands Din Klage,
Haabet er tilbage!

Sov, mit søde Barn, i Fred,
Aftenstjernen smiler ned.
Men dens Glands Du kjender ei,
Evigt Mørke er Din Vei.
Mine Taarer dugge
Smerteligt Din Vugge.

Sov, min Laura, sødt i Fred,
Gud gjengjelde, hvad Du leed!
Ja, Dit lukte Øielaag
Aabnes, veed jeg, eengang dog.
Han herovenover
Aldrig, aldrig sover.

Sov, ak sov ret fast og trygt,
Glem, mit Barn, at Du er sygt!
Over Himlens lyse Blaa
Leeg med Herrens Engle smaae.
Salighed i Drømme
Til Dit Hjerte strømme!

Visselul, sov ind i Fred,
Natten skal ei vare ved.
Under Engles Broderkys
Skal Du skimte Himlens Lys,
Og istemme Sangen:
„Natten er forgangen!"

(A. F. Elmquist.)

Gaader.

1. Hvad er det for en Flod, som indeholder eet Bogstav een Gang, eet Bogstav to Gange, eet Bogstav tre Gange, eet Bogstav fire Gange?

2. I hvilken Maaned spiser man mindst?

3. Hvad er Uret, og dog ingen Synd?

4. Hvilken Handelsmand lægger mindst paa sine Vare?

5. Hvo er uden Hoved i sit Huus?

6. Hvorfor skrev Paulus til Corinthierne?

Nøglen til den gaadefulde Spaadom i forrige Hefte.

Propheten er en Hane. Den 6te Mai er Flyttedag i Hamborg. Mange Mennesker opstaae paa denne Dag ved Hanegal. Fruentimmerne gjøre Ild paa, for at koge Drikke. Paa Gaderne opbrænder man Straae. Meubler og andre døde Legemer hidser man iveiret; adskillige Familier flytte ned i Kjeldere. For dem, som ingen Penge har at betale deres Leie med, vil denne Dag vorde en Rædselsdag. o. s. v.